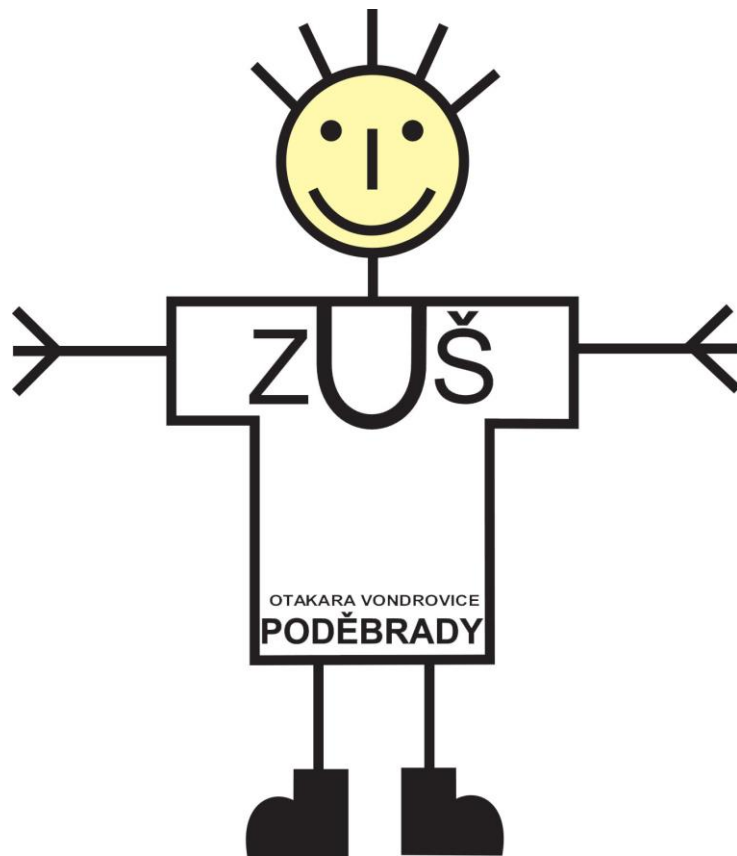

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA OTAKARA
VONDROVICE, příspěvková organizace

**„Umění nachází cestu
k nejskrytějším místům duše“**

Obsah

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	3
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
2.1	<i>Počet oborů, velikost .....</i>	4
2.2	<i>Historie a současnost.....</i>	4
2.3	<i>Charakteristika pedagogického sboru.....</i>	5
2.4	<i>Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce .....</i>	5
2.5	<i>Vybavení školy a její podmínky .....</i>	6
3	ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE	7
3.1	<i>Zaměření školy.....</i>	7
3.2	<i>Vize školy.....</i>	7
4	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	8
5	VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU	9
	<i>Organizace výuky hudebního oboru.....</i>	9
5.1	<i>Přípravné studium .....</i>	10
5.2	<i>Studijní zaměření – Hra na klavír .....</i>	12
5.3	<i>Studijní zaměření: Hra na klávesové nástroje.....</i>	19
5.4	<i>Studijní zaměření: Hra na housle .....</i>	24
5.5	<i>Studijní zaměření: Hra na violoncello .....</i>	30
5.6	<i>Studijní zaměření: Hra na violu.....</i>	35
5.7	<i>Studijní zaměření: Hra na pozoun .....</i>	39
5.8	<i>Studijní zaměření: Hra na lesní roh .....</i>	44
5.9	<i>Studijní zaměření: Hra na tenor (baryton).....</i>	48
5.10	<i>Studijní zaměření: Hra na trubku .....</i>	52
5.11	<i>Studijní zaměření: Hra na tubu.....</i>	56
5.12	<i>Studijní zaměření: Hra na zobcovou flétnu .....</i>	60
5.13	<i>Studijní zaměření: Hra na příčnou flétnu .....</i>	66
5.14	<i>Studijní zaměření: Hra na klarinet .....</i>	73
5.15	<i>Studijní zaměření – Hra na saxofon .....</i>	78
5.16	<i>Studijní zaměření – Hra na saxofon II.....</i>	82
5.17	<i>Studijní zaměření: Hra na bicí nástroje.....</i>	87
5.18	<i>Studijní zaměření – Hra na kytaru .....</i>	95
5.19	<i>Studijní zaměření – Hra na elektrickou kytaru A.....</i>	109
5.20	<i>Studijní zaměření – Hra na elektrickou kytaru B.....</i>	116

5.21	Studijní zaměření – Hra na basovou kytaru.....	124
5.22	Studijní zaměření – Hra na akordeon.....	131
5.23	Studijní zaměření – Sólový zpěv.....	141
5.24	Studijní zaměření – Zpěv v populární hudbě.....	147
5.25	Studijní zaměření – Sborový zpěv.....	155
5.26	Studijní zaměření – Hra na háčkovou harfu.....	159
5.27	Studijní zaměření – Hra na pedálovou harfu.....	165
5.28	Nauka o hudbě.....	169
	Vyučovací předmět - Nauka o hudbě.....	169
	Vyučovací předmět Příprava k talentovým zkouškám.....	171
6	VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU.....	172
6.1	Přípravné studium.....	173
6.2	Studijní zaměření – Plošná a prostorová tvorba.....	175
6.3	Studijní zaměření – Výtvarná tvorba a kultura.....	181
6.4	Studijní zaměření – Keramika a modelování.....	187
6.5	Studijní zaměření – RS – plošná a prostorová tvorba.....	191
7	VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU.....	194
7.1	Studijní zaměření - Tanec.....	194
8	VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU.....	205
8.1	Dramatická tvorba.....	205
9	ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI.....	212
10	VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH.....	213
11	HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY.....	214
11.1	Zásady a způsob hodnocení žáků.....	214
11.2	Oblasti vlastního hodnocení školy.....	215

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP: Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Otakara Vondrovice Poděbrady, příspěvkové organizace

“Umění nachází cestu k nejskrytějším místům duše“

Předkladatel: Základní umělecká škola Otakara Vondrovice Poděbrady, příspěvková organizace

Školní 556/1, 290 01 Poděbrady

IČO: 19793201

Ředitelka školy: Mgr. Hana Janiššová

Telefon: 325 612 277

E-mail: reditelka@zus-podebrady.cz

Zřizovatel: Město Poděbrady

Jiřího náměstí 20/, 290 31 Poděbrady

Telefon: + 420 325 600 211

E-mail: informace@mesto-podebrady.cz

Platnost dokumentu od: 3. 1. 2024

Vydáno v Poděbradech dne 1. 1. 2024

**Základní umělecká škola
Otakara Vondrovice Poděbrady,
příspěvková organizace
Školní 556/1, 290 01 Poděbrady
IČO: 19793201
www.zus-podebrady.cz, Tel.: 325 612 277**

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Počet oborů, velikost

ZUŠ Poděbrady plně zajišťuje výuku ve čtyřech oborech:

hudební, taneční, výtvarný, literárně dramatický

- v přípravném studiu pro děti ve věku od 5 let
- v základním studiu I. stupně pro žáky ve věku od 7 let
- v základním studiu II. stupně pro studenty ve věku od 14 let
- ve studiu pro dospělé ve věku od 18 let

Počet žáků se pohybuje mezi 670 -700, kapacita školy je 700 žáků.

HO 400 - 490 žáků

VO 80 - 120 žáků

TO 65 - 100 žáků

LDO 25 - 50 žáků

Základní umělecká škola Otakara Vondrovce Poděbrady, příspěvková organizace od 1. 9.1999 působí v prostorách půdní vestavby a v přístavbě na základní škole T. G. M., Školní 556/II, Poděbrady. Budova je v majetku Města Poděbrady a na základě smlouvy uzavřené s Městem Poděbrady trvá bezplatný pronájem do 31. 8. 2032. KÚ Středočeského kraje jako bývalý zřizovatel ZUŠ a MŠMT ČR poskytly finanční dotaci na rekonstrukci budovy a tím je uhrazen pronájem do výše jmenovaného data.

Pobočka v Městci Králové sídlí v budově ZŠ, Přemysla Otakara č. 24.

Od školního roku 2014/2015 má ZUŠ Poděbrady doplňkovou činnost.

Od 1. 1. 2024 je škola zřizována Městem Poděbrady.

2.2 Historie a současnost

Městská hudební škola v Poděbradech byla založena 1. února 1953 z rozhodnutí města, okresu i kraje. Z prostor poděbradského zámku, kde škola začínala, se výuka již v září 1953 přesunula na 46 let do vily v Palachově ulici č. p. 457. První koncert pro veřejnost se konal 18. června 1953 v tělocvičně Střední zemědělské školy. Další koncerty probíhaly v sálech poděbradské Kolonády, kde měl svá vystoupení Středočeský symfonický orchestr., který převzal po Čsl. státních lázní patronát nad školou. Profesionální hráči SSO velmi ovlivnili výuku na hudební škole. V roce 1961 se započalo s tradicí výchovných a absolventských koncertů za doprovodu SSO. Následující rok 1962 se městské hudební školy přejmenovaly na Lidové školy umění a poděbradská škola otevřela výtvarný obor. V roce 1968 přibyla na škole výuka literárně dramatického oboru. V září 1969 je založena pobočka školy v Městci Králové, kde v jedné třídě ZDŠ (dnes ZŠ) je vyučována hra na klavír a akordeon. Rok 1969 je zahajovacím pro koncertní činnost smyčcového orchestru a postupně vzniká i dechový orchestr. Na podzim 1971 přibývá výuka tanečního oboru. V letech 1979 až 1987 působil na škole taneční orchestr. V průběhu dalších let se orchestry postupně zmenšily na komorní soubory, kterých na škole každým rokem přibývá.

V roce 1989 jsou LŠU přejmenovány na Základní umělecké školy a v roce 1995 získávají právní subjektivitu.

Do 31. 12. 2023 byl zřizovatelem ZUŠ Krajský úřad Středočeského kraje.

ZUŠ je samostatným právním subjektem. Sídlí od školního roku 1999-2000 v nově vybudované půdní vestavbě budovy ZŠ TGM, ulice Školní 556, ve třetím poschodí. Hromadné předměty se vyučují v prostorách této budovy v samostatně vybavených třídách v

1. a 2. poschodí. Škola má stále pobočku pro výuku hudebního a výtvarného oboru v Městci Králové. Z počátečních zhruba 50 žáků a 5 učitelů se škola rozrostla na dnešních 670 -700 žáků, 35-43 učitelů a 4 provozní zaměstnance. Škola má povolenou kapacitu 700 žáků. Výuka může probíhat v pracovních dnech, o víkendech i v době prázdnin. Pedagogicko- umělecká práce školy byla v roce 1993 oceněna MŠMT ČR bronzovou medailí J. A. Komenského.

ZUŠ Poděbrady se podílela spolu se ZŠ Na Valech na zavedení výuky rozšířené hudební výchovy. Od roku 1987 se tento projekt uskutečňoval deset let. Od roku 1999 je poděbradská ZUŠ řádným členem Asociace ZUŠ ČR. V roce 2002 začala ZUŠ spolupracovat s pedagogy z Dětského domova v Býchorech, s tanečním klubem Modroočko v Kolíně a vznikl jeden z prvních integrovaných dětských kolektivů. Děti navštěvovaly hlavně taneční obor, kde se od roku 2006 vytvářela každoroční tradice scénických tanečních projektů.

Aktivně spolupracujeme i s Českou hudební mládeží, která v našich prostorách o prázdninách pořádá hudební tábor.

Naši studenti mají několikrát do roka možnost vystupovat na koncertech pro veřejnost, které se konají v hudebním sále ZUŠ, v divadle Na Kovárně či ve výstavních prostorách. Také naši učitelé pravidelně pořádají svůj Slavnostní koncert a i bývalí žáci, dnešní profesionálové, se do Poděbrad rádi vrací.

Spolupráce se všemi organizacemi ve městě a s různými subjekty ve Středočeském kraji je mnoho let samozřejmostí a umožňuje žákům a studentům řadu vystoupení, koncertů, výchovných koncertů, výstav a další umělecké prezentace. Pravidelně se účastníme soutěží, které vyhlašuje MŠMT ČR, a naši žáci se umísťují na předních místech.

Od roku 2008 jsou naši úspěšní učitelé a žáci oceňováni Cenami města Poděbrady.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Počet pedagogů se již několik let pohybuje mezi 33-45, fluktuace zaměstnanců je minimální. Kvalifikovanost je téměř 100% a řada učitelů jsou také profesionálními umělci. Pedagogická praxe jednotlivých učitelů se pohybuje mezi 0 – 35 lety. Téměř polovinu pedagogického sboru tvoří muži. Odborné zaměření učitelů pokrývá širší nabídky pro vzdělávání ve všech čtyřech oborech. Podle poptávky rodičů aktualizujeme přijímání nových učitelů. Na hudebním oboru jsou ustanoveny předmětové komise pro jednotlivé skupiny nástrojů. Vedoucí předmětových komisí z HO a dalších oborů, společně s vedením školy, tvoří uměleckou radu ZUŠ.

Vzájemná spolupráce mezi pedagogy, komunikace s rodiči, vstřícnost k možnostem žáků, motivační prvky k dalšímu rozvoji schopností, to vše vytváří pozitivní a efektivní prostředí pro výuku na ZUŠ.

2.4 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce

ZUŠ dlouhodobě spolupracovala s Dětským domovem a školou v Býchorech.

ZUŠ se stala partnerem grantového projektu, který podal DDŠ Býchory (smlouva o partnerství v projektu „Tančím, abych žil“ – TAŽ, registrační číslo CZ.1.07/1.2.05/02.0022). Jedná se o partnerství Základní umělecké školy, Poděbrady, Školní 556 v projektu, který je v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost realizován Dětským domovem se školou, základní školou a školní jídelnou, Býchory 152 jako příjemcem finanční podpory. Projekt zahájil svůj program v dubnu 2010. Udržitelnost projektu byla 5 let. Od června 2010 probíhaly umělecké a terapeutické dílny ve Zbraslavicích, kde se setkávaly děti z dětských domovů Středočeského kraje s lektory. Projekt byl ukončen v červenci 2014.

Dlouhodobá spolupráce trvá s Domovem pro seniory Luxor v Poděbradech a se Senior Parkem v Sokolči, kde naši žáci pravidelně vystupují každý měsíc.

Každý rok také pořádáme benefiční „Koncerty pro Diakonii“, vstupné je každý rok věnováno Diakonii ČCE v Libici nad Cidlinou

Tradicí se stává také spolupráce s Českou hudební mládeží, která pořádá každoročně v prostorech ZUŠ letní Hudební tábory.

2.5 Vybavení školy a její podmínky

Výuka v hlavní budově v Poděbradech je zajištěna v 19 učebnách, se sociálním zabezpečením a skladovacími prostory. Vybavení hudebního - koncertního sálu, který je zároveň učebnou pro LDO, tanečního sálu, dvou učeben VO a učebna PHV,HN, jsou každoročně dovybaveny a modernizovány podle potřeby výuky jednotlivých oborů. Ve výuce je používána audiovizuální technika, učitelé mají k dispozici počítače. Výtvarný obor pracuje s tiskařským lisem, keramickou pecí, s hrnčířským kruhem a fotoaparátem. Pro potřeby hudebního oboru je škola vybavena velkým počtem nástrojů, které je možné za úplaty na určitou dobu pronajmout.

ZUŠ má možnost po dohodě s Městským kulturním centrem využívat ke koncertům, vystoupením TO a LDO a výstavám VO Divadlo Na Kovárně v Poděbradech. Spolupráce s různými organizacemi ve městě dává další možnosti prezentace žáků školy – Lázeňská Kolonáda, Polabské Muzeum, Městská knihovna, prostory kostelů, Dětská léčebna, Domov důchodců.

Na pobočce v Městci Králové jsou smluvně propůjčeny 3 učebny v ZŠ Městec Králové. Vyučují zde dvě učitelky HO – klavír, flétna, housle, PHV a HN a jedna učitelka VO. Učebny jsou dostatečně vybaveny pro výuku a bezpečnost žáků. Učebny pro HO jsou využívány pouze našimi žáky.

3 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE

3.1 Zaměření školy

Motto: „Tvořivost, sebedůvěra, odpovědnost – radost“

ZUŠ Poděbrady jako čtyř oborová škola nabízí komplexní umělecké vzdělávání dětí od předškolního věku až po studium dospělých.

Vedení školy podporuje odborné vzdělávání pedagogů, kteří uplatňují ve výuce tradiční metody, ale zároveň jsou přistupní i moderním trendům výuky.

Výuka respektuje jedinečnost talentu a vytváří podmínky k sebeuvědomění dětí. Rozvíjí tvůrčí činnost žáků a zároveň vede k schopnosti spolupráce, k odpovědnosti k sobě, ke kolektivu a k určité pokoře k vytvořenému dílu.

3.2 Vize školy

„Snaživému nadání se nesmí říkat: sem a ne dále ...“ (Ludwig van Beethoven)

Chceme být školou, která

- metodickou spoluprací jednotlivých oborů rozšiřuje a vytváří další vzdělávací oblasti žáků a studentů.
- rozvíjí esteticky a lidsky přirozené citění dětí k okolnímu světu tak, aby své dobré návyky byly schopny uplatnit v dalším profesním životě.
- výrazně talentované a pilné žáky podporuje v přípravě ke studiu na vyšších uměleckých školách.
- najde vhodné prostory a zajistí materiální vybavení pro zkvalitnění výuky na všech oborech.
- naváže na tradice orchestrů a souborů, propojí všechna místa poskytovaného vzdělávání

4 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Motto: Průměrný učitel vypráví. Dobrý učitel vysvětluje. Výborný učitel ukazuje. Nejlepší učitel inspiruje – Artemus Ward

- Dialogem vedeme žáka k samostatnosti a společně hledáme reálnou cestu k cíli.
- Vybíráme stylově rozmanitý repertoár přiměřený individuálním schopnostem a dovednostem žáka, používáme odbornou terminologii a audiovizuální pomůcky.
- Společnou analýzou uměleckých děl předáváme žákům potřebné vědomosti tak, aby si dokázali utvořit vlastní názor
- Na HO, VO, LDO spolupracujeme s rodiči a jejich prostřednictvím tak pozitivně ovlivňujeme způsob a kvalitu domácí přípravy žáků. Na TO se snažíme o podporu rodičů na ukázkových hodinách a vystoupeních.
- Zapojením žáka do společných aktivit ho vedeme k spoluzodpovědnosti, toleranci, úctě a respektu k práci druhých
- Respektujeme společně vytvořená pravidla pro skupinovou výuku. Obsah výuky vybíráme tak, aby se mohl uplatnit každý žák.
- Individuálním přístupem a motivací podporujeme v žákovi vlastní tvůrčí činnost a smysl pro sebezdokonalení.
- Připravujeme a zařazujeme žáky na třídní, interní, výchovné a veřejné koncerty, vystoupení, výstavy, soutěže a přehlídky. Zveme rodiče a veřejnost na akce pořádané školou.
- Informujeme žáky o pořádaných kulturních akcích školy, města a regionu prostřednictvím učitelů, informačních tabulí a webových stránek. Diskutujeme se žáky o kvalitě shlednutých akcí.
- Svým vystupováním ve škole a na kulturních akcích školy jdeme žákům příkladem.

5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU

Organizace výuky hudebního oboru

Přípravná hudební výchova trvá 2 roky. Cílem této průpravy je ověřit schopnost dalšího hudebního a hlasového vývoje žáků. Vzhledem k zaměření školy a vzdělávacímu obsahu škola realizuje přípravné studium s hodinovou dotací 1 – 2 hodiny. Žák po absolvování přípravného studia vykoná přijímací talentovou zkoušku a pokračuje ve studiu I. a II. stupně. Žák může přestoupit během studia do jiného studijního zaměření. V tomto případě pokračuje ve studiu předmětu Nauka o hudbě a je zařazen ročníku, který odpovídá jeho schopnostem, dovednostem a mentálnímu vývoji.

Žáci ve věku 14 let, kteří neabsolvovali studium I. stupně jsou zařazeni do přípravného studia II. stupně. Po jeho absolvování pokračují ve studiu II. stupně a plní očekávané výstupy I. stupně s předpokladem, že obsah učiva jednotlivých ročníků zvládnou rychleji.

II. stupeň plynule navazuje na předešlé studium a trvá čtyři roky.

Studium pro dospělé je realizováno dle individuálních potřeb jednotlivých studentů. O jeho realizaci rozhoduje ředitelství školy.

Výuka probíhá individuálně či ve skupině maximálně 3 žáků v přípravném oboru, max.

2 žáků ve hře na kytaru a v sólovém zpěvu do 4. ročníku I. stupně, max. 4 žáků ve hře na zobcovou flétnu.

Vzdělávací obsah předmětu Nauka o hudbě je uveden v kapitole 5.24 a platí pro všechna studijní zaměření hudebního oboru.

U žáků, u kterých pozorujeme mimořádný zájem o studium, může ředitelka školy po doporučení třídního učitele navýšit hodinovou dotaci až na 2 hodiny.

Učební osnovy vyučovacího předmětu Nepovinný předmět hra na klavír jsou zařazeny u studijního zaměření Hra na klavír. Učební osnovy vyučovacího předmětu Nepovinný předmět hra na kytaru jsou zařazeny u studijního zaměření Hra na kytaru. Učební osnovy vyučovacího předmětu Nepovinný předmět hra na elektrickou kytaru jsou zařazeny u studijního zaměření Hra na elektrickou kytaru. Učební osnovy vyučovacího předmětu Nepovinný předmět hra na basovou kytaru jsou zařazeny u studijního zaměření Hra na basovou kytaru. Učební osnovy vyučovacího předmětu Nepovinný předmět Sborový zpěv jsou zařazeny u studijního zaměření Sborový zpěv. Učební osnovy vyučovacího předmětu Nepovinný předmět hra na háčkovou harfu jsou zařazeny u studijního zaměření Hra na háčkovou harfu. Tyto předměty může navštěvovat žák, který studuje jiné studijní zaměření či obor a projevuje mimořádný talent a pílí – na doporučení třídního učitele a po schválení ředitelkou školy. Předměty kolektivního zaměření (komorní hra, komorní a souborová hra, kolektivní interpretace, sborový zpěv, hra v hudební skupině apod.) může navštěvovat žák, který studuje jiné studijní zaměření či studuje v nižším ročníku, projevuje mimořádný talent a pílí – na doporučení třídního učitele a po schválení ředitelkou školy.

5.1 Přípravné studium

Vyučovací předmět: Přípravná hudební výchova

Učební plán

	1. ročník					
	Varianta 1A		Varianta 1B		Varianta 1C	
	1. pololetí	2. pololetí	1. pololetí	2. pololetí	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Přípravná nástrojová nebo pěvecká výuka*	0,5	0,5	-	0,5	-	-

	1. ročník varianta D + 2. ročník					
	Varianta 2A		Varianta 2B		Varianta 2C	
	1. pololetí	2. pololetí	1. pololetí	2. pololetí	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1	1	1	1	1
Přípravná nástrojová nebo pěvecká výuka*	0,5	0,5	-	0,5	-	-

Učební plán Přípravné hudební výchovy v Městci Králové – varianta E

	1. ročník	2. ročník
Přípravná hudební výchova	1	1
Přípravná nástrojová výuka*	0,5	0,5

*Název studijního zaměření – dle vybraného nástroje

Učební osnovy vyučovacího předmětu Přípravná hudební výchova:

1. ročník

žák:

- popíše zvuky hudební a nehupební, vyjmenuje vlastnosti tónu
- hlasem i pohybem vyjádří melodické, rytmické, dynamické a tempové změny hudby
- opakuje hlasem, pohybem, hrou na Orffovy nástroje melodické a rytmické úryvky, dynamické a tempové změny v písních
- zatleská, zadupe, zahraje na Orffovy nástroje přízvučnou i nepřízvučnou dobu v písních
- předvede správný nádech a výdech při zpěvu
- vyjmenuje hudební abecedu a základní délky not a pomlk
- popíše notovou osnovu, houslový klíč, napíše notami hudební abecedu do notové osnovy, napíše a spočítá základní délky not (a pomlk)
- rozlišuje zrakem a pojmenuje různé hudební nástroje, některé i podle sluchu
- zahraje na melodické Orffovy podle notového zápisu písně v rozmezí c1 – c2
- popíše změnu rychlosti a síly při poslechu hudby
- opakuje samostatně text písně, přiřadí text písně k melodii podle sluchu, společně s dětmi píseň zazpívá

2. ročník

žák:

- pojmenuje, vysvětlí, sluchem rozlišuje a zazpívá vlastnosti tónu
- sleduje a přečte zápis melodie, rytmu a základní dynamická znaménka
- přečte a zapíše noty a pomlky do notové osnovy (i noty s tečkou)
- doprovodí „metrem“ písně na Orffovy nástroje
- vysvětlí co je barva tónu při sluchovém rozlišení nástrojů
- hrou na tělo a Orffovy nástroje interpretuje změny tempa a dynamiky při poslechu
- předvede správný nádech a výdech při zpěvu
- zazpívá, zahraje a zapíše stupnici C dur
- vytvoří nebo doplní rytmický zápis v taktech čtvrtových
- popíše rozdíl mezi G a F klíčem, oktávami, posuvkami
- zazpívá, zahraje na Orffovy nástroje ve skupině s dětmi i sólově
- pojmenuje při poslechu hudby nástroje, podle předložených možností odhadne, co hudba vyjadřuje

5.2 Studijní zaměření – Hra na klavír

Motto: Klavír... celý orchestr v deseti prstech... ! SALMON, André

Klavír patří od dob romantismu k nejoblíbenějším a nejrozšířenějším nástrojům. Do popředí mezi hudební nástroje ho staví mnoho předností, např. jeho tónový rozsah, možnost polyfonní hry, jeho zvuk schopný bohaté dynamické škály a samozřejmě jeho široké možnosti uplatnění. Využívá se k sólové hře, zároveň slouží jako nepostradatelný doprovodný nástroj. Uplatňuje se i v komorní hudbě všech žánrů.

Žáci ve studijním zaměření Hra na klavír se naučí základům hry, které budou dle svých možností rozvíjet po celou dobu studia. Své dovednosti žáci využijí nejen v sólové hře, ale také ve hře čtyřruční či komorní. Bohatá klavírní literatura nabízí žákům seznámení se všemi stylovými epochami včetně nejvýznamnějších světových i českých autorů. Zároveň mají žáci možnost pronikat do různých žánrů a rozvíjet vlastní tvořivost pomocí improvizace.

Učební plán:

		PHV		I. stupeň						
		1.r.	2.r.	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.
Hlavní předmět	Hra na klavír	0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	1
	Přípravná hudeb. výchova*	1 – 1,5	1							
	Nauka o hudbě			1	1	1	1	1		
	Klavírní seminář								2	1
	Kolektivní interpretace									1
Nepovinný předmět	Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2	2	2

		II. stupeň			
		I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hlavní předmět	Hra na klavír	1	1	1	1
Povinně volitelný předmět	Kolektivní interpretace	1	1	1	1
	Hra v hudební skupině	1	1	1	1
	Komorní a souborová hra	1	1	1	1
	Sborový zpěv	2	2		

Pozn.:

Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra v hudební skupině jsou uvedeny ve studijním zaměření Zpěv v populární hudbě. Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní a souborová hra jsou uvedeny ve studijním zaměření Hra na pozoun. Povinně volitelné předměty si žák zvolí na základě doporučení učitele. Učební osnovy předmětu Přípravná hudební výchova a varianty jeho časové dotace jsou uvedeny v kapitole 5.1 Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28 Učební osnovy vyučovacího předmětu Nepovinný předmět hra na klavír jsou zařazeny u studijního zaměření Hra na klavír. Tento předmět může navštěvovat žák, který studuje jiné studijní zaměření a projevuje mimořádný talent a pílí – na doporučení třídního učitele a po schválení ředitelkou školy.

Učební osnovy vyučovacího předmětu: Hra na klavír

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

žák:

- poznává klávesy a jednotlivé oktávy na klaviatuře
- hraje úhozy portamento, legato, staccato
- zahraje a transponuje jednoduchou píseň s doprovodem dudácké kvinty
- ukáže a vysvětlí základní prvky notového zápisu

I. STUPEŇ:

1. ročník

žák:

- správně a uvolněně sedí u klavíru, má přirozený tvar ruky
- hraje základními druhy úhozů
- propojuje čtení z not s realizací hry na klaviatuře
- uvědoměle pracuje s rytmem, počítá si
- zahraje stupnice a akordy 1. skupiny zvlášť
- doprovodí jednoduchou píseň s T, D, S
- vyjmenuje základní tempová a dynamická označení a využívá je
- zahraje jednoduchou skladbu z paměti
- hraje čtyřručně jednoduché skladby s učitelem

2. ročník

žák:

- hraje zvládnutými úhozy v požadované dynamice
- koordinuje obě ruce při hře dohromady
- hraje stupnice a akordy s obraty dohromady protipohybem
- hraje v rychlejším tempu, ovládá vázání prstů ve skupinách
- transponuje cvičení v rytmických obměnách
- uvolňuje paže při hře odtahů a espressiva
- interpretuje z paměti skladbu na veřejném vystoupení
- hraje čtyřručně s učitelem

3. ročník

žák:

- v rámci jedné skladby zkombinuje více druhů úhozů
- hraje espressivo a dynamicky rozlišuje melodii a doprovod
- zvládá hru stupnic rovným pohybem – dur a moll
- zahraje jednoduchou polyfonní skladbu
- používá současný a synkopický pedál dle návodu pedagoga
- rozliší skladby různých stylových období
- vnímá náladu skladby a vyjadřuje ji elementárními výrazovými prostředky
- využívá při hře písní složitější figurace v doprovodu
- interpretuje z paměti skladbu na veřejném vystoupení

4. ročník

žák:

- využívá návyky a dovednosti z předchozích ročníků
- technickými cvičeními zvětšuje dle svých možností rozpětí ruky
- hraje stupnice přes 4 oktávy v rychlejším tempu zvláště, čtyřhlasé akordy zvláště
- využívá rytmické a úhozové znalosti k nácvičku skladby
- nastuduje více skladeb z různých stylových období z paměti

5. ročník

žák:

- využívá základní návyky a dovednosti z předchozích ročníků a nadále je rozvíjí
- zahraje jednoduchou skladbu z listu
- zahraje jednoduché melodické ozdoby
- dosahuje při hře skladeb rychlejších temp
- samostatně pedalizuje se sluchovou kontrolou v písních a jednodušších skladbách
- nastuduje více skladeb z různých stylových období z paměti

6. ročník

žák:

- zahraje durové a mollové stupnice v rychlejším tempu
- hraje akordy velkým rozkladem zvláště s jednoduchou kadencí
- hraje chromatickou stupnici zvláště
- využívá při hře dynamiku, melodické ozdoby, agogické změny
- zahraje píseň podle základních akordových značek
- uplatňuje samostatnost při nastudování skladby
- nastuduje více skladeb z různých stylových období z paměti

7. ročník

žák:

- propojuje získané technické a výrazové dovednosti, dle svých schopností
- využívá zvukových možností nástroje s použitím pravého i levého pedálu
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů
- hraje z listu přiměřeně obtížné skladby
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- při hře z paměti využívá teoretické znalosti o formě, harmonii
- sluchovou kontrolou rozlišuje při hře dynamiku melodické linky a doprovodných hlasů
- hraje čtyřručně se spolužákem, nebo navštěvuje v komorní hru
- k absolutoriu 1. stupně nastuduje skladbu většího rozsahu

II. STUPEŇ

I. ročník

žák:

- upevňuje a dále rozvíjí dovednosti a návyky získané při studiu na I. stupni, opakuje probrané technické prvky
- aktivně se podílí na výběru studovaných skladeb
- využívá všech svých znalostí z teorie k samostatnému studiu nových skladeb
- za školní rok nastuduje alespoň jednu skladbu zpaměti
- zapojuje se do kolektivní výuky- volí buď čtyřruční, komorní hru nebo pěvecký sbor
- improvizuje doprovod k písním s použitím hlavních a vedlejších harmonických funkcí

II. ročník

žák:

- využívá a prohlubuje dovednosti po stránce technické a výrazové
- poslechem, studiem skladeb z různých stylových období rozšiřuje svůj obzor
- hraje stupnice kombinovaně, k daným stupnicím hraje čtyřhlasé akordy, velký rozklad
- hraje z listu jednoduché skladby
- aktivně se podílí na výběru studovaných skladeb, při jejich studiu využívá znalostí z hudební teorie
- hraje písně s improvizovaným doprovodem

III. ročník

žák:

- využívá všech doposud získaných znalostí k vyjádření vlastních hudebních představ
- zdokonaluje své technické dovednosti
- hraje z listu jednoduché skladby
- hraje písně podle akordových značek
- z dostupných zdrojů (internet, média, veřejné koncerty) profiluje svoje preference a podle nich si volí pod dohledem učitele svůj repertoár
- uvede příklady skladeb významných autorů různých stylových období a žánrů
- za školní rok nastuduje alespoň jednu skladbu zpaměti
- vytvoří si a formuluje názor na interpretaci různých stylových období a žánrů

IV. ročník

žák:

- využívá všech doposud získaných znalostí k vyjádření vlastních hudebních představ
- opakuje technické prvky
- hraje písně s improvizovaným doprovodem
- při hře zpaměti využívá teoretické znalosti o formě, harmonii
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí
- je schopen si vytvořit a formulovat názor na interpretaci různých stylových období a žánrů
- nastuduje sólovou nebo komorní skladbu, kterou zahraje na absolventském vystoupení

Učební osnovy vyučovacího předmětu – Klavírní seminář

V tomto předmětu se žáci na elementární úrovni seznamují s dějinami hudební kultury, kulturními slohy, dějinami klavírní literatury, rozborem hudebních forem, výrazu skladeb a analýzou harmonie. Poslouchají skladby různých stylů a žánrů (sólové, komorní, instrumentální). Tím si rozšiřují své vědomosti o skladbě, skladateli i druhu skladby.

Využíváním audiovizuální techniky studenti poznávají významné interprety a porovnávají jednotlivé interpretace skladeb. Do hodin se žáci aktivně zapojují, vyjadřují své postřehy a názory, jsou schopni individuálně i společně hodnotit danou oblast. Teoretické vědomosti si v semináři ověřují a procvičují vlastní hudební činností (hrou na klavír, improvizací, doprovody, čtyřruční hrou, tancem, skladbou, hraním her s hudební tematikou). Během roku vytváří společný projekt, který může být veřejným vystoupením. Společně navštíví alespoň jeden koncert zaměřený na klavírní tvorbu, podniknou výlet či exkurzi.

Cílem Klavírního semináře je pěstování lásky k hudbě a zájmu o kulturu, rozšiřování hudebních vědomostí, dovedností a jejich následná využitelnost v klavírní hře žáků, v neposlední řadě navázání vrstevnických vztahů, vzájemná inspirace, motivace a společné hudební zážitky.

Výstupy

6. ročník

žáci:

- chodí včas a připraveni do výuky, aktivně se na ní podílejí svými příspěvky
- plní zadané úkoly
- zúčastní se společného projektu (výchovný koncert pro HN, MŠ nebo ZŠ)
- vypracují referát z navštíveného klavírního koncertu

7. ročník

žáci:

- chodí včas a připraveni do výuky, aktivně se na ní podílejí svými vlastními příspěvky
- poslechem skladeb si rozšiřují přehled z dějin hudby a klavírní literatury
- ústním projevem analyzují, hodnotí a srovnávají klavírní interpretace
- vypracují recenzi z navštíveného koncertu

Učební osnovy vyučovacího předmětu – Kolektivní interpretace:

V tomto předmětu žák využívá své poznatky a dovednosti z individuální výuky ke hře skladeb různých stylů a žánrů přiměřených jeho věku a schopnostem. Spolupracuje s ostatními žáky, je schopen je poslouchat, odpoutat se od vlastního partu. Společně nalézají porozumění rytmické i výrazové. Zároveň se učí zodpovědnosti ze společné dílo.

Výstupy

7. ročník

žák:

- zahraje několik čtyřručních nebo komorních skladeb různých stylů a žánrů
- samostatně nastuduje svůj part
- se navzájem poslouchá se spoluhráči, kontroluje rytmickou souhru
- uvědomuje si odpovědnost za společné dílo, chodí včas a připravený do hodin

I. ročník

žák:

- zahraje několik čtyřručních nebo komorních skladeb různých stylů a žánrů
- hraje elementární čtyřruční či komorní skladby se spoluhráčem z listu
- zvládá nástupy a tempové změny ve skladbě
- pohotově čte a hraje svůj part

- zahraje na veřejném vystoupení

II. ročník

žák:

- zahraje několik čtyřručních nebo komorních skladeb různých stylů a žánrů
- trpělivým opakováním a poznámkami do partu pěstuje společné rytmické cítění, frázování a dynamické odstíny
- improvizovaně doprovodí spoluhráče podle akordických značek
- zahraje na veřejném vystoupení

III. ročník

žák:

- zahraje několik čtyřručních nebo komorních skladeb různých stylů a žánrů
- zhodnotí vlastní i spoluhráčovu hru se zpětnou vazbou
- hraje se spoluhráčem z listu náročnější skladby
- aktivně se podílí na výběru studovaných skladeb
- zahraje na veřejném vystoupení

IV. ročník

žák:

- zahraje několik čtyřručních nebo komorních skladeb různých stylů a žánrů
- dynamicky rozliší vůdčí hlas a doprovod za sluchové sebekontroly
- aktivně si vybírá a vyhledává repertoár
- hraje s agogickými změnami
- zahraje na veřejném vystoupení

Učební osnovy vyučovacího předmětu Nepovinný předmět hra na klavír:

I. STUPEŇ

1. ročník

žák:

- poznává klávesy a jednotlivé oktávy na klaviatuře
- hraje úhozy portamento, legato, staccato
- zahraje a transponuje jednoduchou píseň s doprovodem dudácké kvinty
- ukáže a vysvětlí základní prvky notového zápisu

2. ročník

žák:

- hraje základními druhy úhozů
- uvědoměle pracuje s rytmem, počítá si
- doprovodí jednoduchou píseň s T, D, S

3. ročník

žák:

- propojuje čtení z not s realizací hry na klaviatuře
- zahraje stupnice a akordy 1. skupiny zvlášť
- vyjmenuje základní tempová a dynamická označení a využívá je
- koordinuje obě ruce při hře dohromady

4. ročník

žák:

- v rámci jedné skladby zkombinuje více druhů úhozů

- transponuje cvičení v rytmických obměnách
- zahraje jednoduchou skladbu z paměti
- hraje čtyřručně jednoduché skladby s učitelem
- uvolňuje paže při hře odtahů a espressiva

5. ročník

žák:

- hraje zvládnutými úhozy v požadované dynamice
- hraje v rychlejším tempu, ovládá vázání prstů ve skupinách
- hraje espressivo a dynamicky rozlišuje melodii a doprovod
- vnímá náladu skladby a je schopen ji vyjádřit elementárními výrazovými prostředky

6. ročník

žák:

- využívá rytmické a úhozové znalosti k nácvičku skladby
- rozliší skladby různých stylových období
- hraje čtyřručně s učitelem
- zahraje píseň podle základních akordových značek

7. ročník

žák:

- využívá základní návyky a dovednosti z předchozích ročníků a nadále je rozvíjí
- používá současný a synkopický pedál dle návodu pedagoga
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů

II. STUPEŇ

I. ročník

žák:

- propojuje získané technické a výrazové dovednosti
- nastuduje více skladeb z různých stylových období z paměti
- zahraje píseň podle základních akordových značek
- využívá při hře písní složitější figurace v doprovodu

II. ročník

žák:

- hraje stupnice přes 4 oktávy v rychlejším tempu zvláště, čtyřhlasé akordy zvláště
- zahraje jednoduché melodické ozdoby
- využívá při hře dynamiku, melodické ozdoby, agogické změny

III. ročník

žák:

- využívá návyky a dovednosti z předchozích ročníků
- zvládá hru stupnic rovným pohybem – dur a moll
- rozlišuje při hře dynamiku melodické linky a doprovodných hlasů

IV. ročník

žák:

- využívá všech doposud získaných znalostí k vyjádření vlastních hudebních představ
- opakuje technické prvky
- aktivně se podílí na výběru studovaných skladeb
- hraje píseň podle akordových značek

5.3 Studijní zaměření: Hra na klávesové nástroje

Klávesové nástroje patří k nejoblíbenějším a nejrozšířenějším nástrojům. Své dovednosti žáci získávají studiem nástroje, ale také ve hře čtyřruční či komorní. Bohatá klavírní literatura nabízí žákům seznámení se všemi stylovými epochami včetně nejvýznamnějších světových i českých autorů. Zároveň mají žáci možnost pronikat do různých žánrů a rozvíjet vlastní tvořivost pomocí improvizace.

Učební plán:

	PHV		I. stupeň						
	1.r.	2.r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hra na klávesové nástroje	0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	1
Přípravná hudební výchova	1	1							
Nauka o hudbě			1	1	1	1	1		
Hrajeme spolu						1	1	1	1

	II. stupeň			
	I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hra na klávesové nástroje	1	1	1	1
Hrajeme spolu	1	1	1	1

Pozn.:

Učební osnovy předmětu Přípravná hudební výchova jsou uvedeny v kapitole 5.1

Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

Učební osnovy vyučovacího předmětu – Hra na klávesové nástroje:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

žák:

- poznává klávesy a jednotlivé oktávy na klaviatuře
- ovládá a předvede úhozy – portamento, legato, staccato
- zahraje jednoduchou píseň s doprovodem dudácké kvinty
- přečte noty a jejich délku v jednoduchém notovém zápisu

I. STUPEŇ

1. ročník

žák:

- správně a uvolněně sedí u klavíru, má přirozený tvar ruky
- hraje základními druhy úhozů
- předvede hru všemi deseti prsty
- propojuje čtení z not s realizací hry na klaviatuře
- uvědoměle pracuje s rytmem - rozpočítá nahlas danou skladbičku
- zahraje stupnice a akordy zvlášť
- doprovodí jednoduchou píseň s T, D, S
- hraje čtyřručně jednoduché skladby s učitelem

2. ročník

žák:

- přečte notový zápis v houslovém i basovém klíči
- vyjmenuje základní tempová a dynamická označení a využívá je
- koordinuje obě ruce při hře dohromady
- zahraje jednoduchou skladbu z paměti
- interpretuje skladbu na veřejném vystoupení
- hraje čtyřručně s učitelem

3. ročník

žák:

- hraje durové stupnice (C, G, D, A, E, F) a akordy s obraty dohromady protipohybem, používá správný prstoklad
- v rámci jedné skladby zkombinuje více druhů úhozů
- užívá *espressivo* a dynamicky rozliší melodii a doprovod
- používá současný a synkopický pedál dle návodu pedagoga
- zná a hraje základní akordické značky
- vnímá náladu skladby a vyjádří ji elementárními výrazovými prostředky
- interpretuje z paměti skladbu na veřejném vystoupení

4. ročník

žák:

- hraje durové, mollové stupnice a akordy s obraty dohromady s protipohybem,
- používá správný prstoklad
- hraje skladby v rychlejším tempu, ovládá vázání prstů ve skupinách
- transponuje cvičení v rytmických obměnách
- využívá uvolňování paže při hře odtahů a *espressiva*
- zahraje a transponuje píseň s doprovodem T,S,D
- popíše a předvede správný postup při nácvičování obtížných míst
- zahraje jednotlivé hudební fráze v celku

5. ročník

žák:

- samostatně přečte a nacvičí skladbu
- hraje stupnice dur a moll protipohybem a rovným pohybem
- zahraje jednoduchou skladbu z listu
- samostatně pedalizuje se sluchovou kontrolou v písních a jednodušších skladbách

- zahraje jednoduchou polyfonní skladbu
- rozliší skladby různých stylových období
- využívá při hře písni složitější figurace v doprovodu
- technickými cvičeními zvětšuje dle svých možností rozpětí ruky

6. ročník

žák:

- zahraje durové a mollové stupnice v rychlejším tempu, chromatickou stupnici zvlášť
- hraje z listu přiměřeně obtížné skladby
- vnímá náladu skladby a vyjádří jí výrazovými prostředky
- rozpozná akordické značky a užije je při doprovodu
- samostatně nastuduje více skladeb z různých stylových období
- zahraje jednoduché melodické ozdoby
- vysvětlí význam všech hudebních označení a termínů, které se vyskytují ve studovaných skladbách
- zná a vystupuje dle zásad správného chování na jevišti i mimo něj

7. ročník

žák:

- propojuje získané technické a výrazové dovednosti, dle svých schopností využívá zvukových možností nástroje s použitím pravého i levého pedálu
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů
- doprovodí hráče na jiný nástroj při mírně obtížné skladbě
- je schopen sluchové sebekontroly a samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu, udrží správné tempo hry
- rozlišuje při hře dynamiku melodické linky a doprovodných hlasů
- při hře z paměti využívá teoretické znalosti o formě, harmonii
- k absolutoriu 1. stupně nastuduje skladbu většího rozsahu

II. STUPEŇ

I. ročník

žák:

- technickými cvičeními upevňuje a dále rozvíjí dovednosti a návyky získané při studiu na I. stupni, opakuje probrané technické prvky
- aktivně se podílí na výběru studovaných skladeb
- využívá všech svých znalostí z teorie k samostatnému studiu nových skladeb
- za školní rok nastuduje alespoň jednu skladbu z paměti
- doprovodí spolužáka při hře na jiný nástroj, hraje čtyřručně
- improvizuje doprovod k písním s použitím hlavních a vedlejších harmonických funkcí

II. ročník

žák:

- využívá a prohlubuje dovednosti po stránce technické a výrazové
- rozšiřuje svůj obzor studiem skladeb z různých stylových období
- hraje stupnice přes 4 oktávy v rychlejším tempu zvlášť, čtyřhlasé akordy
- hraje z listu jednoduché skladby
- aktivně se podílí na výběru studovaných skladeb, při jejich studiu využívá znalostí z hudební teorie
- hraje písně s improvizovaným doprovodem

III. ročník

žák:

- zná stylová období, hudební žánry, způsob jejich interpretace
- zdokonaluje své technické dovednosti
- zapojuje se do kolektivní výuky
- hraje z listu jednoduché skladby
- ovládá hru písní z akordových značek
- má přehled o skladbách významných autorů různých stylových období a žánrů, vyjmenuje je
- za školní rok nastuduje alespoň jednu skladbu z paměti
- poslechem a studiem skladeb si vytvoří a formuluje svůj názor na interpretaci různých stylových období a žánrů

IV. ročník

žák:

- využívá všech doposud získaných znalostí k vyjádření vlastních hudebních představ
- opakuje technické prvky
- zapojuje se do komorní hry
- při hře z paměti využívá teoretické znalosti o formě, harmonii
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí
- nastuduje sólovou nebo komorní skladbu, kterou zahraje na absolventském vstoupení

Učební osnovy vyučovacího předmětu – Hrajeme spolu:

Účelem výuky je podporovat v dětech pocit odpovědnosti za společné dílo. Kolektivní interpretace rozvíjí spolupráci mezi jednotlivými hráči. Vědomosti a dovednosti získané na hodinách nástroje zde žáci realizují a rozvíjejí.

4. ročník

žák:

- zná a vysvětlí zásady správného vystupování na koncertech (např. volba oděvu, nástup a odchod z jeviště, chování při pasivní účasti apod.)
- chodí včas a připravený do hodin
- správně rozestaví pulty, židle podle daného obsazení

5. ročník

žák:

- při zkoušce dodrží potřebnou kázeň i v době, kdy sám nehraje
- s jistotou zahraje svůj part, včas nastoupí a reaguje na tempové změny ve skladbě
- pohotově se orientuje v partu

6. ročník

žák:

- udrží nastavené tempo hry
- ví o důležitosti domácí přípravy a popíše efektivní způsob nácvičku skladeb
- přizpůsobí svou hru podle toho, zda hraje sólo, či je součástí doprovodu

7. ročník

žák:

- samostatně nastuduje svůj part
- pohotově reaguje na nečekané události při hře

- spolupracuje se svým spoluhráčem, je schopen ho poslouchat, odpoutat se od vlastního partu, nalézat porozumění rytmické i výrazové

I. ročník

žák:

- pohotově se orientuje v partu
- hraje elementární čtyřruční či komorní skladby se spoluhráčem z listu
- zahraje na veřejném vystoupení

II. ročník

žák:

- je schopen rytmické a tempově přesné souhry
- improvizovaně doprovodí spoluhráče podle akordických značek
- uvědomuje si odpovědnost za společné dílo – na zkoušky chodí včas a připraven

III. ročník

žák:

- zahraje několik čtyřručních nebo komorních skladeb různých stylů a žánrů
- zhodnotí vlastní i spoluhráčovu hru se zpětnou vazbou
- hraje se spoluhráčem z listu náročnější skladby
- aktivně se podílí na výběru studovaných skladeb

IV. ročník

žák:

- dynamicky rozlišuje vůdčí hlas a doprovod za sluchové sebekontroly
- aktivně si vybírá a vyhledává repertoár
- je schopen agogických změn
- zahraje na veřejném vystoupení

5.4 Studijní zaměření: Hra na housle

Hra na housle je určena pro děti s dobrým hudebním sluchem a určitou zručností. Dítě získává hudební představivost, schopnost hudebního vyjádření, proniká do tajů hudby a získává technické základy hry na smyčcový nástroj. Kromě rozvoje hudebního a citového se zvyšuje i jeho houževnatost a odvaha. Učitel požaduje pravidelnou přípravu a docházku do hodin. Předpokládá podporu rodičů, sluchové, rytmické a motorické schopnosti i zájem o hudbu.

Učební plán:

		PHV		I. stupeň						
		1. r.	2. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hlavní předmět	Hra na housle	0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	1
	Přípravná hud. výchova*	1 – 1,5	1							
	Nauka o hudbě			1	1	1	1	1		
Povinně volitelný předmět	Komorní hra						1	1	1	1
	Sborový zpěv								2	2

		PR	II. stupeň			
			I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hlavní předmět	Hra na housle	1	1	1	1	1
Povinně volitelný předmět	Komorní hra		1	1	1	1
	Sborový zpěv		2	2		

Pozn.:

Povinně volitelné předměty si žák zvolí na základě doporučení učitele. Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Učební osnovy předmětu Přípravná hudební výchova a varianty jeho časové dotace jsou uvedeny v kapitole 5.1 Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra na housle:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

1. ročník

žák:

- popíše nástroj, pojmenuje části houslí a smyčce
- zaujme uvolněný postoj při hře
- předvede uvolňovací cvičení vedoucí k správnému uchopení houslí a smyčce

- rozliší noty a prázdné struny

2. ročník

žák:

- čte a zahraje pizzicato na prázdných strunách jako rytmické cvičení
- zazpívá lidovou píseň s doprovodem prázdných strun – pizzicato
- zvládá vyrovnaný tah smyčce nahoru i dolů na prázdných strunách
- si společnou hrou s učitelem vytváří sluchovou představu o houslovém tónu

I. STUPEŇ

1. ročník

žák:

- popíše a předvede základy držení houslí a smyčce
- při hře uvolněně a stabilně stojí
- kontroluje intonaci za pomoci prázdných strun
- používá dur nebo moll prstoklad
- zahraje základní smyky: détaché, legato
- smyčec drží lehce a přirozeně

2. ročník

žák:

- rozlišuje teoreticky i prakticky půltónové posuny mezi probíranými prstoklady
- hraje smyky détaché, legato různými částmi smyčce
- čte a zahraje jednoduchý notový zápis v rozsahu 1. polohy
- uvolňuje zápěstí pravé ruky a zvládá pravou ruku při přechodech přes strunu
- hraje vybrané stupnice v rozsahu jedné oktávy
- zahraje píseň nebo snadnou skladbu v souhře s jiným nástrojem nebo s klavírem

3. ročník

žák:

- využívá chromatické posuny 2. prstu
- používá zvýšený 3. prst a snížený 1. prst
- zahraje základní dynamiku (p, mf, f)
- hraje jednoduché skladby z listu
- upevňuje intonaci vyladováním
- zdokonaluje hudební paměť hrou jednoduchých skladeb a písni z paměti
- hraje vybrané stupnice dur a moll v 1. poloze podle probraných prstokladů včetně rozložených akordů

4. ročník

žák:

- hraje všechny prstoklady v 1. poloze
- čte noty ve 3. poloze
- aplikuje rychlejší techniku levé ruky i složitější smyčcovou techniku jako martelé a legato přes struny
- uvolňuje vědomě pravou ruku pro zdokonalení houslového tónu a plynulost hry

- hraje vybrané stupnice dur a moll v 1. a 3. poloze podle probraných prstokladů včetně rozložených akordů
- odliší výrazovou složku při hře etud technického nebo melodického charakteru

5. ročník

žák:

- hraje ve 3. poloze
- plynule vyměňuje 1. - 3. polohu
- hraje v dynamických odstínech
- používá základní smyky i v rychlejším tempu
- vnímá výraz dané skladby při poslechu i při její interpretaci
- podle svých možností a schopností používá vibrato na vhodných místech přednesových skladeb
- hraje stupnice dur a moll s přechodem do 3. polohy s přehmatem a flažoletem

6. ročník

žák:

- čte a hraje ve vyšších polohách
- používá vibrato
- zahraje samostatně nebo v souboru 2. a 3. hlas
- dbá na kvalitu tónu posloucháním houslových nahrávek
- zahraje vybrané dur i moll stupnice přes 3 oktávy
- hraje základní dvojhmaty
- ladí housle za pomoci doladovačů
- hraje obtížnější skladby z listu
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu

7. ročník

žák:

- hraje ve vyšších polohách
- uplatňuje a kombinuje základní smyky
- pracuje s dynamikou a vibratem
- samostatně zvolí výrazovou stránku přednesu
- rozliší slohové období studovaných skladeb
- hraje v souboru
- při hře z paměti využívá teoretické znalosti o formě, harmonii
- studium tohoto ročníku ukončí svým absolventským veřejným vystoupením (minimálně v rozsahu 1 lidové a 1 umělé skladby)

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

žák:

- uvolněně stojí a předvede uvolňovací cvičení a správné držení houslí a smyčce
- rozvíjí intonační představivost napodobováním zpívaných nebo zahraných tónů
- hraje pizzicato a arco
- hraje snadné písně a cvičení na jedné struně

I. ročník

žák:

- pomocí vyladování samostatně intonuje a využívá při hře barevné a dynamické odstínění tónu
- používá výměny poloh a jednoduché dvojhmaty
- propracovává vybrané smyky po stránce funkce a jejich zvukové charakteristiky
- samostatně si naladí housle pomocí doladovačů
- buduje si osobitý projev a dodržuje správné zásady při interpretaci skladeb různých stylových období. Za tímto účelem využívá poslechu nahrávek špičkových interpretů a poznatky z nich aplikuje do své hry
- aktivně se uplatňuje v komorních, orchestrálních a souborových seskupeních školy

II. ročník

žák:

- hraje složitější smyčcovou techniku
- praktikuje cvičení zaměřená na zkvalitnění tónu
- v přednesových skladbách používá plynulou kantilénu s ohledem na vedení a dodržování frází
- kultivovaně interpretuje skladby na veřejných vystoupeních
- samostatně pracuje při korepetici
- orientuje se v zápise interpretovaných skladeb, rozeznává jejich základní členění, tóninové vztahy a stavbu melodie
- samostatně pod dohledem učitele využívá výrazové prostředky, např. dynamiku, změny tempa a zvukové rejstříky, navrhuje nejlepší prstoklad v probírané skladbě a po diskuzi s učitelem vybírá nejlepší alternativu

III. ročník

žák:

- hraje dvojhlasně v oktávách, sextách
- techniku hry zdokonaluje nácvikem obsáhlejších etud, stupnic a rozložených akordů v rozsahu tří oktáv
- získané cvičební návyky sám aplikuje při přípravě do výuky
- využívá svojí představivost, při souhře s korepitemem využívá prvky originality (vlastní prožitek interpretované skladby)
- rozpoznává různá slohová období a dokáže k nim přiřadit slavná jména a díla
- ohodnotí svůj výkon a porovná vůči svým vrstevníkům, pokud je třeba, navrhne možnosti vedoucí ke zlepšení svého výkonu popř. výkonu ostatních

IV. ročník

žák:

- využívá rychlou techniku pravé i levé ruky
- hraje dvojhmaty
- využívá plně všech druhů smyků
- dokáže posoudit svůj výkon
- na základě svých zkušeností volí při interpretaci vhodné výrazové prostředky, dokáže při interpretaci rozlišit stylově a žánrově skladby z různých slohových období
- má přehled o základní houslové literatuře různých slohových období

- profiluje se podle svého zájmu a preferencí
- pracuje s trémou a dokáže zahrát svůj nastudovaný repertoár na absolventském vystoupení či soutěži

Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní hra:

V komorní hře žák uplatní své schopnosti získané v individuální výuce. Zároveň by však měl být schopen přizpůsobit se kolektivní hře, poslouchat ostatní spoluhráče a společně pracovat na konečném vyznění dané písně či skladby.

I. STUPEŇ:

1. ročník

žák:

- při příchodu do zkoušky pozdraví učitele i spoluhráče a připraví si housle, smyčec a noty
- během pomlky pozorně poslouchá a nevyrušuje
- trpělivě a dostatečně pomalu hraje na prázdných strunách

2. ročník

žák:

- zahraje prázdné struny v dostatečné zvukové kvalitě, aby mohli spoluhráči dobře doladovat
- ladí ton k prázdné struně
- rozpozná, že hraje jinde než spoluhráči a přestane hrát

3. ročník

žák:

- naladí tóny h, fis 1, e1 a h1 k prázdné struně
- přátelsky poradí a pomůže začínajícímu spoluhráči – příprava not, natažení smyčce, kalafunování apod.
- reaguje na intonační chybu zdokonalením zvuku

4. ročník

žák:

- zaujme správný postoj, správné sezení, v případě potřeby si opraví výšku stojanu na noty
- reaguje na intonační chybu zeslabením zvuku
- na základě svých znalostí a dovedností si správně rozestaví prsty na strunách z hlediska celých tónů a půltónů

5. ročník

žák:

- samostatně si připraví sezení nebo stání, výšku stojanu, noty, nástroj, smyčec, je vnímavý zejména ke spolužákovi, který dává nástup
- přizpůsobí výšku tónu ve velkých terciích k prázdné struně

- využívá svých znalostí a dovedností při studiu svého partu z hlediska prstokladů a precizního propracování rytmu

6. ročník

žák:

- přizpůsobí výšku tónu ve velkých sextách k prázdné struně
- rozliší dynamické změny, zvláště z forte do piana
- předvede méně zkušeným spoluhráčům své dovednosti, aniž by se nad ně vyvyšoval

7. ročník

žák:

- hráč, který má dávat nástup, tak učiní dostatečně srozumitelně
- během hry kontroluje souhru s ostatními nástroji
- rozliší sólovou a doprovodnou funkci svého partu ve skladbě

II. STUPEŇ:

I. ročník

žák:

- zvládá orientaci na pódiu, správně uspořádá židle a odhadne výšku stojanu na noty
- samostatně doladí v unisonu i s dechovým nástrojem
- zhodnotí soubor jako posluchač z hlediska udržení tempa a intonace

II. ročník

žák:

- samostatně si doladí nástroj
- zahraje dostatečně výrazně místa určená učitelem i z pozice středního hlasu
- hráč, který má dávat nástup, tak učiní dostatečně srozumitelně a zkontroluje připravenost k zahájení hry u všech spoluhráčů

III. ročník

žák:

- samostatně si doladí i zcela rozladěný nástroj
- na základě svých posluchačských zkušeností připraví vlastní návrh nového repertoáru
- posoudí kvalitu poslouchaného souboru z hlediska intonace, rytmu a zvukové vyváženosti hlasů

IV. ročník

žák:

- samostatně si naladí nástroj a vymění prasklou strunu
- zahraje snadnější polyfonní skladbu z listu
- zvládá řízení zkoušky mladších spolužáků z hlediska intonace, rytmu, dynamiky, zvukové vyváženosti hlasů a jednotnosti cítění studovaného díla

5.5 Studijní zaměření: Hra na violoncello

Přípravné studium trvá 1-2 roky. Cílem tohoto přípravného studia je seznámit žáka a jeho rodiče s tím, co studium tohoto nástroje obnáší. Hra na violoncello je fyzicky namáhavá, ale pravidelným cvičením je možné se s tímto faktem vypořádat. Učitel nabízí spolupráci s rodiči, kteří mají možnost pomáhat svým dětem s přípravou na jednotlivé vyučovací hodiny. Škola nabízí pomoc při ladění nástroje po všechny vyučovací dny, nejen v rámci výuky.

I. stupeň trvá po dobu sedmi let. Žáci se v tomto období učí ovládat nástroj a smyčec po technické stránce. Poznávají sólovou literaturu a získávají zkušenosti v komorní hře.

Přípravný ročník II. stupně je pro studenty, kteří neabsolvovali první stupeň. Plní zde očekávané výstupy I. stupně s předpokladem, že obsah učiva jednotlivých ročníků zvládne rychleji.

II. stupeň plynule navazuje na předešlé studium a trvá čtyři roky. Zde si žáci prohlubují své znalosti a dovednosti, rozšiřují repertoár. Učitel umožňuje žákům vyjádřit vlastní názor na výběr skladeb a nabízí zdarma konzultace i mimo čas běžné výuky.

Učební plán:

		PHV		I. stupeň						
		1. r.	2. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hlavní předmět	Hra na violoncello	0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	1
	Přípravná hud. výchova*	1 – 1,5	1							
	Nauka o hudbě			1	1	1	1	1		
Povinně volitelný předmět	Komorní hra						1	1	1	1
	Sborový zpěv								2	2

		PR	II. stupeň			
			I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hlavní předmět	Hra na violoncello	1	1	1	1	1
Povinně volitelný předmět	Komorní hra		1	1	1	1
	Sborový zpěv		2	2		

Pozn.:

Povinně volitelné předměty si žák zvolí na základě doporučení učitele. Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní hra jsou uvedeny ve studijním zaměření Hra na housle.

Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv.

Učební osnovy předmětu Přípravná hudební výchova a varianty jeho časové dotace jsou uvedeny v kapitole 5.1

Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra na violoncello:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

1. ročník

žák:

- popíše jednotlivé části violoncella a smyčce
- pojmenuje jednotlivé struny
- předvede uvolňovací cvičení lokte, zápěstí a prstů

2. ročník

žák:

- předvede správné sezení u violoncella
- čte noty a zahraje pizzicato na prázdných strunách
- zazpívá a zahraje jednoduchou instruktivní píseň

I. STUPEŇ:

1. ročník

žák:

- správně a uvolněně sedí u nástroje, samostatně a uvolněně uchopí smyčec
- hraje v základní poloze
- opraví výšku tónu klouzáním příslušného prstu po struně
- zahraje pizzicato i arco
- předvede čtení not z basového klíče v malé oktávě

2. ročník

žák:

- hraje détaché, martelé a legato v základní poloze
- samostatně si utáhne žíně na smyčci tak, aby smyčec pružil a neničil se
- předvede čtení not z basového klíče v malé a velké oktávě
- hraje v základní poloze na všech strunách
- zahraje jednoduchou skladbičku z paměti a při tom předvede správnou koordinaci pravé a levé ruky

3. ročník

žák:

- odhadne rozestavění prstů v široké poloze
- hraje v VII. poloze v pomalém tempu
- vnímá doprovodný nástroj
- zahraje základní dynamiku (p, mf, f)
- hraje jednoduché skladby z listu
- zdokonaluje hudební paměť hrou jednoduchých skladeb a písni z paměti

4. ročník

žák:

- používá širokou a sedmou polohu
- hraje ve 2. – 7. poloze
- předvede kvalitní a barevný tón
- hraje základní smyky přes struny
- samostatně nastuduje a předvede lehčí skladbu s použitím široké polohy

5. ročník

žák:

- ovládá a předvede základní smyky a jejich kombinace
- hraje ve vyšších polohách
- samostatně doladuje s doprovodným nástrojem
- hraje v dynamických odstínech
- v komorní hře samostatně doladuje ve velkých terciích a decimách
- aplikuje rychlejší techniku levé ruky i složitější smyčcovou techniku jako martelé a legato přes struny
- vnímá výraz dané skladby při poslechu i při její interpretaci

6. ročník

žák:

- hraje v tenorovém klíči v pomalém tempu
- hraje s vibratem
- hraje a čte noty v palcové poloze
- rozliší dynamické změny z forte do piana v komorní hře
- spojí hudební představu s notovým zápisem
- hraje základní dvojhmaty
- hraje přiměřeně obtížné skladby z listu

7. ročník

žák:

- hraje a čte noty ve vyšších polohách v rychlejším tempu i přes struny
- hraje a čte noty v basovém, tenorovém a houslovém klíči
- samostatně zvolí výrazovou stránku přednesu a předvede jí dle nálady skladby
- rozliší slohové období studovaných skladeb zejména z hlediska smyků a vibrata
- při hře z paměti využívá teoretické znalosti o formě a harmonii
- v komorní hře rozliší sólovou a doprovodnou funkci
- kultivovaně interpretuje skladby různých stylů a žánrů na základě využití správné techniky s doprovodem klavíru či jiného nástroje
- studium tohoto ročníku ukončí svým absolventským veřejným vystoupením

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

žák:

- popíše jednotlivé části violoncella
- pojmenuje jednotlivé struny
- popíše jednotlivé části smyčce
- předvede držení violoncella bez opory pravé či levé ruky
- předvede uvolňovací cvičení lokte, zápěstí a prstů
- správně sedí u nástroje
- hraje v základní poloze
- opraví výšku tónu klouzáním příslušného prstu po struně
- zahraje pizzicato i arco
- předvede čtení not z basového klíče i v malé oktávě

I. ročník

žák:

- samostatně se připraví k hudební produkci; v případě potřeby si doladí nástroj, opraví postavení židle či výšku stojanu na noty
- zahraje flažolety na všech strunách
- samostatně kontroluje intonaci
- předvede souhru s dechovým nástrojem v komorní hře
- předvede změnu rychlosti smyku v legatu i přes struny
- navrhne vlastní řešení u nově studované skladby z hlediska prstokladů, poloh a smyků

II. ročník

žák:

- předvede uvolněnou levou rukou výměny poloh v celém rozsahu hmatníku včetně flažoletů
- zahraje jednoduchý part z listu
- hraje dvojhlasně
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu; hraje trpělivě tzv. „minutový smyk“, forte u špičky, piano u žabky, uvolněně vibruje, volí polohy a vybírá mezi flažoletem a plným hmatem
- zkontroluje připravenost spoluhráčů k zahájení a dá srozumitelný nástup v komorní hře
- v přednesových skladbách používá plynulou kantilénu s ohledem na vedení a dodržování frází
- kultivovaně interpretuje skladby na veřejných vystoupeních
- samostatně pracuje při korepetici

III. ročník

žák:

- na základě svých posluchačských zkušeností připraví návrh nového repertoáru
- hraje a čte noty v polohách v celém rozsahu hmatníku
- v komorní hře zahraje svůj part zvukově vyváženě vzhledem k ostatním hlasům
- využívá svoji představivost; při souhře s korepitemem využívá prvky originality (vlastní prožitek interpretované skladby)

- zhodnotí svou interpretaci i poslouchanou skladbu (různých stylů a žánrů) z hlediska intonace, rytmu a přiměřenosti zvuku sólisty a korepetitora
- v přednesových skladbách využívá široké spektrum druhů smyků i v rychlejším tempu přes struny

IV. ročník

žák:

- zahraje polyfonní skladbu jako hráč komorního uskupení
- na základě svých zkušeností volí při interpretaci vhodné výrazové prostředky, při interpretaci rozliší stylově a žánrově skladby z různých slohových období
- poslechově rozpozná a podle možností zčásti zahraje skladby patřící do základní violoncellové literatury
- profiluje se podle svých zájmů a preferencí; na základě svých posluchačských a hráčských zkušeností, znalostí z dějin hudby i dějepisu, vlastních hudebních názorů či náboženského přesvědčení si pod dohledem učitele volí svůj repertoár
- pracuje s trémou a dokáže zahrát svůj nastudovaný repertoár na absolventském vystoupení či soutěži

5.6 Studijní zaměření: Hra na violu

Přípravné studium trvá 1-2 roky. Cílem tohoto přípravného studia je seznámit žáka a jeho rodiče s tím, co studium tohoto nástroje obnáší. Hra na violu je fyzicky namáhavá, ale pravidelným cvičením je možné se s tímto faktem vypořádat. Učitel nabízí spolupráci s rodiči, kteří mají možnost pomáhat svým dětem s přípravou na jednotlivé vyučovací hodiny. Škola nabízí pomoc při ladění nástroje po všechny vyučovací dny, nejen v rámci výuky.

I. stupeň trvá po dobu sedmi let. Žáci se v tomto období učí ovládat nástroj a smyčec po technické stránce. Poznávají sólovou literaturu a získávají zkušenosti v komorní hře.

Přípravný ročník II. stupně je pro studenty, kteří neabsolvovali první stupeň. Plní zde očekávané výstupy I. stupně s předpokladem, že obsah učiva jednotlivých ročníků zvládnou rychleji.

II. stupeň plynule navazuje na předešlé studium a trvá čtyři roky. Zde si žáci prohlubují své znalosti a dovednosti, rozšiřují repertoár. Učitel umožňuje žákům vyjádřit vlastní názor na výběr skladeb a nabízí zdarma konzultace i mimo čas běžné výuky.

Učební plán:

		PHV		I. stupeň						
		1. r.	2. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hlavní předmět	Hra na violu	0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	1
	Přípravná hud. výchova*	1 – 1,5	1							
	Nauka o hudbě			1	1	1	1	1		
Povinně volitelný předmět	Komorní hra						1	1	1	1
	Sborový zpěv								2	2

		PR	II. stupeň			
			I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hlavní předmět	Hra na violu	1	1	1	1	1
Povinně volitelný předmět	Komorní hra		1	1	1	1
	Sborový zpěv		2	2		

Pozn.:

Povinně volitelné předměty si žák zvolí na základě doporučení učitele. Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní hra jsou uvedeny ve studijním zaměření Hra na housle. Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Učební osnovy předmětu Přípravná hudební výchova a varianty jeho časové dotace jsou uvedeny v kapitole 5.1 Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra na violu:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

1. ročník

žák:

- popíše jednotlivé části violy a smyčce
- pojmenuje jednotlivé struny
- předvede uvolněný postoj při hře na prázdných strunách

2. ročník

žák:

- předvede uvolněný postoj a správné držení těla
- předvede držení violy bez opory pravé či levé ruky
- zazpívá a zahraje jednoduchou instruktivní píseň

I. STUPEŇ:

1. ročník

žák:

- odhadne postavení prstů levé ruky v durovém prstokladu
- odhadne postavení prstů levé ruky v mollovém prstokladu
- opraví výšku tónu klouzáním příslušného prstu po struně
- předvede správné držení těla, violy a smyčce
- zahraje základní smyky détaché a legato
- hraje a čte noty v durovém prstokladu

2. ročník

žák:

- hraje durový a mollový prstoklad
- používá smyky détaché, martelé a legato
- hraje skladby v notovém zápisu v rozsahu 1. polohy
- předvede změnu rychlosti smyku v prostřední třetině smyčce
- předvede koordinaci prstů levé ruky a změny směru smyku v pravé ruce
- zahraje jednoduchou skladbičku z paměti a při tom předvede správnou koordinaci pravé a levé ruky

3. ročník

žák:

- využívá chromatických posunů 2. prstu
- používá zvýšený 3. prst a snížený 1. prst
- hraje détaché a legato přes struny
- zahraje základní dynamiku (p, mf, f)
- hraje jednoduché skladbičky z listu
- zdokonaluje hudební paměť hrou jednoduchých skladeb a písni z paměti

4. ročník

žák:

- využívá všechny prstoklady v 1. poloze i v rychlejším tempu přes struny
- správně postaví prsty levé ruky ve 3. poloze
- předvede rychlý pohyb prstů levé ruky
- využívá chromatické posuny všech prstů

- hraje základní smyky přes struny
- aplikuje rychlejší techniku levé ruky i složitější smyčcovou techniku jako martelé a legato přes struny
- přečte part jednoduchých hudebních útvarů a sám ho zahraje

5. ročník

žák:

- hraje a čte noty v houslovém klíči ve 3. poloze
- předvede výměnu mezi 1. a 3. polohou
- hraje v dynamických odstínech
- používá základní smyky i v rychlém tempu
- podle návodu učitele samostatně nastuduje a předvede jednoduchou skladbu
- vnímá výraz dané skladby při poslechu i při její interpretaci
- podle svých možností a schopností používá vibrato na vhodných místech přednesových skladeb

6. ročník

žák:

- využívá základní smyky ve všech částech smyčce i přes struny v rychlejším tempu
- používá vibrato
- vytvoří a zahraje samostatně nebo v souboru 2. a 3. hlas
- rozliší tvorbu violového tónu od houslového pevnějším postavením prstů levé ruky a položením větší váhy pravé ruky a smyčce na strunu
- hraje flažolety ve 4. poloze
- předvede plynulé výměny poloh
- zahraje základní dvojhmaty
- navrhne vlastní způsob interpretace nově studované skladby; učitel spolupracuje tak, že ukáže krajní polohy názorových možností
- hraje přiměřeně obtížné skladby z listu

7. ročník

žák:

- hraje a čte noty ve vyšších polohách
- uplatňuje a kombinuje základní smyky i v rychlejším tempu přes struny
- uplatňuje se v komorní hře jako hráč středních hlasů
- na základě svých technických dovedností hraje kvalitním zvukem
- kultivovaně interpretuje skladby různých stylů a žánrů na základě využití správné techniky s doprovodem klavíru či jiného nástroje
- samostatně zvolí výrazovou stránku přednesu a vyjádří jí náladu skladby
- rozliší slohové období studovaných skladeb
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- při hře z paměti využívá teoretické znalosti o formě, harmonii

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

žák:

- popíše jednotlivé části violy
- pojmenuje jednotlivé struny
- popíše jednotlivé části smyčce
- předvede držení violy bez opory pravé či levé ruky
- předvede uvolňovací cvičení lokte, zápěstí a prstů
- odhadne postavení prstů levé ruky v durovém i mollovém prstokladu

- opraví výšku tónu klouzáním příslušného prstu po struně
- předvede správné držení violy a smyčce
- zahraje základní smyky détaché a legato

I. ročník

žák:

- hraje sytým violovým tónem
- předvede změnu rychlosti smyku v legatu i přes struny
- samostatně kontroluje intonaci
- uplatňuje se v komorní hře ve spolupráci s dechovými nástroji
- hraje flažolety na všech strunách
- navrhne vlastní řešení u nově studované skladby z hlediska prstokladů, poloh a smyků

II. ročník

žák:

- předvede uvolněnou levou rukou výměny poloh v celém rozsahu hmatníku, používá i flažolety, přehmaty a podhmaty
- hraje dvojhlasně v oktávách
- uplatňuje své dovednosti při interpretaci skladeb různých stylových období
- v komorní hře zahraje výrazně místa určená učitelem i z pozice středního hlasu
- v přednesových skladbách používá plynulou kantilénu s ohledem na vedení a dodržování frází
- kultivovaně interpretuje skladby na veřejných koncertech

III. ročník

žák:

- hraje dvojhlasně v sextách
- hraje a čte noty v polohách v celém rozsahu hmatníku
- v komorní hře zahraje svůj part zvukově vyváženě vzhledem k ostatním hlasům
- samostatně pracuje při korepetici
- zhodnotí svou interpretaci i poslouchanou skladbu z hlediska intonace, rytmu a přiměřenosti zvuku sólisty a korepetitora
- v přednesových skladbách využívá široké spektrum druhů smyků i v rychlejším tempu přes struny

IV. ročník

žák:

- hraje dvojhlasně v terciích
- hraje zpěvným violovým tónem s kvalitním vibratem
- zahraje polyfonní skladbu jako hráč komorního uskupení
- poslechově rozpozná a podle možností zčásti zahraje skladby patřící do základní violové literatury
- profiluje se podle svých zájmů a preferencí; na základě svých posluchačských a hráčských zkušeností, znalostí z dějin hudby i dějepisu, vlastních uměleckých názorů či náboženského přesvědčení si volí svůj repertoár
- na základě svých zkušeností volí při interpretaci vhodné výrazové prostředky, dokáže při interpretaci rozlišit stylově a žánrově skladby z různých slohových období
- pracuje s trémou a dokáže zahrát svůj nastudovaný repertoár na absolventském vystoupení či soutěži

5.7 Studijní zaměření: Hra na pozoun

Pozoun vznikl v 2. pol. 15. století ve Španělsku z posuvné trubky. Celá řada pozounů se vývojem ustálila na dnešním altovém, tenorovém a basovém pozounu. Svého nezastupitelného významu se dočkal až v době raného romantismu (Beethoven). Dnes je všeobecně užíván v symfonických, tanečních a dechových orchestrech.

Učební plán:

		I. stupeň						
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hlavní předmět	Hra na pozoun	1	1	1	1	1	1	1
	Nauka o hudbě	1	1	1	1	1		
Povinně volitelný předmět	Komorní a souborová hra				1	1	1	1
	Hra v hudební skupině				1	1	1	1
	Sborový zpěv						2	2

		PR	II. stupeň			
			I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hlavní předmět	Hra na pozoun	1	1	1	1	1
Povinně volitelný předmět	Komorní a souborová hra		1	1	1	1
	Hra v hudební skupině		1	1	1	1
	Sborový zpěv		2	2		

Pozn.:

Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra v hudební skupině jsou uvedeny ve studijním zaměření Zpěv v populární hudbě. Povinně volitelné předměty si žák zvolí na základě doporučení učitele.

Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra na pozoun:

Hra na pozoun

I. STUPEŇ:

1. ročník

žák:

- popíše z jakých částí je nástroj složen, správně o něj pečuje
- předvede správné držení těla a nástroje při hře
- kontroluje uvolněný nádech (bez upnutí ramen apod.) a provádí dechová cvičení

- popíše a předvede čistý začátek tónu a jeho zakončení se správnou funkcí jazyka
- přečte v notovém zápise a zahraje základní řadu alikvótních tónů na 1-4 poloze

2. ročník

žák:

- vydrží hrát tón na 4-6 dob
- hraje kombinace tónů na 1. - 4. poloze
- zahraje tóny stejné výše v půlových a čtvrtových notách
- přečte v notovém zápise a zahraje noty f1 – G
- zahraje z paměti lidovou píseň s klavírem

3. ročník

žák:

- neustálým opakováním zpřesní nasazení tónu
- pomocí nátiskových cvičení zkvalitní tón
- zahraje jednotaktový úryvek podle sluchu (ozvěny)
- hraje jednoduché lidové písně s klavírem z paměti

4. ročník

žák:

- retní vazbou spojuje nejbližší alikvótní tóny
- vydrží tóny v rozsahu d – d1 na 6-8 dob
- najde správný okamžik nádechu vzhledem k možnostem nástroje, nátiskovým schopnostem a hudební frázi
- hraje přednesové skladby psané pro nástroj s doprovodem klavíru
- vyjmenuje základní dynamická znaménka a interpretuje je

5. ročník

žák:

- vydrží tóny na celý dech crescendo, decrescendo s odsazením po každém tónu
- vysvětlí a předvede tenuto a staccato
- retní vazby spojuje přes oktávu
- hraje stupnici v celých notách
- zahraje delší úryvek podle sluchu (ozvěny)

6. ročník

žák:

- hraje stupnice v půlových notách s akordy
- vysvětlí a předvede snižcové legato
- zahraje retní vazby v osminových notách
- častou korepeticí pěstuje souhru s klavírem, eventuálně s příbuznými dechovými nástroji (trubka, lesní roh)
- na přiměřeně obtížné skladbě použije elementární výrazové prostředky k vyjádření nálady skladby
- dle svých možností a zájmů výrazově rozlišuje interpretaci různých stylů a žánrů

7. ročník

žák:

- vydrží tón na 12-16 dob
- slovně vysvětlí a zahraje snižcovou a smíšenou vazbu
- zahraje stupnice v rychlejším tempu a v rytmických variantách
- samostatně nastuduje středně obtížnou skladbu s klavírem
- rozliší jednotlivé části skladby

- notovém zápise pozná a správně aplikuje v celém rozsahu nástroje dynamická, tempová, agogická znaménka, italské názvosloví a organizaci skladby (Da Capo, Coda atd.).
- transponuje jednoduché melodie
- hraje snazší orchestrální party pozounu, spolupracuje s dalšími nástroji žesťové rodiny

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

žák:

- stručně vysvětlí vznik a vývoj nástroje
- předvede postoj při hře a držení nástroje
- popíše údržbu nástroje
- vysvětlí a předvede vznik tónu za pomoci rtů, jazyka a správného vedení vzduchu
- kontroluje uvolněný nádech (bez upnutí ramen apod.) a provádí dechová cvičení
- přečte v notovém zápise a zahraje alikvótní tóny na 1-4 poloze

I. ročník

žák:

- navazuje na repertoár I. stupně studia
- nátiskovými cvičeními (retní vazby) dále rozvíjí nátiskové schopnosti
- hraním vydržovaných tónů rozšiřuje výrazové prostředky (dynamiku, frázování, práci s dechem, artikulaci) a kvalitu tónu
- konkrétními, speciálními cvičeními zdokonaluje hru snižcového a smíšeného legata
- jednoduchou hrou z listu upevňuje rytmickou a intonační jistotu
- opakuje melodická cvičení zahraná učitelem a tím rozvíjí sluchovou sebekontrolu (ozvěny)
- hraje stupnice dur a moll ve čtvrt'ových notách + dominantní septakordy
- nastuduje a zahraje přiměřenou skladbu pro pozoun s doprovodem klavíru
- stručně vysvětlí vznik a vývoj nástroje
- popíše údržbu nástroje

II. ročník

žák:

- sebekriticky zhodnotí své dovednosti a na jejich základě si vybere a samostatně nastuduje skladbu s doprovodem klavíru
- zrychleným hraním retních vazeb zvyšuje nátiskovou flexibilitu
- využívá všech svých znalostí z teorie i dovedností z dosavadního studia nástroje
- k samostatnému studiu nových skladeb
- pomocí vyladování samostatně intonuje a využívá při hře barevné a dynamické odstínění tónu
- podle vlastního zaměření si vybírá a samostatně nacvičí přiměřeně obtížné skladby

III. ročník

žák:

- ohodnotí svoji interpretaci skladby po vystoupení, a pokud je třeba, navrhne možnosti vedoucí ke zlepšení svého výkonu
- při veřejném vystoupení pracuje s trémou tak, aby jeho výkon byl kultivovaný a přirozený
- obohacuje výraz skladeb barevnými odstíny tónu; při nácvičku skladeb samostatně formuluje názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů

- při hře v kolektivní výuce je oporou jak po tónové, dechové, technické i výrazové stránce hry

IV. ročník

žák:

- samostatně nastuduje sólový, komorní či orchestrální part
- samostatně řeší technická úskalí skladby (vedlejší polohy)
- poslouchá a studuje nahrávky různých stylových období a současných žánrů
- motivuje se návštěvami koncertů, utváří si vlastní názor a na základě svých dovedností si vybere a zahraje skladbu s doprovodem

Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní a souborová hra:

V komorní a souborové hře žák uplatní své schopnosti získané v individuální výuce. Zároveň by však měl být schopen přizpůsobit se kolektivní hře, poslouchat ostatní spoluhráče a společně pracovat na konečném vyznění dané písně či skladby.

I. STUPEŇ

4. ročník

žák:

- si navzájem s ostatními kontroluje včasnou docházku
- na začátku zkoušky správně rozestaví pulty podle daného obsazení, na konci zkoušky uklidí
- se individuálně rozehraje nejméně 10 min. před zahájením zkoušky
- při společném ladění unisono koriguje intonační odchylky
- na jednoduché národní písně se navzájem poslouchají, zaměří pozornost na intonaci, rytmus, dynamiku a náladu skladby

5. ročník

žák:

- pečuje o jemu svěřený notový materiál
- soustředěně reaguje na gesto dirigenta či vedoucího hráče
- trpělivým opakováním a poznámkami do partu pěstuje společné rytmické cítění, frázování a dynamické odstíny
- popíše zásady správného vystupování na jevišti

6. ročník

žák:

- na veřejná vystoupení chodí včas, řádně připraven a vhodně oblečen
- neustálým vlastním nástrojovým sebezdokonalováním zvyšuje náročnost hraných skladeb
- navrhuje a diskutuje s ostatními o výběru skladeb, eventuálně spolupracuje na jejich úpravách
- při zkoušce dodrží potřebnou kázeň i v době, kdy sám nehraje

7. ročník

žák:

- navštěvuje či poslouchá koncerty souborů příbuzného obsazení
- během hry kontroluje souhru s ostatními nástroji
- společným výrazovým cítěním odliší různá slohová období
- pohotově zastoupí nepřítomného spoluhráče

II. STUPEŇ

I. ročník

žák:

- v některých skladbách improvizuje
- pomůže mladšímu spoluhráči radou či ukázkou hry
- samostatně nastuduje i obtížnější part

II. ročník

žák:

- při jazzovém zaměření rozliší jednotlivé styly – swing, pop, rock a lidovou píseň
- během hry analyzuje ladění svého nástroje, v případě potřeby se doladí
- samostatně si určí vhodné nádechy

III. ročník

žák:

- zahraje kterýkoli z hlasů i náročnějších partů
- při studiu nových skladeb poslouchá profesionální nahrávky
- v případě potřeby zorganizuje samostatnou zkoušku

IV. ročník

žák:

- přizpůsobí svůj repertoár potřebám školy či města
- pohotově reaguje na nečekané události při hře (výpadek spoluhráče, reakce publika)
- samostatně kontroluje souhru všech hráčů, rozebere a upozorní i na nejmenší nuance ve výrazu skladby

5.8 Studijní zaměření: Hra na lesní roh

Lesní roh patří do skupiny nástrojů dechových – žesťových. V současné podobě se skládá z mnoha různě tvarovaných kovových trubíc, které mu spojeny dohromady, dávají kruhový tvar. Ve srovnání s harmonickými rozsahy ostatních žesťových nástrojů, které můžeme najít v klasickém symfonickém orchestru, je lesní roh uprostřed spektra mezi trubkami a pozouny. Je to způsobeno jednak jeho délkou a pak tvarem nátrubku, který je poměrně malý, ale hluboký a dovolí tak lesnímu rohu jeho charakteristický, měkký, medový tón. Nejčastější užití nástroje je v symfonickém orchestru, komorní a sólové hře. V dnešní době není neobvyklé použití tohoto nástroje v hudbě populární a jazzové.

Učební plán:

		I. stupeň						
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hlavní předmět	Hra na lesní roh	1	1	1	1	1	1	1
	Nauka o hudbě	1	1	1	1	1		
Povinně volitelný předmět	Komorní a souborová hra				1	1	1	1
	Hra v hudební skupině				1	1	1	1
	Sborový zpěv						2	2

		PR	II. stupeň			
			I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hlavní předmět	Hra na lesní roh	1	1	1	1	1
Povinně volitelný předmět	Komorní a souborová hra		1	1	1	1
	Hra v hudební skupině		1	1	1	1
	Sborový zpěv		2	2		

Pozn.:

Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra v hudební skupině jsou uvedeny ve studijním zaměření Zpěv v populární hudbě. Povinně volitelné předměty si žák zvolí na základě doporučení učitele. Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní a souborová hra jsou uvedeny ve studijním zaměření Hra na pozoun

Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra na lesní roh:

Hra na lesní roh

I. STUPEŇ

1. ročník

žák:

- popíše a předvede správné držení nástroje a postoj
- předvede a používá nádech ústy a kontrolovaný výdech
- kontroluje před zrcadlem posazení nátrubku
- nasadí kvalitní tón v rozmezí g - c2 a udrží jej nejméně 6 dob (používá artikulační slabiky)
- zahraje jednodušší lidové písně v rozsahu kvinty až oktávy

2. ročník

žák:

- při nácvičku používá speciální legatová cvičení pro pružnost nátisku a je si vědom správného použití jazyka při nasazování tónu
- upevňuje správné návyky dýchání, tvoření a ukončení tónu, před cvičením používá dechový trenažér, pro kontrolu tvoření a ukončení tónu si poslechne vlastní nahrávku
- čte a hraje noty v rozsahu f – d2
- hraje v celých, půlových, čtvrtových a osminových hodnotách
- zahraje jednoduché lidové písně z paměti

3. ročník

žák:

- rozlišuje základní artikulace tenuto, legato, staccato
- zahraje dynamické odstíny p, mf, f
- cvičením legatových cvičení získává pružný nátisk
- ve skladbě čte a hraje noty v rozsahu c – f2 v takovém tempu jaké je předepsané, rozliší lidovou píseň od umělé skladby
- zdokonaluje techniku – studiem stupnicových a akordických cvičení z různých škol (Fr. Šolar, J. B. Arban, M. Alphonse)
- hraje jednoduché melodie podle sluchu
- samostatně nastuduje jednoduchý part, najde v něm dechové fráze a dodrží předepsaná dynamická a tempová znaménka

4. ročník

žák:

- pracuje na ušlechtilém tónu v rozsahu B – g2 správným poměrem rtů pod nátrubkem, vydržovanými tóny pp- ff- pp
- vizuálně kontroluje svůj postoj, nasazení a držení nástroje
- pro získání prstové techniky používá stupnicová cvičení
- popíše a předvede základní rozdíly interpretace v různých stylových obdobích
- při studiu přednesových skladeb využívá zvládnutou dynamickou škálu, řídí se předepsanými tempy a dodržuje správné frázování

5. ročník

žák:

- zahraje z listu snazší etudu nebo přednesovou skladbu
- zná a hraje chromatickou řadu v rozsahu B – g2
- se seznamuje se základy komorní hry- jednoduché úpravy lid. písní v dvojhlasé a tříhlasé úpravě
- zahraje z paměti jednoduchou skladbu
- po rozboru skladby pozná, zda je skladba v durové či mollové tónině a vyjádří náladu skladby elementárními výrazovými prostředky

6. ročník

žák:

- zdokonaluje nátiskovou pružnost na speciálních legátových cvičeních
- poslechem nahrávek skladeb pro lesní roh z různých stylových období se přesvědčuje o správném vlastním provedení určité skladby
- navštěvuje hodiny souborové hry – duo, trio, kvarteto dle schopností žáka
- uvědomuje si vnitřní členění skladeb, dbá na frázování, agogiku, dynamiku a tempové rozlišení
- vzhledem k svým technickým a výrazovým schopnostem nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- bez učitelovi pomoci nastuduje sám zadanou skladbu

7. ročník

žák:

- dle svých možností sestaví pod vedením svého učitele repertoár na absolventský koncert, nebo provede postupovou zkoušku
- hraje snazší orchestrální party lesního rohu, spolupracuje s dalšími nástroji žesťové rodiny
- přiměřeně svým schopnostem samostatně nastuduje kratší hudební útvar
- hraje jednoduché skladby v transpozici
- pod vedením pedagoga vnímá odlišnosti výrazových prostředků hudby různých stylových období a žánrů
- vysvětlí význam všech hudebních označení a termínů, které se vyskytují ve studovaných skladbách
- na jednoduchých skladbách předvede schopnost transpozice in Es

II. STUPEŇ

Přípravný ročník

žák:

- popíše a předvede správné držení nástroje a postoj
- předvede a používá nádech ústy a kontrolovaný výdech
- kontroluje před zrcadlem posazení nátrubku
- pracuje na ušlechtilém tónu v rozsahu g – e2 správným poměrem rtů pod nátrubkem, vydržovanými tóny pp- ff- pp
- vizuálně kontroluje svůj postoj, nasazení a držení nástroje
- hraje jednoduché melodie podle sluchu

I. ročník

žák:

- rozšiřuje rozsah oběma směry dole do G, nahoře gis2, a2
- technickými cvičeními procvičuje kultivované nasazení po celém rozsahu
- rozšiřuje dynamickou škálu
- zdokonaluje pomocí etud, technických a nátiskových cvičení svou hráčskou jistotu
- zná a popíše základní historii lesního rohu, se samozřejmostí pečuje o svůj nástroj, pro zlepšení tolik potřebné fyzické kondice se věnuje vhodným sportům pro hudebníka (plavání, běh, posilování)

II. ročník

žák:

- pracuje na rozsahu od E do b2, h2
- dle možností přidává na minutáži denního cvičení
- samostatně řeší technické problémy zadané skladby

- uplatňuje získané zkušenosti při interpretaci skladeb různých stylových období
- z notového zápisu dokáže objasnit pojmy D.C. al Fine, D.S. al Fine, Vi - De, Coda atd., samostatně řeší výrazovou složku, dynamiku, frázování a agogiku

III. ročník

žák:

- v rámci možností cvičí denně nejméně 2 x 30min
- k porovnání rozdílů v interpretaci používá videa na YouTube
- hudebně vyjádří své vlastní představy o hrané hudbě
- zahraje skladbu náročnějšího charakteru
- aktivně se uplatňuje v komorních, orchestrálních a souborových seskupeních školy
- z dostupných zdrojů (internet, média, veřejné koncerty) profiluje svoje preference a podle nich si volí pod dohledem učitele svůj repertoár
- účastí, ať už aktivní či pasivní, při národních kolech soutěží ZUŠ získává nové zkušenosti interpretační a poznává nové skladby(doposud mu neznámé).
Porovnáváním interpretací různých soutěžících si vytváří svůj názor a uplatňuje jej při vlastní práci

IV. ročník

žák:

- díky několikaleté praxi v komorních souborech zvládá part lesního rohu v amatérských tělesech, ať už dechových či symfonických, spolupodílí se na jejich zvuku, výrazu a způsobu interpretace
- používá návyky přirozeného a uvolněného držení nástroje
- dokáže si vybrat vhodnou přednesovou skladbu, kterou dle svých schopností samostatně nacvičí, interpretuje a hraje z paměti
- vhodným výběrem nátrubku a kontrolou postavení rtů pod nátrubkem samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- zná jména známých českých a světových hráčů na lesní roh
- připraví repertoár na absolventský koncert či závěrečnou zkoušku

5.9 Studijní zaměření: Hra na tenor (baryton)

Tenor (baskřídlovka), baryton (eufonium) je nátrubkový žesťový aerofon oválného tvaru, sestrojený roku 1843 jako barytonový člen skupiny zpěvorohů, proto také nazýván baryton. Tenor se notuje o nonu výše než zní – hraje v houslovém klíči. Baryton se píše v basovém klíči a zní jak jest psáno. Tenor hraje ve vyšších polohách, neb je v nich jistější, má užší menzuru. Baryton hraje v hlubších polohách a má širší menzuru. Oba nástroje mají jemný, líbivý zvuk. Pro zachování dechových hudeb, které u nás měly vždy dobrou úroveň a které dodnes mají popularitu i v zahraničí je uchování umění hry na tyto nástroje nezbytně nutné.

Učební plán:

		I. stupeň						
		1 .r.	2. r.	3 .r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hlavní předmět	Hra na tenor (baryton)	1	1	1	1	1	1	1
	Nauka o hudbě	1	1	1	1	1		
Povinně volitelný předmět	Komorní a souborová hra				1	1	1	1
	Hra v hudební skupině				1	1	1	1
	Sborový zpěv						2	2

		PR	II. stupeň			
			I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hlavní předmět	Hra na tenor (baryton)	1	1	1	1	1
Povinně volitelný předmět	Komorní a souborová hra		1	1	1	1
	Hra v hudební skupině		1	1	1	1
	Sborový zpěv		2	2		

Pozn.:

Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra v hudební skupině jsou uvedeny ve studijním zaměření Zpěv v populární hudbě.. Povinně volitelné předměty si žák zvolí na základě doporučení učitele. Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní a souborová hra jsou uvedeny ve studijním zaměření Hra na pozoun

Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra na tenor (baryton):

Hra na tenor (baryton)

I. STUPEŇ

1. ročník

žák:

- popíše a předvede správné držení nástroje jak vestoje, tak v sedě
- před zrcadlem kontroluje posazení nátrubku na rtech
- nasadí kvalitní tón v rozsahu g - c2 (F – b) a udrží jej nejméně na 6 dob
- popíše historii nástroje
- pod dohledem učitele provádí základní údržbu nástroje
- předvede a používá nádech ústy a kontrolovaný výdech
- hraje jednoduché melodie podle sluchu

2. ročník

žák:

- kontroluje si návyky přirozeného a uvolněného držení nástroje
- sledováním videonahrávek a návštěvou koncertů zvyšuje zájem o hru na nástroj
- čte a hraje noty v jednoduchém notovém zápise v rozsahu g – e2 (F – d1)
- zahraje jednoduché lidové písně z paměti
- hraje durové stupnice do 2 # a 2b + T5 v obrazech po třech tónech

3. ročník

žák:

- upevňuje správné návyky dýchání, tvoření a ukončení tónu, před cvičením používá dechový trenážér, pro kontrolu tvoření a ukončení tónu si poslechne vlastní nahrávku
- rozlišuje základní artikulace tenuto, legato, staccato
- samostatně nastuduje jednoduchý part, najde v něm dechové fráze a dodrží předepsaná dynamická a tempová znaménka
- cvičením legátových cvičení získává pružný nátisk a je si vědom správného použití jazyka při nasazování tónu
- zahraje v dvouhlasé úpravě kterýkoliv z hlasů, kontroluje si správnou intonaci
- zahraje z paměti jednoduchou skladbu

4. ročník

žák:

- vizuálně kontroluje svůj postoj, nasazení a držení nástroje
- zahraje v rozsahu g – g2 (F – f1) souvislou stupnicovou řadu a kvintakord
- cvičí vydržované tóny s nasazením v pp crescendem do f a zpět a tím zdokonaluje své dynamické schopnosti
- hraje v dynamice pp – ff, sleduje tempové a agogické změny, zahraje dynamické odstíny p, mf, f
- objektivně zhodnotí svůj výkon

5. ročník

žák:

- zahraje z listu snazší etudu nebo přednesovou skladbu
- vydržovanými tóny rozšiřuje svůj rozsah oběma směry
- seznamuje se základy komorní hry - jednoduché úpravy lid. písní v dvojhlasé a tříhlasé úpravě
- po rozboru skladby pozná, zda je skladba v durové či mollové tónině a vyjádří náladu skladby elementárními výrazovými prostředky
- pracuje na ušlechtilém tónu v rozsahu B – g2 správným poměrem rtů pod nátrubkem, vydržovanými tóny pp- ff- pp
- nacvičí náročnější přednesové skladby

- popíše a předvede základní rozdíly interpretace v různých stylových obdobích

6. ročník

žák:

- zdokonaluje nátiskovou pružnost na speciálních legátových cvičeních
- zahraje stupnice a akordy do 4# a 4b dur i moll
- samostatně nastuduje party do komorní hry
- čte a hraje noty v obou klíčích
- poslechem nahrávek skladeb pro tenor a baryton z různých stylových období se přesvědčuje o správném vlastním provedení určité skladby
- uvědomuje si vnitřní členění skladeb, dbá na frázování, agogiku, dynamiku a tempové rozlišení

7. ročník

žák:

- dle svých možností sestaví pod vedením svého učitele repertoár na absolventský koncert nebo provede postupovou zkoušku
- zlepšuje a upevňuje intonační jistotu (vydržované tóny s ladičkou)
- hraje náročnější přednesové skladby (dle možností) z paměti
- hodnotí kvalitu prováděných skladeb a diskutuje o ní s učitelem
- zhodnotí svůj výkon ve srovnání s výkony ostatních
- hraje snazší orchestrální party tenoru či barytonu, spolupracuje s dalšími nástroji žesťové rodiny
- hraje jednoduché skladby v transpozici
- pod vedením pedagoga vnímá odlišnosti výrazových prostředků hudby různých stylových období a žánrů
- vysvětlí význam všech hudebních označení a termínů, které se vyskytují ve studovaných skladbách

II. STUPEŇ

Přípravný ročník

žák:

- popíše a předvede správné držení nástroje a postoj
- předvede a používá nádech ústy a kontrolovaný výdech
- kontroluje před zrcadlem posazení nátrubku a práci obličejového svalstva
- pracuje na ušlechtilém tónu v rozsahu g – e2 (F – d1) správným poměrem rtů pod nátrubkem, vydržovanými tóny pp- ff- pp
- vizuálně kontroluje svůj postoj, nasazení a držení nástroje
- hraje jednoduché melodie podle sluchu

I. ročník

žák:

- využívá dovednosti získané z předchozího studia
- rozšiřuje rozsah v horní poloze do gis2 až a2 (fis1 – g1)
- technickými cvičeními procvičuje kultivované nasazení po celém rozsahu
- rozšiřuje dynamickou škálu
- zdokonaluje pomocí etud, technických a nátiskových cvičení svou hráčskou jistotu
- zná a popíše základní historii svého nástroje, se samozřejmostí pečuje o svůj nástroj
- při hře sleduje správný výraz a stylové provedení skladby

II. ročník

žák:

- dle možností přidává na minutáži denního cvičení
- poslouchá nahrávky skladeb svého nástroje a získané poznatky převádí do své hry
- diskutuje s učitelem o studovaných skladbách
- uplatňuje získané zkušenosti při interpretaci skladeb různých stylových období
- z notového zápisu dokáže objasnit pojmy D.C. al Fine, D.S. al Fine, Vi - De, Coda atd., samostatně řeší výrazovou složku, dynamiku, frázování a agogiku

III. ročník

žák:

- v rámci možností cvičí denně nejméně 2 x 30min
- k porovnání rozdílů v interpretaci používá videa na YouTube, jejich poslechem si vytvoří názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů a tento názor zformuluje
- aktivně se uplatňuje v komorních, orchestrálních a souborových seskupeních školy
- hraje skladby náročnějšího přednesového charakteru
- častým vystupováním na veřejnosti si buduje dobrou psychickou kondici
- z dostupných zdrojů (internet, média, veřejné koncerty) profiluje svoje preference a podle nich si volí pod dohledem učitele svůj repertoár
- zná některé světové hráče na pozoun, tenor, baryton a tubu
- samostatně řeší technické problémy zadané skladby

IV. ročník

žák:

- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- dokáže si vybrat vhodnou přednesovou skladbu, kterou dle svých schopností samostatně nacvičí, interpretuje a hraje z paměti
- objektivně zhodnotí svůj výkon v sólové, komorní nebo orchestrální hře
- zahraje jednodušší party jak v houslovém, tak basovém klíči
- připraví se svědomitě na absolventský koncert
- díky několikaleté praxi v komorních souborech zvládá part svého nástroje v amatérských tělesech, ať už dechových či symfonických, spolupodílí se na jejich zvuku, výrazu a způsobu interpretace
- vhodným výběrem nátrubku a kontrolou postavení rtů pod nátrubkem samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu

5.10 Studijní zaměření: Hra na trubku

Trubka je jedním z nejčastěji používaných dechových žesťových nástrojů. Podobně jako ostatní žesťové nástroje má svůj původ v hraní na zvířecí rohy či duté zvířecí kosti. Primitivní trubky se objevily již ve středověku. Tyto trubky se již vyráběly uměle z mědi, stříbra a též ze dřeva. Příkladem starověkého předchůdce moderní trubky je římská trubka. Ve středověku měla trubka důležitou úlohu při zahajování rytířských turnajů, oslavách vítězů apod. Od 17. století má své místo i v orchestrální tvorbě. Ke konci 18. století byla trubka opatřena klapkovým zařízením. Po jisté době stagnace trvající od dob baroka zažila trubka renesanci až po vynalezení ventilů na počátku 19. st. V dnešní době se uplatňuje v hudbě různých stylů a žánrů, jako nástroj orchestrální, komorní a sólový.

Učební plán:

		PHV		I. stupeň						
		1.	2.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hlavní předmět	Hra na trubku	0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	1
	Přípravná hudební výchova*	1-1,5	1							
	Nauka o hudbě			1	1	1	1	1		
Povinně volitelný předmět	Komorní a souborová hra						1	1	1	1
	Hra v hudební skupině						1	1	1	1
	Sborový zpěv								2	2

		PR	II. stupeň			
			I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hlavní předmět	Hra na trubku	1	1	1	1	1
Povinně volitelný předmět	Komorní a souborová hra		1	1	1	1
	Hra v hudební skupině		1	1	1	1
	Sborový zpěv		2	2		

Pozn.:

Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra v hudební skupině jsou uvedeny ve studijním zaměření Zpěv v populární hudbě. Povinně volitelné předměty si žák zvolí na základě doporučení učitele. Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní a souborová hra jsou uvedeny ve studijním zaměření Hra na pozoun. Učební osnovy předmětu Přípravná hudební výchova a varianty jeho časové dotace jsou uvedeny v kapitole 5.1. Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28.

Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra na trubku:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

žák:

- předvede uvolněný nádech (volná ramena) a usměrněný výdech (do proužku papíru)
- zkouší střídavě bzučení (vibraci) ve rtech a s nátrubkem
- před zrcadlem kontroluje postoj při hře a držení nástroje
- předvede správné nasazení, vedení a zakončení tónu „g1“

I. STUPEŇ:

1. ročník

žák:

- předvede a používá nádech ústy a kontrolovaný výdech
- správně nasadí a ukončí tón (používá artikulační slabiky)
- rozlišuje základní artikulace tenuto, legato
- hraje vydržované tóny ve zvládnutém rozsahu (g – c2)
- popíše a předvede správné držení nástroje a postoj

2. ročník

žák:

- používá návyky přirozeného a uvolněného držení nástroje
- čte a hraje noty v jednoduchém notovém zápise
- rozliší piano a forte
- jednoduché lidové písně zahraje z paměti
- hraje durové stupnice v rozsahu (g – e2)
- vizuálně kontroluje svůj postoj, nasazení a držení nástroje

3. ročník

žák:

- využívá základní návyky a dovednosti a používá základní technické prvky hry
- ve skladbách čte a hraje noty v rozsahu g – f2 v předepsaném tempu, rozliší lidovou píseň od umělé skladby
- hraje jednoduché melodie podle sluchu
- hrou lidových písní v dvojhlasé a trojhlasé úpravě se připravuje na předmět komorní hra
- zahraje z paměti jednoduchou skladbu
- vyjádří náladu skladby elementárními výrazovými prostředky

4. ročník

žák:

- zahraje v rozsahu g- g2 souvislou stupnicovou řadu a kvintakord
- hraje tenuto, legato, staccato
- samostatně nacvičí jednoduchou skladbu
- vyjmenuje a používá základní dynamickou škálu

5. ročník

žák:

- pomocí správně umístěného nátrubku na rtech vytvoří přiměřeně kvalitní tón
- hraje chromatické postupy

- dodržuje dynamická, tempová a výrazová označení
- zahraje jednoduchou skladbu z listu
- používá intervalová cvičení

6. ročník

žák:

- upevňuje nátiskové a technické dovednosti hrou speciálních legatových cvičení a je si vědom správného použití jazyka při nasazování tónu
- hraje jednoduché skladby v transpozici
- dynamicky a barvou tónu rozlišuje různé nálady skladby
- technickými cvičeními, stupnicemi a akordy rozšiřuje rozsah při zachování kvality tónu
- vysvětlí význam všech hudebních označení a termínů, které se vyskytují ve studovaných skladbách

7. ročník

žák:

- vytvoří plný kultivovaný tón
- použitím agogických změn vyjádří náladu skladby
- pod vedením pedagoga vnímá odlišnosti výrazových prostředků hudby různých stylových období a žánrů
- přiměřeně svým schopnostem samostatně nastuduje kratší hudební útvar
- z listu hraje přiměřeně obtížné skladby
- aktivně se uplatňuje při hře v žesťových souborech (trio, kvarteto, kvinteto)
- při studiu přednesových skladeb využívá zvládnutou dynamickou škálu, řídí se předepsanými tempy a dodržuje správné frázování
- poslechem nahrávek skladeb pro trubku z různých stylových období a žánrů se přesvědčuje o správném vlastním provedení těchto skladeb
- na jednoduchých skladbách předvede schopnost transpozice in C

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

žák:

- popíše a předvede správné držení nástroje a postoj
- předvede a používá nádech ústy a kontrolovaný výdech
- kontroluje před zrcadlem posazení nátrubku
- pracuje na ušlechtilém tónu v rozsahu g – e2 správným poměrem rtů pod nátrubkem, vydržovanými tóny pp- ff- pp
- vizuálně kontroluje svůj postoj, nasazení a držení nástroje
- hraje jednoduché melodie podle sluchu

I. ročník

žák:

- využívá dovednosti získané z dřívějšího studia
- rozvíjí své výrazové schopnosti poslechem nahrávek světově známých umělců
- zdokonaluje pomocí etud, technických a nátiskových cvičení svou hráčskou jistotu
- zná a popíše základní historii trubky

II. ročník

žák:

- samostatně řeší technické problémy zadané skladby
- uplatňuje získané zkušenosti při interpretaci skladeb různých stylových období
- z notového zápisu dokáže objasnit pojmy D.C. al Fine, D.S. al Fine, Vi - De, Coda atd., samostatně řeší jejich výrazovou složku, frázování, dynamiku a agogiku
- promazáváním strojíva a doladovacích cuků pečuje o nástroj

III. ročník

žák:

- hudebně vyjádří své vlastní představy o hrané hudbě
- zahraje skladbu náročnějšího charakteru
- aktivně se uplatňuje v komorních, orchestrálních a souborových seskupeních školy vzájemnou diskusí vytváří společný zvuk, výraz a interpretaci skladeb
- poslouchá nahrávky svého nástroje a snaží se získané poznatky převést do své hry
- z dostupných zdrojů (internet, média, veřejné koncerty) profiluje svoje preference a podle nich si volí pod dohledem učitele svůj repertoár

IV. ročník

žák:

- používá návyky přirozeného a uvolněného držení nástroje
- dokáže si vybrat vhodnou přednesovou skladbu, kterou dle svých schopností samostatně nacvičí, interpretuje a hraje z paměti
- vhodným výběrem nátrubku a kontrolou postavení rtů pod nátrubkem samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- poslechem a interpretací si vytváří svůj názor na interpretaci skladeb různých slohových období, skladby interpretuje z paměti, rozumí jim po obsahové stránce a zná jejich vnitřní členění
- diskutuje o skladbě s učitelem
- vyjmenuje jména známých českých a světových trumpetistů

5.11 Studijní zaměření: Hra na tubu

Tuba je basový žesťový nástroj, někdy zván jako bas. V orchestrech se tento nástroj objevuje od 19. století. Jde o jeden z nejhluběji znějících nástrojů vůbec – srovnatelný rozsah hlubokých tónů mají například píšťaly některých rejstříků chrámových varhan. Rozsah tuby je ovšem (stejně jako u všech žesťových nástrojů) relativní – je závislý na použitém nátrubku a do značné míry na fyzických předpokladech hráče (velikost a tvar rtů, tvar čelistí a chrupu, motorika mimického svalstva atd.). Nástroj se vyrábí převážně v základních laděních B a C (kontrabasové tuby) Es a F (basové tuby). Tuba je opatřena minimálně třemi, častěji však čtyřmi a u mistrovských nástrojů až šesti rotačními ventily nebo písky. Tuba má širokou škálu použití: sólové hraní, komorní hra, symfonický orchestr, dechová hudba, populární hudba a jazz.

Učební plán:

		I. stupeň						
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hlavní předmět	Hra na tubu	1	1	1	1	1	1	1
	Nauka o hudbě	1	1	1	1	1		
Povinně volitelný předmět	Komorní a souborová hra				1	1	1	1
	Hra v hudební skupině				1	1	1	1
	Sborový zpěv						2	2

		PR	II. stupeň			
			I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hlavní předmět	Hra na tubu	1	1	1	1	1
Povinně volitelný předmět	Komorní a souborová hra		1	1	1	1
	Hra v hudební skupině		1	1	1	1
	Sborový zpěv		2	2		

Pozn.:

Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra v hudební skupině jsou uvedeny ve studijním zaměření Zpěv v populární hudbě.. Povinně volitelné předměty si žák zvolí na základě doporučení učitele. Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní a souborová hra jsou uvedeny ve studijním zaměření Hra na pozoun

Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra na tubu:

Hra na tubu

I. STUPEŇ

1. ročník

žák:

- popíše a předvede správné držení nástroje jak vestoje, tak v sedě
- před zrcadlem kontroluje posazení nátrubku na rtech
- nasadí kvalitní tón v rozsahu B1 - B a udrží jej nejméně na 6 dob
- popíše historii nástroje
- pod dohledem učitele provádí základní údržbu nástroje
- předvede a používá nádech ústy a kontrolovaný výdech

2. ročník

žák:

- kontroluje si návyky přirozeného a uvolněného držení nástroje
- sledováním videonahrávek a návštěvou koncertů zvyšuje zájem o hru na nástroj
- čte a hraje noty v jednoduchém notovém zápise v rozsahu F1 - d
- zahraje jednoduché lidové písně z paměti
- hraje durové stupnice do 2# a 2b + T5 v obrazech po třech tónech

3. ročník

žák:

- upevňuje správné návyky dýchání, tvoření a ukončení tónu, před cvičením používá dechový trenážér, pro kontrolu tvoření a ukončení tónu si poslechne vlastní nahrávku
- rozlišuje základní artikulace tenuto, legato, staccato
- samostatně nastuduje jednoduchý part, najde v něm dechové fráze a dodrží předepsanou dynamickou a tempovou znaménka
- cvičením legatových cvičení získává pružný nátisk a je si vědom správného použití jazyka při nasazování tónu
- zahraje v dvojhlasé úpravě kterýkoliv z hlasů, kontroluje si správnou intonaci
- zahraje z paměti jednoduchou skladbu
- hraje jednoduché melodie podle sluchu

4. ročník

žák:

- vizuálně kontroluje svůj postoj, nasazení a držení nástroje
- pro získání prstové techniky používá stupnicová cvičení, zahraje v rozsahu F1 - f souvislou stupnicovou řadu a kvintakord
- cvičí vydržované tóny s nasazením v pp crescendem do f a zpět a tím zdokonaluje své dynamické schopnosti
- sleduje a zahraje tempové a agogické změny
- objektivně zhodnotí svůj výkon

5. ročník

žák:

- zahraje z listu snazší etudu nebo přednesovou skladbu
- vydržovanými tóny rozšiřuje svůj rozsah oběma směry
- se seznamuje se základy komorní hry - jednoduché úpravy lid. písní v dvojhlasé a tříhlasé úpravě
- po rozboru skladby pozná, zda je skladba v durové či mollové tónině a vyjádří náladu skladby elementárními výrazovými prostředky
- pracuje na ušlechtilém tónu v rozsahu F1 – g správným poměrem rtů pod nátrubkem, vydržovanými tóny pp- ff- pp
- nacvičí náročnější přednesové skladby

- popíše a předvede základní rozdíly interpretace v různých stylových obdobích

6. ročník

žák:

- zdokonaluje nátiskovou pružnost na speciálních legátových cvičeních
- zahraje stupnice a akordy do 4 # a 4b dur i moll
- samostatně nastuduje party do komorní hry
- poslechem nahrávek skladeb pro tubu z různých stylových období se přesvědčuje o správném vlastním provedení určité skladby
- uvědomuje si vnitřní členění skladeb, dbá na frázování, agogiku, dynamiku a tempové rozlišení

7. ročník

žák:

- dle svých možností sestaví pod vedením svého učitele repertoár na absolventský koncert nebo provede postupovou zkoušku
- zlepšuje a upevňuje intonační jistotu (vydržované tóny s ladičkou)
- hraje náročnější přednesové skladby (dle možností) z paměti
- hodnotí kvalitu prováděných skladeb a diskutuje o ní s učitelem
- zhodnotí svůj výkon ve srovnání s výkony ostatních
- hraje snazší orchestrální party tuby, spolupracuje s dalšími nástroji žesťové rodiny
- na jednoduchých skladbách předvede schopnost transpozice
- hraje lidové písně v různých tóninách z paměti
- pod vedením pedagoga vnímá odlišnosti výrazových prostředků hudby různých stylových období a žánrů
- vysvětlí význam všech hudebních označení a termínů, které se vyskytují ve studovaných skladbách

II. STUPEŇ

Přípravný ročník

žák:

- popíše a předvede správné držení nástroje a postoj
- předvede a používá nádech ústy a kontrolovaný výdech
- kontroluje před zrcadlem posazení nátrubku a práci obličejového svalstva
- pracuje na ušlechtilém tónu v rozsahu B1 - d správným poměrem rtů pod nátrubkem, udržovanými tóny pp- ff- pp
- vizuálně kontroluje svůj postoj, nasazení a držení nástroje
- hraje jednoduché melodie podle sluchu

I. ročník

žák:

- využívá dovednosti získané z předchozího studia
- technickými cvičeními procvičuje kultivované nasazení po celém rozsahu
- rozšiřuje dynamickou škálu
- zdokonaluje pomocí etud, technických a nátiskových cvičení svou hráčskou jistotu
- zná a popíše základní historii svého nástroje, se samozřejmostí pečuje o svůj nástroj
- při hře sleduje správný výraz a stylové provedení skladby

II. ročník

žák:

- dle možností přidává na minutáži denního cvičení
- poslouchá nahrávky skladeb svého nástroje a získané poznatky převádí do své hry
- diskutuje s učitelem o studovaných skladbách

- uplatňuje získané zkušenosti při interpretaci skladeb různých stylových období
- z notového zápisu dokáže objasnit pojmy D.C. al Fine, D.S. al Fine, Vi - De, Coda atd., samostatně řeší výrazovou složku, dynamiku, frázování a agogiku

III. ročník

žák:

- v rámci možností cvičí denně nejméně 2 x 30 min
- k porovnání rozdílů v interpretaci používá videa na YouTube, jejich poslechem si vytvoří názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů a tento názor zformuluje
- aktivně se uplatňuje v komorních, orchestrálních a souborových seskupeních školy
- hraje skladby náročnějšího přednesového charakteru
- častým vystupováním na veřejnosti si buduje dobrou psychickou kondici
- z dostupných zdrojů (internet, média, veřejné koncerty) profiluje svoje preference a podle nich si volí pod dohledem učitele svůj repertoár
- zná jména některých světových hráčů na pozoun, tenor, baryton a tubu
- samostatně řeší technické problémy zadané skladby

IV. ročník

žák:

- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- si vybere vhodnou přednesovou skladbu, kterou dle svých schopností samostatně nacvičí, interpretuje a hraje z paměti
- objektivně zhodnotí svůj výkon v sólové, komorní nebo orchestrální hře
- připraví se svědomitě na absolventský koncert
- díky několikaleté praxi v komorních souborech zvládá part svého nástroje v amatérských tělesech, ať už dechových či symfonických, spolupodílí se na jejich zvuku, výrazu a způsobu interpretace
- vhodným výběrem nátrubku a kontrolou postavení rtů pod nátrubkem samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu

5.12 Studijní zaměření: Hra na zobcovou flétnu

Zobcová flétna je významným nástrojem s velmi bohatou historií. Nejstarší doklad o tomto nástroji je z 11. stol. ve francouzské miniatuře. Ve Francii dostala název „Flute douce“, tj. sladká flétna, pro svůj měkký tón. Ve středověku byla též zvaná „fistula anglica“ pro svou oblibu v Anglii. Též v české historii jsou doloženy flétny v kapele Viléma Rožmberka v 16. stol. Tento nástroj dává možnost již velmi malým dětem zařadit se do hudebního prostředí. Již v útlém věku, dle fyzických dispozic a správného vedení jsou děti schopné naučit se zahrát lidové písně. Rovněž je pro flétnu velký výběr literatury renesanční, barokní, ale i současné. Tento nástroj nabízí další možnosti hry – hru na sopraninovou, altovou, tenorovou, basovou zobcovou flétnu. Žáci se tedy mohou hráčsky uplatnit, jak sólově, tak i v souboru zobcových fléten.

Učební plán:

		PHV		I. stupeň						
		1. r.	2. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hlavní předmět	Hra na zobcovou flétnu	0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	1
	Přípravná hudební výchova*	1 – 1,5	1							
	Nauka o hudbě			1	1	1	1	1		
Povinně volitelný předmět	Komorní hra						1	1	1	1
	Sborový zpěv								2	2

		II. stupeň			
		I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hlavní předmět	Hra na zobcovou flétnu	1	1	1	1
Povinně volitelný předmět	Komorní hra	1	1	1	1
	Sborový zpěv	2	2		

Pozn.:

Povinně volitelné předměty si žák zvolí na základě doporučení učitele. Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Učební osnovy předmětu Přípravná hudební výchova a varianty jeho časové dotace jsou uvedeny v kapitole 5.1

Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra na zobcovou flétnu:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

žák:

- ukáže správné držení nástroje – správná poloha levé ruky, pravé ruky
- předvede správné držení těla – rovná záda, vzpřímená poloha hlavy, mírně rozkročený postoj, pevné nohy, ale uvolněná ramena
- utváří si základní návyky artikulace a správného nasazení tónu
- správná poloha jazyka v ústech, nasazuje tón na „tý“
- předvede plynulý nádech a výdech
- vydrží s dechem celý takt
- zahraje v tónovém rozsahu levé ruky
- zahraje nejjednodušší lidové písně ve výše uvedeném rozsahu

I. STUPEŇ:

1. ročník

žák:

- rozezná, z jakých částí je nástroj složen
- předvede správné držení nástroje
- utváří si základní návyky artikulace a správného nasazení tónu
- správná poloha jazyka v ústech, nasazuje tón na „tý“
- pod vedením učitele kombinuje artikulační slabiky „tý, dý“
- popíše a předvede začátek tónu a jeho zakončení se správnou funkcí jazyka
- předvede plynulý nádech a výdech
- kontroluje uvolněný nádech (bez upnutí ramen apod.) a provádí dechová cvičení
- vydrží s dechem celý takt
- zahraje v tónovém rozsahu g1, a1, h1, c2, d2
- zahraje nejjednodušší lidové písně ve výše uvedeném rozsahu, dle sluchu

2. ročník

žák:

- předvede správné držení nástroje – především správnou polohu levé ruky a přidává pravou ruku
- ukáže správné držení těla
- má levý palec ve správné poloze a pracuje s ním
- nasazuje správně tón pomocí artikulačních slabik
- popíše a používá základní typy artikulace v daném tónovém rozsahu
- používá artikulaci na jednotlivých rytmických útvarech, hodnotách
- koordinuje prsty s nasazením tónu
- tvoří fráze na lidových písních
- hraje v tónovém rozsahu g1-d2 ,f1, e1, d1, fis1
- zahraje jednoduché melodie z paměti
- zahraje s doprovodem klavíru nebo druhého nástroje

3. ročník

žák:

- využívá dechovou oporu a práci bráničního svalstva k vylepšení kvality tónu
- zahraje rovný tón
- ovládá práci levého palce – k zahrání druhé oktávy
- hraje v tónovém rozsahu h1- c1, c2 -f2. fis 2
- zahraje lidovou píseň v C dur, G dur
- zahraje tenuto, legato, staccato, 4/4, 3/4, 2/4 takt

- přečte part jednoduchých hudebních útvarů a sám ho zahraje
- se samostatně připravuje na hodinu

4. ročník

žák:

- si společnou hrou s učitelem vytváří sluchovou představu o flétnovém tónu
- využívá artikulace k dosažení kvalitního tónu, bez rušivých šramotů a forze
- zahraje v duu
- udrží svůj první hlas
- soustavným procvičováním zdokonaluje orientaci i ve druhém hlase
- zná a používá správné hmaty tónů
- hraje v tónovém rozsahu h1-c1, c2-gis2
- rozezná a zahraje interpretaci dvou základních emocí skladeb (veselost a smutek)
- zahraje v 3/8, 6/8 taktu
- zahraje stupnice do 2# a 2b + tónické kvintakordy
- samostatně nastuduje středně obtížnou skladbu s klavírem
- popíše základní rozdíly mezi sopránovou zobcovou flétnou a altovou zobc. flétnou
- vysvětlí problematiku transpozice alt. flétny

5. ročník

žák:

- artikuluje na základě získaných vědomostí z předešlých ročníků studia
- ukáže místo správného nádechu a zdůvodní jej, a tím zdokonalí frázování
- chápe charakter skladby a vyjádří jej
- na přiměřeně obtížné skladbě použije elementární výrazové prostředky k vyjádření nálady skladby
- zahraje základní melodické ozdoby (nátryl, trylek, opora)
- hraje v komorním souboru
- zahraje správné hmaty ve vyšší poloze na altovou zob. flétnu – dle osobních předpokladů
- samostatně se připravuje na individuální i na souborovou hru
- je schopen zahrát v předepsaném metru

6. ročník

žák:

- samostatně vytvoří dynamiku, agogiku v určených skladbách (vnímá náladu skladby, navrhuje hudebně výrazové změny ve skladbě a po diskusi s učitelem přichází k nejlepšímu řešení)
- hraje z listu
- ukáže intonačně čistou a zvukově vyrovnanou hru – dle osobních předpokladů
- zahraje stupnice do 3# a 3b + tónické kvintakordy
- předvede změnu nástrojů - střídání sopránové a altové flétny

7. ročník

žák:

- zdokonaluje hru za pomoci soustavné sluchové sebekontroly
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých žánrů podle svých individuálních dispozic
- vnímá náladu skladby a interpretuje jí
- předvede hru na tenorovou flétnu – dle osobních fyzických předpokladů
- uplatňuje znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje
- ukončí studium I. stupně absolventským vystoupením

II. STUPEŇ:

I. ročník

žák:

- ovládá a uplatňuje základní druhy artikulace
- uplatňuje správné břišní dýchání
- předvede hru rytmicky složitější melodie
- vysvětlí a předvede rozdíly v hudebním výrazu a v interpunkci
- používá melodické ozdoby a rozumí jejich využití
- se orientuje ve stupnicích a tónických kvintakordech do 4#, 4b a prakticky to použije při jejich hře
- samostatně nastuduje sólový, komorní či orchestrální part
- pečuje o svůj nástroj – pravidelné čištění, šetrné zacházení, generální opravy
- hraje v komorním souboru

II. ročník

žák:

- se samostatně orientuje ve frázování přehledných, jednodušších skladeb a předvede je
- předvede využívání znalosti stupnic v tóninové orientaci ve skladbě
- udržuje v interpretovaných skladbách relativní čistotu intonace odpovídající jeho možnostem a schopnostem
- vysvětlí a předvede zvukové možnosti nástroje
- hraje v komorním souboru

III. ročník

žák:

- spoluvytváří odpovídající artikulaci v určených skladbách
- předvede prstovou techniku v určeném tempu
- zhodnotí a vysvětlí, jak využívá zvuk nástroje
- spolupracuje na výrazu a způsobu interpretace
- porovná a vysvětlí odlišnost staré a současné hudby
- poslouchá a studuje nahrávky různých stylových období a současných žánrů
- hraje v komorních souborech

IV. ročník

žák:

- si samostatně připravuje artikulační frázování
- vysvětlí a předvede využití zvukových možností nástroje
- zformuluje svůj názor na interpretaci různých stylů a žánrů
- se na základě znalostí z dějin hudby orientuje v odlišných historických obdobích ve vztahu ke svému nástroji a jednoduše je popíše
- podle vlastního zaměření si vybírá a samostatně nacvičí přiměřeně obtížné skladby
- využívá své získané schopnosti a vědomosti při hře v komorním souboru
- ukončí studium čtvrtého ročníku II. stupně závěrečným absolventským koncertem nebo závěrečnou absolventskou zkouškou

Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní hra:

Komorní hra je souhra v duu, triu či kvartetu, každý hráč hraje svůj hlas.

Každý z hráčů by v hodinách měl uplatnit své schopnosti získané v individuální výuce a v přípravě. Zároveň by však měl být schopen přizpůsobit se kolektivní hře, tedy nebýt pouze

solistou, umět se podřídit jiným hráčům, to znamená sledovat, poslouchat ostatní spoluhráče a společně pracovat na konečném vyznění dané písně, skladby.

I. STUPEŇ

4. ročník

žák:

- používá sopránovou zobc. flétnu v celém rozsahu a se všemi pravidly potřebnými ke kvalitní hře
- dodržuje označené nádechy ve svém partu
- reaguje na společné nástupy
- zahraje z listu dvouhlasou lid. píseň

5. ročník

žák:

- udrží intonaci a rytmus
- poslouchá při souhře ostatní spoluhráče a přizpůsobuje jim svou hru
- rozezná a ukáže jednotlivé fráze
- zahraje snazší úpravu vícehlasých renesančních či barokních tanců
- popíše důležitost přesné souhry potřebné ke kvalitnímu provedení skladby
- popíše zásady správného vystupování na jevišti
- při zkoušce dodrží potřebnou kázeň i v době, kdy sám nehraje
- naladí si podle pokynů vedoucího souboru

6. ročník

žák:

- s jistotou zahraje svůj part i v odlišném nástrojovém obsazení
- střídá hru na sopránovou a altovou zobc. flétnu
- udrží nastavené tempo hry
- přizpůsobí svou hru podle toho, jestli je nositelem melodie nebo je součástí doprovodných hlasů
- zahraje složitější úpravu renesančních a barokních tanců

7. ročník

žák:

- pohotově reaguje na nečekané události při hře (výpadek spoluhráčů, vlastní dezorientace v hlasu)
- poslouchá se a kontroluje zvukovou barvu nástroje
- vysvětlí důvody domácí přípravy – studium svého hlasu
- zahraje dle svých fyzických dispozic na tenorovou zobc. flétnu
- uplatňuje znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje
- ukončí studium I. stupně absolventským vystoupením

II. STUPEŇ

I. ročník

žák:

- zahraje snazší úpravu soudobých skladeb
- dle svých fyzických dispozic zvládne part basové zobc. flétny
- vnímá společnou souhru a rozliší případné nepřesnosti
- sám určí vhodné nádechy a frázování
- používá artikulaci a dech jako prostředek hudebního výrazu

- je schopen se sehrát se všemi hlasy a hledá podobnou zvukovou barevnost dle svých dosažených schopností
- pravidelně dochází do výuky

II. ročník

žák:

- během hry vnímá ladění svého nástroje i ostatních a v případě potřeby si samostatně doladí
- zahraje rytmicky přesně a zvukově vyrovnaně
- se podílí na výběru repertoáru vhodného pro soubor
- spoluvytváří kvalitní prostředí a přátelskou atmosféru pro práci – soustředění, domácí příprava, dobrá nálada, radost z hudby
- se pravidelně připravuje do hodin komorní či souborové hry

III. ročník

žák:

- je schopen uplatnit své dosavadní znalosti při hře na nástroj
- navrhne vlastní dynamiku a svůj návrh zdůvodní
- reaguje na rozdíly hudebního výrazu staré a soudobé hudby
- zahraje kterýkoli z hlasů i náročnějších partů
- poradí a doporučí mladším spoluhráčům vhodný způsob nácvičku jejich hlasu

IV. ročník

žák:

- zahraje složitější úpravy skladeb všech období
- v případě nutnosti zorganizuje samostatnou zkoušku souboru
- ukončí studium komorní hry II. stupně veřejným vystoupením v daném souboru

5.13 Studijní zaměření: Hra na příčnou flétnu

Flétna je jedním z nejstarších hudebních nástrojů, o němž máme z historie spolehlivé zprávy. Její původ sahá do nejdávnějšího pravěku. Je známo, že už ve starém Egyptě byla flétna ve velké úctě a vážnosti a že už tady se objevila ve dvou základních podobách: flétna rovná, pramáti flétny zobcové, a flétna zvaná sebi, na niž se hrálo po způsobu dnešní flétny příčné, která se z ní vývojem věků patrně vyvinula.

V evropské hudbě hrála důležitou roli až do 17. století především flétna zobcová. Koncem 17. a pak ve století 18. ji ale zcela vytlačila flétna příčná, dodnes všeobecně užívaná.

Příčná flétna upoutává pozornost posluchačů především pro svůj nádherný stříbrný tón, ale skýtá rovněž i velké možnosti technické. Je to nástroj s bohatou literaturou od baroka až po současnost. Její hře se vyučuje na všech konzervatořích světa, je nástrojem sólovým i komorním, součástí všech symfonických i operních orchestrů.

Žákům na ZUŠ dává příčná flétna možnost uplatnit se ve hře sólové i v hudbě komorní, neboť i pro soubory (dua, tria, kvarteta apod.) existuje velmi bohatá literatura. Navíc je příčná flétna nástrojem, který je součástí i amatérských orchestrů, takže žáci mají možnost pokračovat ve hře na tomto nástroji i v dospělosti.

Učební plán:

		I. stupeň						
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hlavní předmět	Hra na příčnou flétnu	1	1	1	1	1	1	1
	Nauka o hudbě	1	1	1	1	1		
Povinně volitelný předmět	Komorní hra				1	1	1	1
	Sborový zpěv						2	2

		II. stupeň			
		I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hlavní předmět	Hra na příčnou flétnu	1	1	1	1
Povinně volitelný předmět	Komorní hra	1	1	1	1
	Sborový zpěv	2	2		

Pozn.:

Povinně volitelné předměty si žák zvolí na základě doporučení učitele. Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra na příčnou flétnu:

I. STUPEŇ:

1. ročník

žák:

- popíše, z jakých částí je nástroj složen, správně o něj pečuje
- předvede správné držení nástroje, postoj při hře, držení těla
- používá správné hmaty, předvede správné a uvolněné postavení prstů
- hraje nátlaková a tónová cvičení s důrazem na vyrovnanost všech hraných tónů
- hraje elementární technická cvičení, na jejichž základě vysvětlí a předvede základní technické prvky hry na flétnu (tvoření nátlaku – tvoření tónu, práce jazyka – nasazení tónu, základy dech. techniky apod.)
- rozlišuje hru tenuto, legato
- hraje a čte noty v tónovém rozsahu h1 – d1
- rozlišuje základní rytmické hodnoty, zahraje je, vytleská apod.
- hraje lidové písně nebo skladbičky nejnižší technické úrovně v doprovodu klavíru
- zahraje jednoduchý dvojhlas s učitelem

2. ročník

žák:

- předvede správné držení nástroje, postoj při hře, správné držení těla a postavení prstů s důrazem na hlubší uvolněnost
- hraje tónová cvičení a půltónové legatové spoje s důrazem na vyrovnanost hraných tónů, na základě sluchové představy rozpozná kvalitní tón
- předvede a při hře používá základní technické prvky hry na flétnu (nátlak, nasazení tónu, prstová a dechová technika)
- hraje stupnice dur, moll (výběr dle možností tónového rozsahu) přes 1 oktávu v pomalém tempu
- hraje technická cvičení s důrazem na technickou přesnost hry
- hraje lidové písně a jednoduché skladbičky s doprovodem klavíru
- zvolí odpovídající tempo podle nálady skladby
- určí hudební frázi
- rozlišuje drobnější rytmické hodnoty (čtvrt, osmina, triola), vysvětlí je, vytleská a zahraje
- zahraje jednoduchý dvojhlas s učitelem nebo spolužákem

3. ročník

žák:

- hraje tónová cvičení a půltónové legatové spoje, důsledně dbá na vyrovnanost a znělost hraných tónů
- vysvětlí a předvede správný nádech, provádí dechová cvičení a dechové technice věnuje při hře zvýšenou pozornost
- rozlišuje a používá hru tenuto, legato, staccato
- hraje a čte noty v tónovém rozsahu nejméně d1 – g2
- hraje stupnice dur, moll (výběr dle možností tónového rozsahu) + tónický kvintakord v pomalém tempu tenuto, legato
- hraje technická cvičení a etudy na jejichž základě prohlubuje prstovou techniku
- interpretuje přednesové skladby s doprovodem klavíru
- vytvoří a rozpozná hudební frázi, uvědomuje si souvislost mezi hudební frází a nádechem
- zahraje z listu jednoduchý part
- rozlišuje složitější rytmické hodnoty, vysvětlí je a zahraje
- zahraje jednoduchou melodii podle sluchu
- uplatňuje se podle svých schopností v souhře s dalšími nástroji (duo, trio)

4. ročník

žák:

- předvede a při hře používá základní dovednosti a technické prvky hry na flétnu
- hraje tónová cvičení a půltónové legatové postupy v rozšířeném tónovém rozsahu
- hraje a čte noty v tónovém rozsahu c1 – c3
- hraje stupnice dur, moll do 4# a b + T5 s obraty ve středním tempu tenuto, legato
- hraje technická cvičení a etudy
- interpretuje přednesové skladby přiměřené obtížnosti s doprovodem klavíru
- rozlišuje základní dynamická a tempová označení a uplatňuje je při hře
- vytvoří hudební fráze a navrhne správné nádechy
- při hře kontroluje intonační čistotu hry
- zahraje z listu jednoduchou skladbu
- navštěvuje komorní hru

5. ročník

žák:

- hraje tónová cvičení a legatové postupy s důrazem na barevnost zvuku
- hraje a čte noty v tónovém rozsahu rozšířeném o další tóny tříčárkované oktávy
- hraje stupnice dur, moll do 4# a b + T5 s obraty a D7 ve středním tempu
- hraje technická cvičení a etudy
- interpretuje přednesové skladby přiměřené obtížnosti v doprovodu klavíru nebo kytary
- se aktivně podílí na výběru skladeb
- kontroluje čistou a správnou intonaci a uvědomuje si její důležitost
- dodržuje správné nádechy, hraje s výraznou dynamikou
- uplatňuje ve skladbách hru základních melodických ozdob
- zahraje z listu vybranou skladbu
- navštěvuje komorní hru

6. ročník

žák:

- hraje tónová cvičení s důrazem na větší barevnost a zvučnost tónů
- hraje a čte noty v tónovém rozsahu c1 – g3
- hraje stupnice dur, moll do 4#a b + T5 s obraty, D7 a zm.7 ve středním tempu, dle možností tónového rozsahu již přes 2 oktávy
- hraje etudy a přednesové skladby střední obtížnosti s doprovodem klavíru nebo kytary
- hraje s výraznou dynamikou, agogikou a důrazem na čistou intonaci
- se aktivně podílí na výběru skladeb a samostatném nácvičku, analyzuje obtížná místa ve skladbě
- hraje další melodické ozdoby
- zahraje z listu středně obtížný part
- navštěvuje komorní hru

7. ročník

žák:

- předvede a při hře používá základní dovednosti a technické prvky hry na flétnu a uvědomuje si jejich vzájemné propojení
- hraje tónová cvičení s důrazem na kulturu a kvalitu tónů, jeho zvučnost a barevnost
- hraje a čte noty v tónovém rozsahu c1 – a3 (h3)
- hraje stupnice dur, moll do 4# a b + T5 s obraty a D7 a zm.7 s obraty ve středním tempu přes 2 oktávy
- hraje etudy, které vedou k dalšímu zvyšování technické úrovně
- interpretuje skladby různých slohových období s doprovodem klavíru nebo kytary

- hraje s výrazným přednesem
- zahraje z paměti jednoduchou skladbu, orientuje se v ní tónově, rytmicky i formálně
- zahraje z listu obtížnější part
- zahraje jednoduchou transpozici úryvku či lidové písně
- navštěvuje komorní hru
- spolu s učitelem vybere a nastuduje skladby na absolventské vystoupení k ukončení I. stupně

II. STUPEŇ:

I. ročník

žák:

- hraje tónová cvičení přes celý rozsah nástroje, pracuje s kvalitou a barvou tónu
- hraje v tónovém rozsahu c1 – h3
- hraje stupnice dur, moll do 4# a b + T5s obraty a D7 a zm.7 s obraty + sekvence přes dvě oktávy
- hraje etudy s důrazem na celkovou zběhlost hry
- interpretuje skladby různých stylů a slohových období s doprovodem klavíru nebo kytary a objasní rozdíly v interpretaci
- rozumí charakteru skladby a podle toho ji vyjadřuje vhodnými výrazovými prostředky
- zahraje z listu obtížnější part
- navštěvuje komorní hru
- samostatně řeší základní údržbu nástroje

II. ročník

žák:

- hraje tónová cvičení s důrazem na zvukovou a barevnou vyrovnanost v celém rozsahu nástroje
- hraje stupnice dur, moll do 4# a 4b + T5, D7, zm. 7 s obraty + další sekvence přes 2 oktávy
- hraje etudy vyšší technické náročnosti
- interpretuje skladby různých slohových období, případně žánrů s doprovodem klavíru nebo kytary a vysvětlí rozdíly v interpretaci
- podílí se na výběru skladeb, analyzuje obtížná místa ve skladbě a efektivně s nimi pracuje
- navštěvuje komorní hru, nastuduje samostatně party komorních skladeb
- samostatně řeší údržbu nástroje a jeho opravy

III. ročník

žák:

- hraje tónová a dynamická cvičení, uvědomuje si zvukové možnosti příčné flétny
- hraje stupnice dur, moll + všechny akordy s obraty + sekvence + tercie přes 2 oktávy v rychlejším tempu
- hraje etudy, které vedou k dalšímu zvyšování technické úrovně hry a celkové zběhlosti
- interpretuje skladby různých slohových období, případně žánrů s doprovodem klavíru, kytary, případně skladby pro sólovou flétnu
- zformuluje jednoduše vlastní interpretační názor, vysvětlí širší historický kontext, propojuje vědomosti i z jiných předmětů (dějepis, dějiny hudby apod.)
- poslouchá nahrávky hraných skladeb
- se profiluje více buď jako sólový hráč, nebo podle svého zaměření a zájmu jako hráč komorní

- navštěvuje komorní hru, při hře v komorním souboru uplatňuje a využívá všechny získané dovednosti a vědomosti z hlavního oboru

IV. ročník

žák:

- využívá při hře kompletně všechny získané návyky, vědomosti, dovednosti a zkušenosti
- hraje tónová a dynamická cvičení, využívá při hře v plném rozsahu zvukové možnosti příčné flétny
- opakuje stupnice dur, moll + všechny akordy s obraty + sekvence + tercie přes 2 oktávy - výběr dle potřeby, hraje technická cvičení a etudy vyšší technické náročnosti
- používá při nácvičku rytmické a artikulační varianty, samostatně řeší frázování a nádechy
- interpretuje skladby různých slohových období, případně žánrů s doprovodem klavíru nebo kytary, případně skladby pro sólovou flétnu
- podílí se na výběru skladeb podle svého individuálního zaměření
- vybrané skladby studuje samostatně
- poslouchá a studuje nahrávky, na jejichž základě si vytváří a prohlubuje vlastní interpretační názor
- navštěvuje komorní hru, hraje v komorním souboru, zodpovědně spolupracuje na společné interpretaci komorních skladeb

Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní hra:

Komorní hra příčných fléten je souhra hráčů v duu, triu, kvartetu či komorním souboru. Hráči jsou podle svých schopností rozděleni do jednotlivých hlasů a využívají dovednosti získané v individuální výuce, které dále rozvíjejí. Učí se nebýt pouze sólisty, ale přizpůsobit se kolektivní hře, podřídit se dalším hráčům, sledovat, poslouchat ostatní členy souboru a společně pracovat na konečném vyznění dané skladby.

I. STUPEŇ

4. ročník

žák:

- využívá a uplatňuje základní dovednosti a vědomosti získané v individuálním studiu
- zvládá technicky svůj part a uvědomuje si důležitost domácí přípravy pro komorní hru
- reaguje na společné nástupy, udané tempo a zakončení skladeb
- s pomocí učitele si naladí svůj nástroj
- zahraje jednoduchý dvojhlas, orientuje se v něm tónově i rytmicky
- popíše základní pravidla pro práci v komorní hře

5. ročník

žák:

- poslouchá své spoluhráče a ve své hře se jim přizpůsobuje
- dodržuje určené nádechy ve svém partu
- s pomocí učitele nebo prvního hráče (vedoucí souboru) si naladí svůj nástroj
- zahraje jednoduchou skladbu pro 2 – 3 hlasy
- zahraje jednoduchý part z listu
- dodržuje potřebnou kázeň
- popíše zásady správného vystupování na jevišti

6. ročník

žák:

- s jistotou zvládá svůj part
- dodržuje fráze a s nimi spojené nádechy
- s pomocí 1. hráče si naladí svůj nástroj a během hry kontroluje intonaci
- udrží nastavené tempo, přizpůsobuje se jeho případným změnám, kontroluje rytmickou přesnost hry
- hraje vícehlasé komorní skladby

7. ročník

žák:

- samostatně nastuduje svůj part
- dodržuje fráze a nádechy, určenou dynamiku
- přizpůsobuje se ostatním spoluhráčům v tempu a ladění a uvědomuje si důležitost intonace pro celkové vyznění komorních skladeb
- rozlišuje hru hlavní melodie a doprovodných hlasů
- připraví komorní skladbu k absolventskému vystoupení, kterým zakončí 1. stupeň studia

II. STUPEŇ

Na druhém stupni se žák profiluje podle svých individuálních schopností, podle svého zaměření a zájmu více buď jako sólista, nebo jako komorní hráč.

I. ročník

žák:

- v komorní hře nadále využívá a uplatňuje všechny návyky, dovednosti a vědomosti získané v individuálním studiu a dále je rozvíjí
- zvládá svůj part na vyšší technické úrovni
- samostatně určí vhodné nádechy ve svém partu
- vnímá zvuk celého souboru, přizpůsobuje se v rytmu a tempu, v dynamice, ladění, ale i po stránce zvukové
- spolupracuje na výběru komorních skladeb
- hraje vícehlasé skladby různých slohových období
- podílí se na vytváření tvořivé a přátelské atmosféry v souboru

II. ročník

žák:

- určí fráze a nádechy ve svém partu, hraje s dynamikou, agogikou
- analyzuje ladění svého nástroje a samostatně se doladí
- spolupracuje na kvalitním ladění souboru a věnuje mu náležitou pozornost (hra po hlasech unisono, ladění akordů, rozložených akordů apod.)
- hraje vícehlasé skladby různých slohových období, případně žánrů

III. ročník

žák:

- spolupracuje zodpovědně na společné interpretaci komorních skladeb (studium partů, nácvik po hlasech či skupinách, rytmická přesnost, ladění apod.)
- tvořivě spolupracuje na kráse a barevnosti zvuku celého souboru (kultura tónu, vyrovnanost jednotlivých hlasů, neprosazování individualit apod.)
- poradí a pomůže mladším spoluhráčům (nácvik partů, ladění apod.)
- podílí se na výběru skladeb vhodných pro komorní soubor

- hraje náročnější vícehlasé skladby různých období, případně žánrů – podle svého individuálního zaměření

IV. ročník

žák:

- zodpovědně vede komorní soubor, samostatně udává nástupy, změny tempa, agogické změny apod.
- samostatně se naladí
- spolupracuje na vytváření společného zvuku a výrazu interpretovaných skladeb
- v případě nutnosti zorganizuje samostatnou zkoušku souboru
- nastuduje komorní skladby pro absolventské vystoupení, kterým zakončí druhý stupeň studia

5.14 Studijní zaměření: Hra na klarinet

Klarinet patří do skupiny dřevěných jednoplátkových dechových nástrojů. Je to univerzální nástroj, který může být použit jak v hudbě klasické, dechové, lidové tak i jazzové a to jako sólový nebo orchestrální nástroj. Dnes se používá převážně ladění B, A, Es a basový klarinet.

Učební plán:

	I. stupeň						
	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hra na klarinet	1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1		
Komorní a souborová hra				1	1	1	1
Sborový zpěv *						2	2

	PR	II. stupeň			
		I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hra na klarinet	1	1	1	1	1
Komorní a souborová hra		1	1	1	1
Sborový zpěv *		2	2	2	2

Pozn.:

Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní a souborová hra jsou uvedeny ve studijním zaměření Hra na pozoun

Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

* Nepovinný předmět Sborový zpěv – učební osnovy vyučovacího předmětu jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv

Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra na klarinet:

Hra na klarinet

I. STUPEŇ

1. ročník

žák:

- sestaví, rozebere, vyčistí a pojmenuje jednotlivé části nástroje
- správně drží nástroj a stojí vzpřímeně při hře
- osvojuje si základní práci s plátkem - nasadí ho správně a po hraní uloží do pouzdra
- pozná a hraje základní rytmické a výškové hodnoty not

- správnou polohou jazyka v ústech nasazuje tón na „tá“
- nasadí tón na „tá“, hraje tenuto i legato v rozsahu g – g1
- pomocí vydržovaných tónů si vytváří základy správného dýchání, pevného nátisku a tím i kvalitního tónu
- hraje jednoduché lidové písně dle svých fyzických možností a schopností

2. ročník

žák:

- správným výběrem plátku a vydržovanými tóny zdokonalí kvalitu naučených tónů
- hraje a čte noty v rozsahu f – a1 (tenuto i legato)
- hluboce se nadechne do bránice, nasadí tón a dlouze vydechne
- správnou polohou jazyka v ústech zdokonalí správné nasazení na „tá“
- v hodinách hraje dueta s učitelem
- zahraje jednoduchou písničku s multimediálním doprovodem (CD audio)
- zahraje stupnici F dur a G dur + T5
- pomocí dynamiky a agogiky naznačí základní náladu skladby

3. ročník

žák:

- využívá základní návyky a dovednosti (správné držení nástroje, práce s dechem a jazykem)
- zahraje spodní tóny „e“ a „f“ oběma způsoby (podle svých fyzických možností)
- hraje jednoduché melodie z paměti
- hraje v základních dynamických odstínech (p, mf, f)
- zahraje durové stupnice C, G, F včetně tónických kvintakordů a jejich obrátů
- přečte part jednoduchých hudebních útvarů a sám ho zahraje
- vysvětlí základní tempová označení (andante, moderato, allegro atd.)
- v hodinách hraje dueta nebo tria stejných nástrojů, drží rytmus

4. ročník

žák:

- správným pohybem jazyka nasadí tón na „tá“, zejména v přefouknuté poloze
- při hře kontroluje správné dýchání, nátisk a další základní dovednosti a návyky
- procvičuje své technické a výrazové schopnosti (souhra prstů s jazykem, dynamika)
- rozšiřuje hraný tónový rozsah dle individuálních možností do c3
- hraje durové stupnice do 2# a 2b + T5
- přečte a zahraje z listu jednoduché skladby nebo písně
- v hodinách hraje dueta nebo tria stejných nástrojů, drží rytmus a přiladuje se
- hraje jednoduché melodie podle sluchu

5. ročník

žák:

- předvede tónovou kulturu a správnou intonaci v celém zvládnutém rozsahu nástroje
- zrychluje hru ve staccatu i legato a kontroluje souhru prstů s jazykem
- pozná a hraje lehčí melodické ozdoby (opora, příraz, nátryl)
- najde místa správného nádechu a tím i frázování, vědomě pracuje s dechem
- hraje v rozsahu e – d3
- hraje durové stupnice do 3# a 3b, mollové do 1# a 1b
- diskutuje hodnotí svůj výkon i výkon svých spolužáků

- v přiměřeně obtížné skladbě použije elementární výrazové prostředky k vyjádření nálady skladby
- zapojuje se do komorní, nebo souborové hry

6. ročník

žák:

- hraje stupnice durové 4# a 4b + T5 a D7
- pozná a předvede kvalitní tón zejména v přefouknuté poloze
- hraje rytmicky přesně za pomoci multimediálního doprovodu (CD počítač)
- nadechováním na správných místech zdokonaluje frázování
- rozšiřuje hmatovou techniku s využitím vedlejších a pomocných hmatů
- kontroluje správnou intonaci ve vysoké poloze pomocí učitele nebo ladičky
- rozšiřuje hmatovou techniku s využitím vedlejších a pomocných hmatů a procvičováním trylků si uvolňuje prsty
- transponuje jednoduché melodie

7. ročník

žák:

- využívá při hře všechny získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu
- důsledně provádí veškerá frázovací, dynamická a tempová označení v notovém textu
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů podle svých individuálních schopností
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- při nácvičku skladby komorních souborů pohotově reaguje na gesta učitele
- hraje stupnice durové do 4# a 4b +T5 a D7 a mollové do 2# a 2b + T5 a zm7.
- ukončí I. stupeň absolventským koncertem, v případě závažných důvodů závěrečnou zkouškou

II. STUPEŇ

přípravný ročník

Žák:

- sestaví, rozebere, vyčistí a pojmenuje jednotlivé části nástroje
- správně drží nástroj a stojí vzpřímeně při hře
- osvojuje si základní práci s plátkem - nasadí ho správně a po hraní uloží do pouzdra
- správnou polohou jazyka v ústech nasazuje tón na „tá“
- nasadí tón na „tá“, hraje tenuto i legato v rozsahu g – g1
- pomocí vydržovaných tónů si vytváří základy správného dýchání, pevného nátisku a tím i kvalitního tónu
- v hodinách hraje dueta s učitelem
- zahraje jednoduchou písničku s multimediálním doprovodem (CD audio)
- hraje v základních dynamických odstínech (p, mf, f)
- v hodinách hraje dueta nebo tria stejných nástrojů, drží rytmus
- předvede tónovou kulturu a správnou intonaci v celém zvládnutém rozsahu nástroje

I. ročník

Žák:

- hraje v celém rozsahu i s pomocnými hmaty
- správně intonuje zejména ve vysoké poloze (kontroluje učitel podle piana nebo ladičky)
- hraje přiměřeně obtížné skladby z listu
- vysvětlí a předvede význam hudebních označení a termínů, které se vyskytují ve studované skladbě
- transponuje v rozsahu oktávy (nahoru nebo dolů)
- hraje stupnice durové do 5# a 5b +T5 a D7 a mollové do 3# a 3b + zm7
- vystupuje dle zásad správného chování na jevišti i mimo něj

II. ročník

Žák:

- podle svých možností a schopností hraje v rozsahu e – g3
- procvičuje a zlepšuje hru z listu obtížnějších partů
- hraje skladby z různých stylových období a žánrů
- zahraje chromatickou stupnici vzestupně i sestupně
- samostatně vybírá zvukové odstíny, používá dynamiku v nacvičených skladbách a konzultuje své návrhy s učitelem
- studuje orchestrální, souborové a komorní party a je oporou mladším spoluhráčům
- při hře použije základní i vedlejší hmaty a obtížnější melodické ozdoby (trylek, obal)

III. ročník

Žák:

- nadechuje se na správných místech a tím dodržuje frázování
- hraje rytmicky přesně s doprovodem CD, nebo klavíru
- samostatně nastuduje skladby různých žánrů
- zhodnotí svůj výkon po hodině, nebo večírku
- posoudí nahrávky kvalitních interpretů a tím si utvoří obraz o vlastním provedení skladby
- hraje stupnice durové do 5# a 5b +T5 a D7 a mollové do 4# a 4b + a zm7

IV. ročník

Žák:

- využívá všech doposud získaných znalostí a dovedností k vyjádření vlastních hudebních představ
- uplatňuje všechny doposud získané dovednosti a znalosti v celém rozsahu nástroje
- hraje stupnice durové i mollové do 5# a 5b + T5, D7 a zm7.
- z dostupných zdrojů (internet, média, veřejné koncerty) profiluje svoje preference a podle nich si volí pod dohledem učitele svůj repertoár

- pohotově čte notový zápis, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj, dýchání, frázování, výraz
- posoudí vlastní i cizí interpretaci skladby
- zapojuje se do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- ukončí studium veřejným absolventským koncertem

5.15 Studijní zaměření – Hra na saxofon

Saxofon patří do skupiny dřevěných dechových nástrojů. Jeho využití je převážně v jazzu, výjimečně i v symfonické hudbě. Nejběžnější nástroje jsou: soprán – in B, alt - in Es, tenor – in B a baryton saxofon – in Es.

Učební plán:

	I. stupeň						
	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hra na saxofon	1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1		
Komorní a souborová hra				1	1	1	1
Sborový zpěv *						2	2

	PR	II. stupeň			
		I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hra na saxofon	1	1	1	1	1
Komorní a souborová hra		1	1	1	1
Sborový zpěv *		2	2	2	2

Pozn.:

Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní a souborová hra jsou uvedeny ve studijním zaměření Hra na pozoun

Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

*Nepovinný předmět Sborový zpěv – učební osnovy vyučovacího předmětu jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv

Učební osnovy vyučovacího předmětu – Hra na saxofon:

Hra na saxofon

I. STUPEŇ

1. ročník

žák:

- sestaví, rozebere, vyčistí a pojmenuje jednotlivé části nástroje
- správně drží nástroj a stojí vzpřímeně při hře
- osvojuje si základní práci s plátkem - nasadí ho správně a po hraní uloží do pouzdra
- pozná a hraje základní rytmické a výškové hodnoty not
- pomocí vydržovaných tónů si vytváří základy správného dýchání, pevného nátisku a tím i kvalitního tónu
- nasadí tón na „tá“, hraje tenuto i legato v rozsahu g – g1

- hraje jednoduché lidové písně dle svých fyzických možností a schopností

2. ročník

žák:

- správným výběrem plátku a vydržovanými tóny zdokonalí kvalitu naučených tónů
- hraje a čte noty v rozsahu f 1– f 2 (tenuto i legato)
- správnou polohou jazyka v ústech zdokonalí správné nasazení na „tá“
- v hodinách hraje dueta s učitelem
- zahraje jednoduchou písničku s multimediálním doprovodem (CD audio)
- zvládne zahrát stupnici F dur a G dur + T5
- pomocí dynamiky a agogiky naznačí základní náladu skladby

3. ročník

žák:

- zahraje spodní tóny c1 - b (podle svých fyzických možností)
- hraje v základních dynamických odstínech (p, mf, f)
- využívá základní návyky a dovednosti (správné držení nástroje, práce s dechem a jazykem)
- hraje jednoduché melodie z paměti
- zahraje durové stupnice C, G, F včetně tónických kvintakordů a jejich obrátů
- přečte part jednoduchých hudebních útvarů a sám ho zahraje
- v hodinách hraje dueta nebo tria stejných nástrojů, drží rytmus

4. ročník

žák:

- správným pohybem jazyka nasadí tón na „tá“ zejména ve spodní poloze
- při hře kontroluje správné dýchání, nátlak a další základní dovednosti a návyky
- rozšíří hraný tónový rozsah dle individuálních možností do f 3
- hraje durové stupnice do 2# a 2b + T5
- v hodinách hraje dueta nebo tria stejných nástrojů, drží rytmus a přiladuje se
- přečte a zahraje z listu jednoduché skladby nebo písně
- hraje jednoduché melodie podle sluchu

5. ročník

žák:

- předvede tónovou kulturu a správnou intonaci v celém zvládnutém rozsahu
- zrychluje hru ve staccatu i legato a kontroluje souhru prstů s jazykem
- pozná a hraje lehčí melodické ozdoby (opora, příraz, nátryl)
- hraje v celém rozsahu b – f 3
- hraje durové stupnice do 3# a 3b , mollové do 1# a 1b
- diskutuje hodnotí svůj výkon i výkon svých spolužáků
- zapojuje se do komorní, nebo souborové hry
- v přiměřeně obtížné skladbě použije elementární výrazové prostředky k vyjádření nálady skladby

6. ročník

žák:

- hraje stupnice durové 4# a 4b + T5 a D7
- pozná a předvede kvalitní tón zejména v přefouknuté poloze
- hraje rytmicky přesně za pomoci multimediálního doprovodu (CD, počítač)
- nadechováním na správných místech zdokonaluje frázování
- kontroluje správnou intonaci ve vysoké poloze pomocí učitele nebo ladičky
- rozšiřuje hmatovou techniku s využitím vedlejších a pomocných hmatů
- procvičováním trylků si uvolňuje prsty a tím zlepšuje techniku v etudách a přednesech
- transponuje jednoduché melodie

7. ročník

žák:

- využívá při hře všechny získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu
- důsledně provádí veškerá frázovací, dynamická a tempová označení v notovém textu
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů podle svých individuálních schopností
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- hraje stupnice durové do 4# a 4b + T5 a D7 a mollové do 2# a 2b + T5 a zm7.
- cvičením staccata zlepšuje výslovnost na T a D
- zapojuje se do komorní hry a pohotově reaguje na gesta učitele
- ukončí I. stupeň absolventským koncertem, v případě závažných důvodů závěrečnou zkouškou

II. stupeň

Přípravný ročník

žák:

- sestaví, rozebere, vyčistí a pojmenuje jednotlivé části nástroje
- správně drží nástroj a stojí vzpřímeně při hře
- osvojuje si základní práci s plátkem - nasadí ho správně a po hraní uloží do pouzdra
- pozná a hraje základní rytmické a výškové hodnoty not
- pomocí vydržovaných tónů si vytváří základy správného dýchání, pevného nátisku a tím i kvalitního tónu
- nasadí tón na „tá“, hraje tenuto i legato v rozsahu g – g1
- hraje jednoduché lidové písně dle svých fyzických možností a schopností
- správnou polohou jazyka v ústech zdokonalí správné nasazení na „tá“
- v hodinách hraje dueta s učitelem
- zahraje jednoduchou písničku s multimediálním doprovodem (CD audio)
- zahraje spodní tóny c1 - b (podle svých fyzických možností)
- hraje v základních dynamických odstínech (p, mf, f)
- správným pohybem jazyka nasadí tón na „tá“ zejména ve spodní poloze
- hraje durové stupnice do 2# a 2b + T5

I. ročník

žák:

- hraje v celém rozsahu i s pomocnými hmaty
- správně intonuje zejména ve vysoké poloze (kontroluje učitel podle piana nebo ladičky)
- hraje přiměřeně těžké skladby z listu
- transponuje v rozsahu oktávy (nahoru nebo dolů)

- hraje stupnice durové do 5# a 5b +T5 a D7 a mollové do 3# a 3b + zm.7
- vysvětlí a předvede význam hudebních označení a termínů, které se vyskytují ve studované skladbě
- zná a vystupuje dle zásad správného chování na jevišti i mimo něj
- k porovnání rozdílů v interpretaci používá videa na YouTube, jejich poslechem si vytvoří názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů a tento názor zformuluje

II. ročník

žák:

- podle svých možností a schopností hraje v rozsahu b – g3
- procvičuje a zlepšuje hru z listu
- samostatně vybírá zvukové odstíny, používá dynamiku v nacvičených skladbách a konzultuje své návrhy s učitelem
- se dobře orientuje v notovém zápisu a sám si zvolí vhodná místa k nádechu
- studuje orchestrální, souborové a komorní party a je oporou mladším spoluhráčům
- při hře použije základní i vedlejší hmaty a obtížnější melodické ozdoby (trylek, obal)
- hraje skladby z různých stylových období a žánrů

III. ročník

žák:

- zahraje pentatonické a bluesové stupnice do 2# a 2b
- nadechuje se na správných místech a tím dodržuje frázování
- hraje rytmicky přesně s doprovodem CD, nebo klavíru
- samostatně nastuduje skladby různých žánrů
- zhodnotí svůj výkon po hodině, nebo večírku
- hraje stupnice durové do 5# a 5b +T5 a D7 a mollové do 4# a 4b + a zm.7
- posoudí nahrávky kvalitních interpretů a tím si utvoří obraz o vlastním provedení skladby

IV. ročník

žák:

- využívá všech doposud získaných znalostí a dovedností k vyjádření vlastních hudebních představ
- uplatňuje všechny doposud získané dovednosti a znalosti v celém rozsahu nástroje
- hraje stupnice durové i mollové do 5# a 5b + T5, D7 a zm7.
- z dostupných zdrojů (internet, média, veřejné koncerty) profiluje svoje preference a podle nich si volí pod dohledem učitele svůj repertoár
- pohotově čte notový zápis, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj, dýchání, frázování, výrazu
- posoudí vlastní i cizí interpretaci skladby
- zapojuje se do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- ukončí studium veřejným absolventským koncertem

5.16 Studijní zaměření – Hra na saxofon II

Saxofon patří do skupiny dřevěných dechových nástrojů. Jeho využití je převážně v jazzu, výjimečně i v symfonické hudbě. Nejběžnější nástroje jsou: soprán – in B, alt - in Es, tenor – in B a baryton saxofon – in Es.

Učební plán:

	I. stupeň						
	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hra na klarinet	1	1					
Hra na saxofon			1	1	1	1	1
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1		
Komorní a souborová hra				1	1	1	1
Sborový zpěv *						2	2

	PR	II. stupeň			
		I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hra na saxofon	1	1	1	1	1
Komorní a souborová hra		1	1	1	1
Sborový zpěv *		2	2	2	2

Pozn.:

Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní a souborová hra jsou uvedeny ve studijním zaměření Hra na pozoun

Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

*Nepovinný předmět Sborový zpěv – učební osnovy vyučovacího předmětu jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv

Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra na klarinet:

I. STUPEŇ

1. ročník

žák:

- sestaví, rozebere, vyčistí a pojmenuje jednotlivé části nástroje
- správně drží nástroj a stojí vzpřímeně při hře
- osvojuje si základní práci s plátkem - nasadí ho správně a po hraní uloží do pouzdra
- pozná a hraje základní rytmické a výškové hodnoty not
- správnou polohou jazyka v ústech nasazuje tón na „tá“
- nasadí tón na „tá“, hraje tenuto i legato v rozsahu g – g1
- pomocí vydržovaných tónů si vytváří základy správného dýchání, pevného nátisku a tím i kvalitního tónu

- hraje jednoduché lidové písně dle svých fyzických možností a schopností

2. ročník

žák:

- správným výběrem plátku a vydržovanými tóny zdokonalí kvalitu naučených tónů
- hraje a čte noty v rozsahu f – a1 (tenuto i legato)
- hluboce se nadechne do bránice, nasadí tón a dlouze vydechne
- správnou polohou jazyka v ústech zdokonalí správné nasazení na „tá“
- v hodinách hraje dueta s učitelem
- zahraje jednoduchou písničku s multimediálním doprovodem (CD audio)
- zahraje stupnici F dur a G dur + T5
- pomocí dynamiky a agogiky naznačí základní náladu skladby

Učební osnovy vyučovacího předmětu – Hra na saxofon:

I. STUPEŇ

3. ročník

žák:

- sestaví, rozebere, vyčistí a pojmenuje jednotlivé části nástroje
- správně drží nástroj a stojí vzpřímeně při hře
- osvojuje si základní práci s plátkem - nasadí ho správně a po hraní uloží do pouzdra
- pozná a hraje základní rytmické a výškové hodnoty not
- zahraje spodní tóny c1 - b (podle svých fyzických možností)
- hraje v základních dynamických odstínech (p, mf, f)
- využívá základní návyky a dovednosti (správné držení nástroje, práce s dechem a jazykem)
- pomocí vydržovaných tónů si vytváří základy správného dýchání, pevného nátisku a tím i kvalitního tónu
- nasadí tón na „tá“, hraje tenuto i legato v rozsahu g – g1
- hraje jednoduché lidové písně dle svých fyzických možností a schopností
- hraje jednoduché melodie z paměti
- zahraje durové stupnice C, G, F včetně tónických kvintakordů a jejich obrátů
- přečte part jednoduchých hudebních útvarů a sám ho zahraje
- v hodinách hraje dueta nebo tria stejných nástrojů, drží rytmus

4. ročník

žák:

- správným výběrem plátku a vydržovanými tóny zdokonalí kvalitu naučených tónů
- hraje a čte noty v rozsahu f 1– f 2 (tenuto i legato)
- správnou polohou jazyka v ústech zdokonalí správné nasazení na „tá“
- v hodinách hraje dueta s učitelem
- zahraje jednoduchou písničku s multimediálním doprovodem (CD audio)
- zvládne zahrát stupnici F dur a G dur + T5
- pomocí dynamiky a agogiky naznačí základní náladu skladby
- správným pohybem jazyka nasadí tón na „tá“ zejména ve spodní poloze
- při hře kontroluje správné dýchání, nátisk a další základní dovednosti a návyky
- rozšíří hraní tónový rozsah dle individuálních možností do f 3

- hraje durové stupnice do 2# a 2b + T5
- v hodinách hraje dueta nebo tria stejných nástrojů, drží rytmus a přiladuje se
- přečte a zahraje z listu jednoduché skladby nebo písničky
- hraje jednoduché melodie podle sluchu

5. ročník

žák:

- předvede tónovou kulturu a správnou intonaci v celém zvládnutém rozsahu
- zrychluje hru ve staccatu i legatu a kontroluje souhru prstů s jazykem
- pozná a hraje lehčí melodické ozdoby (opora, příraz, nátryl)
- hraje v celém rozsahu b – f 3
- hraje durové stupnice do 3# a 3b , mollové do 1# a 1b
- diskutuje hodnotí svůj výkon i výkon svých spolužáků
- zapojuje se do komorní, nebo souborové hry
- v přiměřeně obtížné skladbě použije elementární výrazové prostředky k vyjádření nálady skladby

6. ročník

žák:

- hraje stupnice durové 4# a 4b + T5 a D7
- pozná a předvede kvalitní tón zejména v přefouknuté poloze
- hraje rytmicky přesně za pomoci multimediálního doprovodu (CD, počítač)
- nadechováním na správných místech zdokonaluje frázování
- kontroluje správnou intonaci ve vysoké poloze pomocí učitele nebo ladičky
- rozšiřuje hmatovou techniku s využitím vedlejších a pomocných hmatů
- procvičováním trylků si uvolňuje prsty a tím zlepšuje techniku v etudách a přednesech
- transponuje jednoduché melodie

7. ročník

žák:

- využívá při hře všechny získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu
- důsledně provádí veškerá frázovací, dynamická a tempová označení v notovém textu
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů podle svých individuálních schopností
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- hraje stupnice durové do 4# a 4b +T5 a D7 a mollové do 2# a 2b + T5 a zm7.
- cvičením staccata zlepšuje výslovnost na T a D
- zapojuje se do komorní hry a pohotově reaguje na gesta učitele
- ukončí I. stupeň absolventským koncertem, v případě závažných důvodů závěrečnou zkouškou

II. stupeň

Přípravný ročník

žák:

- sestaví, rozebere, vyčistí a pojmenuje jednotlivé části nástroje
- správně drží nástroj a stojí vzpřímeně při hře
- osvojuje si základní práci s plátkem - nasadí ho správně a po hraní uloží do pouzdra
- pozná a hraje základní rytmické a výškové hodnoty not
- pomocí vydržovaných tónů si vytváří základy správného dýchání, pevného nátisku a tím i kvalitního tónu
- nasadí tón na „tá“, hraje tenuto i legato v rozsahu g – g1
- hraje jednoduché lidové písně dle svých fyzických možností a schopností
- správnou polohou jazyka v ústech zdokonalí správné nasazení na „tá“
- v hodinách hraje dueta s učitelem
- zahraje jednoduchou písničku s multimediálním doprovodem (CD audio)
- zahraje spodní tóny c1 - b (podle svých fyzických možností)
- hraje v základních dynamických odstínech (p, mf, f)
- správným pohybem jazyka nasadí tón na „tá“ zejména ve spodní poloze
- hraje durové stupnice do 2# a 2b + T5

I. ročník

žák:

- hraje v celém rozsahu i s pomocnými hmaty
- správně intonuje zejména ve vysoké poloze (kontroluje učitel podle piana nebo ladičky)
- hraje přiměřeně těžké skladby z listu
- transponuje v rozsahu oktávy (nahoru nebo dolů)
- hraje stupnice durové do 5# a 5b +T5 a D7 a mollové do 3# a 3b + zm.7
- vysvětlí a předvede význam hudebních označení a termínů, které se vyskytují ve studované skladbě
- zná a vystupuje dle zásad správného chování na jevišti i mimo něj
- k porovnání rozdílů v interpretaci používá videa na YouTube, jejich poslechem si vytvoří názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů a tento názor zformuluje

II. ročník

žák:

- podle svých možností a schopností hraje v rozsahu b – g3
- procvičuje a zlepšuje hru z listu
- samostatně vybírá zvukové odstíny, používá dynamiku v nacvičených skladbách a konzultuje své návrhy s učitelem
- se dobře orientuje v notovém zápisu a sám si zvolí vhodná místa k nádechu
- studuje orchestrální, souborové a komorní party a je oporou mladším spoluhráčům
- při hře použije základní i vedlejší hmaty a obtížnější melodické ozdoby (trylek, obal)
- hraje skladby z různých stylových období a žánrů

III. ročník

žák:

- zahraje pentatonické a bluesové stupnice do 2# a 2b

- nadechuje se na správných místech a tím dodržuje frázování
- hraje rytmicky přesně s doprovodem CD, nebo klavíru
- samostatně nastuduje skladby různých žánrů
- zhodnotí svůj výkon po hodině, nebo večírku
- hraje stupnice durové do 5# a 5b + T5 a D7 a mollové do 4# a 4b + a zm.7
- posoudí nahrávky kvalitních interpretů a tím si utvoří obraz o vlastním provedení skladby

IV. ročník

žák:

- využívá všech doposud získaných znalostí a dovedností k vyjádření vlastních hudebních představ
- uplatňuje všechny doposud získané dovednosti a znalosti v celém rozsahu nástroje
- hraje stupnice durové i mollové do 5# a 5b + T5, D7 a zm.7.
- z dostupných zdrojů (internet, média, veřejné koncerty) profiluje svoje preference a podle nich si volí pod dohledem učitele svůj repertoár
- pohotově čte notový zápis, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj, dýchání, frázování, výrazu
- posoudí vlastní i cizí interpretaci skladby
- zapojuje se do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- ukončí studium veřejným absolventským koncertem

5.17 Studijní zaměření: Hra na bicí nástroje

Při studiu hry na bicí nástroje žák pozná široké spektrum možností, ať hru sólovou či ve skupině, rytmy z různých koutů světa, techniky, které se při hře používají. Postupem času se může profilovat dle svých představ s přehledem těchto aspektů. Ze strany učitele se setká s individuálním přístupem, ovšem také s požadavkem dostatečné přípravy. Při tom, nechť je hra na bicí zábavou a zároveň vzděláním ruku v ruce s uvolněností a otevřeným přístupem.

Učební plán:

		PHV		I. stupeň						
		1. r.	2. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hlavní předmět	Hra na bicí nástroje	0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	1
	Přípravná hud. výchova*	1 – 1,5	1							
	Nauka o hudbě			1	1	1	1	1		
Povinně volitelný předmět	Komorní hra						1	1	1	1
	Soubor bicích nástrojů						1	1	1	1
	Hra v hudební skupině						1	1	1	1
	Komorní a souborová hra						1	1	1	1
	Sborový zpěv								2	2

		PR	II. stupeň			
			I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hlavní předmět	Hra na bicí nástroje	1	1	1	1	1
Povinně volitelný předmět	Komorní hra		1	1	1	1
	Soubor bicích nástrojů		1	1	1	1
	Hra v hudební skupině		1	1	1	1
	Komorní a souborová hra		1	1	1	1
	Sborový zpěv		2	2		

Pozn.:

Učební osnovy předmětu Přípravná hudební výchova a varianty jeho časové dotace jsou uvedeny v kapitole 5.1 Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní hra jsou uvedeny ve studijním zaměření Hra na zobcovou flétnu. Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra v hudební skupině jsou uvedeny ve studijním zaměření Zpěv v populární hudbě. Učební osnovy vyučovacího

předmětu Komorní a souborová hra jsou uvedeny ve studijním zaměření Hra na pozoun. Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv.

Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra na bicí nástroje:

Hra na bicí nástroje

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

žák

- předvede základní návyky a dovednosti (správné držení těla, držení paliček) při hře
- vytleská nebo zahraje základní rytmické hodnoty (celé, půlové, čtvrtové) s metronomem
- hraje jednoduchý notový zápis (noty celá, půlová, čtvrtová)

I. STUPEŇ

1. ročník

žák

- předvede základní návyky a dovednosti (správné držení těla, držení paliček) při hře
- hraje základní rytmické hodnoty (celé, půlové, čtvrtové, osminové) s metronomem
- hraje jednoduchý notový zápis (noty celá, půlová, čtvrtová, osminová a shodné pauzy)
- zahraje naučený notový materiál s metronomem

2. ročník

žák

- zahraje základní typy úderů
- hraje lineární rytmickou stupnici (dále LRS) od čtvrtových not do šestnáctinových a zpět
- hraje jednoduchý rytmus do přiměřeně obtížné nahrávky oblíbeného interpreta či hudební skupiny, popř. s nahrávkou dle výběru učitele
- zahraje jednoduchý rockový rytmus s vypsáním nebo improvizovaným breakem na konci každého 4-taktí

3. ročník

žák

- používá při hře základní rytmické doprovody
- drží při hře správně tělo, paličky a při hře využívá jednoduchý úder, dvojitý úder a akcenty, předvede techniku cross hand i open hand při hře rytmů
- popíše základní techniky hry na melodické a perkusní nástroje
- podle svých schopností a dovedností přizpůsobí hru vzhledem k ostatním nástrojům
- dovede vířit na malý buben z piana do forte a zpět
- zahraje LRS od čtvrtových not do kvintol a zpět
- zahraje akcenty a použije je v breacích

4. ročník

žák

- předvede základní techniku hry na rytmické, melodické a perkusní nástroje

- při hře na bicí soupravu hraje rytmické doprovody v základním tvaru a s jednoduššími obměnami
- zahraje LRS od čtvrtových not do sextol a zpět
- zahraje s přiměřeně obtížnou nahrávkou oblíbené skupiny či interpreta téměř autenticky, popř. s nahrávkou dle výběru učitele
- ukáže hru rytmů typu rock, funk, disco, latin a v nich improvizované nebo vypsané breaky
- předvede single paradiddle a single stroke roll

5. ročník

žák

- předvede jak si seřídít a naladit nástroj
- zahraje LRS od čtvrtových not do septol a zpět
- hraje různé rytmy ve formě 4 takty rytmus, 4 takty improvizované nebo vypsané sólo
- předvede single stroke roll four
- zahraje jednoduché přírazy a použije je při hře na soupravu

6. ročník

žák

- zahraje přiměřeně obtížnou skladbu z listu
- zahraje sólo i doprovod s využitím základní techniky na rytmické, perkusní a melodické nástroje, které jsou v současné době ve škole dostupné
- zahraje LRS od čtvrtových not do 32-tin a zpět
- předvede hru klasické bluesové formy s 12-taktovým sólem
- předvede hru rytmů typu second line, shuffle
- ukáže techniku double paradiddle a single stroke roll seven

7. ročník

žák

- popíše, co slyší v hudební nahrávce (nástroje, náladu, rytmus) a předvede to
- uvede příklady o vývoji bicích nástrojů a stručně popíše jejich historii
- najde v dané skladbě polyrytmickou strukturu a ukáže ji
- zahraje LRS od čtvrtových not do nonol a zpět
- ukáže hru rytmů typu reggae, ska, jungle, drum'n'bass, dup step
- vysvětlí techniku hry multiple bounce roll nebo-li buzz roll či press roll
- v případě potřeby sám seřídí a naladí nástroj

II. stupeň

Přípravný ročník

žák:

- předvede základní návyky a dovednosti (správné držení těla, držení paliček) při hře
- hraje lineární rytmickou stupnici (dále LRS) od čtvrtových not do sextol a zpět
- dovede vířit na malý buben z piana do forte a zpět
- při hře na bicí soupravu hraje rytmické doprovody v základním tvaru a s jednoduššími obměnami
- zahraje jednoduchý rockový rytmus s vpsaným nebo improvizovaným breakem na konci každého 4-taktí
- zahraje akcenty a použije je v breacích

- předvede single paradiddle a single stroke roll

I. ročník

žák:

- předvede různé druhy techniky hry
- zahraje LRS od velkých triol do nonol a zpět
- předvede techniku triple paradiddle

II. ročník

žák:

- je členem souboru s různým obsazením a žánrovým zaměřením
- v souboru se vyjádří ke společnému zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb, popř. navrhne jiný
- doprovodí hudební skupinu (band), tvoří vlastní improvizace a fill in (pro hru na bicí soupravu)
- zahraje LRS od půlových not do nonol a zpět
- předvede single drag tap

III. ročník

žák:

- předvede samostatně nastudovanou náročnější skladbu pro daný nástroj, a popíše vlastní představu o její interpretaci
- používá při hře různé druhy techniky hry
- čte partituru bicích nástrojů a zahraje z listu
- zahraje LRS od noty celé do nonol a zpět
- zahraje paradiddlediddle

IV. ročník

žák:

- uvede příklady z historie i současnosti hry na bicí nástroje
- popíše daný notový zápis, sám v něm vyřeší problematiku nástrojové techniky
- popíše a předvede, co ho na hře na nástroj nejvíce zajímá, baví a v souvislosti s tím hraje různá pomocná cvičení či skladby, které pomáhají v jeho rozvoji v tomto zaměření
- využije své zkušenosti a dovednosti při vystoupení na školním koncertu či interním vystoupení
- zahraje LRS od noty celé do tentol a zpět
- ukáže jak zahrát double drag tap

Učební osnovy vyučovacího předmětu Soubor bicích nástrojů:

Soubor bicích nástrojů

Na hodinách souboru se žáci věnují hře rytmů s dohodnutými signály, vyslanými vedoucím hráčem, které ovlivňují vývoj celé skladby. Tento princip hry je inspirován brazilskou sambou batucadou a je využíván i při hře rytmů nově vytvořených učitelem, žáky nebo ve spolupráci obou. Cílem výuky je, aby žák dokázal hrát na všechny nástroje, přičemž si hru na některé z nich více osvojil, našel mezi nimi nástroj, který je mu nejbližší a při hře na něj co nejvíce prohluboval své dovednosti, ve spojení s tvůrčí činností a uměním při hře relaxovat.

4. ročník

žák:

- vymyslí a zahraje jednoduchý rytmický motiv (část nebo 1- 2 takty)
- dokáže hrát vymyšlený motiv opakovaně
- vysvětlí formu hry, kdy se do improvizovaných rytmů hraných ve skupině vkládají v jistý moment breaky a sóla
- vyjmenuje nástroje, na které se hraje v souboru a předvede správné držení těla, nástroje, popíše techniku hry, která se při hře na ně užívá
- předvede techniku hry alespoň na jeden z nástrojů v souboru
- zahraje daný přiměřeně obtížný rytmický pattern na libovolný nástroj
- správně reaguje na dané signály vedoucího hráče
- opakuje předehraný motiv

5. ročník

žák:

- mění záměrně dynamiku motivu
- vymyslí a opakovaně zahraje rytmický motiv tak, že souzní se znějícím rytmem druhého, popř. dalších hráčů
- skloubí hru daného rytmu s jednoduchým tanečním krokem
- hraje domluvený rytmus sebraně s ostatními hráči v souboru
- uvede počet hlasů a názvy nástrojů v dané partituru

6. ročník

žák:

- pracuje s motivem použitím akcentů
- dodrží při souhře formu střídání rytmů s vkládanými breaky a sóly
- zahraje v daný moment v průběhu hry improvizovaný krátký break (část nebo 1 - 2 takty)
- předehraný motiv zopakuje a plynule naváže na hru daného rytmického patternu
- hraje technicky a rytmicky správně alespoň na jeden z nástrojů v souboru
- nacvičí a zahraje přiměřeně obtížný part

7. ročník

žák:

- pracuje s motivem využíváním různých technik hry a zvuků, které daný nástroj nabízí
- hraje v daný moment break s použitím vymyšleného motivu, který při každém pozdějším opakování obměňuje díky práci s motivem
- předvede správnou techniku hry na alespoň 2 různé nástroje v souboru
- vysvětlí, jak parafrázovat daný rytmický pattern
- nacvičí a zahraje přiměřeně obtížný part v souhře s ostatními hráči

I. ročník

žák:

- motiv prodlužuje nebo zkracuje v čase
- v daný moment sólově improvizuje
- využívá hru na 2 různé nástroje v souboru
- parafrázuje daný pattern
- čte a popíše přiměřeně obtížný part z listu

II. ročník

žák:

- experimentuje s hrou motivu jeho různým posouváním v patternu
- v daný moment zahraje sólo s použitím vymyšleného motivu
- předvede správnou techniku hry na různé nástroje v souboru
- parafrázuje daný pattern při souhře s ostatními hráči

III. ročník

žák:

- v daný moment zahraje sólo s použitím vymyšleného motivu a jeho obměn
- předvede hru na více nástrojů v souboru
- zahraje větu (daný rytmus v délce 4 nebo více taktů)
- zahraje přiměřeně obtížný part z listu

IV. ročník

žák:

- předvede motiv v inverzi, tedy pozpátku
- zahraje větu sehraně s ostatními hráči, kteří hrají groove, na konci plynně naváže na daný pattern
- v souboru hraje na více nástrojů
- nastuduje, nacvičí a předvede přiměřeně obtížný part
- v souboru se vyjádří a zodpovědně spolupracuje na společném zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb, popř. navrhne jiný

Učební osnovy Nepovinného předmětu - Hra na bicí nástroje:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

žák

- předvede základní návyky a dovednosti (správné držení těla, držení paliček) při hře
- vytleská nebo zahraje základní rytmické hodnoty (celé, půlové, čtvrtové) s metronomem
- hraje jednoduchý notový zápis (noty celá, půlová, čtvrtová)

I. STUPEŇ

1. ročník

žák

- předvede základní návyky a dovednosti (správné držení těla, držení paliček) při hře
- hraje základní rytmické hodnoty (celé, půlové, čtvrtové, osminové) s metronomem
- hraje jednoduchý notový zápis (noty celá, půlová, čtvrtová, osminová a shodné pauzy)
- zahraje naučený notový materiál s metronomem

2. ročník

žák

- zahraje základní typy úderů
- hraje lineární rytmickou stupnici (dále LRS) od čtvrtových not do šestnáctinových a zpět

- zahraje jednoduchý rockový rytmus s vypsáním nebo improvizovaným breakem na konci každého 4-taktí

3. ročník

žák

- používá při hře základní rytmické doprovody
- drží při hře správně tělo, paličky a při hře využívá jednoduchý úder a akcenty
- popíše základní techniky hry na melodické a perkusní nástroje
- podle svých schopností a dovedností přizpůsobí hru vzhledem k ostatním nástrojům
- dovede vířit na malý buben z piana do forte a zpět
- zahraje LRS od čtvrtových not do kvintol a zpět
- zahraje akcenty a použije je v breacích

4. ročník

žák

- při hře na bicí soupravu hraje rytmické doprovody v základním tvaru a s jednoduššími obměnami
- zahraje s přiměřeně obtížnou nahrávkou oblíbené skupiny či interpreta téměř autenticky, popř. s nahrávkou dle výběru učitele
- ukáže hru rytmů typu rock, latin a v nich improvizované nebo vypsané breaky

5. ročník

žák

- předvede jak si seřídít a naladit nástroj
- hraje různé rytmy ve formě 4 takty rytmus, 4 takty improvizované nebo vypsané sólo
- zahraje jednoduché přírazy a použije je při hře na soupravu

6. ročník

žák

- zahraje přiměřeně obtížnou skladbu z listu
- zahraje sólo i doprovod s využitím základní techniky na rytmické, perkusní a melodické nástroje, které jsou v současné době ve škole dostupné
- předvede hru klasické bluesové formy s 12-taktovým sólem

7. ročník

žák

- popíše, co slyší v hudební nahrávce (nástroje, náladu, rytmus) a předvede to
- najde v dané skladbě polyrytmickou strukturu a ukáže ji
- v případě potřeby sám seřídí a naladí nástroj

II. stupeň

Přípravný ročník

žák:

- předvede základní návyky a dovednosti (správné držení těla, držení paliček) při hře
- hraje lineární rytmickou stupnici (dále LRS) od čtvrtových not do sextol a zpět
- dovede vířit na malý buben z piana do forte a zpět

- při hře na bicí soupravu hraje rytmické doprovody v základním tvaru a s jednoduššími obměnami
- zahraje jednoduchý rockový rytmus s vypsáním nebo improvizovaným breakem na konci každého 4-taktí
- zahraje akcenty a použije je v breacích

I. ročník

žák:

- předvede různé druhy techniky hry
- zahraje LRS od velkých triol do nonol a zpět

II. ročník

žák:

- v souboru se vyjádří ke společnému zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb, popř. navrhne jiný
- doprovodí hudební skupinu (band), tvoří vlastní improvizace a fill in (pro hru na bicí soupravu)
- zahraje LRS od půlových not do nonol a zpět

III. ročník

žák:

- používá při hře různé druhy techniky hry
- čte partituru bicích nástrojů a zahraje z listu
- zahraje LRS od noty celé do nonol a zpět

IV. ročník

žák:

- popíše daný notový zápis, sám v něm vyřeší problematiku nástrojové techniky
- zahraje LRS od noty celé do tentol a zpět

5.18 Studijní zaměření – Hra na kytaru

Kytara patří v současné době k nejoblíbenějším hudebním nástrojům. K tomu ji předurčuje žánrová pestrost, bohatá literatura i historická hodnota a tradice. Málokterý nástroj se může pochlubit tak bohatým a kvalitním notovým materiálem sahající do období renesance, baroka přes období klasicismu a romantismu, až po současnost. Žánrová pestrost má své nesporné výhody avšak i zrádná úskalí. Rovněž medializace a popularita ne vždy přináší jen pozitivní aspekty. Studium kytary na ZUŠ má logické pokračování na konzervatoři či AMU. Posláním pedagogů základního školství je výchova hráčů uplatňujících se v různých hudebních seskupeních, kde kytara hraje nezastupitelnou roli právě pro svoji kreativitu.

Učební plán: VARIANTA A

		PHV		I. stupeň						
		1. r.	2. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hlavní předmět	Hra na kytaru	0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	1
	Přípravná hudební výchova*	1 – 1,5	1							
	Nauka o hudbě			1	1	1	1	1		
Povinně volitelný předmět	Komorní hra						1	1	1	1
	Hra v hudební skupině						1	1	1	1
	Sborový zpěv								2	2

		PR	II. stupeň			
			I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hlavní předmět	Hra na kytaru	1	1	1	1	1
Povinně volitelný předmět	Komorní hra		1	1	1	1
	Doprovodná hra		1	1	1	1
	Hra v hudební skupině		1	1	1	1
	Sborový zpěv		2	2		

VARIANTA B

		PHV		I. stupeň						
		1. r.	2. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hlavní předmět	Hra na kytaru	0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	1
	Přípravná hudební výchova*	1 – 1,5	1							
	Nauka o hudbě			1	1	1	1	1		
	Komorní hra						0,5	0,5	0,5	0,5
	Doprovodná hra			0,5	0,5	0,5	0,5			

Nepovinný předmět	Sborový zpěv						2	2	2	2
-------------------	--------------	--	--	--	--	--	---	---	---	---

		PR	II. stupeň			
			I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hlavní předmět	Hra na kytaru	1	1	1	1	1
	Komorní hra		0,5	0,5	0,5	0,5
	Doprovodná hra		0,5	0,5	0,5	0,5
Nepovinný předmět	Sborový zpěv		2	2	2	2

Pozn.:

Povinně volitelné předměty si žák zvolí na základě doporučení učitele. Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra v hudební skupině jsou uvedeny ve studijním zaměření Zpěv v populární hudbě.

Učební osnovy předmětu Přípravná hudební výchova a varianty jeho časové dotace jsou uvedeny v kapitole 5.1 Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

Žáci jsou zařazováni do předmětu Doprovodná hra na doporučení učitele a schválení ředitelstvem školy.

Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra na kytaru:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

žák:

- předvede správné držení kytary, správné sezení buď s podnožkou, nebo podpěrkou
- zahraje jednohlasou píseň nebo krátkou skladbičku úderem prstů apoyando
- vytleská rytmus (obsahující noty celé, půlové a čtvrté včetně jim ekvivalentních pomlk) podle not nebo zopakuje po učiteli krátký rytmický úryvek
- podle možností a probrané látky zná tóny na hmatníku v základní poloze na struně první, druhé a třetí. Tyto tóny pojmenuje a přiřadí k příslušným notám v notové osnově ($g^1 - g^2$)

I. STUPEŇ:

1. ročník

žák:

- předvede správné držení kytary, správné sezení buď s podnožkou, nebo podpěrkou
- zahraje jednohlasé melodie (lid. písně apod.), s důslednou oporou palce na basových strunách nebo hmatníku nad ozvučným otvorem, úderem prstů apoyando, nejlépe za hudebního doprovodu učitele
- zahraje jednooktávovou stupnici do 2#
- zahraje jednu kadenci k probrané tónině
- podle možností a probrané látky zná tóny na hmatníku od I. - III. polohy na struně první, druhé a třetí. Basové struny zná prázdné. Tyto tóny pojmenuje a přiřadí k příslušným notám v notové osnově (e, a, d, $g^1 - g^2$).

2. ročník

žák:

- zahraje jednooktávovou durovou stupnicí do 3 #
- předvede správné držení nástroje, pravé i levé ruky
- používá oba základní údery – apoyando, i tirando
- zahraje jednoduchou melodií buď v lid. písni nebo jednoduché skladbičce za doprovodu basu
- zahraje základní durové akordy bez použití barré, podle jeho možností používá ke hře nehtů a tím zkvalitňuje tón
- zná tóny na hmatníku od I. - IV. polohy na všech strunách. Tyto tóny pojmenuje a přiřadí k příslušným notám v notové osnově (od e - gis²).

3. ročník

žák:

- správně drží nástroj, pravou i levou ruku a správně u kytary sedí
- ovládá oba základní údery a používá je dle potřeby
- dle svých individuálních možností hraje nehty pravé ruky
- zahraje malé barré a používá ve skladbičkách základní dynamické funkce, popř. změny tempa
- rozliší jednotlivé části skladby
- zahraje jednoduchý doprovod k melodií. Alespoň jednu skladbu zahraje v souhře s dalším nástrojem.
- zná tóny na hmatníku od I. - IV. polohy na struně druhé až páté, I. – XII. polohy na struně první. Tyto tóny pojmenuje a přiřadí k příslušným notám v notové osnově (od e - e³).
- na přiměřeně obtížné skladbičce použije elementární výrazové prostředky k vyjádření nálady skladby

4. ročník

žák:

- samozřejmě a bezchybně drží kytaru
- zvládá prstoklad dvou oktávových durových typových stupnic, hraje je podle svých schopností v kvintovém a kvartovém kruhu
- zahraje mollovou stupnicí, hraje kadence dur do 4# a 2b
- zahraje vícehlasé úpravy lid. písni nebo jednoduché skladby klasických autorů
- zahraje základní durové akordy s velkým barré, typ Fis dur
- zahraje legato vzestupné
- zná tóny na hmatníku od I. - XII. polohy na první a druhé struně, na třetí až šesté struně zná od I. - IV. polohy. Tyto tóny pojmenuje a přiřadí k příslušným notám v notové osnově (od e - e³).

5. ročník

žák:

- zná a zahraje dvouoktávové durové stupnice do 7#, 7 b a dvouoktávové mollové stupnice do 4# a 3b
- správně drží nástroj a pravou ruku i při změnách základních rejstříků, sultasto, sul ponticello
- zahraje kadence s použitím barré v dostupných tóninách

- zahraje lehčí, vícehlasé klasické i moderní skladby s použitím základních technických a výrazových prostředků (legato, staccato, vibrato), min. 1 z paměti
- zná tóny na hmatníku od I. - XII. polohy na první, druhé a třetí struně, na basových strunách zná tóny od I. - IV. polohy. Tyto tóny pojmenuje a přiřadí k příslušným notám v notové osnově (od e - e³).

6. ročník

žák:

- zahraje jednohlasé stupnice dur – moll s příslušnými kadencemi v základních harmonických funkcích a zná i méně dostupné tóniny
- se dobře orientuje na hmatníku při hře v polohách
- předvede dobrou hru legato, staccato, vibrato a hru přirozených flažoletů
- pozná základní akordy v obrazech na hmatníku v základní tónině C dur
- zahraje přiměřeně náročné skladby klasických i moderních autorů
- zná tóny na hmatníku od I. - XII. polohy na první, druhé a třetí struně, na basových strunách zná tóny od I. - IV. polohy. Tyto tóny pojmenuje a přiřadí k příslušným notám v notové osnově (od e - e³).
- si dokáže naladit svůj nástroj

7. ročník

žák:

- zvládá základní technické dovednosti na kytaru
- samostatně si upraví nehty pravé ruky a použije je ke zkvalitnění tónu
- zahraje stupnice, kadence a technická cvičení ve všech základních dostupných tóninách
- v dobré kvalitě nastuduje a zahraje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů
- doprovází písně v základních tóninách podle notace nebo podle základních akordových značek
- samostatně vytvoří doprovod ke svému zpěvu nebo nástrojem zahrané melodii
- zahraje alespoň jednu skladbu v komorním obsazení
- zná tóny na hmatníku od I. - XII. polohy na všech strunách. Tyto tóny pojmenuje a přiřadí k příslušným notám v notové osnově (od e - e³)
- v notovém zápise pozná a správně aplikuje dynamická znaménka, italské názvosloví a organizaci skladby (Da Capo, Coda atd.). Ve složitějších rytmech srovná rytmické skupinky podle těžkých a lehkých dob.
- dle svých možností je žák schopen sestavit pod vedením svého učitele buď samostatný absolventský koncert, účastní se koncertu komponovaného, nebo provede postupovou zkoušku
- samozřejmostí je schopnost naladit svůj nástroj

II. STUPEŇ

Přípravný ročník

žák:

- předvede správné držení kytary, správné sezení buď s podnožkou nebo podpěrkou a správné držení pravé i levé ruky
- zahraje typové stupnice dur i moll přes dvě oktávy. Kadence v pro kytaru dostupných tóninách v melodickém i harmonickém tvaru. Zahraje malé i velké barré.
- doprovází písně v základních tóninách podle notace nebo podle základních akordových značek. Samostatně vytvoří doprovod ke svému zpěvu nebo nástrojem zahrané melodii
- zahraje alespoň jednu skladbu v komorním obsazení
- zahraje jednohlasé melodie (lid. písně apod.), s důslednou oporou palce na basových strunách nebo hmatníku nad ozvučným otvorem, úderem prstů apoyando, nejlépe za hudebního doprovodu učitele
- zahraje středně obtížné skladby technikou tirando, na kterých použije základní výrazové prostředky (dynamika, změny tempa, zvukové rejstříky) a předvede dobrou hru legato, staccato, vibrato a hru přirozených flažoletů. Tyto skladby patří do různých stylů nebo žánrů.
- samostatně zvolí správnou techniku pravé ruky (tirando a apoyando) a aplikuje ji na probírané skladbě.
- samozřejmostí je použití nehtů v pravé ruce a znalost péče o ně
- naladí si svůj nástroj
- zná tóny na hmatníku od I. - XII. polohy na všech strunách. Tyto tóny pojmenuje a přiřadí k příslušným notám v notové osnově (od e - e3)
- v notovém zápise pozná a správně aplikuje dynamická znaménka, italské názvosloví a organizaci skladby (Da Capo, Coda atd.). Ve složitějších rytmech srovná rytmické skupinky podle těžkých a lehkých dob.

I. ročník

žák:

- používá základní zvukové rejstříky (sul tasto, sul ponticello, pizzicato)
- zahraje jednoduché skladby z listu za použití not v základní poloze
- uvědoměle používá vědomosti z předchozího studia a aplikuje je na probíraných skladbách
- zahraje stupnice - dur a moll jednohlasé
- získané dovednosti z ročníku předvede na postupové zkoušce
Postupová zkouška: dvě durové stupnice dvojhlasé v terciích a kadence, 1 opusová etuda klasického nebo moderního autora zaměřená na kytarovou techniku (např. arpeggio, legato nebo stupnicovité běhy), 1 přiměřeně náročný přednes a 2 komorní skladby

II. ročník

žák:

- samostatně pod dohledem učitele využívá výrazové prostředky, např. dynamiku, změny tempa a zvukové rejstříky
- navrhuje nejlepší prstoklad v probírané skladbě a po diskuzi s učitelem vybírá nejlepší alternativu
- ohodnotí svoji interpretaci skladby po vystoupení, a pokud je třeba, navrhne možnosti vedoucí ke zlepšení svého výkonu
- získané dovednosti z ročníku předvede na postupové zkoušce

III. ročník

žák:

- z dostupných zdrojů (internet, média, veřejné koncerty) profiluje svoje preference a podle nich si volí pod dohledem učitele svůj repertoár
- při nácviiku nové skladby předkládá návrhy na použití kytarové techniky, prstoklady a výrazové techniky pod dohledem učitele
- ohodnotí svůj výkon a porovná vůči svým vrstevníkům, pokud je třeba, navrhne možnosti vedoucí ke zlepšení svého výkonu popř. výkonu ostatních
- stylově interpretuje skladby různých stylů a žánrů
- při nácviiku skladby v komorní hře samostatně nacvičí souhru více nástrojů a předkládá návrhy výrazových prostředků pro použité nástroje pro dané části skladby
- získané dovednosti z ročníku předvede na postupové zkoušce

IV. ročník

žák:

- předvede různé kytarové techniky a podle dosažených vědomostí zvolí ty nejvhodnější k dané části skladby
- samostatně si vybírá nejlepší prstoklad v nacvičovaných skladbách, přičemž ve sporných variantách uvede klady i zápory a po konzultaci s učitelem vybere nejlepší řešení prstokladu
- samostatně vybírá zvukové odstíny a používá dynamiku v nacvičených skladbách a konzultuje své návrhy s učitelem
- přináší návrhy skladeb k nacvičení a po doporučení učitele vybírá skladby dle svého zájmu a preferencí úměrné svým dovednostem
- v komorní hře se samostatně sehraje s ostatními
- navrhuje hudebně výrazové změny ve skladbě a po diskuzi s učitelem přichází k nejlepšímu řešení
- po koncertě provádí sebereflexi a pokud je třeba, přináší návrhy na zvýšení výkonu svého i svých vrstevníků
- získané dovednosti z ročníku předvede buď na závěrečné zkoušce nebo pod vedením svého učitele sestaví absolventský koncert
- zahraje stupnice jednohlasé dur i moll, stupnice dvojhlasé v sextách a kadence k jedné z nich, obraty tónického a dominantního kvintakordu - harmonicky a melodicky, opusová etudu klasického nebo moderního autora zaměřenou na kytarovou techniku (např. arpeggio, legato nebo stupnicovité běhy), přiměřeně náročný přednes, komorní skladby alespoň ze dvou odlišných období

Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní hra:

V komorní hře žák uplatní své schopnosti získané v individuální výuce. Zároveň by však měl být schopen přizpůsobit se kolektivní hře, poslouchat ostatní spoluhráče a společně pracovat na konečném vyznění dané písně či skladby.

I. STUPEŇ:

1. ročník

žák:

- chodí včas na zkoušky, pozorně naslouchá a nevyrušuje
- pečlivě se připravuje na zkoušky, aby nekazil spolužákům společné dílo
- používá základní hry na kytaru, které se naučil v solové hře

2. ročník

žák:

- hraje rytmicky přesně
- naslouchá hře spoluhráčů a přizpůsobuje se jejich hře
- rozpozná, že hraje jinde než spoluhráči a přestane hrát

3. ročník

žák:

- přátelsky poradí a pomůže začínajícímu spoluhráči – příprava not, stojánku, ukáže v zápisu partitury apod.
- reaguje na intonační chybu zdokonalením zvuku
- naslouchá a přizpůsobuje svou hru spoluhráčům

4. ročník

žák:

- používá hráčské techniky získané v předmětu klasická kytara dle požadavků skladby a ročníku v klasické kytáře
- udrží souhru svého nástroje s nástroji ostatních hráčů od začátku do konce skladby
- hraje podle dynamických znamének
- popíše zásady správného chování na pódiu, chodí včas a připraven na hodinu i vystoupení
- při nástupu zvolí správné tempo hry

5. ročník

žák:

- udrží nastavené tempo hry
- při chybě ve svém partu hraje dál v souhře se svými spoluhráči
- dle požadavků skladby zrychlí nebo zpomalí v souhře s ostatními nástroji
- zahraje skladby různých autorů a žánrů dle svých schopností a věku

6. ročník

žák:

- koriguje svoji hru dle ostatních nástrojů (tempo, hlasitost)
- na koncertech se stará o svěřené pomůcky ke hře (stojan, podnožka, půjčený notový materiál) a dbá, aby je měl v případě potřeby u sebe
- svým příkladem motivuje své spoluhráče k vyšším výkonům

7. ročník

žák:

- dodrží správné frázování skladby
- dokonale nacvičí svůj part, a tím ukáže zodpovědnost za společné dílo
- rozliší, kdy jeho part plní sólovou nebo doprovodnou funkci a dle toho použije dynamiku
- se oprostí od svého partu a vnímá hru ostatních hráčů

II. STUPEŇ:

I. ročník

žák:

- předkládá návrhy k využití základních výrazových prostředků
- podílí se na výběru repertoáru
- hráč, který dává nástup, tak učiní až po kontrole připravenosti všech hráčů

II. ročník

žák:

- samostatně nacvičí svůj part a podle potřeby s učitelem konzultuje problematická místa ve skladbě
- samostatně si doladí kytaru dle ostatních nástrojů
- zvolenou skladbu porovnává s nahrávkami profesionálních hráčů

III. ročník

žák:

- částečně vede své spoluhráče a je zodpovědný za společné dílo
- se samostatně sehraje s ostatními hráči
- samostatně nacvičí i obtížnou část svého partu

IV. ročník

žák:

- po koncertě provádí sebereflexi, a pokud je třeba, přináší návrhy na zvýšení výkonu svého i svých vrstevníků
- vede zkoušku mladších spolužáků
- samostatně vybírá zvukové odstíny a používá dynamiku v nacvičených skladbách a konzultuje své návrhy s učitelem a ostatními spoluhráči
- samostatně kontroluje souhru všech hráčů, rozebere a upozorní i na nejmenší nuance ve výrazu skladby

Učební osnovy vyučovacího předmětu Doprovodná hra:

I. STUPEŇ:

1. ročník

žák:

- předvede znalost akordů D, A, E na lidové či umělé písni
- předvede správné držení nástroje, pravé i levé ruky
- na lidové či umělé písni použije pochodový rytmus doprovodu

2. ročník

žák:

- předvede znalost akordů G, C na lidové či umělé písni
- zahraje harmonicky kadenci ve zvolené tónině
- na lidové či umělé písni předvede valčíkový rytmus doprovodu
- dle svých možností doprovází svůj zpěv

3. ročník

žák:

- předvede znalost akordů e, a, A⁷, D⁷
- na příslušné písni použije akord s malým barré
- zahraje buď kadenci nebo doprovod k vybrané písni způsobem bas proti harmonickým tónům
- naladí si nástroj pomocí elektronické ladičky

4. ročník

žák:

- předvede znalost velkého barré na lidové či umělé písni (například akord F)
- na lidové či umělé písni předvede rytmus pionýrák
- zahraje buď kadenci, nebo doprovod k vybrané písni melodickým způsobem (rozložené akordy)

5. ročník

žák:

- žák předvede znalost všech durových i mollových akordů na vybrané písni
- předvede rytmus s tlumením v pravé ruce
- zahraje buď kadenci či doprovod k vybrané písni se následnými tóny v basu

6. ročník

žák:

- předvede znalost zmenšených akordů na vybrané písni
- zahraje píseň ve dvou odlišných tóninách
- zahraje rytmus tango
- naladí si nástroj podle svého sluchu

7. ročník

žák:

- předvede znalost zvětšených akordů na vybrané písni
- předvede rytmus s tlumením v levé ruce
- navrhuje hudebně výrazové změny ve skladbě a po diskuzi s učitelem přichází k nejlepšímu řešení.

II. STUPEŇ:

I. ročník

žák:

- předvede na příslušné písni znalost lomených akordů
- zahraje doprovod i s náznakem melodie
- podle svého sluchu a intuice vymyslí akordy v doprovodu
- používá basové přechody a figury

II. ročník

žák:

- stylově interpretuje skladby různých stylů a žánrů.
- navrhuje hudebně výrazové změny ve skladbě a po diskuzi s učitelem přicházejí k nejlepšímu řešení.
- zahraje doprovod písně ve třech různých tóninách
- navrhuje jiné alternativy akordů v probírané melodii

III. ročník

žák:

- sám volí druh doprovodu dle žánru písně
- zahraje melodii a doprovod současně
- po koncertě provádí sebereflexi, a pokud je třeba, přináší návrhy na zvýšení výkonu svého i svých vrstevníků

IV. ročník

žák:

- přináší návrhy skladeb k nacvičení a po doporučení učitele vybírá skladby dle svého zájmu a preferencí úměrné svým dovednostem.
- z dostupných zdrojů (internet, média, veřejné koncerty) profiluje svoje preference a podle nich si volí pod dohledem učitele svůj repertoár.
- aktivně doprovází žáky z jiných oddělení
- tvoří vlastní styly a figurace v doprovodu

Učební osnovy Nepovinného předmětu hra na kytaru:

I. STUPEŇ:

1. ročník

žák:

- předvede správné držení kytary, správné sezení buď s podnožkou, nebo podpěrkou
- zahraje jednohlasé melodie (lid. písně apod.), s důslednou oporou palce na basových strunách nebo hmatníku nad ozvučným otvorem, úderem prstů apoyando, nejlépe za hudebního doprovodu učitele
- zahraje jednooktávovou stupnici C dur
- zahraje akordy A, E, D dur

- podle možností a probrané látky zná tóny na hmatníku od I. - III. polohy na struně první, druhé a třetí.

2. ročník

žák:

- předvede správné držení nástroje, pravé i levé ruky
- používá oba základní údery – apoyando, i tirando
- zahraje jednooktávovou durovou stupnici do 2 #
- zahraje A, E, D, G, C dur,
- zahraje jednoduchou melodii buď v lid. písni nebo jednoduché skladbičce za doprovodu basu
- podle možností a probrané látky zná tóny na hmatníku od I. - III. polohy na struně první, druhé a třetí. Basové struny zná prázdné. Tyto tóny pojmenuje a přiřadí k příslušným notám v notové osnově (e, a, d, g¹ - g²).

3. ročník

žák:

- správně drží nástroj, pravou i levou ruku a správně u kytary sedí
- ovládá oba základní údery a používá je dle potřeby
- používá ve skladbičkách základní dynamické funkce, popř. změny tempa
- rozliší jednotlivé části skladby
- zahraje jednoduchý doprovod k melodii. Alespoň jednu skladbu zahraje v souhře s dalším nástrojem.
- zná tóny na hmatníku od I. - IV. polohy na všech strunách. Tyto tóny pojmenuje a přiřadí k příslušným notám v notové osnově (od e - gis²).
- na přiměřeně obtížné skladbičce použije elementární výrazové prostředky k vyjádření nálady skladby

4. ročník

žák:

- samozřejmě a bezchybně drží kytaru
- zvládá prstoklad alespoň jedné typové stupnice dur a zahraje mollovou stupnici
- zahraje základní durové i mollové akordy a zvládá používat malé barré
- zahraje vícehlasé úpravy lid. písni nebo jednoduché skladby klasických autorů
- zná tóny na hmatníku od I. - XII. polohy na první struně, na druhé až šesté struně zná od I. - IV. polohy. Tyto tóny pojmenuje a přiřadí k příslušným notám v notové osnově (od e - e³).

5. ročník

žák:

- správně drží nástroj a pravou ruku i při změnách základních rejstříků, sultasto, sul ponticello
- zná a zahraje dvouoktávové durové stupnice do 4#, 2 b a zahraje alespoň jednu dvouoktávovou typovou stupnici moll
- zahraje kadence s použitím barré v dostupných tóninách

- zahraje lehčí, vícehlasé klasické i moderní skladby s použitím základních technických a výrazových prostředků (legato, staccato, vibrato)
- zná tóny na hmatníku od I. - XII. polohy na první a druhé struně, I. - IV. na třetí struně, na basových strunách zná tóny od I. - IV. polohy. Tyto tóny pojmenuje a přiřadí k příslušným notám v notové osnově (od e - e³).
- žák zahraje legato vzestupné

6. ročník

žák:

- zahraje jednohlasé dvouoktávové stupnice dur (6#) – moll (2#) s příslušnými kadencemi v základních harmonických funkcích
- předvede dobrou hru legata vzestupného, staccata, vibrata a hru přirozených flažoletů
- zahraje přiměřeně náročnou skladbu klasického nebo moderního autora
- si dokáže naladit svůj nástroj
- zná tóny na hmatníku od I. - XII. polohy na první, druhé a třetí struně, na basových strunách zná tóny od I. - IV. polohy. Tyto tóny pojmenuje a přiřadí k příslušným notám v notové osnově (od e - e³).

7. ročník

žák:

- zahraje jednohlasé dvouoktávové stupnice, kadence ve všech základních dostupných tóninách
- v dobré kvalitě nastuduje a zahraje přiměřeně obtížnou skladbu
- doprovází písně v základních tóninách podle notace nebo podle základních akordových značek
- zahraje legato sestupné
- samostatně vytvoří doprovod ke svému zpěvu nebo nástrojem zahrané melodii
- v notovém zápise pozná a správně aplikuje dynamická znaménka, italské názvosloví a organizaci skladby (Da Capo, Coda atd.). Ve složitějších rytmech srovná rytmické skupinky podle těžkých a lehkých dob.

II. STUPEŇ

Přípravný ročník

žák:

- předvede správné držení kytary, správné sezení buď s podnožkou nebo podpěrkou a správné držení pravé i levé ruky
- zahraje typovou stupnici dur přes dvě oktávy, kadence v pro kytaru dostupných tóninách v melodickém i harmonickém tvaru.
- doprovází písně v základních tóninách podle notace nebo podle základních akordových značek.
- zahraje jednohlasé melodie (lid. písně apod.), s důslednou oporou palce na basových strunách nebo hmatníku nad ozvučným otvorem, úderem prstů apoyando, nejlépe za hudebního doprovodu učitele

- zahraje jednoduché skladby technikou tirando, na kterých použije základní výrazové prostředky (dynamika, změny tempa)
- samostatně zvolí správnou techniku pravé ruky (tirando a apoyando) a aplikuje ji na probírané skladbě.
- naladí si svůj nástroj
- zná tóny na hmatníku od I. - XII. polohy na první struně, na zbývajících strunách zná od I. - IV. polohy. Tyto tóny pojmenuje a přiřadí k příslušným notám v notové osnově (od e - e³).

I. ročník

žák:

- používá základní zvukové rejstříky (sul tasto, sul ponticello, pizzicato)
- zahraje jednoduché skladby z listu za použití not v základní poloze
- uvědoměle používá vědomosti z předchozího studia a aplikuje je na probíraných skladbách
- zahraje stupnice - dur a moll jednohlasé

II. ročník

žák:

- samostatně pod dohledem učitele využívá výrazové prostředky, např. dynamiku, změny tempa a zvukové rejstříky
- navrhuje nejlepší prstoklad v probírané skladbě a po diskuzi s učitelem vybírá nejlepší alternativu
- ohodnotí svoji interpretaci skladby po vystoupení, a pokud je třeba, navrhne možnosti vedoucí ke zlepšení svého výkonu

III. ročník

žák:

- z dostupných zdrojů (internet, média, veřejné koncerty) profiluje svoje preference a podle nich si volí pod dohledem učitele svůj repertoár
- při nácvičce nové skladby předkládá návrhy na použití kytarové techniky, prstoklady a výrazové techniky pod dohledem učitele
- stylově interpretuje skladby různých stylů a žánrů

IV. ročník

žák:

- samostatně si vybírá nejlepší prstoklad v nacvičovaných skladbách, přičemž ve sporných variantách uvede klady i zápory a po konzultaci s učitelem vybere nejlepší řešení prstokladu

- samostatně vybírá zvukové odstíny a používá dynamiku v nacvičených skladbách a konzultuje své návrhy s učitelem

5.19 Studijní zaměření – Hra na elektrickou kytaru A

Elektrická kytara již řadu let neodmyslitelně patří k populární hudbě. Je zastoupena v hudbě komerční, rockové, ale i v blues či rock'n'rollu.

Cíl studia na ZUŠ Poděbrady je vychovat hráče, který používá nástroj nejen jako doprovod ke zpěvu či nástrojem hrané melodii, ale i jako nástroj sólový a je schopen působit v kapele dle svých žánrových preferencí. Důraz je kladen hlavně na samostatnost v nastudování skladby, tvoření doprovodu a prezentace na koncertech.

Učební plán:

		I. stupeň						
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hlavní předmět	Hra na elektrickou kytaru	1	1	1	1	1	1	1
	Nauka o hudbě	1	1	1	1	1		
Povinně volitelný předmět	Komorní hra				1	1	1	1
	Komorní a souborová hra				1	1	1	1
	Hra v hudební skupině				1	1	1	1
	Sborový zpěv						2	2

		PR	II. stupeň			
			I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hlavní předmět	Hra na elektrickou kytaru	1	1	1	1	1
Povinně volitelný předmět	Komorní hra		1	1	1	1
	Komorní a souborová hra		1	1	1	1
	Hra v hudební skupině		1	1	1	1
	Sborový zpěv		2	2		

Pozn.:

Povinně volitelné předměty si žák zvolí na základě doporučení učitele. Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní hra jsou uvedeny ve studijním zaměření Hra na kytaru. Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní a souborová hra jsou uvedeny ve studijním zaměření Hra na pozoun. Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra v hudební skupině jsou uvedeny ve studijním zaměření Zpěv v populární hudbě. Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra na elektrickou kytaru:

Hra na elektrickou kytaru

I. STUPEŇ

1. - 4. ročník

žák:

- výstupy z klasické kytary – viz studijní zaměření Hra na kytaru

5. ročník

žák:

- správně drží nástroj buď v sedě nebo ve stoje - za použití popruhu. Trsátko drží mezi palcem a ukazováčkem a drnká střídavým pohybem dolů a nahoru
- zahraje durové i mollové typové stupnice z předchozího studia a 2 obraty durové stupnice (církevní stupnice)
- zahraje 3 obraty bluesové pentatoniky a podle svých možností improvizuje v tónině a moll (a k ní paralelní C dur) nebo e moll (a k ní paralelní G dur) v bluesové dvanáctce. Tyto improvizace probíhají v rámci jednoho z obrátů.
- zahraje techniku: skluz (slide), tlumené tóny (mute)
- používá akordové značky a pokud dle žánru je třeba, používá i power akordy
- zahraje jednoduchý doprovod sledu akordů bluesové dvanáctky
- zahraje alespoň dvě jednoduchá sóla v doprovodu nástroje nebo základu
- sám si zapojí nástroj a potřebné vybavení využívá různé rejstříky. Samozřejmostí je samostatné naladění nástroje
- zná zápis skladby pomocí tabulatur a tuto znalost prokáže zahráním melodie v této notaci
- zahraje jednoduchá sóla známých kytaristů
- uplatňuje se při hře v komorních nebo souborových uskupeních

6. ročník

žák:

- předvede správné držení nástroje, pravé i levé ruky a držení trsátka
- zahraje všechny obraty bluesové pentatoniky v tónině a moll nebo e moll (a jim tóniny paralelní) a improvizuje v tónině, kterou si zvolí, za doprovodu jiného nástroje nebo základu v akordovém sledu bluesové dvanáctky. Tyto improvizace probíhají v rámci třech obrátů
- zahraje 4 obraty durové stupnice (církevní stupnice)
- zahraje techniku pull-off (odtah), hammer-on (příklep), vibrato, bend (vytahování strun o tón i půltón), skluz do ztracena
- si samostatně volí doprovod, dle žánru používá k doprovodu riffy a po konzultaci s učitelem vybere ten vhodnější. Samozřejmostí je používání malého i velkého barré
- zahraje doprovod sledu akordů bluesové dvanáctky z paměti
- zapíše melodii buď do notové osnovy nebo do tabulatur
- se žánrově diferencuje na základě svého zájmu a preferencí. Předkládá učiteli úryvky svých oblíbených kytaristů a ty technicky dostupné se naučí
- zahraje středně obtížná sóla známých kytaristů
- hraje plynule ve vyšších polohách

7. ročník

žák:

- zahraje všechny obraty mollové bluesové pentatoniky, 5 obratů stupnice dur (církvní stupnice) a využívá je k improvizaci pod doprovod učitele nebo základu. Tyto improvizace probíhají v rámci všech pěti obratů
- zahraje techniky probrané v nižších ročnících el. kytary a umí i techniku pick scrape, tremolo. Tyto techniky v zápise skladby identifikuje a použije je při hře
- zapíše melodii buď do notové osnovy nebo do tabulatur s doprovodem za použití akordových značek
- zvládá doprovody k písním buď podle notace, tabulatur nebo základních akordových značek a samostatně vytvoří doprovod ke svému zpěvu nebo nástrojem zahrané melodii. Používá základní harmonické funkce, akordy jak dur i moll, tak i septakordy tvrdě malé i zmenšené. Dle žánru hraje riffy
- zahraje středně obtížná sóla známých kytaristů
- dle svých možností sestaví pod vedením svého učitele buď samostatný absolventský koncert, nebo se účastní koncertu komponovaného, nebo provede postupovou zkoušku.

II. STUPEŇ

Přípravný ročník

žák:

- předvede správné držení nástroje, pravé i levé ruky a držení trsátka
- zahraje všechny obraty mollové bluesové pentatoniky, 5 obratů stupnice dur (církvní stupnice) a využívá je k improvizaci pod doprovod učitele nebo základu. Tyto improvizace probíhají v rámci všech pěti obratů
- zahraje techniky probírané v předmětu el. kytara v prvním stupni, v zápise skladby je identifikuje a použije je při hře
- zapíše melodii buď do notové osnovy nebo do tabulatur s doprovodem za použití akordových značek
- hraje doprovody k písním buď podle notace, tabulatur nebo základních akordových značek a samostatně vytvoří doprovod ke svému zpěvu nebo nástrojem zahrané melodii. Používá akordy jak dur i moll, tak i septakordy tvrdě malé i zmenšené. Dle žánru hraje riffy a sled akordů bluesové dvanáctky
- zahraje středně obtížná sóla známých kytaristů

I. ročník

žák:

- používá základní zvukové rejstříky na svém kytarovém efektu, přepíná je během hry dle potřeby
- uvědoměle používá vědomosti z předchozího studia a aplikuje je na probíraných skladbách
- zahraje všechny obraty moll bluesové pentatoniky střídavým úhozem trsátka a technikou hammer-on a bluesovou pentatoniku ve dvojhlasu - jeden obrat střídavým úhozem trsátka. Tyto stupnice používá k improvizaci
- zahraje obraty durové (k ní paralelní moll) stupnice ve vysokém tempu dle svých možností
- hraje rozložené akordy dur i moll na první, druhé a třetí struně střídavým úhozem trsátka dolu nahoru
- uvědoměle vybírá doprovod k melodii dle stylů a žánrů

II. ročník

žák:

- samostatně pod dohledem učitele využívá výrazové prostředky, např. dynamika, změny tempa a zvukové rejstříky
- navrhuje nejlepší prstoklad v probírané skladbě a po diskuzi s učitelem vybírá nejlepší alternativu
- ohodnotí svoji interpretaci skladby po vystoupení a pokud je třeba, navrhne možnosti vedoucí ke zlepšení svého výkonu
- získané dovednosti z ročníku předvede na postupové zkoušce
- zahraje obraty mollové bluesové pentatoniky ve dvou odlišných tóninách střídavým úhozem trsátka a s pomocí techniky pull-off a hammer-on hraje ve vysokém tempu dle svých možností
- zahraje bluesovou pentatoniku ve dvojhlasu - tři obraty. Hraje rozložené akordy na všech strunách střídavým úhozem trsátka. Tyto techniky použije k improvizaci.
- hraje z akordových značek, popř. hraje doprovod pomocí riffů
- hraje rozložené akordy na první, druhé a třetí struně technikou sweep picking v pomalém tempu

III. ročník

žák:

- z dostupných zdrojů (internet, média, koncerty) profiluje svoje preference a podle nich si volí pod dohledem učitele svůj repertoár
- při nácvičení nové skladby předkládá návrhy na použití kytarové techniky, prstoklady a výrazové techniky pod dohledem učitele
- ohodnotí svůj výkon a porovná vůči svým vrstevníkům, pokud je třeba, navrhne možnosti vedoucí ke zlepšení svého výkonu popř. výkonu ostatních
- stylově interpretuje skladby různých stylů a žánrů
- při nácvičení skladby v komorní hře samostatně nacvičí souhru více nástrojů a předkládá návrhy výrazových prostředků pro použité nástroje pro dané části skladby
- získané dovednosti z ročníku předvede na postupové zkoušce
- zahraje obraty mollové bluesové pentatoniky a obraty durové stupnice ve dvou odlišných tóninách střídavým úhozem trsátka a s pomocí techniky pull-off a hammer-on hraje ve vysokém tempu dle svých možností. Zahraje bluesovou pentatoniku ve dvojhlasu - tři obraty. Tyto stupnice používá k improvizaci.
- hraje rozložené akordy na všech strunách střídavým úhozem trsátka a technikou sweep picking v pomalém tempu

IV. ročník

žák:

- dle svých možností žák sestaví pod vedením svého učitele buď samostatný absolventský koncert, účastní se koncertu komponovaného nebo provede postupovou zkoušku
- předvede různé kytarové techniky a podle dosažených vědomostí zvolí ty nejvhodnější k dané části skladby
- samostatně si vybírá nejlepší prstoklad v nacvičovaných skladbách, přičemž ve sporných variantách uvede klady i zápory a po konzultaci s učitelem vybere nejlepší řešení prstokladu
- samostatně vybírá zvukové odstíny a používá je v nacvičených skladbách a konzultuje své návrhy s učitelem
- přináší návrhy skladeb k nacvičení a po doporučení učitele vybírá skladby dle svého zájmu a preferencí úměrné svým dovednostem.

- v souborové hře se samostatně sehraje s ostatními. Navrhuje hudebně výrazové změny ve skladbě a po diskuzi s učitelem přichází k nejlepšímu řešení. Po koncertě provádí sebereflexi a pokud je třeba, přináší návrhy na zvýšení výkonu svého i svých vrstevníků
- zahraje všechny obraty mollové bluesové pentatoniky ve dvou odlišných tóninách, obraty durové stupnice střídavým úhozem trsátka a s pomocí techniky pull-off a hammer-on hraje ve vysokém tempu dle svých možností. Zahraje bluesovou pentatoniku ve dvojhlasu - všechny obraty.
- hraje rozložené akordy na všech strunách střídavým úhozem trsátka a technikou sweep picking ve vyšším tempu dle svých možností
- samostatně podle akordových značek, popř. pomocí riffů vymyslí středně vykomponovaný vhodný doprovod dle vhodného žánru a nálady písně.

Učební osnovy Nepovinného předmětu hra na elektrickou kytaru:

I. STUPEŇ

1. - 4. ročník

žák:

- výstupy z klasické kytary – viz studijní zaměření Hra na kytaru

5. ročník

žák:

- správně drží nástroj buď v sedě nebo ve stoje - za použití popruhu. Trsátko drží mezi palcem a ukazováčkem a drnká střídavým pohybem dolů a nahoru
- zahraje durové i mollové typové stupnice z předchozího studia a 1 obrat durové stupnice (církevní stupnice)
- zahraje 2 obraty bluesové pentatoniky a podle svých možností improvizuje v tónině a moll (nebo k ní paralelní C dur) v bluesové dvanáctce. Tyto improvizace probíhají v rámci jednoho z obrátů.
- zahraje techniku: skluz (slide), tlumené tóny (mute)
- používá akordové značky a pokud dle žánru je třeba, používá i power akordy
- zahraje jednoduchý doprovod sledu akordů bluesové dvanáctky
- zahraje alespoň dvě jednoduchá sóla v doprovodu nástroje nebo základu
- sám si zapojí potřebné vybavení a naladí nástroj, samozřejmostí je samostatné naladění nástroje pomocí ladičky

6. ročník

žák:

- předvede správné držení nástroje, pravé i levé ruky a držení trsátka
- zahraje 4 obraty bluesové pentatoniky v tónině a moll (nebo k ní paralelní C dur) a improvizuje v tónině, kterou si zvolí, za doprovodu jiného nástroje nebo základu v akordovém sledu bluesové dvanáctky. Tyto improvizace probíhají alespoň v rámci dvou obrátů
- zahraje 2 obraty durové stupnice (církevní stupnice)
- zahraje techniku pull-off (odtah), hammer-on (příklep), bend (vytahování strun o tón i půltón), skluz do ztracena
- si samostatně volí doprovod, a po konzultaci s učitelem vybere ten vhodnější. Samozřejmostí je používání malého i velkého barré
- zahraje doprovod sledu akordů bluesové dvanáctky z paměti

- zapíše melodii do tabulatur
- se žánrově diferencuje na základě svého zájmu a preferencí. Předkládá učiteli úryvky svých oblíbených kytaristů a ty technicky dostupné se naučí
- zahraje jednoduchá sóla známých kytaristů
- hraje plynule ve vyšších polohách

7. ročník

žák:

- zahraje všechny obraty mollové bluesové pentatoniky, 3 obraty stupnice dur (církevní stupnice) a využívá je k improvizaci pod doprovod učitele nebo základu. Tyto improvizace probíhají v rámci alespoň 3 obrátů (bluesová pentatonika) nebo alespoň 2 obrátů (durová stupnice)
- zahraje techniky probrané v nižších ročnících el. kytary a umí i techniku vibrato, tremolo. Tyto techniky v zápise skladby identifikuje a použije je při hře
- zapíše melodii buď do notové osnovy nebo do tabulatur s doprovodem za použití akordových značek
- zvládá doprovody k písním buď podle notace, tabulatur nebo základních akordových značek a samostatně vytvoří doprovod ke svému zpěvu nebo nástrojem zahrané melodii. Používá základní harmonické funkce, akordy jak dur i moll, dle žánru hraje jednoduché riffy
- zahraje středně obtížná sóla známých kytaristů

II. STUPEŇ

Přípravný ročník

žák:

- předvede správné držení nástroje, pravé i levé ruky a držení trsátka
- zahraje 3 obraty mollové bluesové pentatoniky, 2 obraty stupnice dur (církevní stupnice) a využívá je k improvizaci pod doprovod učitele nebo základu. Tyto improvizace probíhají v rámci všech 2 obrátů (bluesová pentatonika) nebo alespoň 2 obrátů (durová stupnice)
- zahraje techniky probírané v předmětu el. kytara v prvním stupni, v zápise skladby je identifikuje a použije je při hře
- zapíše melodii buď do notové osnovy nebo do tabulatur s doprovodem za použití akordových značek
- hraje doprovody k písním buď podle notace, tabulatur nebo základních akordových značek a samostatně vytvoří doprovod ke svému zpěvu nebo nástrojem zahrané melodii. Používá akordy jak dur i moll, tak i septakordy tvrdě malé i zmenšené. Dle žánru hraje jednoduché riffy a sled akordů bluesové dvanáctky
- zahraje středně obtížná sóla známých kytaristů

I. ročník

žák:

- používá základní zvukové rejstříky na svém kytarovém efektu, přepíná je během hry dle potřeby
- uvědoměle používá vědomosti z předchozího studia a aplikuje je na probíraných skladbách
- zahraje všechny obraty moll bluesové pentatoniky střídavým úhozem trsátka a technikou hammer-on - jeden obrat střídavým úhozem trsátka. Tyto stupnice používá k improvizaci.
- zahraje 3 obraty durové stupnice ve středně vysokém tempu dle svých možností

- hraje rozložené akordy dur i moll na první, druhé a třetí struně střídavým úhozem trsátka dolu nahoru
- uvědoměle vybírá doprovod k melodii dle stylů a žánrů

II. ročník

žák:

- samostatně pod dohledem učitele využívá výrazové prostředky, např. dynamika, změny tempa a zvukové rejstříky
- navrhuje nejlepší prstoklad v probírané skladbě a po diskuzi s učitelem vybírá nejlepší alternativu
- ohodnotí svoji interpretaci skladby po vystoupení a pokud je třeba, navrhne možnosti vedoucí ke zlepšení svého výkonu
- získané dovednosti z ročníku předvede na postupové zkoušce
- zahraje obraty mollové bluesové pentatoniky ve dvou odlišných tóninách střídavým úhozem trsátka a s pomocí techniky pull-off a hammer-on hraje ve středně vysokém tempu dle svých možností
- hraje rozložené akordy na všech strunách střídavým úhozem trsátka
- hraje z akordových značek, popř. hraje doprovod pomocí riffů

III. ročník

žák:

- z dostupných zdrojů (internet, média, koncerty) profiluje svoje preference a podle nich si volí pod dohledem učitele svůj repertoár
- při nácvičce nové skladby předkládá návrhy na použití kytarové techniky, prstoklady a výrazové techniky pod dohledem učitele
- ohodnotí svůj výkon a porovná vůči svým vrstevníkům, pokud je třeba, navrhne možnosti vedoucí ke zlepšení svého výkonu popř. výkonu ostatních
- stylově interpretuje skladby různých stylů a žánrů
- zahraje obraty mollové bluesové pentatoniky a 3 obraty durové stupnice ve dvou odlišných tóninách střídavým úhozem trsátka a s pomocí techniky pull-off a hammer-on hraje ve středně vysokém tempu dle svých možností. Tyto stupnice používá k improvizaci.

IV. ročník

žák:

- podle dosažených vědomostí si zvolí ty nejvhodnější kytarové techniky k dané části skladby
- samostatně si vybírá nejlepší prstoklad v nacvičovaných skladbách, přičemž ve sporných variantách uvede klady i zápory a po konzultaci s učitelem vybere nejlepší řešení prstokladu
- přináší návrhy skladeb k nacvičení a po doporučení učitele vybírá skladby dle svého zájmu a preferencí úměrné svým dovednostem.
- navrhuje hudebně výrazové změny ve skladbě a po diskuzi s učitelem přichází k nejlepšímu řešení.
- zahraje 3 obraty mollové bluesové pentatoniky ve třech odlišných tóninách ve středně vysokém tempu, obraty durové stupnice střídavým úhozem trsátka a s pomocí techniky pull-off a hammer-on hraje ve vysokém tempu dle svých možností.
- samostatně podle akordových značek, popř. pomocí riffů vymyslí středně vykomponovaný vhodný doprovod dle vhodného žánru a nálady písně.

5.20 Studijní zaměření – Hra na elektrickou kytaru B

Elektrická kytara již řadu let neodmyslitelně patří k populární hudbě. Je zastoupena v hudbě komerční, rockové, ale i v blues či rock'n'rollu.

Cíl studia na ZUŠ Poděbrady je vychovat hráče, který používá nástroj nejen jako doprovod ke zpěvu či nástrojem hrané melodii, ale i jako nástroj sólový a je schopen působit v kapele dle svých žánrových preferencí. Důraz je kladen hlavně na samostatnost v nastudování skladby, tvoření doprovodu a prezentace na koncertech.

Učební plán:

		I. stupeň						
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hlavní předmět	Hra na elektrickou kytaru	1	1	1	1	1	1	1
	Nauka o hudbě	1	1	1	1	1		
Povinně volitelný předmět	Komorní hra				1	1	1	1
	Komorní a souborová hra				1	1	1	1
	Hra v hudební skupině				1	1	1	1
	Sborový zpěv						2	2

		PR	II. stupeň			
			I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hlavní předmět	Hra na elektrickou kytaru	1	1	1	1	1
Povinně volitelný předmět	Komorní hra		1	1	1	1
	Komorní a souborová hra		1	1	1	1
	Hra v hudební skupině		1	1	1	1
	Sborový zpěv		2	2		

Pozn.:

Povinně volitelné předměty si žák zvolí na základě doporučení učitele. Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní hra jsou uvedeny ve studijním zaměření Hra na kytaru. Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní a souborová hra jsou uvedeny ve studijním zaměření Hra na pozoun. Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra v hudební skupině jsou uvedeny ve studijním zaměření Zpěv v populární hudbě. Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra na elektrickou kytaru:

Hra na elektrickou kytaru

I. STUPEŇ

1. ročník

žák:

- žák hraje vsedě tak, že kytaru drží buď klasickým způsobem s podnožkou nebo na pravé straně
- hraje s trsátkem, které drží mezi palcem a ukazovákem
- průpravná cvičení hraje úhodem dolů
- podobně jako u klasické kytary hraje cvičení na prázdných strunách s počítáním dob
- zná a předvede tóny na strunách e1, h2 do 3 polohy
- zahraje říkadla a dále jednohlasou melodii.

2. ročník

žák:

- žák dodržuje pravidla držení kytary a hry s trsátkem
- zahraje jednooktávovou durovou stupnici
- zahraje akordy D, A, E v základní poloze
- zahraje jednoduchá průpravná cvičení na hru tzv. střídavým úhodem trsátka
- čte nejen noty, ale také tabulaturu
- hraje repertoár sloužící k nácvičku jako melodie písní nebo lehčí etudy z příslušných učebnic např. A. Petržela -škola hry na elektrickou kytaru.

3. ročník

žák:

- žák dodržuje pravidla držení kytary a hry s trsátkem
- zahraje jednooktávovou durovou stupnici do 4 křížků a kadenci
- zahraje jednohlasou melodii písně a případně podle svých možností akordy harmonie této písně.
- zahraje cvičení a drobné skladby z příslušných učebnic např. A. Petržela – Škola hry na elektrickou kytaru.
- čte nejen noty, ale také tabulaturu
- hraje prsty pravé ruky p, i, m, a
- hraje melodii s volným basem
- zahraje techniku hammer on ve skladbě nebo cvičení, setkává se již s problematikou hry akordů s použitím barré

4. ročník

žák:

- žák hraje v sedě nebo ve stoje s popruhem a při hře využívá hru trsátkem nebo hru prsty pravé ruky p, i, m, a podle typu skladby
- hraje dvouoktávovou stupnici dur a stejnou tzv. typem
- hraje dvouoktávovou stupnici moll stejnou tzv. typem
- hraje cvičení a stupnice s použitím technik hammer on a pull off., dle možností žáka hraje k příslušné stupnici T, D
- zná a předvede pentatonickou stupnicí hranou tzv. v boxu
- zahraje riff k jehož provedení je zapotřebí hra v power akordech a je obeznámen s touto problematikou. Vybírány jsou i jiné typy riffů

- zahraje základ bluesov= dvanáctky s použitím akordů v základní poloze a také s použitím barré akordů

5. ročník

žák:

- správně drží nástroj buď v sedě nebo ve stoje - za použití popruhu. Trsátka drží mezi palcem a ukazováčkem a drnká střídavým pohybem dolu a nahoru
- zahraje durové i mollové typové stupnice z předchozího studia a 2 obraty durové stupnice (církevní stupnice)
- zahraje 3 obraty bluesové pentatoniky a podle svých možností improvizuje v tónině a moll (a k ní paralelní C dur) nebo e moll (a k ní paralelní G dur) v bluesové dvanáctce. Tyto improvizace probíhají v rámci jednoho z obrátů.
- zahraje techniku: skluz (slide), tlumené tóny (mute)
- používá akordové značky a pokud dle žánru je třeba, používá i power akordy
- zahraje jednoduchý doprovod sledu akordů bluesové dvanáctky
- zahraje alespoň dvě jednoduchá sóla v doprovodu nástroje nebo základu
- sám si zapojí nástroj a potřebné vybavení využívá různé rejstříky. Samozřejmě je samostatně naladění nástroje
- zná zápis skladby pomocí tabulatur a tuto znalost prokáže zahráním melodie v této notaci
- zahraje jednoduchá sóla známých kytaristů
- uplatňuje se při hře v komorních nebo souborových uskupeních

6. ročník

žák:

- předvede správné držení nástroje, pravé i levé ruky a držení trsátka
- zahraje všechny obraty bluesové pentatoniky v tónině a moll nebo e moll (a jim tóniny paralelní) a improvizuje v tónině, kterou si zvolí, za doprovodu jiného nástroje nebo základu v akordovém sledu bluesové dvanáctky. Tyto improvizace probíhají v rámci třech obrátů
- zahraje 4 obraty durové stupnice (církevní stupnice)
- zahraje techniku pull-off (odtah), hammer-on (příklep), vibrato, bend (vytahování strun o tón i půltón), skluz do ztracena
- si samostatně volí doprovod, dle žánru používá k doprovodu riffy a po konzultaci s učitelem vybere ten vhodnější. Samozřejmě je používání malého i velkého barré
- zahraje doprovod sledu akordů bluesové dvanáctky z paměti
- zapíše melodii buď do notové osnovy nebo do tabulatur
- se žánrově diferencuje na základě svého zájmu a preferencí. Předkládá učiteli úryvky svých oblíbených kytaristů a ty technicky dostupné se naučí
- zahraje středně obtížná sóla známých kytaristů
- hraje plynule ve vyšších polohách

7. ročník

žák:

- zahraje všechny obraty mollové bluesové pentatoniky, 5 obrátů stupnice dur (církevní stupnice) a využívá je k improvizaci pod doprovod učitele nebo základu. Tyto improvizace probíhají v rámci všech pěti obrátů
- zahraje techniky probrané v nižších ročnících el. kytary a umí i techniku pick scrape, tremolo. Tyto techniky v zápise skladby identifikuje a použije je při hře

- zapíše melodii buď do notové osnovy nebo do tabulatur s doprovodem za použití akordových značek
- zvládá doprovody k písním buď podle notace, tabulatur nebo základních akordových značek a samostatně vytvoří doprovod ke svému zpěvu nebo nástrojem zahrané melodii. Používá základní harmonické funkce, akordy jak dur i moll, tak i septakordy tvrdě malé i zmenšené. Dle žánru hraje riffy
- zahraje středně obtížná sóla známých kytaristů
- dle svých možností sestaví pod vedením svého učitele buď samostatný absolventský koncert, nebo se účastní koncertu komponovaného, nebo provede postupovou zkoušku.

II. STUPEŇ

Přípravný ročník

žák:

- předvede správné držení nástroje, pravé i levé ruky a držení trsátka
- zahraje všechny obraty mollové bluesové pentatoniky, 5 obratů stupnice dur (církevní stupnice) a využívá je k improvizaci pod doprovod učitele nebo základu. Tyto improvizace probíhají v rámci všech pěti obratů
- zahraje techniky probírané v předmětu el. kytara v prvním stupni, v zápise skladby je identifikuje a použije je při hře
- zapíše melodii buď do notové osnovy nebo do tabulatur s doprovodem za použití akordových značek
- hraje doprovody k písním buď podle notace, tabulatur nebo základních akordových značek a samostatně vytvoří doprovod ke svému zpěvu nebo nástrojem zahrané melodii. Používá akordy jak dur i moll, tak i septakordy tvrdě malé i zmenšené. Dle žánru hraje riffy a sled akordů bluesové dvanáctky
- zahraje středně obtížná sóla známých kytaristů

I. ročník

žák:

- používá základní zvukové rejstříky na svém kytarovém efektu, přepíná je během hry dle potřeby
- uvědoměle používá vědomosti z předchozího studia a aplikuje je na probíraných skladbách
- zahraje všechny obraty moll bluesové pentatoniky střídavým úhozem trsátka a technikou hammer-on a bluesovou pentatoniku ve dvojhlasu - jeden obrat střídavým úhozem trsátka. Tyto stupnice používá k improvizaci
- zahraje obraty durové (k ní paralelní moll) stupnice ve vysokém tempu dle svých možností
- hraje rozložené akordy dur i moll na první, druhé a třetí struně střídavým úhozem trsátka dolu nahoru
- uvědoměle vybírá doprovod k melodii dle stylů a žánrů

II. ročník

žák:

- samostatně pod dohledem učitele využívá výrazové prostředky, např. dynamika, změny tempa a zvukové rejstříky
- navrhuje nejlepší prstoklad v probírané skladbě a po diskuzi s učitelem vybírá nejlepší alternativu

- ohodnotí svoji interpretaci skladby po vystoupení a pokud je třeba, navrhne možnosti vedoucí ke zlepšení svého výkonu
- získané dovednosti z ročníku předvede na postupové zkoušce
- zahraje obraty mollové bluesové pentatoniky ve dvou odlišných tóninách střídavým úhozem trsátka a s pomocí techniky pull-off a hammer-on hraje ve vysokém tempu dle svých možností
- zahraje bluesovou pentatoniku ve dvojhlasu - tři obraty. Hraje rozložené akordy na všech strunách střídavým úhozem trsátka. Tyto techniky použije k improvizaci.
- hraje z akordových značek, popř. hraje doprovod pomocí riffů
- hraje rozložené akordy na první, druhé a třetí struně technikou sweep picking v pomalém tempu

III. ročník

žák:

- z dostupných zdrojů (internet, média, koncerty) profiluje svoje preference a podle nich si volí pod dohledem učitele svůj repertoár
- při nácvičku nové skladby předkládá návrhy na použití kytarové techniky, prstoklady a výrazové techniky pod dohledem učitele
- ohodnotí svůj výkon a porovná vůči svým vrstevníkům, pokud je třeba, navrhne možnosti vedoucí ke zlepšení svého výkonu popř. výkonu ostatních
- stylově interpretuje skladby různých stylů a žánrů
- při nácvičku skladby v komorní hře samostatně nacvičí souhru více nástrojů a předkládá návrhy výrazových prostředků pro použité nástroje pro dané části skladby
- získané dovednosti z ročníku předvede na postupové zkoušce
- zahraje obraty mollové bluesové pentatoniky a obraty durové stupnice ve dvou odlišných tóninách střídavým úhozem trsátka a s pomocí techniky pull-off a hammer-on hraje ve vysokém tempu dle svých možností. Zahraje bluesovou pentatoniku ve dvojhlasu - tři obraty. Tyto stupnice používá k improvizaci.
- hraje rozložené akordy na všech strunách střídavým úhozem trsátka a technikou sweep picking v pomalém tempu

IV. ročník

žák:

- dle svých možností žák sestaví pod vedením svého učitele buď samostatný absolventský koncert, účastní se koncertu komponovaného nebo provede postupovou zkoušku
- předvede různé kytarové techniky a podle dosažených vědomostí zvolí ty nejvhodnější k dané části skladby
- samostatně si vybírá nejlepší prstoklad v nacvičovaných skladbách, přičemž ve sporných variantách uvede klady i zápory a po konzultaci s učitelem vybere nejlepší řešení prstokladu
- samostatně vybírá zvukové odstíny a používá je v nacvičených skladbách a konzultuje své návrhy s učitelem
- přináší návrhy skladeb k nacvičení a po doporučení učitele vybírá skladby dle svého zájmu a preferencí úměrné svým dovednostem.
- v souborové hře se samostatně sehraje s ostatními. Navrhuje hudebně výrazové změny ve skladbě a po diskuzi s učitelem přichází k nejlepšímu řešení. Po koncertě provádí sebereflexi a pokud je třeba, přináší návrhy na zvýšení výkonu svého i svých vrstevníků
- zahraje všechny obraty mollové bluesové pentatoniky ve dvou odlišných tóninách, obraty durové stupnice střídavým úhozem trsátka a s pomocí techniky pull-off a

hammer-on hraje ve vysokém tempu dle svých možností. Zahraje bluesovou pentatoniku ve dvojhlasu - všechny obraty.

- hraje rozložené akordy na všech strunách střídavým úhozem trsátka a technikou sweep picking ve vyšším tempu dle svých možností
- samostatně podle akordových značek, popř. pomocí riffů vymyslí středně vykomponovaný vhodný doprovod dle vhodného žánru a nálady písně.

Učební osnovy Nepovinného předmětu hra na elektrickou kytaru:

I. STUPEŇ

1. - 4. ročník

žák:

- výstupy z klasické kytary – viz studijní zaměření Hra na kytaru

5. ročník

žák:

- správně drží nástroj buď v sedě nebo ve stoje - za použití popruhu. Trsátka drží mezi palcem a ukazováčkem a drnká střídavým pohybem dolu a nahoru
- zahraje durové i mollové typové stupnice z předchozího studia a 1 obrat durové stupnice (církevní stupnice)
- zahraje 2 obraty bluesové pentatoniky a podle svých možností improvizuje v tónině a moll (nebo k ní paralelní C dur) v bluesové dvanáctce. Tyto improvizace probíhají v rámci jednoho z obrátů.
- zahraje techniku: skluz (slide), tlumené tóny (mute)
- používá akordové značky a pokud dle žánru je třeba, používá i power akordy
- zahraje jednoduchý doprovod sledu akordů bluesové dvanáctky
- zahraje alespoň dvě jednoduchá sóla v doprovodu nástroje nebo základu
- sám si zapojí potřebné vybavení a naladí nástroj, samozřejmě je samostatné naladění nástroje pomocí ladičky

6. ročník

žák:

- předvede správné držení nástroje, pravé i levé ruky a držení trsátka
- zahraje 4 obraty bluesové pentatoniky v tónině a moll (nebo k ní paralelní C dur) a improvizuje v tónině, kterou si zvolí, za doprovodu jiného nástroje nebo základu v akordovém sledu bluesové dvanáctky. Tyto improvizace probíhají alespoň v rámci dvou obrátů
- zahraje 2 obraty durové stupnice (církevní stupnice)
- zahraje techniku pull-off (odtah), hammer-on (příklep), bend (vytahování strun o tón i půltón), skluz do ztracena
- si samostatně volí doprovod, a po konzultaci s učitelem vybere ten vhodnější. Samozřejmě je používání malého i velkého barré
- zahraje doprovod sledu akordů bluesové dvanáctky z paměti
- zapíše melodii do tabulatur
- se žánrově diferencuje na základě svého zájmu a preferencí. Předkládá učiteli úryvky svých oblíbených kytaristů a ty technicky dostupné se naučí
- zahraje jednoduchá sóla známých kytaristů
- hraje plynule ve vyšších polohách

7. ročník

žák:

- zahraje všechny obraty mollové bluesové pentatoniky, 3 obraty stupnice dur (církevní stupnice) a využívá je k improvizaci pod doprovod učitele nebo základu. Tyto improvizace probíhají v rámci alespoň 3 obrátů (bluesová pentatonika) nebo alespoň 2 obrátů (durová stupnice)
- zahraje techniky probrané v nižších ročnících el. kytary a umí i techniku vibrato, tremolo. Tyto techniky v zápise skladby identifikuje a použije je při hře
- zapíše melodii buď do notové osnovy nebo do tabulatur s doprovodem za použití akordových značek
- zvládá doprovody k písním buď podle notace, tabulatur nebo základních akordových značek a samostatně vytvoří doprovod ke svému zpěvu nebo nástrojem zahrané melodii. Používá základní harmonické funkce, akordy jak dur i moll, dle žánru hraje jednoduché riffy
- zahraje středně obtížná sóla známých kytaristů

II. STUPEŇ

Přípravný ročník

žák:

- předvede správné držení nástroje, pravé i levé ruky a držení trsátka
- zahraje 3 obraty mollové bluesové pentatoniky, 2 obraty stupnice dur (církevní stupnice) a využívá je k improvizaci pod doprovod učitele nebo základu. Tyto improvizace probíhají v rámci všech 2 obrátů (bluesová pentatonika) nebo alespoň 2 obrátů (durová stupnice)
- zahraje techniky probírané v předmětu el. kytara v prvním stupni, v zápise skladby je identifikuje a použije je při hře
- zapíše melodii buď do notové osnovy nebo do tabulatur s doprovodem za použití akordových značek
- hraje doprovody k písním buď podle notace, tabulatur nebo základních akordových značek a samostatně vytvoří doprovod ke svému zpěvu nebo nástrojem zahrané melodii. Používá akordy jak dur i moll, tak i septakordy tvrdě malé i zmenšené. Dle žánru hraje jednoduché riffy a sled akordů bluesové dvanáctky
- zahraje středně obtížná sóla známých kytaristů

I. ročník

žák:

- používá základní zvukové rejstříky na svém kytarovém efektu, přepíná je během hry dle potřeby
- uvědoměle používá vědomosti z předchozího studia a aplikuje je na probíraných skladbách
- zahraje všechny obraty moll bluesové pentatoniky střídavým úhozem trsátka a technikou hammer-on - jeden obrat střídavým úhozem trsátka. Tyto stupnice používá k improvizaci.
- zahraje 3 obraty durové stupnice ve středně vysokém tempu dle svých možností
- hraje rozložené akordy dur i moll na první, druhé a třetí struně střídavým úhozem trsátka dolu nahoru
- uvědoměle vybírá doprovod k melodii dle stylů a žánrů

II. ročník

žák:

- samostatně pod dohledem učitele využívá výrazové prostředky, např. dynamika, změny tempa a zvukové rejstříky
- navrhuje nejlepší prstoklad v probírané skladbě a po diskuzi s učitelem vybírá nejlepší alternativu
- ohodnotí svoji interpretaci skladby po vystoupení a pokud je třeba, navrhne možnosti vedoucí ke zlepšení svého výkonu
- získané dovednosti z ročníku předvede na postupové zkoušce
- zahraje obraty mollové bluesové pentatoniky ve dvou odlišných tóninách střídavým úhozem trsátka a s pomocí techniky pull-off a hammer-on hraje ve středně vysokém tempu dle svých možností
- hraje rozložené akordy na všech strunách střídavým úhozem trsátka
- hraje z akordových značek, popř. hraje doprovod pomocí riffů

III. ročník

žák:

- z dostupných zdrojů (internet, média, koncerty) profiluje svoje preference a podle nich si volí pod dohledem učitele svůj repertoár
- při nácvičování nové skladby předkládá návrhy na použití kytarové techniky, prstoklady a výrazové techniky pod dohledem učitele
- ohodnotí svůj výkon a porovná vůči svým vrstevníkům, pokud je třeba, navrhne možnosti vedoucí ke zlepšení svého výkonu popř. výkonu ostatních
- stylově interpretuje skladby různých stylů a žánrů
- zahraje obraty mollové bluesové pentatoniky a 3 obraty durové stupnice ve dvou odlišných tóninách střídavým úhozem trsátka a s pomocí techniky pull-off a hammer-on hraje ve středně vysokém tempu dle svých možností. Tyto stupnice používá k improvizaci.

IV. ročník

žák:

- podle dosažených vědomostí si zvolí ty nevhodnější kytarové techniky k dané části skladby
- samostatně si vybírá nejlepší prstoklad v nacvičovaných skladbách, přičemž ve sporných variantách uvede klady i zápory a po konzultaci s učitelem vybere nejlepší řešení prstokladu
- přináší návrhy skladeb k nacvičení a po doporučení učitele vybírá skladby dle svého zájmu a preferencí úměrné svým dovednostem.
- navrhuje hudebně výrazové změny ve skladbě a po diskuzi s učitelem přichází k nejlepšímu řešení.
- zahraje 3 obraty mollové bluesové pentatoniky ve třech odlišných tóninách ve středně vysokém tempu, obraty durové stupnice střídavým úhozem trsátka a s pomocí techniky pull-off a hammer-on hraje ve vysokém tempu dle svých možností.
- samostatně podle akordových značek, popř. pomocí riffů vymyslí středně vykomponovaný vhodný doprovod dle vhodného žánru a nálady písně.

5.21 Studijní zaměření – Hra na basovou kytaru

Studium hry na baskytaru je určeno pro žáky většinou od 8 let. Žák může být v prvních dvou ročnících vyučován ve hře na klasickou kytaru s přihlédnutím na budoucí potřeby basové kytary – a to z důvodu fyzických dispozic žáka. Pokud žák začne studium až na druhém stupni, je obsah studia upraven tak, aby žák na konci druhého stupně splňoval předepsané očekávané výstupy.

Učební plán:

		PHV		I. stupeň						
		1.r.	2.r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hlavní předmět	Hra na basovou kytaru	0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	1
	Nauka o hudbě	1-1,5	1	1	1	1	1	1		
Povinně volitelný předmět	Komorní hra						1	1	1	1
	Komorní a souborová hra						1	1	1	1
	Hra v hudební skupině						1	1	1	1
	Sborový zpěv								2	2

		PR	II. stupeň			
			I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hlavní předmět	Hra na basovou kytaru	1	1	1	1	1
Povinně volitelný předmět	Komorní hra		1	1	1	1
	Komorní a souborová hra		1	1	1	1
	Hra v hudební skupině		1	1	1	1
	Sborový zpěv		2	2		

Pozn.:

Povinně volitelné předměty si žák zvolí na základě doporučení učitele. Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní a souborová hra jsou uvedeny ve studijním zaměření Hra na pozoun. Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra v hudební skupině jsou uvedeny ve studijním zaměření Zpěv v populární hudbě.

Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra na basovou kytaru:

I. stupeň:

Přípravné studium:

žák:

- zná a popíše složení nástroje a jeho využití v hudbě
- žák projevuje zájem o zvolený nástroj
- dokáže opakovat jednoduchý rytmický motiv
- ovládá a zapíše hudební abecedu a notaci v basovém klíči

1. ročník:

žák:

- předvede správné držení nástroje, těla a postavení rukou
- hraje z not základní hmaty v I. poloze na strunách E, A, D, G
- zahraje jednoduchou melodii
- předvede hru s dopadem se střídáním prstů pravé ruky s přechodem ze struny na strunu
- si při hře počítá, což mu pomáhá udržovat tempo

2. ročník:

žák:

- hraje z not základní hmaty na strunách E, A, D, G do 5 pole
- vyjmenuje základní dynamická a tempová znaménka a interpretuje je
- pomocí ladičky sám naladí nástroj
- může podle svých fyzických dispozic již přejít na basovou kytaru

3. ročník:

žák:

- přechází z klasické na basovou kytaru. Správně drží nástroj buď v sedě nebo ve stoje - za použití popruhu.
- zahraje z not všechny hmaty na hmatníku do 5 pole
- rozliší jednotlivé části skladby, v notovém zápise pozná a správně aplikuje italské hudební názvosloví a organizaci skladby (repetice, Da Capo, Coda atd.). Ve složitějších rytmech srovná rytmické skupinky podle těžkých a lehkých dob
- užívá dynamické odstínění a vnímá náladu skladby (na přiměřeně obtížné skladbě použije elementární výrazové prostředky k vyjádření nálady skladby)
- zahraje základní harmonické funkce u probraných stupnic v akordickém rozkladu a podle svých schopností je využívá při doprovodu skladby
- používá osvojené základní technické prvky hry a správným postavením ruky zdokonaluje kvalitu tónu
- zahraje z paměti jednoduchou skladbu

4. ročník:

žák:

- je systematický při nácvičku skladby
- doprovodí jednoduchou písničku podle akordických značek i notace
- uplatňuje své zkušenosti v souborové nebo komorní hře
- používá tlumení strun při hře

5. ročník:

žák:

- zahraje z not všechny tóny na hmatníku do 7 pole
- orientuje se v polohách a zvládá jejich plynulou výměnu
- uplatňuje své zkušenosti v souborové nebo komorní hře
- dle svých individuálních schopností využívá elementárních improvizčních dispozic

6. ročník:

žák:

- zahraje složitější rytmické útvary
- předvede techniku hry legato (vzestupné i sestupné)
- hraje s tónovou kulturou
- hraje z notového zápisu i z tabulatury

7. ročník:

žák:

- vytvoří vlastní doprovod k písni podle svých individuálních schopností
- hraje z not i ve vyšších polohách (do 12 pole)
- zahraje stupnice dur i moll s příslušnými základními harmonickými funkcemi, kadence
- využívá různé styly hry a žánry (hra trsátkem, flažolety, tlumení tónu)
- studium I. stupně ukončí veřejným vystoupením

II. stupeň:

Přípravný ročník

žák:

- má zvládnuté správné držení nástroje, pravé i levé ruky a držení trsátka
- zahraje techniky probírané v předmětu bas. kytara v prvním stupni, v zápise skladby je identifikuje a použije je při hře
- využívá kvality tónu a úhozu k interpretaci hudby v jemných barevných a dynamických odstínech
- hraje doprovody k písním buď podle notace, tabulatur nebo základních akordových značek a samostatně vytvoří doprovod k melodii zahrané jiným nástrojem

I. ročník:

žák:

- předvede základy slapové techniky
- přetransponuje skladbu do jiné tóniny
- se uplatňuje v komorní či souborové hře
- doprovází podle notace i akordických značek

II. ročník:

žák:

- podle vlastního zaměření si vybírá a samostatně nacvičí přiměřeně obtížné skladby
- využívá efektní funkce aparatury
- stylově interpretuje skladby různých stylů a žánrů
- dodržuje rytmickou přesnost hry
- se uplatňuje v komorní či souborové hře

III. ročník:

žák:

- vytvoří vlastní improvizované sólo
- využívá své schopnosti v souborové nebo komorní hře
- napíše notový zápis z audio či videonahrávky
- se samostatně připravuje na vystoupení

IV. ročník:

žák:

- samostatně rozvíjí své dosažené schopnosti
- sám vyhledává témata z multimediálních zdrojů pro svůj nástroj, profiluje se podle svého zaměření
- využívá své schopnosti při souborové nebo komorní hře
- II. stupeň zakončí veřejným vystoupením

Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní hra:

V komorní hře žák uplatní své schopnosti získané v individuální výuce. Zároveň by však měl být schopen přizpůsobit se kolektivní hře, poslouchat ostatní spoluhráče a společně pracovat na konečném vyznění dané písně či skladby.

I. stupeň

4. roč.

žák:

- udrží souhru svého nástroje s nástroji ostatních hráčů od začátku do konce skladby
- hraje podle dynamických znamének
- popíše zásady správného chování na pódiu, chodí včas a připraven na hodinu i vystoupení
- při nástupu zvolí správné tempo hry

5. roč.

žák:

- udrží nastavené tempo hry
- při chybě ve svém partu hraje dál v souhře se svými spoluhráči
- dle požadavků skladby zrychlí nebo zpomalí v souhře s ostatními nástroji
- samostatně si doladí baskytaru dle ostatních nástrojů

6. roč.

žák:

- koriguje svoji hru dle ostatních nástrojů (tempo, hlasitost)
- na koncertech se stará o svěřené pomůcky ke hře (stojan, půjčený notový materiál) a dbá, aby je měl v případě potřeby u sebe
- svým příkladem motivuje své spoluhráče k vyšším výkonům

7. roč.

žák:

- dodrží správné frázování skladby
- dokonale nacvičí svůj part, a tím ukáže zodpovědnost za společné dílo
- se oprostí od svého partu a vnímá hru ostatních hráčů

I. roč.

žák:

- předkládá návrhy k využití základních výrazových prostředků
- podílí se na výběru repertoáru
- hráč, který dává nástup, tak učiní až po kontrole připravenosti všech hráčů

II. roč.

žák

- samostatně nacvičí svůj part a podle potřeby s učitelem konzultuje problematická místa ve skladbě
- zvolenou skladbu porovnává s nahrávkami profesionálních hráčů
- při jazzovém zaměření rozliší jednotlivé styly – swing, pop, rock a lidovou píseň

III. roč.

žák:

- částečně vede své spoluhráče a je zodpovědný za společné dílo
- se samostatně sehraje s ostatními hráči
- samostatně nacvičí i obtížnou část svého partu

IV. roč.

žák:

- vede zkoušku mladších spolužáků
- samostatně kontroluje souhru všech hráčů, rozebere a upozorní i na nejmenší nuance ve výrazu skladby
- pohotově reaguje na nečekané události při hře (výpadek spoluhráče, reakce publika)

Učební osnovy Nepovinného předmětu hra na basovou kytaru:

I. stupeň:

1. ročník:

žák:

- předvede správné držení nástroje, těla a postavení rukou
- hraje z not základní hmaty v I. poloze na strunách E, A, D, G
- zahraje jednoduchou melodii
- předvede hru s dopadem se střídáním prstů pravé ruky s přechodem ze struny na strunu

2. ročník:

žák:

- hraje z not základní hmaty na strunách E, A, D, G do 5 pole
- vyjmenuje základní dynamická a tempová znaménka a interpretuje je
- pomocí ladičky sám naladí nástroj
- může podle svých fyzických dispozic již přejít na basovou kytaru

3. ročník:

žák:

- zahraje z not všechny hmaty na hmatníku do 5 pole
- rozliší jednotlivé části skladby, v notovém zápise pozná a správně aplikuje italské hudební názvosloví a organizaci skladby (repetice, Da Capo, Coda atd.). Ve složitějších rytmech srovná rytmické skupinky podle těžkých a lehkých dob
- zahraje základní harmonické funkce u probraných stupnic v akordickém rozkladu a podle svých schopností je využívá při doprovodu skladby
- používá osvojené základní technické prvky hry a správným postavením ruky zdokonaluje kvalitu tónu
- zahraje z paměti jednoduchou skladbu

4. ročník:

žák:

- je systematický při nácviu skladby
- doprovodí jednoduchou písničku podle akordických značek i notace
- uplatňuje své zkušenosti v souborové nebo komorní hře
- používá tlumení strun při hře

5. ročník:

žák:

- zahraje z not všechny tóny na hmatníku do 7 pole
- orientuje se v polohách a zvládá jejich plynulou výměnu
- uplatňuje své zkušenosti v souborové nebo komorní hře
- dle svých individuálních schopností využívá elementárních improvizčních dispozic

6. ročník:

žák:

- zahraje složitější rytmické útvary
- předvede techniku hry legato (vzestupné i sestupné)
- hraje s tónovou kulturou
- hraje z notového zápisu i z tabulatury

7. ročník:

žák:

- vytvoří vlastní doprovod k písni podle svých individuálních schopností
- hraje z not i ve vyšších polohách (do 12 pole)
- zahraje stupnice dur i moll s příslušnými základními harmonickými funkcemi, kadence
- využívá různé styly hry a žánry (hra trsátkem, flažolety, tlumení tónu)

II. stupeň:

I. ročník:

žák:

- přetransponuje skladbu do jiné tóniny
- se uplatňuje v komorní či souborové hře
- doprovází podle notace i akordických značek

II. ročník:

žák:

- předvede základy slapové techniky
- využívá efektové funkce aparatury
- stylově interpretuje skladby různých stylů a žánrů
- dodržuje rytmickou přesnost hry

III. ročník:

žák:

- vytvoří vlastní improvizované sólo
- využívá své schopnosti v souborové nebo komorní hře
- napíše notový zápis z audio či videonahrávky

IV. ročník:

žák:

- samostatně rozvíjí své dosažené schopnosti
- sám vyhledává témata z multimediálních zdrojů pro svůj nástroj, profiluje se podle svého zaměření
- využívá své schopnosti při souborové nebo komorní hře

5.22 Studijní zaměření – Hra na akordeon

Hra na akordeon je po fyzické stránce velmi náročná, avšak pravidelným cvičením a výběrem vhodného nástroje se lze s tímto problémem úspěšně vyrovnat. Při přípravě na vyučování je vítána spolupráce s rodiči. Žáci se učí manuálně ovládat nástroj, hned od počátku se věnují měchovému frázování, správné artikulaci, poznávají původní akordeonovou literaturu a vystupují na třídních i školních veřejných koncertech. Akordeon umožňuje pěstovat hru doprovodu.

Učební plán:

		PHV		I. stupeň						
		1. r.	2. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hlavní předmět	Hra na akordeon	0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	1
	Přípravná hudební výchova*	1 – 1,5	1							
	Nauka o hudbě			1	1	1	1	1		
Povinně volitelný předmět	Komorní hra						1	1	1	1
	Sborový zpěv								2	2

		PR	II. stupeň			
			I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hlavní předmět	Hra na akordeon	1	1	1	1	1
Povinně volitelný předmět	Komorní hra		1	1	1	1
	Sborový zpěv		2	2		

Pozn.:

Povinně volitelné předměty si žák zvolí na základě doporučení učitele. Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní hra jsou uvedeny ve studijním zaměření Hra na housle. Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Učební osnovy předmětu Přípravná hudební výchova a varianty jeho časové dotace jsou uvedeny v kapitole 5.1 Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

Učební osnovy vyučovacích předmětů: Hra na akordeon

Hra na akordeon

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

1. ročník

žák:

- popíše akordeon, jednotlivé jeho části
- předvede správné sezení a držení nástroje
- pracuje s měchem za použití vzduchového knoflíku
- sluchově i manuálně pracuje s klávesami
- na basovém hmatníku vyhledává jednotlivé tóny v základní řadě

2. ročník

žák:

- předvede základní souhru oběma rukama
- v notovém zápisu vyhledává noty v základní poloze v rozsahu kvinty
- levá ruka používá všech čtyř prstů
- procvičuje správné frázování měchem

I. stupeň

1. ročník

žák:

- popíše akordeon, jednotlivé jeho části
- předvede správné sezení a držení nástroje včetně postavení pravé a levé ruky
- při hře instruktivní skladby nebo lidové písně předvede základní souhru pravé a levé ruky
- předvede základní pěti prstovou techniku – legato
- správně rytmicky rozliší noty nižších hodnot – celá nota-osminová
- čte a vyhledává noty v basovém klíči
- na basovém hmatníku používá knoflíky v pomocné řadě
- sluchově pozná a prakticky hraje durový akord ve třetí řadě basového hmatníku
- obrací měch podle značek, v souladu s frázováním po jednotlivých taktech

2. ročník

žák:

- podle svých individuálních schopností předvede na jednoduché skladbě, případně lidové písni práci s plným rozsahem tónů v melodické části nástroje, v doprovodné části použije basových knoflíků na základní a pomocné řadě, hraje durové akordy ve třetí řadě basového hmatníku
- zvyšuje technickou zručnost pravé ruky v základní pěti prstové poloze – hra legato, a pracuje v drobnějších rytmických hodnotách
- hraje v rozsahu jedné oktávy – podkládání palce
- hraje v základní i pomocné řadě basového hmatníku
- rozliší základní harmonické funkce, používá durového akordu – tónika, dominant
- předvede měkké nasazení a zakončení tónu

3. ročník

žák:

- předvede prstovou techniku pravé ruky alespoň v rozsahu dvou oktáv – podkládání prstů
- přenáší polohu pravé ruky v rámci jedné skladby do blízkých tónin – subdominantní, dominantní tónina
- hraje plynule všemi prsty levé ruky v obou řadách basového hmatníku
- sluchově rozliší základní harmonické funkce, používá durového akordu – tónika, dominanta
- rozliší za pomoci měchu základní dynamické roviny – forte, piano
- podle svých individuálních schopností zahraje jednoduchou skladbu z paměti
- zahraje přiměřeně obtížnou skladbu z listu

4. ročník

žák:

- hraje v plném rozsahu klaviatury, dokáže podkládat palec za druhý, třetí i čtvrtý prst
- přečte a zahraje dvojhlas a jednodušší vícehlas
- předvede prstové frázování jednotlivými prsty i skupinami prstů
- zahraje a doprovodí v durových tóninách bas + příznávka – legato i staccato
- předvede správné frázování měchem – nesmí přerušit vedení měchu uprostřed taktu
- rozlišuje základní tempo
- začleňuje se dle svých schopností do souborové i komorní hry

5. ročník

žák:

- hraje plynule v celém rozsahu diskantové klaviatury
- předvede základní artikulační způsoby – legato, tenuto, staccato
- hraje v plném rozsahu obou řad basového hmatníku
- sluchově analyzuje základní harmonické funkce – tónika, subtónika, subdominanta a dominanta
- frázuje měchem v kombinacích s prsty

6. ročník

žák:

- hraje technická cvičení a skladby v durových a mollových tóninách
- používá kombinovanou artikulaci legato, staccato, odtahy a jednodušší melodické ozdoby
- sluchově analyzuje rozšířené kadence za použití tóniky, subtóniky a dominanty
- frázuje měchem a stylizuje různé snadnější rytmické figury
- zvládá označení rejstříku pravé i levé ruky, které již používá při interpretaci skladeb a písní
- podílí se na výběru skladeb, poslouchá různé ukázky, vyjadřuje se k jejich obtížnosti a vhodnosti

7. ročník

žák:

- nacvičuje skladby k absolutoriu
- zahraje z paměti vybrané přednesové skladby
- předvede skladby v běžně užívaných durových a mollových tóninách
- používá a předvede v oblasti levé ruky hru mollových akordů i dominantních septakordů
- odpovídajícím způsobem harmonizuje a doprovodí lidové i taneční písně různých žánrů
- vše podporuje konkrétním měchovým frázováním – frázování prstoměchové

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

žák:

- popíše akordeon, jednotlivé jeho části
- předvede správné sezení a držení nástroje
- pracuje s měchem za použití vzduchového knoflíku
- sluchově i manuálně pracuje s klávesami
- na basovém hmatníku vyhledává jednotlivé tóny v základní řadě
- předvede základní souhru oběma rukama
- v notovém zápisu vyhledává noty v základní poloze v rozsahu kvinty
- levá ruka používá všech čtyř prstů
- procvičuje správné frázování měchem
- popíše akordeon, jednotlivé jeho části
- předvede správné sezení a držení nástroje včetně postavení pravé a levé ruky
- při hře instruktivní skladby nebo lidové písně předvede základní souhru pravé a levé ruky
- předvede základní pěti prstovou techniku – legato
- správně rytmicky rozliší noty nižších hodnot – celá nota-osminová
- čte a vyhledává noty v basovém klíči
- na basovém hmatníku používá knoflíky v pomocné řadě
- sluchově pozná a prakticky hraje durový akord ve třetí řadě basového hmatníku
- obrací měch v souladu s frázováním po jednotlivých taktech
- podle svých individuálních schopností předvede na jednoduché skladbě, případně lidové písni práci s plným rozsahem tónů v melodické části nástroje, v doprovodné části použije basových knoflíků na základní a pomocné řadě, hraje durové akordy ve třetí řadě basového hmatníku
- zvyšuje technickou zručnost pravé ruky v základní pěti prstové poloze – hra legato, a pracuje v drobnějších rytmických hodnotách
- hraje v rozsahu jedné oktávy – podkládání palce
- hraje v základní i pomocné řadě basového hmatníku
- rozliší základní harmonické funkce, používá durového akordu – tónika, dominanta
- předvede měkké nasazení a zakončení tónu

I. ročník

žák:

- dále prohloubí a rozšíří hudební poznatky a dovednosti získané na prvním stupni studia

- běžně používá a hraje chromatické postupy
- zná a v hudební praxi bohatě využívá diatonické i chromatické postupy v melodických basech za plného použití základní i pomocné řady v plném rozsahu
- v harmonické oblasti ukáže schopnost hrát v durových i mollových tóninách za použití septakordů
- měchem reguluje přesné vedení melodií v protihlasu a celkové frázování skladby
- při studiu skladby klade důraz na práci s kultivovaným tónem jako nedílnou součástí přednesu díla

II. ročník

žák:

- hraje a poznává jednoduché barokní formy
- čte, seznamuje se a hraje drobné figury a invence
- hraje a poznává zákonitosti ostinátního basu – jednoduchý kontrapunkt
- v harmonické oblasti užívá mimotonálních funkcí a modulací
- měchem podporuje celkovou dynamikou konstrukci skladby a tím vytváří kultivovaný tón
- při rozvíjení hudební paměti využívá zejména dovedností o hudebních formách – písňová forma, variace

III. ročník

žák:

- hraje a věnuje se interpretaci skladeb různých slohových období a žánrů
- pracuje s rejstříky, použije pléno – vrchní a spodní výchvěv
- v průběhu skladby dokáže vhodně kombinovat výše uvedené hudební dovednosti
- hraje a citlivě pracuje se všemi komponenty, které poskytuje basová tastatura
- hraje a zvládá prstoměchovou artikulaci a frázování ve všech dynamických polohách
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu z paměti
- při hře využívá znalostí o výrazu hrané skladby, chápe její dynamickou stavbu a agogiku
- na základě svých posluchačských a hráčských dovedností si po konzultaci s učitelem vytvoří vlastní názor na interpretaci nově studovaného díla

IV. ročník

žák:

- hraje skladby různých slohových období i žánrů – pracuje s motivem a tématem
- v oblasti levé ruky vyváženě pracuje s celým úplným objemem basové knoflíkové mechaniky
- čte a hraje plynule rozsáhlejší škály a pasáže
- v oblasti akordů dokáže provést všechny běžné harmonické spoje
- měchem vyváženě podpoří všechny dostupné techniky frázování při plném použití všech dynamických možností nástroje
- vnímá hudební dění v dnešním světě a podle svých zkušeností a zájmů si volí další směr, ve kterém se bude dále rozvíjet a uplatňovat
- využívá své zkušenosti v neprofesionální umělecké praxi např. tím, že vystupuje na koncertech školních či organizovaných městem

Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní hra:

V komorní hře žák uplatní své schopnosti získané v individuální výuce. Zároveň by však měl být schopen přizpůsobit se kolektivní hře, poslouchat ostatní spoluhráče a společně pracovat na konečném vyznění dané písně či skladby.

I. STUPEŇ:

4. ročník

žák:

- uvědomuje si nutnost účasti na společných zkouškách
- zaujme správné sezení případě potřeby si opraví výšku stojanu na noty
- orientuje se v základních rytmech, rozlišuje těžké a lehké doby v taktech
- při nástupu zvolí správné tempo hry

5. ročník

žák:

- poslouchá své spoluhráče a ve své hře se jim přizpůsobuje
- využívá svých znalostí a dovedností při studiu svého partu z hlediska prstokladů z precizního propracování rytmu
- respektuje melodický hlas a správně frázuje měchem
- seznamuje se s formální strukturou skladby

6. ročník

žák:

- s jistotou zvládá svůj part
- dodržuje fráze
- rozliší dynamické změny
- koriguje svoji hru dle ostatních nástrojů (tempo, hlasitost)

7. ročník

žák:

- rozliší sólovou a doprovodnou funkci svého partu ve skladbě
- dodrží správné frázování skladby
- orientuje se alespoň v malých hudebních formách (malá písňová forma)

II. STUPEŇ:

I. ročník

žák:

- předkládá návrhy k využití základních výrazových prostředků
- zhodnotí soubor jako posluchač z hlediska udržení tempa
- pracuje s rejstříky, rozšiřuje celkový objem použitého tónového materiálu

II. ročník

žák:

- hraje vícero skladeb různých slohových období, případně žánrů
- určí fráze ve svém partu, hraje s dynamikou a agogikou
- reaguje na tempové změny v průběhu skladby
- správně reaguje na přesouvání přízvučných dob uprostřed taktů – synkopa

III. ročník

žák:

- spolupracuje zodpovědně na společné interpretaci komorních skladeb a studiu partů (nácvič po hlasech či skupinách, rytmická přesnost apod.)
- pomůže mladším spolužákům (nácvič partů)
- pracuje s rejstříky, dokáže je vhodně kombinovat, a to i průběhem skladby
- samostatně nacvičí i obtížnou část svého partu

IV. ročník

žák:

- po koncertě provádí hodnocení, přináší návrhy na zlepšení výkonu souboru
- orientuje se v jednotlivých partech, poradí mladším spolužákům
- samostatně kontroluje souhru všech hráčů, pohotově reaguje na nečekané situace v průběhu skladby
- nastuduje repertoár vhodný i pro širší publikum např. spolupracuje s domovem důchodců

Učební osnovy vyučovacího předmětu Nepovinný předmět hra na akordeon:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

1. ročník

žák:

- popíše akordeon, jednotlivé jeho části
- předvede správné sezení a držení nástroje
- pracuje s měchem za použití vzduchového knoflíku
- sluchově i manuálně pracuje s klávesami
- na basovém hmatníku vyhledává tón C

2. ročník

žák:

- předvede základní souhru oběma rukama
- v notovém zápisu vyhledává noty v základní poloze v rozsahu kvinty
- v levé ruce používá v základní řadě knoflík c, g, d
- procvičuje správné frázování měchem

I. stupeň

1. ročník

žák:

- popíše akordeon, jednotlivé jeho části
- předvede správné sezení a držení nástroje včetně postavení pravé a levé ruky
- při hře instruktivní skladby nebo lidové písně předvede základní souhru pravé a levé ruky
- předvede základní pěti prstovou techniku — legato
- správně rytmicky rozliší noty nižších hodnot – celá nota – čtvrtě
- čte a vyhledává noty v basovém klíči
- sluchově pozná a prakticky hraje durový akord ve třetí řadě basového hmatníku
- obrací měch v souladu s frázováním po jednotlivých taktech

2. ročník

žák:

- podle svých individuálních schopností používá v melodické části nástroje tóny v rozsahu jedné oktávy, v basové části nástroje používá čtyř knoflíků a čtyř prstů v rozsahu F-D, k tomu příslušné durové akordy
- zvyšuje technickou zručnost pravé ruky v základní pěti prstové poloze
- hraje v rozsahu jedné oktávy — podkládání palce
- hraje v základní i pomocné řadě basového hmatníku
- rozliší základní harmonické funkce
- předvede měkké nasazení a zakončení tónu

3. ročník

žák:

- předvede prstovou techniku pravé ruky alespoň v rozsahu dvou oktáv — podkládání prstů
- hraje plynule všemi prsty levé ruky v obou řadách basového hmatníku
- sluchově rozliší základní harmonické funkce
- rozliší za pomoci měchu základní dynamické roviny — forte, piano

4. ročník

žák:

- předvede prstové frázování jednotlivými prsty i skupinami prstů
- zahraje a doprovodí v durových tóninách bas + příznávka
- předvede správné frázování
- rozlišuje základní tempa
- začleňuje se dle svých schopností do souborové i komorní hry

5. ročník

žák:

- předvede základní artikulační způsoby — legato, staccato
- hraje v obou řadách basového hmatníku
- sluchově analyzuje základní harmonické funkce
- frázuje měchem

6. ročník

žák:

- hraje technická cvičení a skladby v durových a mollových tóninách
- používá kombinovanou artikulaci legato, staccato
- sluchově analyzuje rozšířené kadence
- frázuje měchem
- podílí se na výběru skladeb

7. ročník

žák:

- nacvičuje skladby k absolutoriu
- předvede skladby v běžně užívaných durových a mollových tóninách
- používá a předvede v oblasti levé ruky hru mollových akordů i dominantních septakordů
- odpovídajícím způsobem harmonizuje a doprovodí lidové písně
- vše podporuje konkrétním měchovým frázováním

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

žák:

- popíše akordeon, jednotlivé jeho části
- předvede správné sezení a držení nástroje
- pracuje s měchem za použití vzduchového knoflíku
- sluchově i manuálně pracuje s klávesami
- na basovém hmatníku vyhledává jednotlivé tóny v základní řadě
- předvede základní souhru oběma rukama
- v notovém zápisu vyhledává noty v základní poloze
- levá ruka používá všech čtyř prstů
- procvičuje správné frázování měchem
- popíše akordeon, jednotlivé jeho část
- předvede správné sezení a držení nástroje včetně postavení pravé a levé ruky
- při hře instruktivní skladby nebo lidové písně předvede základní souhru pravé a levé ruky předvede základní pěti prstovou techniku — legato
- správně rytmicky rozliší noty nižších hodnot — celá nota – osminová
- čte a vyhledává noty v basovém klíči
- na basovém hmatníku používá knoflíky v pomocné řadě
- sluchově pozná a prakticky hraje durový akord ve třetí řadě basového hmatníku
- obrací měch v souladu s frázováním po jednotlivých taktech
- podle svých individuálních schopností předvede na jednoduché skladbě případně lidové písni práci s plným rozsahem tónů v melodické části nástroje v doprovodné části použije basových knoflíků na základní a pomocné řadě hraje durové akordy ve třetí řadě basového hmatníku
- zvyšuje technickou zručnost pravé ruky
- hraje v rozsahu jedné oktávy — podkládání palce
- hraje v základní i pomocné řadě basového hmatníku
- rozliší základní harmonické funkce, používá durového akordu — tónika dominanta
- předvede měkké nasazení a zakončení tónu

I. ročník

žák:

- dále prohloubí a rozšíří hudební poznatky a dovednosti získané na prvním stupni studia
- zvládá melodické postupy na basovém hmatníku za použití základní i pomocné řady
- v harmonické oblasti ukáže schopnost hrát v durových i mollových tóninách za použití septakordů
- měchem reguluje přesné vedení melodií
- při studiu skladby klade důraz na práci s kultivovaným tónem

II. ročník

žák:

- hraje a poznává jednoduché barokní formy
- čte, seznamuje se a hraje drobné figury a invence
- hraje a poznává zákonitosti jednoduchého kontrapunktu
- v harmonické oblasti ví a užívá mimotonálních funkcí a modulací
- měchem podporuje celkovou dynamikou konstrukci skladby
- při rozvíjení hudební paměti využívá zejména dovedností o hudebních formách — písňová forma, variace

III. ročník

žák:

- hraje a věnuje se interpretaci skladeb různých slohových období a žánrů
- pracuje s rejstříky, použije pléno — vrchní a spodní výchvěv
- v průběhu skladby dokáže vhodně kombinovat výše uvedené hudební dovednosti
- hraje a zvládá prstoměchovou artikulaci a frázování ve všech dynamických polohách
- po konzultaci s učitelem hlavního oboru nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu z paměti
- při hře využívá znalostí o výrazu hrané skladby, chápe její dynamickou stavbu
- na základě svých posluchačských a hráčských dovedností si po konzultaci s učitelem vytvoří vlastní názor na interpretaci nové studovaného díla

IV. ročník

žák:

- hraje skladby různých slohových období i žánrů
- v oblasti levé ruky vyváženě pracuje s celým úplným objemem basové knoflíkové mechaniky
- v oblasti akordů dokáže provést všechny běžné harmonické spoje
- měchem vyváženě podpoří všechny dostupné techniky frázování při plném použití všech dynamických možností nástroje
- vnímá hudební dění v běžném dnešním světě a podle svých zkušeností a zájmů si volí další směr, ve kterém se bude dále rozvíjet a uplatňovat
- využívá své zkušenosti v neprofesionální umělecké praxi např. tím, že vystupuje na koncertech v domovech důchodců i jinde

5.23 Studijní zaměření – Sólový zpěv

Zpěv je nejpřirozenějším uměleckým projevem člověka a zároveň nejvýraznějším a nejučinnějším hudebně vyjadřovacím prostředkem.

Během studia jsou žáci seznamováni se základy pěvecké techniky. Výsledkem je přirozený a kultivovaný přednes skladeb, které jsou vybírány podle vyspělosti žáka. Získané dovednosti by měly být dostatečným základem pro úspěšné studium na II. stupni ZUŠ, středních pedagogických škol a u výjimečně talentovaných žáků i konzervatoří.

Žákův hudební projev musí vycházet z jeho osobitých hlasových a hudebních předpokladů. Nedílnou součástí žákova projevu je nenucené a přirozené chování na pódiu.

Učební plán:

		PHV		I. stupeň						
		1. r.	2. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6.r.	7. r.
Hlavní předmět	Sólový zpěv	0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	1
	Přípravná hud. výchova*	1 – 1,5	1							
	Nauka o hudbě			1	1	1	1	1		
Povinně volitelný předmět	Sborový zpěv/Hra v hud. skupině								2	2
	Komorní zpěv						1	1	1	1

		PR	II. stupeň			
			I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hlavní předmět	Sólový zpěv	1	1	1	1	1
Povinně volitelný předmět	Sborový zpěv		2	2		
	Komorní zpěv		1	1	1	1

Pozn.:

Učební osnovy předmětu Přípravná hudební výchova a varianty jeho časové dotace jsou uvedeny v kapitole 5.1 Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28 Učební osnovy vyučovacího předmětu Hra v hudební skupině jsou uvedeny ve studijním zaměření Zpěv v populární hudbě. Učební osnovy předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny v studijním zaměření Sborový zpěv

Učební osnovy vyučovacího předmětu – Sólový zpěv:

Přípravné studium

1. ročník

žák:

- popíše základní pravidla správného a přirozeného držení těla při zpěvu
- rozpozná vysoké a hluboké tóny
- formou her a napodobováním provádí jednoduchá hlasová a dechová cvičení
- zpívá jednoduché lidové a umělé písně v rozsahu 5-6 tónů

2. ročník

žák:

- popíše zásady klidného, přirozeného dechu (klidný, hluboký nádech, výdech co nejdelší, plynulý)
- hravou formou zkoumá možnosti svého hlasu, zopakuje jednoduchou melodii
- vlastními slovy vysvětlí slova písně
- zpívá jednoduché písně ve střední poloze

I. STUPEŇ:

1. ročník

žák:

- vysvětlí pravidla správného, přirozeného držení těla při zpěvu
- popíše a vysvětlí 3 fáze dechu (nádech – zadržetí – výdech)
- zpívá hlasová cvičení se sestupnou melodií vedoucí k užívání hlavového tónu, k uvolňování napětí svalstva v oblasti šíje, ramen, zároveň při nich uvolňuje čelist
- transponuje vysoké či hluboké tóny do své hlasové polohy
- interpretuje jednoduchou melodii a rytmus
- deklamuje text písně
- na vystoupení zpívá z paměti s jednoduchým klavírním doprovodem

2. ročník

žák:

- předvede zásady správného, přirozeného držení těla při zpěvu
- ukáže klidné a hluboké dýchání na bránici
- zná pojem měkké, opřené nasazení tónu – při ukázce učitele rozliší jeho správné a špatné provedení
- při hlasových cvičeních správně artikuluje, uvolňuje bradu, kontroluje přirozenou polohu jazyka
- realizuje hlasová cvičení vedoucí k vyrovnávání hlasu v celé své poloze
- má hlasový rozsah oktávy
- rozlišuje forte, piano
- vysvětlí a ukáže rozdíl mezi legatem a staccatem
- zpívá písně odpovídající jeho schopnostem a věku ve své přirozené poloze
- nepřepíná své síly

3. ročník

žák:

- používá zásady správného postoje při zpěvu
- fixuje základní návyky a dovednosti dechové techniky a jejich pomocí dodržuje dechové fráze, hlasová cvičení provádí hlavovým tónem
- přirozeně artikuluje a plynule spojuje jednotlivé vokály v technických cvičeních
- rozlišuje základní dynamiku a agogiku
- zná a předvede měkké a opřené nasazení tónu
- rozumí pojmu kantiléna, předvede ji

- zazpívá jednoduché lidové a umělé písně s intonační jistotou a přesným rytmickým cítěním
- pod vedením pedagoga vyjádří náladu písně elementárními výrazovými prostředky
- diskutuje o obsahu a náladě písně s učitelem

4. ročník

žák:

- vysvětlí a pozná rozdíl mezi hlavovým a hrudním tónem
- popíše žebně - brániční dýchání
- dodržuje dechové fráze v hlasových cvičeních i studovaných písních
- odhalí chyby při pěveckém postoji
- vysvětlí termín vyrovnávání vokálů v hlasových cvičeních, sluchovou kontrolou jejich správnost rozlišuje
- předvede základní dynamické a agogické změny
- zpívá písně s klavírním doprovodem bez melodické linky

5. ročník

žák:

- předvede zásady správného, přirozeného držení těla při zpěvu
- předvede žebně - brániční dýchání, používá dechovou oporu
- zná a dodržuje zásady hlasové hygieny a hlasové kultury
- provádí hlasová cvičení k předcházení hlasových zlomů - brumendo s nasazením shora v pomalém tempu ve střední poloze s dechovou oporou
- provádí hlasová cvičení dur i moll v rozsahu oktávy, zazpívá rozložený kvintakord dur i moll v legatu i staccatu
- na základě porozumění textu písně využívá adekvátní výrazové prostředky, samostatně určí dynamiku jednotlivých frází
- vysvětlí pravidla nenuceného, ale kultivovaného chování na kulturních akcích, vhodně se na ně obléká
- při jednotlivých koncertech a zkouškách cílevědomě pracuje na odstraňování trémy

6. ročník

žák:

- dle pokynů učitele citlivě zachází s hlasem v období mutace
- udržuje správný poměr mezi napětím a uvolněním dechového a fonačního svalstva
- v skladbách navrhne vlastní dynamiku, ztvárnění skladby
- spolupracuje s hudebním doprovodem
- při veřejném vystoupení pracuje s trémou tak, aby jeho výkon byl kultivovaný a přirozený
- dodržuje zásady hlasové hygieny i v běžném životě (pečuje o hlasivky, nepřepíná síly, nekřičí a vyhýbá se častému šeptání)
- dle svých možností a zájmů výrazově rozlišuje interpretací různých stylů a žánrů
- při samostudiu sleduje ukázky interpretačního umění vynikajících pěvců
- vytvoří jednoduchý druhý hlas

7. ročník

žák:

- důsledně uplatňuje hlasovou hygienu
- k upevnění pěvecké techniky využívá různá hlasová cvičení do rozsahu oktávy, legato, staccato, využívá postupných kvintových cvičení vzhledem k problematice přechodných tónů
- při hlasových cvičeních spojuje hlavovou a hrudní rezonanci (voix mixt)
- dbá na zachování lehkosti a přirozenosti hlasu

- zpívá píseň a capella
- kultivovaně interpretuje lidové i umělé skladby na základě využití správné pěvecké techniky i s doprovodem klavíru či jiného nástroje
- zpívá ve vícehlasých skladbách a orientuje se v jejich notovém zápise
- spojí hudební představu s notovým zápisem
- studium tohoto ročníku ukončí svým absolventským veřejným vystoupením (minimálně v rozsahu 1 lidové a 1 umělé skladby)

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

žák:

- předvede zásady správného, přirozeného držení těla při zpěvu
- předvede žeberně – brániční dýchání, používá dechovou oporu
- při hlasových cvičeních správně artikuluje, uvolňuje bradu, dbá na přirozenou polohu jazyka, měkké nasazení tónu
- dbá na zachování lehkosti a přirozenosti hlasu
- interpretuje skladby dle vrozených hlasových možností a přirozených výrazových schopností podpořené jednoročním studiem pěvecké techniky
- zná a dodržuje zásady hlasové hygieny a hlasové kultury
- při veřejném vystoupení pracuje s trémou tak, aby jeho výkon byl kultivovaný a přirozený

I. ročník

žák:

- při interpretaci skladeb využívá základní pěvecké návyky, jako je pěvecké dýchání, měkké nasazení tónu. Plně využívá kantilénový zpěv a sám vytváří hudební fráze na základě správného dýchání
- provádí hlasová cvičení na posazování hlasu do rezonance (masky) a na jejich základě zlepšuje přirozenou nosnost hlasu
- v celém svém rozsahu čistě intonuje a zpívá i s obtížným hudebním doprovodem
- pohotově se orientuje v notovém zápise a rozumí obsahu textu
- na základě porozumění textu a charakteru skladby využívá adekvátně agogiku, dynamiku a jiné výrazové prostředky

II. ročník

žák:

- samostatně doma pracuje na cvičeních procvičujících dechovou a hlasovou techniku
- praktikuje cvičení zaměřená na větší pohyblivost hlasu
- v přednesových skladbách používá plynulou kantilénu s ohledem na vedení a dodržování frází
- podle svých možností studuje jednodušší árie
- kultivovaně interpretuje skladby na veřejných vystoupeních
- samostatně pracuje při korepetici
- pomocí sluchu, vizuální kontroly odhalí a vyjmenuje základní pěvecké chyby, poradí, jak je odstranit
- ve vícehlasém zpěvu uvědoměle vnímá ostatní hlasy
- orientuje se ve vícehlasé vokální skladbě a dokáže zpívat čistě svůj part

III. ročník

žák:

- s pomocí zvládnuté dechové techniky uvědoměle používá základní pěvecké návyky ve spojení s hlasovou hygienou

- v celém svém hlasovém rozsahu propojuje hlavový a hrudní rejstřík
- využívá svojí představivost, při souhře s korepeticí využívá prvky originality (vlastní prožitky interpretované skladby)
- je schopen vlastního kritického hodnocení poslouchané vokální a vokálně instrumentální hudby
- rozpoznává různá slohová období a dokáže k nim přiřadit slavná jména a díla

IV. ročník

žák:

- ve skladbách má vyrovnané hlasové rejstříky
- zná zásady hlasové hygieny, které uplatňuje nejen v hodinách, ale i ve svém životě
- na základě svých zkušeností volí při interpretaci vhodné výrazové prostředky, při interpretaci rozlišuje stylově a žánrově vokální skladby z různých slohových období
- má přehled o základní pěvecké literatuře různých slohových období
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí
- pracuje s trémou a zazpívá svůj nastudovaný repertoár na absolventském vystoupení či soutěži

Učební osnovy vyučovacího předmětu – Komorní zpěv:

I. STUPEŇ:

4. ročník

žák:

- zpívá s instrumentálním doprovodem, pozná a reaguje na předehru, mezihru, dohru
- zpívá písně a capella s intonační jistotou
- udrží svůj hlas v jednoduchém dvojhlase, čte jeho notový zápis

5. ročník

žák:

- využívá a uplatňuje základní dovednosti a vědomosti získané v individuálním studiu
- reaguje na společné nástupy, udané tempo a zakončení skladeb
- zpívá dvojhlasně v terciích a sextách, zpívá kánon

6. ročník

žák:

- dodržuje fráze a nádechy, určenou dynamiku
- poslouchá své spolužáky a svým zpěvem se jim přizpůsobuje, vnímá vyváženost hlasů v komorní skladbě
- udrží nastavené tempo, přizpůsobuje se jeho případným změnám, kontroluje rytmickou a intonační přesnost zpěvu

7. ročník

žák:

- chodí včas a připravený na zkoušky, je ukázněný, tolerantní, ohleduplný a spolehlivý
- v partituře sleduje zápis svého hlasu, hudební fráze
- čistě intonuje svůj part ve vícehlase s instrumentálním doprovodem
- rozumí a vysvětlí principy sborové partitury a rozdělování zpěváků do hlasů

II. STUPEŇ:

I. ročník

žák:

- při interpretaci skladeb využívá základní pěvecké návyky, jako je pěvecké dýchání, měkké nasazení tónu, plně využívá kantilénový zpěv a sám vytváří hudební fráze na základě správného dýchání
- aktivně a zodpovědně spolupracuje s ostatními – chodí pravidelně a včas na zkoušky, umí svůj part, účastní se společných aktivit, koncertů a vystoupení
- spolupracuje na výběru komorních skladeb

II. ročník

žák:

- čistě intonuje svůj hlas v náročnějších skladbách a capella i skladbách s instrumentálním doprovodem
- spolupracuje na vytváření společného zvuku a výrazu interpretovaných skladeb
- podílí se na vytváření tvořivé a přátelské atmosféry v souboru

III. ročník

žák:

- tvořivě spolupracuje na kráse a barevnosti zvuku celého souboru (kultura tónu, vyrovnanost jednotlivých hlasů, neprosazování individualit apod.)
- poradí a pomůže mladším spolužákům (nácvič partů, pěvec. technika apod.)
- pohotově reaguje na nečekané události při hře (výpadek spoluhráče, reakce publika)

IV. ročník

žák:

- vnímá zvuk celého souboru, přizpůsobuje se v rytmu a tempu, v dynamice, ladění, ale i po stránce zvukové
- zpívá vícehlasé skladby různých slohových období
- zodpovědně vede komorní soubor, samostatně udává nástupy, změny tempa,agogické změny apod.

5.24 Studijní zaměření – Zpěv v populární hudbě

„Zpěv je klíčem k srdci a nástrojem duše“

V předmětu zpěv v populární hudbě se žáci učí hlasovou techniku a interpretaci typickou pro všechny žánry populární hudby (pop, rock, jazz, country, beat, metal ad.)

Zpěv v populární hudbě vychází z přirozeného mluvního hlasu, rozvíjí osobitou barvu hlasu každého zpěváka a dbá na správnou dikci. Síla a velikost hlasu u zpěvu v populární hudbě není zásadní, základy techniky však vycházejí ze zpěvu klasického. Tónová produkce obsahuje rozdíl v používání hlasových rejstříků a jejich míšení. Zpěv je více naturální, tónové otevření více široké než kulaté. Ve zpěvu v populární hudbě je třeba ovládat jasnou zřetelnou výslovnost, bez přílišné deformace vokálů. Nasazení tónů je spíše tvrdší, ale vždy hygienické. Důraz je kladen na výrazné rytmické a stylové cítění – feeling. Žáci se učí zvládat technické a výrazové prostředky tak, aby jim sloužily k vyjádření hudebních myšlenek a k reprodukci přiměřeně obtížných skladeb a písní.

Učební plán:

		PHV		I. stupeň						
		1. r.	2. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hlavní předmět	Zpěv v populární hudbě	0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	1
	Přípravná hud. výchova*	1 – 1,5	1							
	Nauka o hudbě			1	1	1	1	1		
Povinně volitelný předmět	Sborový zpěv								2	2
	Komorní zpěv						1	1	1	1
	Hra v hudební skupině						Nep. 2	Nep. 2	2	2
	Soubor bicích nástrojů						1	1	1	1

		PR	II. stupeň			
			I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hlavní předmět	Zpěv v populární hudbě	1	1	1	1	1
Povinně volitelný předmět	Sborový zpěv		2	2		
	Komorní zpěv		1	1	1	1
	Hra v hudební skupině		2	2	Nep. 2	Nep. 2
	Soubor bicích nástrojů		1	1	1	1

Pozn.:

Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

Učební osnovy předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny v studijním zaměření Sborový zpěv.
Učební osnovy předmětu Komorní zpěv jsou uvedeny v studijním zaměření Sólový zpěv.
Učební osnovy předmětu Soubor bicích nástrojů jsou uvedeny ve studijním zaměření Hra na bicí nástroje.

Učební osnovy vyučovacího předmětu – Zpěv v populární hudbě:

Přípravné studium

1. ročník

žák:

- popíše základní pravidla správného a přirozeného držení těla při zpěvu
- rozpozná vysoké a hluboké tóny a směr melodie
- provádí jednoduchá rytmická a melodická cvičení
- formou her a napodobování provádí jednoduchá hlasová a dechová cvičení
- zpívá jednoduché písně v rozsahu 5-6 tónů

2. ročník

žák:

- popíše zásady klidného, přirozeného dechu (klidný, hluboký nádech, výdech co nejdelší, plynulý)
- hravou formou zkoumá možnosti svého hlasu, zopakuje jednoduchou melodii
- rytmizuje říkadla a jednoduché písně
- vlastními slovy vysvětlí slova písně
- zpívá jednoduché písně ve střední poloze

I. STUPEŇ:

1. ročník

žák:

- vysvětlí pravidla správného, přirozeného držení těla při zpěvu
- popíše a vysvětlí 3 fáze dechu (nádech – zadržetí – výdech)
- zpívá hlasová cvičení vedoucí k užívání hlavového rejstříku a měkkého plného hlasu
- provádí cvičení k uvolňování napětí svalstva v oblasti šíje a ramen, zároveň při nich uvolňuje čelist a mimiku
- cvičí melodická a rytmická cvičení a cvičení tonální představivosti
- zpívá ve střední hlasové poloze
- deklamuje text písně
- interpretuje jednoduchou melodii a rytmus
- na vystoupení zpívá s jednoduchým klavírním doprovodem

2. ročník

žák:

- předvede zásady správného, přirozeného držení těla při zpěvu
- ukáže klidné a hluboké dýchání na bránici
- zná pojem měkké a tvrdé nasazení tónu, opřený tón a dokáže je sluchem rozlišit
- realizuje hlasová cvičení vedoucí k rozvoji rezonancí, k vyrovnání hlasu v celé své poloze
- správně artikuluje, uvolňuje spodní čelist a dbá na přirozenou polohu jazyka.
- rozlišuje forte a piano
- vysvětlí a ukáže rozdíl mezi legatem a staccatem

- zpívá písně odpovídající jeho schopnostem a věku, ve své přirozené poloze
- nepřepíná své síly

3. ročník

žák:

- používá zásady správného, uvolněného postoje při zpěvu
- využívá základní návyky dechové techniky a jejich pomocí dodržuje dechové fráze
- popíše dýchání opřené o bránici
- předvede měkké a tvrdé nasazení tónu
- poslechem i praxí rozvíjí svou hudební a hlasovou představivost
- přirozeně artikuluje a plynule propojuje jednotlivé vokály v technických cvičeních
- zazpívá jednoduché písně s intonační jistotou a přesným rytmickým citěním
- vysvětlí pojmy kantiléna a feeling
- rozlišuje základní dynamiku a agogiku
- předvede jednoduché vedení hlasu s hudebními základy nebo klavírním doprovodem s melodickou linkou
- diskutuje o obsahu a náladě písně s učitelem
- pod vedením pedagoga vyjádří náladu písně elementárními výrazovými prostředky

4. ročník

žák:

- odhalí chyby při pěveckém postoji
- používá dechovou oporu a popíše žeberně – brániční dýchání
- dodržuje dechové fráze v hlasových cvičeních i studovaných písních
- předvede základní dynamické a agogické změny
- vysvětlí a pozná rozdíl mezi hrudním a falzetovým tónem
- zazpívá hlasová cvičení v rozsahu durové oktávy a rozklady durových akordů
- zpívá písně s hudebními základy nebo klavírním doprovodem bez melodické linky
- vysvětlí termín vyrovnávání vokálů a sluchovou formou rozlišuje jejich správnost
- pozná mikrofon, mikrofonní kabel, stojan na mikrofon, mixážní pult a zpěvový aparát
- drží mikrofon za tělo a zpívá na hlavičku mikrofonu v přiměřené vzdálenosti od úst
- správně zasune a vysune mikrofon do objímky mikrofonního stojanu

5. ročník

žák:

- předvede zásady správného, přirozeného držení těla při zpěvu
- předvede žeberně – brániční dýchání, používá dechovou oporu
- aktivně pracuje s bránicí a břišními svaly v dechových cvičeních
- zná a dodržuje zásady hlasové hygieny a hlasové kultury
- provádí hlasová cvičení k předcházení hlasových zlomů
- provádí hlasová cvičení v rozsahu oktávy, zazpívá rozložený kvintakord v legatu i staccatu
- provádí hlasová cvičení ve falzetovém rejstříku a rozšiřuje si tak vrchní část hlasového rozsahu
- na základě porozumění textu využívá adekvátní výrazové prostředky a určí dynamiku jednotlivých frází
- pracuje s přirozenými gesty, mimikou a výrazem v souvislosti s obsahem písně.
- osvojuje si práci s mikrofonem
- zpívá písně s hudebními základy nebo klavírním doprovodem bez melodické linky

6. ročník

žák:

- dle pokynů učitele citlivě zachází s hlasem v období mutace
- udržuje správný poměr mezi napětím a uvolněním dechového a fonačního svalstva
- uvědoměle používá dýchání opřené o bránci
- dodržuje zásady hlasové hygieny i v běžném životě (pečuje o hlasivky, nepřepíná síly, nekřičí a vyhýbá se častému šeptání)
- spolupracuje s hudebním doprovodem
- při veřejném vystoupení je jeho výstup kultivovaný a přirozený
- poslechem se seznámí s hudebními žánry populární hudby a rozlišuje interpretaci různých stylů
- při samostudiu sleduje interpretační i pěvecké umění vynikajících zpěváků
- upevňuje základní práci s mikrofonem, začíná používat rozdílné vzdálenosti od úst v závislosti na dynamice a projevu.

7. ročník

žák:

- utvrzuje své dovednosti a návyky, které potřebuje k udržení potřebné pěvecké techniky a kultury ke zvládnutí probíraných písní
- rozvíjí plynulou kantilénu a feeling s prodlužováním a zdokonalováním dechových frází
- důsledně uplatňuje hlasovou hygienu a respektuje problémy vyplývající z mutace
- kultivovaně interpretuje skladby za doprovodu nástroje či hudebních podkladů
- zpívá písně a capella
- k upevnění pěvecké techniky využívá různá hlasová cvičení vzhledem k problematice přechodových tónů (kvinty, oktávy, glizy)
- zpívá ve vícehlasých skladbách a orientuje se v jejich notovém zápise
- spojí hudební představu s notovým zápisem
- zachovává si charakter hlasu, jeho lehkost a přirozenost
- popíše základní odlišnosti mezi klasickou a populární pěveckou technikou
- samostatně používá dynamické a výrazové prvky
- zvládá základní práci s mikrofonem, pracuje se vzdáleností od úst, chápe funkci odposlechu
- studium tohoto ročníku ukončí svým absolventským veřejným vystoupením (minimálně v rozsahu 1 lidové a 1 populární písně)

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

žák:

- předvede zásady správného, přirozeného držení těla při zpěvu
- předvede žebně – brániční dýchání, používá dechovou oporu
- provádí hlasová cvičení vedoucí ke správné artikulaci, uvolnění spodní čelisti, dbá na přirozenou polohu jazyka a rozlišuje měkké i tvrdé nasazení tónu
- zpívá ve svém přirozeném hlasovém rejstříku po mutaci
- provádí hlasová cvičení i v dalších rejstřících s ohledem na přechodné tóny
- hledí na zachování lehkosti a přirozenosti hlasu
- interpretuje skladby dle vrozených hlasových možností a přirozených výrazových schopností podpořené jednoročním studiem
- zná a dodržuje zásady hlasové hygieny a hlasové kultury
- popíše základní rozdíly mezi klasickou a populární technikou zpěvu

- při veřejném vystoupení je jeho výkon kultivovaný a uvolněný
- rozpozná pěvecké hudební žánry v populární hudbě a rozlišuje hlasové rejstříky
- zvládá základní práci s mikrofonom, pracuje se vzdáleností od úst, chápe funkci odposlechu

I. ročník

žák:

- vysvětlí silovou dechovou techniku typickou pro použití plného hlasu ve vyšší poloze
- rozeznává hrudní a zádové rezonance v mluvní poloze a rozvíjí svůj hlasový rozsah směrem dolů
- provádí hlasová cvičení v plném hlase v jeho přirozené poloze.
- při interpretaci písní využívá základní pěvecké návyky, jako je pěvecké dýchání, měkké i tvrdé nasazení tónu, plně využívá kantilénový zpěv a feeling a sám vytváří hudební fráze na základě správného dýchání.
- provádí hlasová cvičení na posazování hlasu do rezonance (masky) a na jejich základě zlepšuje přirozenou nosnost hlasu
- v celém svém rozsahu čistě intonuje a zpívá i s obtížnějším hudebním doprovodem
- rozpozná a objasní specifické frázování a použití hlasu v žánrech populární hudby
- na základě porozumění textu a charakteru písně využívá adekvátně agogiku, dynamiku a jiné výrazové prostředky
- zpívá v cizích jazycích především v angličtině
- seznamuje se s uvolněným pohybem na jevišti a jeho zákonitostmi v dramatickém projevu.
- pomocí pozorování vlastní i cizí gestikulace/reakcí/mimiky si rozšiřuje výrazové prostředky.
- vysvětlí svými slovy obsah písně a dokáže o něm hovořit
- vnímá základy prostorového cítění (např. v prostoru reflektuje věci kolem sebe)
- charakterizuje pojmy kondenzátorový a dynamický mikrofon a chápe jejich rozdíly
- popíše principy zvučení ve spolupráci se zvukařem (jeviště x hlediště)

II. ročník

žák:

- praxí upevňuje návyky silové dechové techniky
- prostřednictvím hlasových cvičení a nápěvů rozšiřuje rozsah plného hlasu směrem nahoru.
- praktikuje cvičení zaměřená na větší pohyblivost hlasu a základní specifické hlasové efekty
- v písních sám začíná používat typické frázování, plynulou kantilenu a feeling pro konkrétní žánry s ohledem na vedení a dodržování dechových i textových frází v daném jazyce.
- podle svých možností si sám a za konzultace učitele vybírá skladby ke studiu
- kultivovaně interpretuje písně na veřejných vystoupeních
- samostatně pracuje s hudebními základy a doprovodem
- pomocí sluchu, vizuální kontroly odhalí a vyjmenuje základní pěvecké chyby, poradí, jak je odstranit
- orientuje se ve správné dikci a artikulaci daného jazyka a rozumí obsahu a vývoji písně
- ukáže základní směry pohybu v prostoru (vpřed, vzad, stranou, nahoru, dolů), stejně tak předvede základní výrazová gesta a chápe jejich zákonitosti v působení na diváka

- experimentuje se zvukovou citlivostí při práci s mikrofonem a vnímá dynamické odlišnosti
- zapojí mikrofonní kabel k mikrofonu a zapojí mikrofonní kabel do mixu
- smotá a rozmotá mikrofonní kabel, ví jak o mikrofon pečovat v rámci jeho životnosti.

III. ročník

žák:

- s pomocí zvládnuté dechové techniky uvědoměle používá základní pěvecké návyky ve spojení s hlasovou hygienou
- rozlišuje dechovou techniku v souvislosti s použitím rejstříků - klasická x silová a používá ji.
- praktikuje cvičení na posílení hlasivek a dokáže vědomě přecházet mezi rejstříky – ovládá svůj hlas.
- provádí hlasová cvičení zaměřená na práci s barvou hlasu
- využívá svojí představivosti a vkládá vlastní, originální prožitek při interpretaci skladby – tvoří vlastní feeling
- diskutuje o poslouchané hudbě a je schopen vlastního kritického hodnocení
- na základě poslechu rozpoznává žánry populární hudby, jejich odvětví a fúze
- rozlišuje interpretaci různých rolí a umí posoudit pravdivost projevu druhých
- identifikuje se s vlastním tělem a využívá ho v rámci zpívané role, mluví o osobním postoji ke zvolenému tématu.
- praktikuje práci s mikrofonem v pohybu a užívá technických efektů pro pokrytí hlasu (hall, echo, reverb ad.)
- zapojí a rozpojí aparaturu potřebnou pro zpěv písní (kabely, mikrofony, bedny, mix, přehrávač apod.)
- pustí hudební doprovod (podklad) z přehrávače, který učitel používá (notebooku, počítače, cd přehrávače apod.)

IV. ročník

žák:

- uplatňuje v praxi silovou i klasickou dechovou techniku a dokáže popsat vlastními slovy rozdíl a použití
- vyjmenuje zásady hlasové hygieny, které uplatňuje nejen v hodinách, ale i ve svém životě
- rozpozná typické hlasové efekty a umí je pojmenovat
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí
- na základě svých zkušeností disponuje osobitým projevem v rámci interpretované skladby
- předvede přenos emocí do konkrétních rolí, v rámci přirozené interpretace, pokud to skladba vyžaduje
- dodržuje platné jevištní zákony v souladu s daným prostorem
- ztvární odlišné principy stylizace dle režijních pokynů pedagoga
- vědomě používá základní výrazové prostředky pro sdělování, zvládne vědomou stylizaci v daném tématu
- reflektuje a hodnotí práci svou i druhých, je schopen hlubší sebereflexe a konstruktivní kritiky.
- má přehled o základní pěvecké literatuře různých slohových období
- dodržuje veškeré zásady práce s mikrofonem – dostatečná vzdálenost, technické a zvukové principy.
- dokáže si říci o výsledný zvuk na jevišti – práce s odposlechem
- přirozeně a uvolněně zpívá svůj nastudovaný repertoár na absolventském vystoupení.

Učební osnovy vyučovacího předmětu – Hra v hudební skupině:

I. stupeň

4. ročník

Žák:

- předvede zásady správného držení nástroje při hře a postoje při zpěvu
- při zkoušce dodrží potřebnou kázeň i v době, kdy sám nehraje (především si nehraje „pro sebe“)
- samostatně naladí nástroj podle elektronické ladičky
- samostatně se dle potřeby rozezpívá

5. ročník

Žák:

- správně rozestaví aparaturu podle daného obsazení
- prokáže potřebnou souhru s ostatními hráči skupiny
- zahraje z paměti většinu skladeb
- popíše nástroje využívané v hudební skupině a jejich role
- popíše zásady vhodného vystupování na jevišti
- zazpívá, popř. zahraje jednoduchý sólový part

6. ročník

Žák:

- vysvětlí důležitost disciplíny na zkoušce a včasného příchodu na zkoušku
- samostatně ovládá svůj nástroj/hlas a aparát (kombo, mikrofon, mix apod.)
- zná formu dané skladby a správně nastoupí podle zapsaných značek
- udrží nastavené tempo hry a souhru se spoluhráči
- zazpívá doprovodný hlas písně (unisono)
- přesně reaguje na pokyny a gesta vedoucího skupiny

7. ročník

Žák:

- vysvětlí důležitost domácí přípravy a popíše funkci každého nástroje ve skupině
- přizpůsobí svou hru podle toho, zda hraje sólo, či je součástí doprovodu
- přizpůsobí svou hru žánru
- dbá na hlasitost průběhu zkoušky, podvědomě nepřidává hlasitost svého aparátu
- vyhodnotí svou připravenost k souhře a navrhne alternativy ke zlepšení
- zapojí potřebný jevištní výraz a popíše principy interpretace.

II. stupeň

1. ročník

Žák:

- popíše specifické role a preference každého nástroje/člena
- vysvětlí úlohu vedoucího kapely
- s jistotou zahraje z not složitější part
- vytvoří společně s ostatními i v neúplném nástrojovém obsazení potřebnou souhru
- mladším žákům poradí způsob nácvičku skladby
- ve vhodnou chvíli samostatně doladí nástroj s pomocí elektronické ladičky

2. ročník

Žák:

- vysvětlí rozdíl mezi kapelníkem a frontmanem/leadrem
- s jistotou zahraje z paměti složitější part
- mladším žákům poradí způsob nácvičku skladby
- při hře svého partu reaguje na ostatní hlasy skladby, slyší skladbu jako celek
- předvede vícehlasý zpěv (back vocals) či duet

3. ročník

Žák:

- vysvětlí základní principy tvorby aranžmá skladeb
- podílí se na výběru vhodného repertoáru
- zahraje sólo v rámci skladby (sólové nástroje)
- samostatně si určí prstoklady a frázování
- předvede vzájemnou jevištní/interpretační komunikaci

4. ročník

Žák:

- navrhne variantu aranžmá dané skladby
- uvede příklady situací, které vedou ke vzrůstající/klesající úrovni výkonu skupiny
- pohotově reaguje na nečekané události při hře (výpadek hry, reakce publika)
- zazpívá/zahraje náročnější part z paměti
- předvede zkušenosti s více žánry populární hudby, popř. popíše specifické znaky žánru

5.25 Studijní zaměření – Sborový zpěv

Studiem tohoto studijního zaměření si žáci osvojují a následně prohlubují správné pěvecké návyky, učí se reagovat na gesta sbormistra, orientovat se ve sborové partituru. V neposlední míře se zde učí i zodpovědnosti, spolupráci a toleranci k ostatním zpěvákům. Vyučovací předmět Sborový zpěv je určen nejen pro žáky studující studijní zaměření Sólóví zpěv, ale také pro všechny ostatní žáky školy.

Učební plán:

	PHV		I. stupeň						
	1. r.	1. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Nauka o hudbě	1 – 1,5	1 – 1,5	1	1	1	1	1		

	II. stupeň				
	PR	I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Sborový zpěv	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3

Pozn.:

Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

Učební osnovy vyučovacího předmětu – Sborový zpěv:

I. STUPEŇ:

Přípravné studium

1. ročník

žák:

- popíše základní pravidla správného a přirozeného držení těla při zpěvu
- rozpozná vysoké a hluboké tóny
- formou her a napodobování provádí jednoduchá hlasová a dechová cvičení
- zpívá jednoduché lidové a umělé písně v rozsahu 5-6 tónů

2. ročník

žák:

- popíše zásady klidného, přirozeného dechu (klidný, hluboký nádech, výdech co nejdelší, plynulý)
- hravou formou zkoumá možnosti svého hlasu, zopakuje jednoduchou melodii
- vlastními slovy vysvětlí slova písně
- zpívá jednoduché písně ve střední poloze

1. ročník

žák:

- vysvětlí pravidla správného, přirozeného držení těla při zpěvu
- popíše a vysvětlí 3 fáze dechu (nádech – zadržetí – výdech)
- deklamuje text písně
- interpretuje jednoduchou melodii a rytmus
- zpívá unisono
- na vystoupení zpívá z paměti s jednoduchým klavírním doprovodem

2. ročník

žák:

- předvede zásady správného, přirozeného držení těla při zpěvu
- ukáže klidné a hluboké dýchání na bránici
- při hlasových cvičeních správně artikuluje, uvolňuje bradu, dbá na přirozenou polohu jazyka
- rozlišuje forte, piano i dle dirigentských gest
- nepřepíná své síly
- zpívá písně odpovídající jeho schopnostem a věku ve své přirozené poloze
- své chování podřídí potřebám kolektivu, chodí včas a připravený na zkoušky sboru
- zpívá s instrumentálním doprovodem, pozná a reaguje na předehru, mezihru, dohru

3. ročník

žák:

- používá zásady správného postoje a posedu při zpěvu
- využívá základní návyky a dovednosti dechové techniky a pomocí jich dodržuje dechové fráze
- přirozeně artikuluje
- zvládá jednoduché vedení kantilény, zpěv legato
- rozlišuje základní dynamiku a agogiku
- zazpívá jednoduché lidové a umělé písně s intonační jistotou a přesným rytmickým cítěním
- diskutuje o obsahu a náladě písně s učitelem
- reaguje na jednoduchá sbormistrova gesta

4. ročník

žák:

- dodržuje dechové fráze v hlasových cvičeních i studovaných písních
- správně artikuluje, měkce nasazuje tóny, zpívá hlavovým tónem
- nezpívá v nepřirozené hlasové poloze
- předvede základní dynamické a agogické změny
- poslouchá ostatní zpěváky, přizpůsobuje se v tempu, dynamice
- své chování podřizuje potřebám kolektivu, chodí včas a připravený na zkoušky sboru, je ukázněný, tolerantní, ohleduplný a spolehlivý
- zpívá písně a capella s intonační jistotou

5. ročník

žák:

- předvede zásady správného, přirozeného držení těla při zpěvu
- zná a dodržuje zásady hlasové hygieny a hlasové kultury
- na základě porozumění textu písně využívá adekvátní výrazové prostředky, sám určí dynamiku jednotlivých frází
- udrží svůj hlas v jednoduchém dvojhlase, čte jeho notový zápis
- doprovodí sbor hrou na jednoduché rytmické nástroje
- vnímá vyváženost hlasů ve sborové skladbě

- vysvětlí pravidla nenuceného, ale kultivovaného chování na kulturních akcích, vhodně se na ně obléká
- při jednotlivých zkouškách a koncertech cílevědomě pracuje na odstraňování trémy

6. ročník

žák:

- udržuje správný poměr mezi napětím a uvolněním dechového a fonačního svalstva
- realizuje hlasová cvičení vedoucí k vyrovnávání hlasu v celé své poloze a rozšiřování hlasového rozsahu
- spolupracuje s hudebním doprovodem
- při veřejném vystoupení pracuje s trémou tak, aby jeho výkon byl kultivovaný a přirozený
- dle svých možností a zájmů výrazově rozlišuje interpretací různé styly a žánry
- při samostudiu sleduje ukázky interpretace sborových děl jinými tělesy
- svůj zpěv dynamicky podřídí aktuálnímu zvuku sboru – dynamicky se neprosazuje, nepřepíná hlas
- ve sborové partituře sleduje zápis svého hlasu, hudební fráze
- reaguje na sbormistrova gesta – nástup, ukončení fráze, tempové a dynamické změny
- zpívá dvojhlasně v terciích a sextách, zpívá kánon

7. ročník

žák:

- důsledně uplatňuje hlasovou hygienu
- dbá na zachování lehkosti a přirozenosti hlasu
- rozumí a vysvětlí principy sborové partitury a rozdělování zpěváků do hlasů
- pečuje o svěžený notový materiál
- čistě intonuje svůj part ve vícehlase s instrumentálním doprovodem
- kultivovaně interpretuje lidové i umělé skladby na základě využití správné pěvecké techniky i s doprovodem klavíru či jiného nástroje
- studium tohoto ročníku ukončí svým absolventským veřejným vystoupením

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

žák:

- předvede zásady správného, přirozeného držení těla při zpěvu
- využívá základní návyky a dovednosti dechové techniky a jejich pomocí dodržuje dechové fráze
- při hlasových cvičeních správně artikuluje, uvolňuje bradu, dbá na přirozenou polohu jazyka, měkké nasazení tónu
- dbá na zachování lehkosti a přirozenosti hlasu
- zná a dodržuje zásady hlasové hygieny a hlasové kultury
- reaguje na sbormistrova gesta – nástup ukončení fráze, tempové a dynamické změny
- ve sborové partituře sleduje zápis svého hlasu
- při veřejném vystoupení pracuje s trémou tak, aby jeho výkon byl kultivovaný a přirozený
- své chování podřídí potřebám kolektivu, chodí včas a připravený na zkoušky sboru
- svůj zpěv dynamicky podřídí aktuálnímu zvuku sboru – dynamicky se neprosazuje, nepřepíná hlas
- udrží svůj hlas v jednoduchém dvojhlase
- doprovodí sbor hrou na jednoduché rytmické nástroje

I. ročník

žák:

- při interpretaci skladeb využívá základní pěvecké návyky, jako je pěvecké dýchání, měkké nasazení tónu, plně využívá kantilénový zpěv a sám vytváří hudební fráze na základě správného dýchání
- v celém svém rozsahu čistě intonuje
- pohotově se orientuje v notovém zápise a rozumí obsahu textu
- aktivně a zodpovědně spolupracuje s ostatními – chodí pravidelně a včas na zkoušky, umí svůj part, účastní se společných aktivit sboru – soustředění, koncerty a vystoupení

II. ročník

žák:

- čistě intonuje svůj hlas v náročnějších skladbách a capella i skladbách s instrumentálním doprovodem
- v přednesových skladbách používá plynulou kantilénu s ohledem na vedení a dodržování frází
- rozpoznává různá slohová období a dokáže k nim přiřadit slavná jména a díla
- kultivovaně interpretuje skladby na veřejných vystoupeních

III. ročník

žák:

- s pomocí zvládnuté dechové techniky uvědoměle používá základní pěvecké návyky ve spojení s hlasovou hygienou
- je schopen vlastního kritického hodnocení poslouchané vokální a vokálně instrumentální hudby
- zpívá z listu jednodušší skladby

IV. ročník

žák:

- na základě svých zkušeností volí při interpretaci vhodné výrazové prostředky, při interpretaci rozliší stylově a žánrově vokální skladby z různých slohových období
- má přehled o základní pěvecké literatuře různých slohových období
- pracuje s trémou a zazpívá svůj nastudovaný repertoár na absolventském vystoupení či soutěži

5.26 Studijní zaměření – Hra na háčkovou harfu

Učební plán:

		PHV		I. stupeň						
		1. r.	2. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hlavní předmět	Hra na háčkovou harfu	0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	1
	Přípravná hudební výchova*	1 – 1,5	1							
	Nauka o hudbě			1	1	1	1	1		
Povinně volitelný předmět	Komorní hra						1	1	1	1
	Sborový zpěv						2	2		

		PR	II. stupeň			
			I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hlavní předmět	Hra na háčkovou harfu	1	1	1	1	1
Povinně volitelný předmět	Komorní hra		1	1	1	1
	Sborový zpěv		2	2		

Pozn.:

Povinně volitelné předměty si žák zvolí na základě doporučení učitele. Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní hra jsou uvedeny ve studijním zaměření Hra na housle. Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Učební osnovy předmětu Přípravná hudební výchova a varianty jeho časové dotace jsou uvedeny v kapitole 5.1 Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

Učební osnovy vyučovacích předmětů: Hra na háčkovou harfu

Hra na háčkovou harfu

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

žák:

- napodobí správné sezení u nástroje
- orientuje se na strunách
- v prstových cvičeních používá první, druhý a třetí prst obou rukou
- zahraje podle sluchu říkadla a snadné dětské lidové písně

I. stupeň

1. ročník

žák:

- si osvojí a předvede základní návyky (správné držení těla a nástroje, postavení rukou)
- orientuje se na strunách
- hraje dvojhmaty
- v prstových cvičeních používá všechny 4 prsty obou rukou
- zahraje z paměti jednoduchou skladbičku nebo lidovou píseň

2. ročník

žák:

- hraje noty houslového klíče noty nad i pod osnovou
- zvládne a předvede podkládání ve stupnici C dur a trojzvuk ve formě s „stroze“
- předvede souhru pravé a levé ruky v jednoduchých písničkách
- vysvětlí notový zápis jednoduchých skladeb a při hraní jej respektuje
- použije přeladovací háčky v několika základních tóninách (C dur, G dur, Es dur)
- zahraje v unisonu s učitelem

3. ročník

žák:

- využívá základní návyky a dovednosti, použije základní technické prvky hry (zákl. úhozy s ohledem na kvalitu tónu, zákl. prstovou techniku)
- hraje stupnice přes 2 oktávy, trojzvuk ve formě „stroze“ a „rozloženě“, obraty kvintakordu dur
- hraje prstová cvičení střední obtížnosti
- využije zákl. harmonických funkcí a akordů při doprovodu dle svých indiv. schopností
- podle notových označení i podle vlastního cítění vyjádří náladu skladby dynamikou (p, mf, f) vhodně volenými tempy
- použije ladící háčky během hry

4. ročník

žák:

- předvede několik způsobů hry stupnic (rovný pohyb, protipohyb, prstoklad 1-2,2-3,3-4)
- zahraje trojzvuk stroze, rozloženě, arpeggio
- zahraje prstová cvičení střední obtížnosti (klouzáni palce)
- zahraje z paměti skladbu v rozsahu 1 strany obvyklého notového formátu
- podle svých schopností zahraje jednoduché písničky podle sluchu s doprovodem (T,S,D)

5. ročník

žák:

- zahraje technická prstová cvičení v tempu allegro
- zahraje plynule ve vyšších polohách
- během hry běžně používá ladící háčky
- zahraje doprovod podle zákl. akordic. značek
- zahraje stupnice v sextách
- zahraje trioly a tečkovaný rytmus
- samostatně vytvoří jednoduché prstoklady
- využije jemnější odstíny výrazových prostředků
- podle svých schopností doprovodí zpěv nebo melodický nástroj

6. ročník

žák:

- zahraje stupnice v terciích, dle svých schopností v rychlém tempu
- zahraje trojzvuky stroze, rozloženě, arpeggio a malý rozklad
- využije všech tónin ladících háčků (Es dur, B dur, F dur, C dur, G dur, D dur, A dur, E dur)

7. ročník

žák:

- prokáže, že ovládá základní nástrojovou techniku (přeladovací háčky, prstová technika stří. obtížnosti)
- zahraje plynule ve všech polohách a v základních tóninách
- zahraje složitější rytmy
- využije elementární poznatky o dynamických, agogických a dalších prostředcích při interpretaci skladeb různých dob a stylů
- zahraje doprovod podle notace i akordických značek
- vytvoří vlastní doprovody k písním

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

žák:

- zvládne a předvede výstupy I. cyklu studia

I. ročník

žák:

- zahraje rytmicky obtížné útvary (tango, habanera)
- zahraje z paměti skladbu v rozsahu dvou stran
- zahraje z listu jednoduchou skladbu
- si naladí nástroj

II. ročník

žák:

- využije techniky a síly úhozu k jemnému a barevnému propracování interpretované skladby
- vybere skladbu podle svého zájmu a sám ji nastuduje
- aktivně a podle svého zájmu vyhledává příležitosti k uplatnění nabytých dovedností
- zahraje rytmicky náročnou skladbu – kombinace trioly a duoly v pravé a levé ruce – tzv. „dvě na tři“

III. ročník

žák:

- samostatně zvolí způsob provedení technických prvků hry na nástroj podle charakteru a žánru interpretované skladby
- pracuje plasticky s dynamikou a jejími náhlými i pozvolnými změnami
- v levé ruce ovládá hru „étouffe“ palcem, v pravé hru staccato
- podle posluchačských i interpretačních zkušeností rozebere a zhodnotí výkon jiného interpreta

IV. ročník

žák:

- zahraje z paměti kadence
- hraje bez „pazvuků“
- zahraje flažolety v pravé i levé ruce
- při vyhledávání skladeb podle svého zájmu využívá internet, nabídkou knihoven, archivů a dalších institucí

Učební osnovy vyučovacích předmětů: Hra na háčkovou harfu – nepovinný předmět

Hra na háčkovou harfu-nepovinný předmět

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

žák:

- napodobí správné sezení u nástroje
- orientuje se na strunách
- v prstových cvičeních používá první a druhý prst obou rukou
- zahraje podle sluchu říkadla a snadné dětské lidové písně

I. stupeň

1. ročník

žák:

- si osvojí a předvede základní návyky (správné držení těla a nástroje, postavení rukou)
- orientuje se na strunách
- hraje dvojmaty
- v prstových cvičeních používá první druhý a třetí prst obou rukou
- zahraje z paměti jednoduchou skladbičku nebo lidovou píseň

2. ročník

žák:

- hraje noty houslového klíče i pod osnovou
- zvládne a předvede podkládání ve stupnici C dur a trojzvuk ve formě s „stroze“
- v prstových cvičeních používá všechny 4 prsty
- předvede souhru pravé a levé ruky v jednoduchých písničkách
- vysvětlí notový zápis jednoduchých skladeb a při hraní jej respektuje
- zahraje v unisonu s učitelem

3. ročník

žák:

- využívá základní návyky a dovednosti, použije základní technické prvky hry (zákl. úhozy s ohledem na kvalitu tónu, zákl. prstovou techniku)
- hraje stupnici C dur, trojzvuk ve formě „stroze“ a „rozloženě“, obraty kvintakordu-přes dvě oktávy
- hraje prstová cvičení střední obtížnosti
- podle notových označení i podle vlastního citění vyjádří náladu skladby dynamikou (p, mf, f) vhodně volenými tempy

4. ročník

žák:

- předvede několik způsobů hry stupnic (rovný pohyb, protipohyb, prstoklad 1-2,2-3,3-4)
- použije přeladovací háčky v několika základních tóninách (C dur, G dur, Es dur)
- využije zákl. harmonických funkcí a akordů při doprovodu dle svých indiv. schopností
- zahraje trojzvuk stroze, rozloženě, arpeggio
- zahraje prstová cvičení střední obtížnosti (klouzání palce)
- zahraje z paměti skladbu v rozsahu 1 strany obvyklého notového formátu
- podle svých schopností zahraje jednoduché písničky podle sluchu s doprovodem (T,S,D)

5. ročník

žák:

- předvede několik způsobů hry stupnic (rovný pohyb, protipohyb, prstoklad 1-2,2-3,3-4)
- zahraje technická prstová cvičení v tempu allegro
- použije ladící háčky během hry
- zahraje doprovod podle zákl. akordic. značek
- zahraje stupnice v sextách
- zahraje trioly a tečkovaný rytmus
- samostatně vytvoří jednoduché prstoklady
- využije jemnější odstíny výrazových prostředků

6. ročník

žák:

- zahraje stupnice v terciích, dle svých schopností v rychlém tempu
- zahraje trojzvuky stroze, rozloženě, arpeggio a malý rozklad
- zahraje plynule ve vyšších polohách
- během hry běžně používá ladící háčky

7. ročník

žák:

- prokáže, že ovládá základní nástrojovou techniku (přeladovací háčky, prstová technika stř. obtížnosti)
- zahraje plynule ve všech polohách a v základních tóninách
- zahraje složitější rytmy
- využije elementární poznatky o dynamických, agogických a dalších prostředcích při interpretaci skladeb různých dob a stylů
- zahraje doprovod podle notace i akordických značek
- vytvoří vlastní doprovody k písním

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

žák:

- zvládne a předvede výstupy I. cyklu studia

I. ročník

žák:

- zahraje rytmicky obtížné útvary (tango, habanera)
- zahraje z not skladbu v rozsahu dvou stran
- si naladí nástroj
- podle svých schopností doprovodí zpěv nebo melodický nástroj
- využije všech tónin ladících háčeků (Es dur, B dur, F dur, C dur, G dur, D dur, A dur, E dur)

II. ročník

žák:

- využije techniky a síly úhazu k jemnému a barevnému propracování interpretované skladby
- zahraje z listu jednoduchou skladbu
- zahraje rytmicky náročnou skladbu – kombinace trioly a duoly v pravé a levé ruce – tzv. „dvě na tři“

III. ročník

žák:

- pracuje plasticky s dynamikou a jejími náhlými i pozvolnými změnami
- aktivně a podle svého zájmu vyhledává příležitosti k uplatnění nabytých dovedností
- podle posluchačských i interpretačních zkušeností rozebere a zhodnotí výkon jiného interpreta

IV. ročník

žák:

- samostatně zvolí způsob provedení technických prvků hry na nástroj podle charakteru a žánru interpretované skladby
- hraje bez „pazvuků“
- zahraje flažolety v pravé i levé ruce
- při vyhledávání skladeb podle svého zájmu využívá internet, nabídkou knihoven, archivů a dalších institucí

5.27 Studijní zaměření – Hra na pedálovou harfu

Učební plán:

		PHV		I. stupeň						
		1. r.	2. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Hlavní předmět	Hra na pedálovou harfu	0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	1
	Přípravná hudební výchova*	1 – 1,5	1							
	Nauka o hudbě			1	1	1	1	1		
Povinně volitelný předmět	Komorní hra						1	1	1	1
	Sborový zpěv						2	2		

		PR	II. stupeň			
			I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Hlavní předmět	Hra na pedálovou harfu	1	1	1	1	1
Povinně volitelný předmět	Komorní hra		1	1	1	1
	Sborový zpěv		2	2		

Pozn.:

V nižších ročnících může student hrát na harfu háčkovou. Povinně volitelné předměty si žák zvolí na základě doporučení učitele. Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní hra jsou uvedeny ve studijním zaměření Hra na housle. Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Učební osnovy předmětu Přípravná hudební výchova a varianty jeho časové dotace jsou uvedeny v kapitole 5.1 Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě jsou shodné pro všechna studijní zaměření hudebního oboru a uvedeny v kapitole 5.28

Učební osnovy vyučovacích předmětů: Hra na pedálovou harfu

Hra na pedálovou harfu

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

žák:

- napodobí správné sezení u nástroje
- orientuje se na strunách

- v prstových cvičeních používá první, druhý a třetí prst obou rukou
- zahraje podle sluchu říkadla a snadné dětské lidové písně

I. stupeň

1. ročník

žák:

- si osvojí a předvede základní návyky (správné držení těla a nástroje, postavení rukou)
- orientuje se na strunách
- hraje dvojmaty
- v prstových cvičeních používá všechny 4 prsty obou rukou
- zahraje z paměti jednoduchou skladbičku nebo lidovou píseň

2. ročník

žák:

- hraje noty houslového klíče noty nad i pod osnovou
- zvládne a předvede podkládání ve stupnici C dur a trojzvuk ve formě s „stroze“
- předvede souhru pravé a levé ruky v jednoduchých písničkách
- vysvětlí notový zápis jednoduchých skladeb a při hraní jej respektuje
- použije přeladovací háčky v několika základních tóninách (C dur, G dur, Es dur)
- zahraje v unisonu s učitelem

3. ročník

žák:

- využívá základní návyky a dovednosti, použije základní technické prvky hry (zákl. úhozy s ohledem na kvalitu tónu, zákl. prstovou techniku)
- hraje stupnice přes 2 oktávy, trojzvuk ve formě „stroze“ a „rozloženě“, obraty kvintakordu dur
- hraje prstová cvičení střední obtížnosti
- využije zákl. harmonických funkcí a akordů při doprovodu dle svých indiv. schopností
- podle notových označení i podle vlastního cítění vyjádří náladu skladby dynamikou (p, mf, f) vhodně volenými tempy
- použije ladící háčky během hry

4. ročník

žák:

- hraje stupnice několika různými způsoby (rovným pohybem, protipohybem, prstoklady 1-2,2-3,3-4)
- zahraje trojzvuky a čtyřzvuky stroze, rozloženě, arpeggio
- zahraje prstová cvičení střední obtížnosti (klouzání palci)
- zahraje z paměti skladbu v rozsahu 1 strany obvyklého notového formátu
- podle svých schopností zahraje jednoduché písničky podle sluchu s doprovodem (T,S,D)
- uplatňuje se ve hře s jiným nástrojem
- správně používá pedály při hře jednoduchých skladeb

5. ročník

žák:

- zahraje technická prstová cvičení v tempu allegro
- zahraje plynule ve vyšších polohách
- během hry používá pedály
- zahraje doprovod podle zákl. akordic. značek

- zahraje stupnice v sextách
- zahraje trioly a tečkovaný rytmus
- samostatně vytvoří jednoduché prstoklady
- využije jemnější odstíny výrazových prostředků
- podle svých schopností doprovodí zpěv nebo melodický nástroj

6. ročník

žák:

- zahraje stupnice v terciích, dle svých schopností v rychlém tempu
- zahraje trojzvuky stroze, rozloženě, arpeggio a velký rozklad
- předvede étouffee, glissando, údery do desky, hru u desky (p.d.l.t.) a jiné specifické techniky
- samostatně nastaví pedály pro jakoukoli mollovou či durovou stupnici

7. ročník

žák:

- prokáže, že ovládá základní nástrojovou techniku (pedály, prstová technika stf. obtížnosti)
- zahraje plynule ve všech polohách a v základních tóninách
- zahraje složitější rytmy
- využije elementární poznatky o dynamických, agogických a dalších prostředcích při interpretaci skladeb různých dob a stylů
- zahraje doprovod podle notace i akordických značek
- vytvoří vlastní doprovody k písním
- zahraje akordy i velký rozklad pomocí „lomeného“ prstokladu

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

žák:

- zvládne a předvede výstupy I. cyklu studia

I. ročník

žák:

- zahraje rytmicky obtížné útvary (tango, habanera)
- zahraje z paměti skladbu v rozsahu dvou stran
- zahraje z listu jednoduchou skladbu
- si naladí nástroj

II. ročník

žák:

- využije techniky a síly úhozu k jemnému a barevnému propracování interpretované skladby
- vybere skladbu podle svého zájmu a sám ji nastuduje
- aktivně a podle svého zájmu vyhledává příležitosti k uplatnění nabytých dovedností
- zahraje rytmicky náročnou skladbu – kombinace trioly a duoly v pravé a levé ruce – tzv. „dvě na tři“
- při přípravě složitějších pasáží využívá enharmonickou úpravu

III. ročník

žák:

- samostatně zvolí způsob provedení technických prvků hry na nástroj podle charakteru a žánru interpretované skladby
- pracuje plasticky s dynamikou a jejími náhlými i pozvolnými změnami
- v levé ruce ovládá hru „étouffe“ palcem, v pravé hru staccato
- podle posluchačských i interpretačních zkušeností rozebere a zhodnotí výkon jiného interpreta

IV. ročník

žák:

- zahraje z paměti kadence
- tvoří tony s vyšší kontrolou zvuku
- hraje bez „pazvuků“
- zahraje flažolety v pravé i levé ruce
- při vyhledávání skladeb podle svého zájmu využívá internet, nabídkou knihoven, archivů a dalších institucí

5.28 Nauka o hudbě

Vyučovací předmět - Nauka o hudbě

Nauka o hudbě je hudebně-teoretický předmět, který je nedílnou součástí výuky žáků hudebního oboru ZUŠ a je samostatným předmětem. Žáci se v něm učí základním teoretickým a historickým poznatkům o hudbě, které jsou různými praktickými aktivitami procvičovány a tím je rozvíjena jejich hudebnost.

Učební plán:

- viz učební plány všech studijních zaměření hudebního oboru

Učební osnovy vyučovacího předmětu Nauka o hudbě:

1. ročník

žák:

- čte a píše noty v houslovém i basovém klíči (c-c³) včetně posuvek
- pojmenuje a rozliší délky not a pomlk
- popíše stavbu durové stupnice a vyjmenuje durové stupnice do 4# a 4b
- vysvětlí a používá základní značky a zkratky v notovém zápisu (akcent, koruna, ligatura, repetice, legato, prima a seconda volta, Da Capo al Fine)
- popíše nejdůležitější dynamická a tempová označení
- rozpozná a vytleská 2/4, 3/4 a 4/4 takt

2. ročník

žák:

- pojmenuje a vytvoří základní intervaly (čisté a velké)
- zapíše podle sluchu intervaly ve stupnici C dur
- vyjmenuje a popíše durové stupnice do 7# a 7b
- vysvětlí stavbu mollové stupnice a aplikuje ji ve variantách stupnice a moll
- vytvoří tónický kvintakord a jeho obraty
- definuje délky not a pomlk taktech osminových a půlových
- transponuje jednoduché melodie v durových a mollových tóninách
- zapíše jednoduchý rytmický úryvek
- zahraje či zazpívá jednoduché skladby z not nebo z paměti

3. ročník

žák:

- vyjmenuje a popíše mollové stupnice do 7# a 7b ve všech variantách
- odvodí paralelní a stejnojmenné stupnice
- vytvoří odvozené intervaly (malé, zvětšené a zmenšené)
- vytvoří kvintakord s obraty v durové i mollové tónině
- vyjmenuje základní harmonické funkce (T, S, D) a samostatně na nich vytvoří akordy
- sestaví dominantní (tvrdě malý) septakord
- popíše rozdělení hlasů i hudebních nástrojů do skupin a dokáže je rozlišit
- objasní obsazení různých nástrojových uskupení
- sluchově rozlišuje souzvuky tónů (2-4 tóny)

- doprovází písně ostinátním rytmem
- opakuje rytmické a melodické úryvky (Orffovy nástroje)
- zapíše jednoduchý melodicko-rytmický úryvek s použitím tónů durového a mollového kvintakordu

4. ročník

žák:

- vytvoří odvozené kvintakordy a septakordy
- rozezná v notovém zápisu základní melodické ozdoby a popíše je
- vysvětlí enharmonickou záměnu a chromatickou změnu
- vyjmenuje a popíše vyjadřovací prostředky hudby
- popíše a identifikuje základní hudební formy a skladebné druhy
- uvede rozdíly mezi programní a absolutní hudbou a vyjmenuje a popíše skladebné druhy programní hudby
- pojmenuje a napíše intervaly v rozsahu oktávy
- sluchově rozliší a zapíše intervaly čisté a velké
- zapíše jednoduchý čtyřtaktový záznam rytmu a melodie podle poslechu
- podle sluchu rozliší a zapíše durovou a mollovou stupnici ve všech variantách

5. ročník

žák:

- pojmenuje a napíše intervaly přesahující oktávu
- popíše a rozpozná charakteristické znaky jednotlivých stylových epoch
- sluchově rozlišuje vyjadřovací prostředky hudby při poslechu
- vyjadřuje své pocity z poslechu hudby a diskutuje o nich
- vyjmenuje nejvýznamnější skladatelské osobnosti od baroka po současnost a zařadí je do jednotlivých historických období
- stručně popíše vývoj moderní populární hudby
- vytváří jednoduchý doprovod k písním (základní harmonické funkce)
- podle poslechu zapíše vícetaktovou melodii
- popíše možnosti interpretace hudby jednotlivých nástrojových skupin
- vytvoří jednoduchou melodicko-rytmickou partituru

6. ročník

žák:

- vytvoří všechny septakordy a jejich obraty
- objasní základní akordické značky a umí je použít v souvislosti se základními harmonickými funkcemi a septakordy
- vyjmenuje církevní stupnice a sdělí jejich charakteristické znaky
- samostatně vytváří a přednese referáty o životě a tvorbě významných českých skladatelů všech období
- sleduje jednotlivé nástroje (či hlasy) v partituře při poslechu skladby
- vyjmenuje a popíše nejvýraznější období vývoje populární hudby a samostatně je hodnotí
- vytvoří akordický doprovod a rytmickou partituru k lidové písni a interpretuje ji společně se spolužáky

7. ročník

žák:

- objasní stavbu chromatické stupnice a stupnic exotických v souvislosti se stupnicemi diatonickými
- vysvětlí i méně používaná označení italského hudebního názvosloví
- samostatně vytváří a přednese referáty o životě a tvorbě významných evropských skladatelů od baroka po 20. století
- vyjmenuje nejvýznamnější interprety a skupiny populární hudby od 60. let do současnosti
- tvoří jednoduché partitury pro Orffovy nástroje
- vytvoří dvojhlas v písních
- po poslechu hodnotí vlastními slovy provedení skladeb různých období
- tvoří jednoduché partitury pro 3-5 melodických a rytmických nástrojů, zdůvodní použití nástrojů a zhodnotí provedení své skladby svými spolužáky

Vyučovací předmět Příprava k talentovým zkouškám

Učební plán:

	1 rok
Příprava k talentovým zkouškám	1hod

Učební osnovy vyučovacího předmětu Příprava k talentovým zkouškám:

žák:

- vyjmenuje, zapíše a sluchově rozezná stupnice diatonické, chromatické a exotické, objasní jejich stavbu, odvodí paralelní a stejnojmenné stupnice dur, moll, pojmenuje charakteristické intervaly stupnic
- pojmenuje, napíše, sluchově rozezná intervaly č., v., m. a zv.4, vytvoří odvozené intervaly
- zazpívá a sluchově rozliší pomocné písňe k intonaci a sluchové analýze intervalů
- vysvětlí a zapíše enharmonickou záměnu a chromatickou změnu
- vytvoří, zapíše a sluchově rozliší kvintakord dur i moll a jeho obraty, dominantní septakord a jeho obraty
- popíše stavbu kvintových akordů a odvozených septakordů
- pojmenuje základní harmonické funkce, vytvoří a zapíše kadenci v dur i moll
- zazpívá - kvintakord dur i moll a jeho obraty, obměny kvintakordu dur i moll, 3 celé tóny a 3 půltóny nahoru i dolů
- sluchově rozliší počet tónů z vícezvuku a zazpívá určený tón
- zaintonuje melodicky i harmonicky hraný interval nebo akord a určí jeho název, zapíše jej od zadaného tónu
- zazpívá předebraný 2 – 4 taktový melodickorytmický úryvek a zapíše jej
- vysvětlí všechny notové, dynamické, tempové, agogické značky v notovém zápisu
- vyjmenuje a popíše základní znaky jednotlivých hudebních období v historickém vývoji hudby, včetně nejvýznamnějších hudebních skladatelů českých i světových
- pojmenuje významná hudební tělesa, hudebníky, skladatele současnosti

6 VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU

Charakteristika výtvarného oboru

Základní umělecká škola poskytuje výuku v přípravném, základním a rozšířeném studiu. Studijní zaměření: Plošná a prostorová tvorba a vyučované předměty v 1. a 2. přípravném ročníku Výtvarné vyjadřování v I. a II. stupni Výtvarná tvorba. V Městci Králové studijní zaměření: Výtvarná tvorba a kultura a vyučované předměty v 1. a 2. přípravném ročníku Výtvarné vyjadřování v I. a II. stupni Výtvarná tvorba. Studijní zaměření: Keramika a modelování a vyučovaný předmět: Keramika a modelování. Pro všechny zaměření a celou dobu studia je společný předmět Výtvarná kultura. Žákům s hlubším zájmem o obor poskytujeme rozšířené studium, ve kterém se mohou připravovat k talentovým zkouškám na střední a vyšší odborné školy s výtvarným nebo pedagogickým zaměřením. K tomuto účelu je zavedeno studijní zaměření: RS - Plošná a prostorová tvorba a předmět: Studijní kresba, malba, modelování.

Dvěma cíli výtvarného oboru jsou výtvarné vzdělávání a výchovné působení. V oblasti výtvarné tvorby okruhy vzdělávání jsou: osvojování výtvarného jazyka, uvažování v tendencích základních vyjadřovacích prostředků kresby, malby, grafiky, plastiky, keramiky, osvojení základů studijní kresby, malby a modelování a vnímání, porozumění a přijetí výtvarné kultury. Výchovným cílem výtvarného oboru je podpora aktivního přístupu žáků k tvorbě, hledání inspiračních zdrojů v přírodě, historii, kultuře. Rozvíjení a prohlubování mezilidských vztahů, otevřená a citlivá komunikace v dialogu, utváření základních vzorců chování. Vytváření prostředí, kde žáci přijímají inspirační zdroje a jsou odvážní a tolerantní k názorům druhých, přebírají odpovědnost za své chování. Hledání estetických hodnot v běžném denním životě, rozvíjení zájmu o výtvarné umění a kulturu.

6.1 Přípravné studium

Učební plán – varianta 1: dvouleté přípravné studium

	1. ročník	2. ročník
Výtvarné vyjadřování	2,5	2,5
Výtvarná kultura	0,5	0,5
Sborový zpěv*	2	2

* Nepovinný předmět. Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Tento předmět může navštěvovat žák, který projevuje mimořádný talent a pílí, na doporučení třídního učitele a po schválení ředitelkou školy.

Učební plán – varianta 2: jednoleté přípravné studium

Výtvarné vyjadřování	2,5
Výtvarná kultura	0,5

Učební plán – varianta 3: dvouleté přípravné studium – Městec Králové

	1. ročník	2. ročník
Výtvarné vyjadřování	1,5	1,5
Výtvarná kultura	0,5	0,5

Učební plán – varianta 4: jednoleté přípravné studium – Městec Králové

Výtvarné vyjadřování	1,5
Výtvarná kultura	0,5

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Výtvarné vyjadřování

1. ročník

žák:

- kresbou a malbou reaguje na zážitky, na vlastní představy (kreslí příběh, uplatní detaily)
- užívá kresbu dřívkem, olejovým pastelem, měkkou tužkou, rudkou, perem, uhlem
- při haptických hrách hněte hlínu, tvaruje papír, prozkoumá tak vlastnosti užitých materiálů
- přizpůsobí velikost námětu formátu papíru
- použije výtvarný jazyk (využívá náhodnou skvrnu, mísí barvy, použije linii, šrafuru)
- záměrně užívá základní výtvarné techniky (kresba, malba, modelování) a materiály (papír, hlína)
- respektuje předem stanovená pravidla práce v týmu (přizpůsobí se názoru většiny, obhájí si vlastní názor, vytvoří dělnou a soustředěnou atmosféru)

2. ročník

žák:

- záměrně užívá a vyjmenuje základní výtvarné techniky
- maluje akvarelem, temperou, všemi druhy pastelů
- modeluje ploché prořezávané kachle
- zapojuje se do dialogu s učitelem nad výtvarnou prací, reaguje na hodnocení v dialogu
- rozliší přípravné grafické techniky (monotyp, tisk z koláže)

Výtvarná kultura

1. ročník

žák:

- slovy popíše zážitek z obrazu, plastiky, uměleckého díla, výstavy
- v diskusi nad výtvarným dílem vyjádří svůj názor, respektuje odlišné výtvarné názory
- zapojuje se do vyhledávání kulturních památek ve svém okolí, plastik ve veřejném prostoru, vytvoří si vlastní výtvarný názor
- vyhledá ilustrace výtvarníků v dětské literatuře

2. ročník

žák:

- popíše atmosféru uměleckého díla, místa, prostoru
- vyhledá a porovná autory tvorby pro děti (ilustrace)
- navštěvuje kulturní památky a výtvarně reaguje na zážitky malbou, kresbou
- rozliší umělecká díla (pozná rozdíl mezi obrazem, sochou)

6.2 Studijní zaměření – Plošná a prostorová tvorba

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1. r	2. r	3. r	4. r	5. r	6. r	7. r	I. r	II. r	III. r	IV. r
Výtvarná tvorba	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Výtvarná kultura	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Sborový zpěv*	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

* Nepovinný předmět. Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Tento předmět může navštěvovat žák, který projevuje mimořádný talent a pílí, na doporučení třídního učitele a po schválení ředitelkou školy.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Výtvarná tvorba

I. STUPEŇ:

1. ročník

žák:

- pozná a použije obrazotvorné prvky plošného i prostorového vyjádření (linie, struktura)
- výtvarně reaguje na smyslové zážitky, které ztvární pomocí dostupných prostředků (kresba, malba, grafika)
- využívá kreslířské a malířské materiály a vzájemně je vhodně kombinuje
- kreslí, maluje, modeluje, tvaruje z představy, podle skutečnosti
- užívá základní techniky prostorových činností – modeluje válečkovou technikou
- užívá výtvarné terminologie vzhledem ke svým zkušenostem, vědomostem
- s ohledem na své individuální schopnosti si stanoví cíle, které realizuje (vhodná volba prostředku pro vyjádření záměru)
- přiřadí jednotlivé nástroje k výtvarným technikám (kresba – kresebné nástroje, malba – štětce, špachtle)

2. ročník

žák:

- vědomě použije prvky výtvarného jazyka (linie, struktura, barva, tvar)
- užívá přípravné grafické techniky (monotyp) s užitím klasické technologie
- využívá materiály pro prostorovou tvorbu (papír, látka, plasty) a popíše jejich vlastnosti (pružnost, křehkost, pevnost, stálost)
- tvaruje papír, textil, igelit, motouz
- pro svou inspiraci použije podněty z reálného světa i ze světa fantazie
- vyjmenuje základní barvy

3. ročník

žák:

- vědomě použije, porovná a zhodnotí vlastnosti a vztahy prvků výtvarného jazyka (shoda, podobnost, kontrast, opakování, rytmus, proměna v čase)

- vyhledá pro objektovou tvorbu netradičními materiály, proměňuje běžné v nezvyklé), užívá klasické i moderní technologie (PC, digitální fotoaparát)
- užívá principu tisku z výšky
- modeluje keramickým způsobem – plátovou technikou, dodržuje sílu keramického střepu
- užívá prvky výtvarného jazyka (linie, barva, tvar, struktura, světlo)
- ve výrazové tvorbě užívá výtvarné nadsázky (barevné, tvarové, proporční), jako emocionálního vztahu ke světu
- převede smyslové podněty (zvuky, vůně) do vizuálních forem prostřednictvím prvků výtvarného jazyka (linie, barva, tvar)

4. ročník

žák:

- vědomě použije prvky výtvarného jazyka (linie, barva, tvar, struktura, světlo, objem)
- použije grafické principy tisku (tisk z hloubky) s využitím klasických technologií
- využívá stopy různých nástrojů a materiálů (uměle vyrobených, přírodních) a porovná jejich kvality
- vytvoří sbírky zajímavých, netradičních, recyklovaných materiálů pro objektovou tvorbu
- uplatní subjektivní zpodobení kresebných, malířských, modelovaných studií, užívá výtvarné nadsázky
- modeluje dutý tvar, respektuje sílu keramického střepu
- vyjmenuje komplementární (doplňkové barvy)

5. ročník

žák:

- kreslí s užitím tónů, odstínů, sytosti a nesyty stopou
- náměť rozvine do více variant řešení
- použije možnost více barevné grafiky, soutisk
- modeluje sochařským i keramickým způsobem
- tvaruje materiály: plech, pletivo, drát a vytvoří z nich objekty
- zhodnotí svoji práci s užitím výtvarné terminologie
- vědomě použije prvky výtvarného jazyka (linie, barva, tvar, struktura, světlo, objem, plocha, prostor)

6. ročník

žák:

- kreslí podle skutečnosti i z představy
- ve výrazové tvorbě výtvarně reaguje na smyslové zážitky, užívá archetypální pojmy - koncepty a individuálně a niterně na koncepty reaguje, vytvoří prekoncepty a propojuje tak výtvarnou tvorbu se sebepoznáváním a poznáváním
- užívá návrhovou kresbu, rozvine ji do několika variant řešení
- v malbě temperou, akvarelem, suchým pastelem využívá míchání odstínů
- výtvarně komponuje tvarové, barevné a prostorové vztahy, zhodnotí vlastnosti a vztahy prvků výtvarného jazyka (shoda, podobnost, kontrast, rytmus, dynamika)
- vyjmenuje a popíše grafické principy tisku (tisk, z hloubky, z výšky) a přiřadí k nim grafické techniky (suchá jehla, linoryt)

7. ročník

žák:

- svobodně užívá výtvarné techniky kresby, malby, grafiky, modelování, tvarování, konstruování
- ve studijní kresbě uplatní objektivní zpodobení věcí, zátiší, krajiny a portréty 4

- fotografuje své prostorové, modelované práce a objekty
- si z vlastních prací vytvoří vlastní portfolio
- fotografuje nepříliš členité náměty, vyhledá prvky výtvarného jazyka a kompozice
- užívá vybrané metody v současném výtvarném umění (počítačová grafika, fotografie) fotografii upraví ořezem, snížením nebo zvýšením světlostního nebo barevného kontrastu a dále použije pro další výtvarné zpracování v malbě, kresbě, grafice, proměňuje běžné záběry v nezvyklé kompozice z prvků výtvarného jazyka
- použije vhodné materiály ke konstruování (přírodniny, plasty, papír)

II. STUPEŇ

I. ročník

žák:

- zná a použije obrazotvorné prvky (bod, linie, barva, tvar, objem, plocha, prostor, světlo, barva, textura)
- v kompozičních cvičeních využívá výrazové a výtvarné vlastnosti a vztahy obrazotvorných prvků (shoda, podobnost, kontrast, opakování, rytmus, dynamika, struktura, pohyb, proměna v čase)
- realizuje individuální menší výtvarné projekty, ucelené souborné práce, na této úrovni se stává samostatnou a nezávislou osobností
- uplatní vlastní rejstřík výtvarných technik
- využívá média k tvorbě, PC, digitální fotoaparát
- vyhledá inspirační zdroje (výstavy, literatura, hudba) samostatně řeší výtvarné problémy, stává se nezávislou osobností
- v diskusi prezentuje svůj názor, zároveň respektuje názory ostatních

II. ročník

žák:

- vhodně vybere výtvarné techniky k námětu podle potřeby, jsou prostředkem vyjádření
- propojuje a rozliší obsah a formu (k námětu volí vhodný postup)
- studijně kreslí figurální detaily
- využívá abstrahování realistické kresby
- zhodnotí práci ostatních, toleruje odlišné výtvarné názory, podílí se na tvorbě pravidel týmové spolupráce
- při korektuře obhájí smysl a způsob svého vlastního vyjádření nebo změni pracovní postup

III. ročník

žák:

- užívá náročnější techniky (grafika, keramika, plastika)
- ve výrazové tvorbě užívá analytické cesty, využívá syntézu (spojuje větší tématické celky) a analýzu (realizuje výtvarné cykly a řady)
- při navrhování grafických úkolů (znak, logo, plakát) využívá k tvorbě znaky, symboly, posuny významu, analyzuje, parafrázuje, abstrahuje
- vybere netradiční materiály pro objektovou tvorbu s ohledem na jejich všestranné využití a vlastnosti (tvrdost, hebkost, tvárnost i zvuk, vůně)
- přiřadí hlubší myšlenkový význam objektům instalacím a výtvarným akcím (vyčlení předmět z jeho obvyklého prostředí tím z něj vytvoří objekt, instalací objektů do prostředí proměňuje – místnost, krajinu land - art)
- prostřednictvím výrazové tvorby poznává podoby světa a mezilidské vztahy, k výrazové tvorbě užívá intuitivní cesty (uplatní poznávání, prožívání smyslových podnětů, vyjádří pocity, nálady prožitky nefigurativním projevem pomocí stop nástrojů, barev linií a tvarů)

- využívá média k tvorbě (PC, digitální fotoaparát)

IV. ročník

žák:

- navrhuje a realizuje grafický design nebo design předmětů, využívá znaky a symboly, analýzu, syntézu, parafrázi, abstrahování
- uplatní perspektivní zobrazování a kompoziční vztahy
- zhodnotí svoji práci, rozebere příčinu nezdaru, formuluje a obhájí svůj názor, v dialogu nad prací respektuje různá hlediska, odlišné názory
- správně použije výtvarnou terminologii vztahující se k dané oblasti (malířské, grafické, modelovací postupy)
- podílí se na utváření pravidel týmové spolupráce při realizaci výtvarného projektu
- rozlišuje a propojuje obsah a formu, vhodně vybere výtvarnou techniku ke zvolenému námětu s ohledem na její výrazové účinky
- analyzuje výtvarný problém ve vztahu k námětu (barevnost, světlostní kontrast, prostorovost)
- vytvoří vlastní portfolio s využitím klasických i moderních technologií
- ve výrazové tvorbě respektuje podoby světa a mezilidských vztahů a prozkoumá je z různých úhlů
- vysvětlí a popíše koncept svých výtvarných akcí, objektů a instalací a uplatní při své tvorbě hlediska (čas, lokalita, kulturní a ekologická souvislost)

Výtvarná kultura

I. STUPEŇ:

1. ročník

žák:

- slovně popíše svůj zážitek z uměleckého díla, popíše viděné
- pro inspiraci k tvorbě využívá ukázky reprodukcí uměleckých děl
- parafrázuje vlastní tvorbou reprodukcí nebo originál uměleckého díla (barevná, materiálová proměna)
- zapojuje se do vyhledávání kulturních památek ve svém okolí a městě
- rozliší pojmy obraz, socha, objekt

2. ročník

žák:

- popíše způsob vystavování výtvarných děl (instalace – vhodný prostor)
- rozliší pojem stálá sbírka, krátkodobá výstava
- vytvoří sbírku reprodukcí pro svou inspiraci k další tvorbě, ale i k vlastní tvorbě (reprodukce parafrázuje, proměňuje barevnost, lineárně přepisuje)
- spojuje téma výtvarných řad a projektů s ukázkami korespondujícími s vybraným tématem (obrazy, plastiky, objekty)

3. ročník

žák:

- vyhledá kulturní události v regionu (výstavy, přednášky z DVK)
- popíše viděné na obraze, plastice, objektu (zvolený materiál, barevnost, kompozice)
- při parafrázi reprodukce proměňuje její vlastnosti (barevnost, struktury)
- parafrázuje reprodukce koláží, dekoláží

4. ročník

žák:

- rozliší jednotlivé oblasti výtvarného umění: malířství, sochařství, architektura, design
- vyhledá estetické kvality v okolním světě (předměty, vybavení, architektura, design výrobků)
- prezentuje záznamy ze svého výtvarného deníku (záznamy z výstav), vytvoří si vlastní výtvarný názor (na výstavu)
- vyhledá ukázky umění pravěku a Egypta

5. ročník

žák:

- stručně charakterizuje slohové odlišnosti, chronologicky seřadí umělecké slohy
- vyhledá ukázky umění antiky, raně křesťanského a románského umění z dostupných zdrojů (literatura, internet)
- respektuje odlišné výtvarné názory, kultury
- rozliší základní pojmy obraz, socha, plastika, objekt
- výuku dějin propojuje s průřezovým poznáváním výtvarné kultury podle pro potřeby projektové výuky (výtvarné řady)

6. ročník

žák:

- vyhledá umění gotiky a renesance
- uspořádá své portfolio v reálné i digitální podobě
- volně výtvarně parafrázuje reprodukce, využívá kombinace více reprodukcí -roláž
- označí prostory pro vystavování uměleckých děl (muzea, galerie)
- uplatní ukázky umění 20. století při vlastní tvorbě (geometrická abstrakce)

7. ročník

žák:

- seřadí etapy vývoje výtvarného umění a popíše jejich základní znaky
- vyhledá ukázky umění baroka a 19. století z dostupných zdrojů (literatura, internet)
- formou referátů prezentuje své poznatky z výtvarných výstav, shlédnutých filmů s výtvarným počinem, vyhledá literaturu k DVK
- analyzuje umělecké dílo (uspořádání linií, barevná kompozice)
- výuku dějin propojuje s průřezovým poznáváním výtvarné kultury podle potřeby projektové výuky (výtvarné projekty)

II. STUPEŇ

I. ročník

žák:

- vyhledá kulturní události a doporučí je ostatním spolužákům
- z vlastního zájmu obohacuje svůj přehled o výstavách, muzeích a kulturních památkách
- výtvarně reaguje na umělecká díla (výtvarná parafráze, volný přepis, proměna barevnosti, změna materiálů)
- přiřadí k sobě výtvarné umění a významné složky výtvarného jazyka
- vyhledá ukázky abstraktního umění a období jeho vývoje v průběhu 20. století
- vysvětlí pojem abstraktní tvorba

II. ročník

žák:

- porovnává svoji tvorbu s výtvarníky (malíři, sochaři, architektky, grafiky, konceptuálními umělci)
- připraví a vybere vhodný způsob prezentace své tvorby (adjustace, výstavní koncepce), zapaspartuje práce
- slovně nebo výtvarně analyzuje umělecké dílo (uspořádání linií, barevná kompozice, světelné vztahy, tvarové kontrasty nebo harmonie, vztah formy a obsahu)
- vyhledá moderní design ve svém okolí (předměty denní potřeby, písmo, oděvy, interiéry)
- vyhledá inspiraci a podněty pro vlastní tvorbu v různých oblastech světové kultury (malířství, sochařství, architektura, design)

III. ročník

žák:

- doporučí ostatním výstavy, filmy s výtvarným počinem, literaturu z DVK
- fotografuje své práce, rozřídí je do složek v elektronickém archivu (kresby, malby, grafiky, modelování a keramika, objekty), obhájí a prezentuje práci vlastní i druhých v týmu při obhajobě výtvarného projektu
- vybere si vhodné okruhy umění nebo autorské osobnosti pro svou profesionální přípravu
- vyhledá ukázky umění 50. a 60. let 20. století

IV. ročník

žák:

- přiřadí charakteristiky k uměleckým slohům a směrům
- analyzuje umělecké dílo (kompozice, vztah formy a obsahu, uplatnění kontrastů a harmonií)
- obohacuje soubor svých znalostí moderního a současného umění (současné výstavy, internetové stránky galerií, profily výtvarníků, literatura k dějinám výtvarné kultury, monografie umělců)
- vyhledá samostatně inspirační zdroje pro svou tvorbu v oblasti světové kultury a vědy

6.3 Studijní zaměření – Výtvarná tvorba a kultura

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1. r	2. r	3. r	4. r	5. r	6. r	7. r	I. r	II. r	III. r	IV. r
Výtvarná tvorba	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Výtvarná kultura	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

* Podle tohoto studijního zaměření žáci studují na pobočce ZUŠ v Městci Králové

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Výtvarná tvorba

I. STUPEŇ:

1. ročník

žák:

- pozná a použije obrazotvorné prvky plošného i prostorového vyjádření (linie, struktura)
- výtvarně reaguje na smyslové zážitky, které ztvární pomocí dostupných prostředků (kresba, malba, grafika)
- využívá kreslířské a malířské materiály a vzájemně je vhodně kombinuje
- kreslí, maluje, modeluje, tvaruje z představy, podle skutečnosti
- užívá základní techniky prostorových činností – modeluje válečkovou technikou
- užívá výtvarné terminologie vzhledem ke svým zkušenostem, vědomostem
- s ohledem na své individuální schopnosti si stanoví cíle, které realizuje (vhodná volba prostředku pro vyjádření záměru)
- přiřadí jednotlivé nástroje k výtvarným technikám (kresba – kresebné nástroje, malba – štětce, špachtle)

2. ročník

žák:

- vědomě použije prvky výtvarného jazyka (linie, struktura, barva, tvar)
- užívá přípravné grafické techniky (monotyp) s užitím klasické technologie
- využívá materiály pro prostorovou tvorbu (papír, látka, plasty) a popíše jejich vlastnosti (pružnost, křehkost, pevnost, stálost)
- tvaruje papír, textil, igelit, motouz
- pro svou inspiraci použije podněty z reálného světa i ze světa fantazie
- vyjmenuje základní barvy

3. ročník

žák:

- vědomě použije, porovná a zhodnotí vlastnosti a vztahy prvků výtvarného jazyka (shoda, podobnost, kontrast, opakování, rytmus, proměna v čase)
- vyhledá pro objektovou tvorbu netradičními materiály, proměňuje běžné v nezvyklé), užívá klasické i moderní technologie (PC, digitální fotoaparát)
- užívá principu tisku z výšky
- modeluje keramickým způsobem – plátovou technikou, dodržuje sílu keramického střepu
- užívá prvky výtvarného jazyka (linie, barva, tvar, struktura, světlo)
- ve výrazové tvorbě užívá výtvarné nadsázky (barevné, tvarové, proporční), jako emocionálního vztahu ke světu

- převede smyslové podněty (zvuky, vůně) do vizuálních forem prostřednictvím prvků výtvarného jazyka (linie, barva, tvar)

4. ročník

žák:

- vědomě použije prvky výtvarného jazyka (linie, barva, tvar, struktura, světlo, objem)
- použije grafické principy tisku (tisk z hloubky) s využitím klasických technologií
- využívá stopy různých nástrojů a materiálů (uměle vyrobených, přírodních) a porovná jejich kvality
- vytvoří sbírky zajímavých, netradičních, recyklovaných materiálů pro objektovou tvorbu
- uplatní subjektivní zpodobení kresebných, malířských, modelovaných studií, užívá výtvarné nadsázky
- modeluje dutý tvar, respektuje sílu keramického střepu
- vyjmenuje komplementární (doplňkové barvy)

5. ročník

žák:

- kreslí s užitím tónů, odstínů, sytostí a nesyty
- námět rozvine do více variant řešení
- použije možnost více barevné grafiky, soutisku
- modeluje sochařským i keramickým způsobem
- tvaruje materiály: plech, pletivo, drát a vytvoří z nich objekty
- zhodnotí svoji práci s užitím výtvarné terminologie
- vědomě použije prvky výtvarného jazyka (linie, barva, tvar, struktura, světlo, objem, plocha, prostor)

6. ročník

žák:

- kreslí podle skutečnosti i z představy
- ve výrazové tvorbě výtvarně reaguje na smyslové zážitky, užívá archetypální pojmy - koncepty a individuálně a niterně na koncepty reaguje, vytvoří prekoncepty a propojuje tak výtvarnou tvorbu se sebepoznáním a poznáváním
- užívá návrhovou kresbu, rozvine ji do několika variant řešení
- v malbě temperou, akvarelem, suchým pastelem využívá míchání odstínů
- výtvarně komponuje tvarové, barevné a prostorové vztahy, zhodnotí vlastnosti a vztahy prvků výtvarného jazyka (shoda, podobnost, kontrast, rytmus, dynamika)
- vyjmenuje a popíše grafické principy tisku (tisk, z hloubky, z výšky) a přiřadí k nim grafické techniky (suchá jehla, linoryt)

7. ročník

žák:

- svobodně užívá výtvarné techniky kresby, malby, grafiky, modelování, tvarování, konstruování
- ve studijní kresbě uplatní objektivní zpodobení věcí, zátiší, krajiny a portréty
- fotografuje své prostorové, modelované práce a objekty
- si z vlastních prací vytvoří vlastní portfolio
- fotografuje nepřiličtí členité náměty, vyhledá prvky výtvarného jazyka a kompozice
- užívá vybrané metody v současném výtvarném umění (počítačová grafika, fotografie) fotografii upraví ořezem, snížením nebo zvýšením světlostního nebo barevného kontrastu a dále použije pro další výtvarné zpracování v malbě, kresbě, grafice, proměňuje běžné záběry v nezvyklé kompozice z prvků výtvarného jazyka
- použije vhodné materiály ke konstruování (přírodniny, plasty, papír)

- realizuje individuální výtvarné projekty, jejichž myšlenka vychází z vlastních inspiračních zdrojů (literatura, hudba, film)

II. STUPEŇ

I. ročník

žák:

- zná a použije obrazotvorné prvky (bod, linie, barva, tvar, objem, plocha, prostor, světlo, barva, textura)
- v kompozičních cvičeních využívá výrazové a výtvarné vlastnosti a vztahy obrazotvorných prvků (shoda, podobnost, kontrast, opakování, rytmus, dynamika, struktura, pohyb, proměna v čase)
- realizuje individuální menší výtvarné projekty, ucelené souborné práce, na této úrovni se stává samostatnou a nezávislou osobností
- uplatní vlastní rejstřík výtvarných technik
- využívá média k tvorbě, PC, digitální fotoaparát
- vyhledá inspirační zdroje (výstavy, literatura, hudba) samostatně řeší výtvarné problémy, stává se nezávislou osobností
- v diskuzi prezentuje svůj názor, zároveň respektuje názory ostatních

II. ročník

žák:

- vhodně vybere výtvarné techniky k námětu podle potřeby, jsou prostředkem vyjádření
- propojuje a rozliší obsah a formu (k námětu volí vhodný postup)
- studijně kreslí figurální detaily
- využívá abstrahování realistické kresby
- zhodnotí práci ostatních, toleruje odlišné výtvarné názory, podílí se na tvorbě pravidel týmové spolupráce
- při korektuře obhájí smysl a způsob svého vlastního vyjádření nebo změní pracovní postup

III. ročník

žák:

- užívá náročnější techniky (grafika, keramika, plastika)
- ve výrazové tvorbě užívá analytické cesty, využívá syntézu (spojuje větší tématické celky) a analýzu (realizuje výtvarné cykly a řady)
- při navrhování grafických úkolů (znak, logo, plakát) využívá k tvorbě znaky, symboly, posuny významu, analyzuje, parafrázuje, abstrahuje
- vybere netradiční materiály pro objektovou tvorbu s ohledem na jejich všestranné využití a vlastnosti (tvrdost, hebkost, tvárnost i zvuk, vůně)
- přiřadí hlubší myšlenkový význam objektům instalacím a výtvarným akcím (vyčlení předmět z jeho obvyklého prostředí tím z něj vytvoří objekt, instalací objektů do prostředí proměňuje – místnost, krajinu land - art)
- prostřednictvím výrazové tvorby poznává podoby světa a mezilidské vztahy, k výrazové tvorbě užívá intuitivní cesty (uplatní poznávání, prožívání smyslových podnětů, vyjádří pocity, nálady prožitky nefigurativním projevem pomocí stop nástrojů, barev linií a tvarů)
- využívá média k tvorbě (PC, digitální fotoaparát)

IV. ročník

žák:

- navrhuje a realizuje grafický design nebo design předmětů, využívá znaky a symboly, analýzu, syntézu, parafrázi, abstrahování
- uplatní perspektivní zobrazování a kompoziční vztahy
- zhodnotí svoji práci, rozebere příčinu nezdaru, formuluje a obhájí svůj názor, v dialogu nad prací respektuje různá hlediska, odlišné názory
- správně použije výtvarnou terminologii vztahující se k dané oblasti (malířské, grafické, modelovací postupy)
- podílí se na utváření pravidel týmové spolupráce při realizaci výtvarného projektu
- rozlišuje a propojuje obsah a formu, vhodně vybere výtvarnou techniku ke zvolenému námětu s ohledem na její výrazové účinky
- analyzuje výtvarný problém ve vztahu k námětu (barevnost, světlostní kontrast, prostorovost)
- vytvoří vlastní portfolio s využitím klasických i moderních technologií
- ve výrazové tvorbě respektuje podoby světa a mezilidských vztahů a prozkoumá je z různých úhlů
- vysvětlí a popíše koncept svých výtvarných akcí, objektů a instalací a uplatní při své tvorbě hlediska (čas, lokalita, kulturní a ekologická souvislost)

Výtvarná kultura

I. STUPEŇ:

1. ročník

žák:

- slovně popíše svůj zážitek z uměleckého díla, popíše viděné
- pro inspiraci k tvorbě využívá ukázky reprodukcí uměleckých děl
- parafrázuje vlastní tvorbou reprodukcí nebo originál uměleckého díla (barevná, materiálová proměna)
- zapojuje se do vyhledávání kulturních památek ve svém okolí a městě
- rozliší pojmy obraz, socha, objekt

2. ročník

žák:

- popíše způsob vystavování výtvarných děl (instalace – vhodný prostor)
- rozliší pojem stálá sbírka, krátkodobá výstava
- vytvoří sbírku reprodukcí pro svou inspiraci k další tvorbě, ale i k vlastní tvorbě (reprodukce parafrázuje, proměňuje barevnost, lineárně přepisuje)
- spojuje téma výtvarných řad a projektů s ukázkami korespondujícími s vybraným tématem (obrazy, plastiky, objekty)

3. ročník

žák:

- vyhledá kulturní události v regionu (výstavy, přednášky z DVK)
- popíše viděné na obraze, plastice, objektu (zvolený materiál, barevnost, kompozice)
- při parafrázi reprodukce proměňuje její vlastnosti (barevnost, struktury)
- parafrázuje reprodukce koláží, dekoláží

4. ročník

žák:

- rozliší jednotlivé oblasti výtvarného umění: malířství, sochařství, architektura, design
- vyhledá estetické kvality v okolním světě (předměty, vybavení, architektura, design výrobků)
- prezentuje záznamy ze svého výtvarného deníku (záznamy z výstav), vytvoří si vlastní výtvarný názor (na výstavu)
- vyhledá ukázky umění pravěku a Egypta

5. ročník

žák:

- stručně charakterizuje slohové odlišnosti, chronologicky seřadí umělecké slohy
- vyhledá ukázky umění antiky, raně křesťanského a románského umění z dostupných zdrojů (literatura, internet)
- respektuje odlišné výtvarné názory, kultury
- rozliší základní pojmy obraz, socha, plastika, objekt
- výuku dějin propojuje s průřezovým poznáváním výtvarné kultury podle pro potřeby projektové výuky (výtvarné řady)

6. ročník

žák:

- vyhledá umění gotiky a renesance
- uspořádá své portfolio v reálné i digitální podobě
- volně výtvarně parafrázuje reprodukce, využívá kombinace více reprodukcí -roláž
- označí prostory pro vystavování uměleckých děl (muzea, galerie)
- uplatní ukázky umění 20. století při vlastní tvorbě (geometrická abstrakce)

7. ročník

žák:

- seřadí etapy vývoje výtvarného umění a popíše jejich základní znaky
- vyhledá ukázky umění baroka a 19. století z dostupných zdrojů (literatura, internet)
- formou referátů prezentuje své poznatky z výtvarných výstav, shlédnutých filmů s výtvarným počinem, vyhledá literaturu k DVK
- analyzuje umělecké dílo (uspořádání linií, barevná kompozice)
- výuku dějin propojuje s průřezovým poznáváním výtvarné kultury podle potřeby projektové výuky (výtvarné projekty)

II. STUPEŇ

I. ročník

žák:

- vyhledá kulturní události a doporučí je ostatním spolužákům
- z vlastního zájmu obohacuje svůj přehled o výstavách, muzeích a kulturních památkách
- výtvarně reaguje na umělecká díla (výtvarná parafráze, volný přepis, proměna barevnosti, změna materiálů)
- přiřadí k sobě výtvarné umění a významné složky výtvarného jazyka
- vyhledá ukázky abstraktního umění a období jeho vývoje v průběhu 20. století
- vysvětlí pojem abstraktní tvorba

II. ročník

žák:

- porovnává svoji tvorbu s výtvarníky (malíři, sochaři, architektky, grafiky, konceptuálními umělci)
- připraví a vybere vhodný způsob prezentace své tvorby (adjustace, výstavní koncepce), zapaspartuje práce
- slovně nebo výtvarně analyzuje umělecké dílo (uspořádání linií, barevná kompozice, světelné vztahy, tvarové kontrasty nebo harmonie, vztah formy a obsahu)
- vyhledá moderní design ve svém okolí (předměty denní potřeby, písmo, oděvy, interiéry)
- vyhledá inspiraci a podněty pro vlastní tvorbu v různých oblastech světové kultury (malířství, sochařství, architektura, design)

III. ročník

žák:

- doporučí ostatním výstavy, filmy s výtvarným počinem, literaturu z DVK
- fotografuje své práce, roztrídí je do složek v elektronickém archivu (kresby, malby, grafiky, modelování a keramika, objekty), obhájí a prezentuje práci vlastní i druhých v týmu při obhajobě výtvarného projektu
- vybere si vhodné okruhy umění nebo autorské osobnosti pro svou profesionální přípravu
- vyhledá ukázky umění 50. a 60. let 20. století

IV. ročník

žák:

- přiřadí charakteristiky k uměleckým slohům a směrům
- analyzuje umělecké dílo (kompozice, vztah formy a obsahu, uplatnění kontrastů a harmonií)
- obohacuje soubor svých znalostí moderního a současného umění (současné výstavy, internetové stránky galerií, profily výtvarníků, literatura k dějinám výtvarné kultury, monografie umělců)
- vyhledá samostatně inspirační zdroje pro svou tvorbu v oblasti světové kultury a vědy

6.4 Studijní zaměření – Keramika a modelování

Přípravné studium

Učební plán – varianta 1: dvouleté přípravné studium

	1. ročník	2. ročník
Přípravné modelování a keramika	2,5	2,5
Výtvarná kultura	0,5	0,5
* Sborový zpěv	2	2

Výuka probíhá v blocích.

* Nepovinný předmět. Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Tento předmět může navštěvovat žák, který projevuje mimořádný talent a pílí, na doporučení třídního učitele a po schválení ředitelkou školy.

Učební plán – varianta 2: jednoleté přípravné studium

Přípravné modelování a keramika	2,5
Výtvarná kultura	0,5

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Přípravné modelování a keramika

1. ročník

žák:

- využívá ke zjištění vlastností keramické hlíny haptických her (hlínu mačká, hněte, válí, tvaruje a otiskuje do ní různé nástroje a jiné netradiční materiály)
- pozná a použije prvky výtvarného jazyka (využívá linie, tvary, barvy)
- užívá základní výtvarné techniky (kresba, modelování, tvarování) a materiály (papír, hlína) z papíru vytvoří šablony
- použije nástroje k modelování (špachtle, očko, nože, cidlina)
- realizuje dílčí cíle, které si předem stanoví (zpracuje hlínu, tvaruje)

2. ročník

žák:

- záměrně užívá a vyjmenuje základní výtvarné techniky (kresba, modelování a materiály (papír, hlína)
- modeluje prořezávané ploché kachle
- reaguje na korekturu učitele, opraví partii výrobku, keramický postup
- popíše způsob uchovávání hlíny v plastickém stavu
- použije glazury na povrchovou úpravu

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1. r	2. r	3. r	4. r	5. r	6. r	7. r	I. r	II. r	III. r	IV. r
Keramika a modelování	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5

Výtvarná kultura	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
* Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Učební osnovy vyučovacích předmětu Výtvarná kultura jsou uvedeny ve studijním zaměření Plošná a prostorová tvorba.

* Nepovinný předmět. Učební osnovy vyučovacích předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Tento předmět může navštěvovat žák, který projevuje mimořádný talent a pílí, na doporučení třídního učitele a po schválení ředitelkou školy.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Keramika a modelování

I. STUPEŇ

1. ročník

žák:

- modeluje misku z hrudky hlíny
- prozkoumá vlastnosti materiálu (plasticitu) v jednoduchých cvičeních – válečková technika
- při první zkušenosti s úpravou povrchu použije nanášení glazury štětcem – tupování
- vytvoří jednoduchý prořezávaný kachel
- realizuje dílčí cíle, které si předem stanoví (zpracuje hlínu, modeluje tvar, glazuje vypálený výrobek)

2. ročník

žák:

- prozkoumá vlastnosti materiálu (plasticitu) v jednoduchých cvičeních – stavba z plátu
- rozliší základní druhy keramické hlíny (šamot světlý a červený, točírenská hmota červená, modelovací hmota červená, sochařská hlína modelovací)
- na vypáleném výrobku užívá zatírání oxidů kovů
- modeluje reliéf nanášením a ubíráním hlíny

3. ročník

žák:

- prozkoumá vlastnosti materiálu v jednoduchých cvičeních – stavba z plátu spojování lepením
- vědomě pozná a použije prvky prostorového i plošného vyjádření (bod, linie, tvar, objem, plocha, prostor, světlo, barva, textura) a jejich vlastnosti vztahy (shoda, podobnost, kontrast, opakování, rytmus, dynamika, struktura, pohyb)
- uplatní principy navrhování (lineární návrhové kresby, varianty tvaru, skicy)
- stanoví si dílčí cíle, které realizuje (navrhne lineární kresbu tvaru, vypracuje varianty návrhu, vybere a realizuje tvar v materiálu)
- uplatní základní technologické dovednosti pro práci s keramickou hlínou, při keramickém pojetí modelování respektuje vlastnosti (plasticitu, sílu střepe a možnosti tvarování materiálu s ohledem na jeho nosnost, tvar vystaví stáčením válečků, tvarováním a lepením plátu)
- modeluje reliéf sochařským způsobem

4. ročník

žák:

- zkoumá sochařské možnosti modelování figury (nedlabaná drobná plastika)
- k úpravě povrchu vypáleného výrobku použije engobu
- lineární kresbou vypracuje varianty návrhu tvaru, vybere vhodný návrh k realizaci
- vytvoří jednoduchý tvar dle předem daného tématu, vybraného z oblasti reality nebo fantazie si stanoví cíle, které vzhledem ke svým doposud nabytým zkušenostem realizuje

5. ročník

žák:

- uplatní poznatky o druzích keramické hlíny při vlastní tvorbě (plasticita, ohnivzdornost, barva střepu)
- uplatní poznatky a zkušenosti o tvorbě z keramické hmoty při navrhování (nosnost materiálu, možnost spojování – lepením, respektuje sílu střepu a technologie výpalů)
- realizuje vybranou variantu vlastního návrhu
- při navrhování inspiraci nachází ve fauně a flóře, ve světě fantazie a reality
- vytvoří drobnou užitou keramiku (svícen)
- keramický materiál - hlínu uplatní a kombinuje při tvorbě objektu z netradičních, klasických, materiálů (sklo, kov, drát, pletivo)
- vytvoří prostorový objekt z plátu
- při úpravě povrchu keramického výrobku využívá polévání glazurou
- na keramickém výrobku užívá překrývání vhodných glazur (flamování)
- na hrnčířském kruhu uplatní vystředění hrudky – centrování

6. ročník

žák:

- při glazování na základě získaných poznatků a zkušeností o glazování uplatní překrývání a vrstvení glazur, barvítek, engob v různém pořadí
- využívá studijní kresbu, jako prostředek k nalezení vhodného tvaru při navrhování
- ke své tvorbě použije vlastní návrhy, které konzultuje a obhájí
- realizuje první pokusy na hrnčířském kruhu (centruje hrudku hlíny)
- modeluje dutou keramickou plastiku
- porovná návrh a hotový výrobek a zhodnotí jeho proměnu, případně stálost
- užívá voskové rezervy před glazování
- vytahuje na hrnčířském kruhu jednoduchý tvar

7. ročník

žák:

- při tvorbě uplatní vhodné řemeslné postupy (centrování hrudky, rozevření hrudky, vytvoření dna, vytahování stěny do finálního tvaru)
- studijně kreslí předměty, nádoby, geometrické tvary, zátiší
- slovně popíše a obhájí volené technologické postupy
- prezentuje svá díla a zhodnotí díla vrstevníků v závěrečném hodnotícím dialogu
- kreslí kvalitní a podrobné návrhy, jako podklady pro keramické objekty, využívá vizuální znaky a symboly, abstrahování, analýzu – zpracuje více variant řešení, syntézu - vytváří soubory tvarů
- maluje horkým voskem na keramický střep před glazováním, vytvoří voskovou rezervu
- k úpravě povrchu použije překrývání glazur
- popíše postupy při výrobě keramiky (tvarování, sušení výrobku, vypalování v keramické peci, teplota přežahu, výpalu glazur

I. ročník

žák:

- obhájí svůj výrobek, na základě precizního kresebného návrhu
- vytahuje na hrnčířském kruhu vyšší kónický tvar
- maluje engobou – kukačkou – na keramický střep
- při glazování uplatní překrývání a vrstvení glazur v různém pořadí
- kreslí návrhy a modeluje volnou plastiku
- zhodnotí úspěšnost vlastního výtvaru (porovná návrh s realizací – vybere problémové a nezládnuté partie)

II. ročník

žák:

- maluje kysličníky kovů pod glazuru
- vytáčí vázičku, holbu na hrnčířském kruhu
- při práci na hrnčířském kruhu použije k uzavírání tvaru čepel a kulmík
- kreslí návrh užité nádoby, při navrhování zohledňuje užitnou funkci nádoby rozlišuje a propojuje tak obsah a formu, zhotoví, obhájí užitnou nádobu
- v současném umění a v různých oblastech světové kultury vyhledá podněty ke svému vlastnímu rozvoji

III. ročník

žák:

- popíše základy teorie technologie hlín, jílu (plasticita, naleziště, ohnivzdornost, barva střepu, značení) a druhy glazur (hrnčířské, kachlářské, průmyslové, umělecké) výšku výpalu a jejich značení
- popíše a roztřídí značení glazur, použije odbornou terminologii – názvy druhů glazur (glazury, engoby, barvítko)
- užívá vhodné techniky jak postupu stavby keramické hlíny, tak při volbě glazování, tak aby došel k navrhovanému objektu
- užívá postupů, kterými dokončí výrobek (garnýrování – lepení, retušování)

IV. ročník

žák:

- samostatně dodržuje keramické postupy, na základě nabytých zkušeností, samostatně vyřeší výtvarné problémy, obhájí nebo změní postup
- správně použije odbornou terminologii, vztahující se k dané oblasti (péče o materiál – uchovávání hlíny v plastickém stavu) modelovací nástroje, druhy glazur, postup výroby keramiky – sušení, vypalování, glazování)
- při navrhování tvarů nachází inspiraci v umění, vědomě ji uplatní, zohledňuje současné umění
- podílí se na pravidlech týmové spolupráce, obhájí nebo změní vlastní postup (spoluvytváří dělnou a soustředěnou atmosféru)

6.5 Studijní zaměření – RS – plošná a prostorová tvorba

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Učební plán:

Předmět	I. stupeň							II. stupeň			
	1. r	2. r	3. r	4. r	5. r	6. r	7. r	I. r	II. r	III. r	IV. r
Výtvarná tvorba	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Výtvarná kultura	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Studijní kresba, malba, modelování						3	3	3	3	3	3
Celkem	3	3	3	3	3	6	6	6	6	6	6
Týdenní minimální hodinová dotace	27							24			

Pozn.: Učební osnovy vyučovacích předmětů Výtvarná tvorba a Výtvarná kultura jsou uvedeny ve studijním zaměření Plošná a prostorová tvorba.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Studijní kresba, malba a modelování

I. STUPEŇ:

6. ročník

žák:

- kreslí především podle skutečnosti, používá výstižnou a citlivou obrysovou linii
- maluje podle skutečnosti, využívá barevnou redukci
- cíleně užívá malířských prostředků (malba temperou, akvarelem, pastely) a nástrojů (různé druhy štětců, špachtle, stěrky)
- v užité grafice dodržuje čistotu provedení návrhů ve všech úlohách, stanoví si dílčí cíle (přípravné kresby, varianty návrhu, výběr a realizace konečné varianty)
- modeluje podle skutečnosti, zvětšené řezy, detaily předmětů, povrchové struktury
- studijní kresbu převede ke znaku, vyřeší více variant návrhu

7. ročník

žák:

- kresebně vyjádří objem pomocí světla a stínu
- kreslí věcné studie, zátiší, portrét
- v malbě monochromaticky modeluje objemy barvou
- modeluje věcné studie trojrozměrné i reliéf
- v užité grafice respektuje tradiční (koláž, tupování přes šablony, otiskování materiálů) i současné postupy (počítačová grafika), klasické i moderní technologie
- použije terminologii vztahující se k dané oblasti studijní kresby (průčelní, nárožní perspektiva, perspektiva kruhových tvarů, hlavní bod, úběžníky, horizont, elipsa)
- archivuje své práce v PC, fotografuje ukončené práce, vytváří si vlastní soubor prací k talentovým zkouškám, podle požadavků středních výtvarných škol

II. STUPEŇ:

I. ročník

žák:

- kreslí studie přírodnin, drobných předmětů
- modeluje zvětšené detaily přírodnin, drobných předmětů
- vybere a porovná detaily nebo výřezy zobrazovaných předmětů s vlastní kresbou
- uplatní pohled z více stran na kreslený, malovaný, modelovaný objekt
- systematicky rozvine kompozici z písmen (od řádu k chaosu)

II. ročník

žák:

- kreslí studie přírodnin, věcí, zátiší z kontrastních i příbuzných materiálů, v kresbě rozliší povahu materiálů
- maluje studie v omezené či lokální barevnosti
- koriguje sám sebe s porozuměním výtvarnému jazyku
- modeluje portrétní skicy
- vyřeší vztah tvaru a písma v ploše nebo v prostoru

III. ročník

žák:

- kreslí portrét, soustředěně prozkoumá model, zachycuje výrazné rysy
- maluje věcné studie, portrét, zátiší, krajinu
- v malbě modeluje objemy stínem
- v plastickém projevu uplatní více pohledů na objekt
- poučeně užívá nástrojů a materiálů k modelování (špachtle, očko, cidlina)
- využívá návrhovou kresbu, studii rozvine pomocí etudy, experimentu do několika variant řešení ke skice, návrhu makety
- při tvorbě designu zohledňuje technologii, funkčnost, sociální přínos, ekologii, ergonomii
- realizuje závěrečnou práci, individuální výtvarný projekt

IV. ročník

žák:

- rozliší průčelní a nárožní perspektivu
- rozliší a uplatní v praxi pojmy: horizont, hlavní bod, úběžníky, elipsa
- kreslí figurální studie, kresbu modeluje světlem a stínem
- modeluje portrétní studie, věcné studie ze sochařské hlíny
- používá barevnou perspektivu, vyjadřuje hloubku prostoru
- vytvoří archiv svých prací a vlastní soubor výtvarných prací – portfolio, podle požadavků vyšších odborných, vysokých výtvarných škol

Poznámky:

1. Výuka v přípravných ročnících probíhá v tříhodinových učebních blocích (schvaluje ředitel/ka školy)
2. Výuka na I. a II. stupni probíhá ve smíšených skupinách, složených z několika ročníků. (schvaluje ředitel/ka školy)
3. Výuka předmětu výtvarná tvorba zahrnuje plošnou, prostorovou a objektovou tvorbu a vyučuje se společně s výtvarnou kulturou v tříhodinových blocích. Výuka předmětu Keramika a modelování se vyučuje společně s výtvarnou kulturou v tříhodinových blocích.

4. Zájemcům o studium škol s uměleckým zaměřením poskytujeme výuku v rozšířeném studiu a hodinová dotace může být na doporučení učitele navýšena na 6 hodin týdně. Náplň učebních osnov je dána výstupy vyučovaného předmětu Studijní kresba, malba, modelování a může být rozšířena s ohledem na individuální potřeby žáka vzhledem k vybranému typu studia. (schvaluje ředitel/ka školy)
5. Vzdělávací obsah studia pro dospělé je individuální v souladu s ŠVP (stanovuje jej učitel předmětu na základě individuálních potřeb, žáků a studentů). Výuka je organizována ve skupině 8 žáků společně s výukou s rozšířeným počtem vyučovacích hodin maximálně v rozsahu 3 hodin týdně.

Obsah vyučovaných předmětů:

Výtvarné vyjadřování: kresba, malba, přípravná grafika, modelování a keramika, objektová a akční tvorba.

Výtvarná kultura: historie a současnost výtvarného umění, přehled uměleckých slohů a směrů, výtvarná terminologie, přehled o výstavních prostorách.

Výtvarná tvorba: kresba, malba, grafika, modelování a keramika, tvarování, konstruování, objekty a instalace, výtvarné akce.

Keramika a modelování:

Keramika: válečková technika - stavba nádoby, miska z hrušky - ručně točená miska, stavba z plátu – nádoba z plátu, práce na hrnčířském kruhu – centrování, vytahování tvaru – válec, miska, kachel – prořezávaný, plochý, mělký reliéf.

Modelování: hnětení hlíny do trojrozměrného tvaru, práce dle modelu – sádrové odlitky, detaily architektury, modely zvířat, reliéf – mělký, bassrelief.

Studijní kresba, malba, modelování: studium skutečnosti v kresbě a malbě, věcné studie zátiší, portréty, krajiny, architektury, designu, sochařské studie v modelování, tvarování, konstruování.

7 VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU

Na naší škole taneční obor poskytuje výuku ve dvou přípravných ročnících, na něž navazuje studium I. a II. stupně základního studia. V prvních dvou ročnících I. stupně se vyučuje předmět taneční průprava, na nějž ve třetím ročníku navazuje předmět současný tanec. Ve všech ročnících se dále vyučuje předmět taneční praxe a nepovinný předmět klasický tanec, který je určen žákům, kteří se chtějí studiu tance věnovat hlouběji. Po absolvování I. stupně základního studia mohou žáci pokračovat ve studiu II. stupně a dále rozvíjet své taneční dovednosti v dospělosti ve studiu pro dospělé.

V tanečním oboru na naší škole nabízíme prostřednictvím tanečních a pohybových aktivit systematický rozvoj dítěte po stránce tělesné i duševní. Každému žákovi – podle míry jeho schopností a zájmu - poskytujeme základy odborného tanečního vzdělání, které mu umožní uplatnit se v nejrůznějších neprofesionálních pohybových aktivitách nebo pokračovat v dalším studiu směřujícím k profesionálnímu působení. Na závěr I. a II. stupně studia žáci absolvují veřejným vstoupením.

7.1 Studijní zaměření - Tanec

Učební plán:

	PTV		I. stupeň						
	1. r.	2. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Přípravná taneční výchova	2	2							
Taneční průprava			1	1					
Taneční praxe			1	1	1	1	1	1	1
Současný tanec					2	2	2	1	1
Klasický tanec					1	1	1		
Klasický tanec*			1	1				2	2
Sborový zpěv*	2	2	2	2	2	2	2	2	2

	II. stupeň			
	I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Taneční praxe	1	1	1	1
Současný tanec	2	2	2	2
Klasický tanec*	2	2	2	2
Sborový zpěv*	2	2	2	2

Pozn.: * Nepovinný předmět si žák zvolí na základě doporučení učitele a po schválení ředitelkou školy. Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Tento předmět může navštěvovat žák, který projevuje mimořádný talent a pílí, na doporučení třídního učitele a po schválení ředitelkou školy.

Přípravné studium

Učební osnovy vyučovacího předmětu – Přípravná taneční výchova:

žák:

- pohybem reaguje na rytmické, dynamické i melodické impulzy a změny v hudbě
- po učiteli zopakuje protahovací a uvolňovací cviky v přízemních polohách i vestoje
- pohybuje se po kruhu, v řadě a zástupu
- interpretuje jednoduché pohybové a taneční hry, které doprovodí i zpěvem

Základní studium I. stupně

Učební osnovy vyučovacího předmětu – Taneční průprava:

1. ročník

žák:

- pozná a určí ty části těla, které jsou klíčové pro správné držení těla (pánev, trup, páteř, hlava, dolní a horní končetiny, pletenec ramenní) a toto držení zaujme
- předvede základní taneční kroky – poskočný krok, cval bočně i vpřed, pérovaná chůze, chůze v demi-plié a na relevé, přirozený a taneční běh
- zaujme základní polohy na zemi – leh na zádech a na břiše, sed na patách, klek se vzporem, klek, sed roznožný...
- reaguje pohybem na dynamické a agogické změny v hudbě – pomalu, rychle, staccato, legato, slabě, silně
- pracuje ve dvojicích, trojicích nebo malých skupinách

2. ročník

žák:

- upevňuje návyk správného držení těla při jednoduchých cvičeních v základních polohách na místě i při pohybu z místa
- určí dvoučtvrťový, tříčtvrťový a čtyřčtvrťový takt a pohybem reaguje na první dobu taktu
- pohybuje se po diagonále a se spolužáky zaujme šachovnicové rozestoupení čelem k učiteli
- pohybuje se v prostoru po určených drahách jednotlivě, ve dvojicích nebo ve skupině
- předvede plynulou chůzi vpřed i vzad s nohama vytočenýma en dehors i paralelně
- předvede výskoky v I. pozici vytočené a paralelní a malé skoky dálkové
- předvede základní akrobatické prvky – kotoul vpřed, převal vzad, svíčka s výdrží

Učební osnovy vyučovacího předmětu – Taneční praxe:

1. ročník

žák:

- zhodnotí taneční projev svůj i svých spolužáků při jednoduchých úkolech
- v rámci improvizace ztvární náměty čerpané z přírody, pohádek... zadané učitelem
- účastní se veřejných vystoupení

2. ročník

žák:

- užívá rekvizit a pohybuje se s nimi – míček, švihadlo, šátek, stuha, plyšová hračka...
- zapamatuje si a ztvární krátké choreografie, které prezentuje jak na hodinách, tak při veřejných vystoupeních
- účastní se veřejných vystoupení

3. ročník

žák:

- pohybem vyjádří náladu různých hudebních skladeb a ztvární vlastní náměty
- pohybuje se v prostorové souhře s ostatními
- zhodnotí vlastními slovy interpretaci choreografie z hlediska technické přesnosti a správného držení těla u sebe a svých spolužáků
- účastní se veřejných vystoupení

4. ročník

žák:

- zapamatuje si a interpretuje složitější taneční variace, přičemž uplatňuje znalosti získané v průpravných cvičeních
- v rámci drobných choreografických vazeb při hodinách se žák vyjádří pohybem samostatně, ve dvojici nebo v malé skupině a ostatní žáci jsou diváci, kteří pak hodnotí jejich výrazovou opravdovost a správné technické provedení úkolu
- účastní se veřejných vystoupení

5. ročník

žák:

- vytvoří se spolužáky, v rámci choreografie nejrůznější prostorové útvary (do „V“, šipka, šachovnice, čtverec...) a umí se v nich pohybovat
- podílí se na tvorbě choreografie a hledá s pedagogem a spolužáky vhodné pohybové a výrazové prostředky
- -účastní se veřejných vystoupení

6. ročník

žák:

- vlastními slovy vyjádří, jaké jsou jeho taneční slabiny a jaké jsou naopak v tanci jeho silné stránky, na svých slabinách neustále pracuje spolu s pedagogem a snaží se je zlepšovat
- aktivně se zapojuje při tvorbě choreografií, spolupracuje s pedagogem
- vytvoří vlastní krátkou etudu, ve které použije probrané prvky a naučí ji spolužáky

- účastní se veřejných vystoupení

7. ročník

žák:

- vytvoří jednoduchou, krátkou choreografii na zadané téma, ve které pohybové a výrazové prostředky volí podle vlastního uvážení, zvolí také hudbu a taneční styl této choreografie
- po vystoupení ohodnotí výkon svůj i spolužáků z hlediska technického zvládnutí a výrazové opravdovosti
- diskutuje o shlednutém choreografickém díle - rozpozná nejrůznější taneční styly
- o shlednutém choreografickém díle hovoří s pedagogem a spolužáky a vlastními slovy vyjádří, jaký měla choreografie podle něj komunikační obsah
- pracuje s pohybem v odlišných oblastech tanečního umění, jako je např. improvizace, duet, skupinová choreografie atd., uvědomuje si odlišnosti práce s pohybem v těchto disciplínách
- spolu s pedagogem se připraví na závěrečný, absolventský koncert
- účastní se veřejných vystoupení

II. stupeň

I. ročník

žák:

- improvizuje na zadanou hudbu a použije při tom prvky předem určené taneční techniky, pohyb, který vznikne při improvizaci, poté používá jako základ pro vytvoření vlastní choreografie
- samostatně vytvoří krátkou choreografii v rámci zadané taneční techniky a naučí ji spolužáky
- chápe celistvost určené choreografie a spolupracuje s partnerem či skupinou ve vzájemné souhře tak, aby byl výsledný dojem z choreografie pro diváka co nejlepší
- účastní se veřejných vystoupení

II. ročník

žák:

- aktivně se zapojuje při tvorbě choreografií, spolupracuje s pedagogem
- při tvorbě choreografie přemýšlí nad výběrem hudby, podílí se na výběru kostýmů a osvětlení
- samostatně vytvoří krátkou choreografii, přičemž použije vlastní zvolenou hudbu, která ho určitým způsobem inspiruje k pohybu a o této hudební inspiraci posléze diskutuje se spolužáky i pedagogem
- účastní se veřejných vystoupení

III. ročník

žák:

- improvizuje accelerando (zrychlování) a ritardando (zpomalování)
- s pomocí pedagoga vytvoří a před spolužáky interpretuje krátkou choreografii, ve které použije spolužáky určenou rekvizitu (např. šátek, klobouk atd...), poté s ostatními diskutuje o vhodnosti zvolených tanečních prvků

- účastní se veřejných vystoupení

IV. ročník

žák:

- vytvoří samostatně nebo ve skupině choreografii s vlastním pohybovým, prostorovým, hudebním a kostýmním řešením a pokud to pedagog uzná za vhodné, prezentuje jí na veřejnosti jako autorskou tvorbu
- při improvizaci si uvědomuje tři složky své osobnosti – intelektuální, emocionální a fyzickou a s těmito složkami pracuje tak, aby žádná z nich v jeho tanečním projevu ani nepřevažovala ani nechyběla
- spolu s pedagogem se připraví na závěrečný, absolventský koncert
- účastní se veřejných vystoupení

Učební osnovy vyučovacího předmětu – Současný tanec:

3. ročník

žák:

- uvědoměle ovládá jednotlivé svalové skupiny, důležité pro správné držení těla, během průpravných cvičení, která jsou na správné držení těla zaměřená
- zdokonalí akrobatické dovednosti na gymnastickém koberci: převal vzad do lehu a do holubičky, příprava pro přemet stranou
- ovládá základní švihové pohyby pažemi i dolními končetinami v nízkých polohách i vestoje
- užívá tyto taneční kroky: dvojpolka, polkový krok hladký, valčíkový krok
- spojuje naučené taneční kroky se složitějšími pohyby paží
- propojuje zvládnuté taneční a skokové prvky do jednoduchých vazeb
- zvládá přípravu na pirouettes en dehors v paralelní pozici
- ovládá střihový skok („núžky“) s rozběhem či vloženými kroky
- rozpozná začátek hudební fráze a předtaktí
- vyjádří pohybem náladu různých hudebních skladeb a ztvární vlastní náměty

4. ročník

žák:

- předvede vlny páteře v nízkých polohách i vestoje
- dále zdokonalí akrobatické dovednosti – přemet stranou, stojka...
- interpretuje a po učiteli zopakuje jednoduché pohybové vazby s náhlými změnami těžiště a vlnivými pohyby páteře
- na volnosti zopakuje po učiteli krátké, jednoduché vazby vedených i švihových pohybů trupu a horních končetin v různých pozicích dolních končetin
- předvede střední a velké skoky z místa: výskok na passé v paralelní pozici, jelenní skok, grand jeté, sparkles, chassé
- po prostoru se dokáže pohybovat během, chůzí či zvoleným tanečním krokem v kombinaci s obraty a otáčkami
- předvede trojkročku
- reaguje na jemnější dynamické odstíny v hudbě, vyjádří pohybem crescendo-decrescendo

- provede různá rytmická cvičení s použitím jednoduchých hudebních nástrojů nebo s tleskáním a podupy či bodydrumming

5. ročník

žák:

- interpretuje nejrůznější pohybové vazby a krátké choreografie s náhlými změnami poloh
- předvede rytmická cvičení ve dvou-, tří- a čtyřdobém taktu s uplatněním trioly a synkopy
- zvládá pirouettes v paralelní pozici en dehors i en dedans
- předvede trojkročku v otáčce
- zvládá výdrže na jedné noze i na relevé
- bez potíží reaguje a interpretuje náhlé změny tempa pohybu (např. z běhu do úplného zastavení v póze)
- interpretuje vazby švihových pohybů dolních i horních končetin v kombinaci s pohyby vedenými
- ovládá výskoky sauté ve všech pozicích i s otáčkou o 90° a 180°
- ovládá výskoky ze dvou dolních končetin na jednu a z jedné na dvě a chápe tyto odlišnosti

6. ročník

žák:

- zadané pohybové vazby dokáže interpretovat s koordinovanými pohyby paží, které jsou v nejrůznějších pozicích a tvarech, aniž by se to negativně odrazilo na celkovém pohybovém dojmu
- ovládá práci s partnerem a zvládá velmi jednoduché zvedačky (i pokud jde o dvě dívky) a pohybové vazby ve dvojici
- předvede osmičkový švih jednou paží – kresba palcovou i malíkovou hranou ruky
- předvede tour chainées
- pokouší se o double pirouettes
- zvládá prvky chassé en tournant a glissade en tournant
- předvede základní prvky jazzové techniky a chápe technické odlišnosti této techniky
- ovládá výskoky sauté ve všech pozicích i s otáčkou o 360°

7. ročník

žák:

- interpretuje probrané pohybové prvky a jejich nejrůznější vazby a kombinace ve všech přízemních polohách, na volnosti i v pohybu z místa s důrazem na správnost technického provedení
- orientuje se v základním tanečním názvosloví - všechny probrané prvky dokáže správně pojmenovat
- orientuje se v základním hudebním názvosloví, ale jen v tom, které potřebuje v souvislosti s tancem- správně používá základní pojmy jako je legato, staccato, crescendo, decrescendo...

- ve skupině udrží zadané formace a s ostatními spolužáky tančí ve vzájemné souhře tak, aby se nenarušoval výsledný dojem z choreografie pro diváka
- při improvizaci řeší složitější výrazové úkoly (jednotlivě i ve skupinách) – vyjádření pocitů
- zvládá již obtížnější prvky jazzové techniky – izolace pánve, hrudníku a hlavy a použití ve vazbách
- ovládá vysoké kruhové švihy dolních končetin vestoje s doprovodnými pohyby paží i trupu
- všechny probrané skoky provede ve složitějších vazbách a v pohybu po prostoru

II. stupeň

I. ročník

žák:

- ovládá základy různých tanečních technik (José Limóna, Marthy Graham, jazz technique a metodu Kniasseffa) tak, že dokáže interpretovat vazby průpravných cvičení těchto technik
- zvládá základy techniky klasického tance - pro potřeby současného tance a umí prvky pojmenovat odborným názvoslovím
- předvede základní a průpravná cvičení zaměřená na kontrakce a bounces
- předvede základní a průpravná cvičení zaměřená na fall a recovery
- ovládá již složitější prvky jazz technique – izolace určených částí těla spojené s pohyby paží, krokovými sekvencemi apod.
- zvládá vysoké dálkové skoky (grand jeté)

II. ročník

žák:

- předvede rotace pánve v určených pozicích vsedě i vestoje
- provede spirály trupem a kombinuje je s vlnami páteře i jinými tanečními prvky v pohybových vazbách
- vyjadřuje se odbornou terminologií
- orientuje se ve stavbě lidského těla, vysvětlí, jak správně pracují jednotlivé partie a které svalové skupiny se zapojují, aby bylo dosaženo správného držení těla při tanci
- zvyšuje pohyblivost dolních končetin, obzvláště v kyčelním kloubu – ovládá vysoké švihy ve všech pozicích a polohách
- ovládá taneční prostor, přesně se v něm orientuje při provádění zadaných cvičení

III. ročník

žák:

- ovládá složitější partnerskou práci a obtížnější zvedačky (i pokud jde o dvě dívky)
- využívá anatomické znalosti hybnosti těla v praxi
- pracuje na vzájemných vztazích ve skupině, které je součástí, a to jak na kvalitativní úrovni (partnerství, dominance atd.), tak na úrovni kvantity (dua, tria, skupina, skupina a jednotlivec...), při zadaných úkolech – v menší skupince se spolužáky vytvoří

krátkou pohybovou vazbu s použitím daných tanečních prvků, s partnerem vytvoří duet, kdy jsou oba dva v kontrastních rolích (např. smutek a radost...) atd.

- předvede pirouettes se současnými složitějšími pohyby trupem a pažemi (např. ve spirálách, či s osmičkovým švihem atd...)
- předvede složité skokové vazby

IV. ročník

žák:

- ovládá taneční techniky (techniku M. Graham, J. Limona a jazz technique) již na vysoké kvalitativní úrovni
- sám vytvoří pohybovou vazbu, která je výsledkem jeho dovedností a znalostí osvojených tanečních technik a metod
- sám si rozšiřuje svůj pohybový slovník při hledání různých inspiračních zdrojů (hudba, divadelní představení atd.), čímž rozvíjí svou fantazii a nadále se zlepšuje ve svých pohybových dovednostech

Učební osnovy nepovinného vyučovacího předmětu – Klasický tanec:

1. ročník

žák:

- dokáže zaujmout správně I. a II. pozici dolních končetin
- zaujme 1., 2., 3. a přípravnou polohu paží
předvede:
  - demi plié a grand plié v I. a II. pozici čelem k tyči
  - battement tendu a battement tendu jeté z I. pozice do všech směrů
  - 1. port de bras
  - všechny probrané prvky, kromě grand plié, předvede i ve cvičeních au milieu
  - předvede trampolinové skoky

2. ročník

žák:

- zaujme správně V. pozici dolních končetin
předvede:
  - demi plié a grand plié ve všech probraných pozicích u tyče
  - battement tendu a battement tendu jeté z V. pozice do všech směrů
  - rond de jambe par terre en dehors i en dedans
  - battement fondu
  - úklony trupu
  - 2. port de bras
  - všechny probrané prvky předvede i ve cvičeních au milieu
- z allegro předvede:
  - sauté v I. a II. pozici
  - changements
  - échappé do II. pozice

6. ročník

žák:

předvede:

- battement frappé double
- battement fondu double
- pour la batterie
- temps lié s prohyby
- battement développé ve velkých pózách (všechny kromě écarté a 2. a 4.arabesque)
- adagio ve velkých pózách
- sissone ouvert, sissone fermé a sissone tombé
- na špičkách pas de bourré simple, échappé do IV. pozice, pas polka, sous - sous

7. ročník

žák:

- zvládá klasický trénink v plném rozsahu – à la barre, au milieu, allegro i sur le pointes, přičemž ovládá všechny probrané prvky
- předvede battement enveloppé z velké pózy
- na špičkách sissones simple, pas glissade, pas assemblé, pas jeté

Základní studium II. stupně

I. ročník

žák:

- předvede všechny prvky již v briskních tempech
předvede:
- grand temps lié vpřed i vzad
- fouetté – nejprve způsobem par terre a poté na 45°
- 3. a 4. port de bras
- glissade en tournant
- grand adagio
- jeté z místa
- grand jeté z místa
- na špičkách pas balonné a pas balotté v malých pózách

II. ročník

žák:

předvede:

- pas de bourré dessus-dessous
- všechna probraná pas de bourré také en tournant
- předvede již vazebnější kombinace
- grand assemblé z místa
- na špičkách glissade en tournant a tour chainnés

III. ročník

žák:

předvede:

- fouetté na 90°
- tour lent ve velkých pózách en dehors i en dedans
- battu ve skocích
- na špičkách pirouettes z V. pozice

IV. ročník

žák:

- zvládá klasický trénink v plném rozsahu, ví, jak jdou jednotlivá cvičení za sebou
- základní skoky předvede en tournant (échappé, changement...)
- zvládá vazebně složité kombinace, ve kterých využívá všech naučených prvků

Učební osnovy vyučovacího předmětu – Klasický tanec:

3. ročník

žák:

- zaujme IV. pozici dolních končetin
zvládá a předvede
- rond de jambe en l'air
- battement frappé
- poloha sur le cou de pied a poloha au jenou
- předklon trupu
- battement développé de côté
- rozezná rozdíl mezi postavením en face a épaulement a správně je zaujmout
- všechny probrané prvky předvede i ve cvičeních au milieu
z allegro předvede
- glissade stranou, vpřed i vzad
- sissone simple
- assemblé stranou, vpřed i vzad
- pas chassé
- pas de chat
- sissone temps levé
- předvede výstupy 1. a 2. ročníku nepovinného předmětu Průprava klasického tance

4. ročník

žák:

- předvede již všechny prvky ze cvičení u tyče
- umí attitude vzad – čelem k tyči
- všechny probrané prvky postupně zvládá v malých pózách u tyče
- zvládá přípravu pro pirouettes z V. pozice
- předvede battement développé en avant i en arrière

- zaujme pózu 3.arabesque par terre
- zaujme vysokou pózu 1.arabesque – způsobem relevé lent
- všechny probrané prvky předvede i ve cvičeních au milieu
- všechny probrané prvky již předvede v malých pózách na volnosti
- předvede petit jeté
- všechny probrané skoky i v malých pózách nebo do épaulement
- doma si správně připraví a upraví špičkovou obuv, umí si špičky správně nazout a zavázat
- dokáže plié, relevé na špičkách v I., II. a V. pozici – zpočátku u tyče
- échappé na špičkách do II. pozice

5. ročník

žák:

předvede

- attitude vzad i vpřed u tyče i na volnosti
- pas de bourré simple
- pas de bourré balotté
- temps lié vpřed i vzad
- přípravu pro pirouettes z IV. pozice en dehors i en dedans
- záklon
- 3. port de bras
- zaujme velkou pózu 3.arabesque – způsobem relevé lent
- na špičkách pas couru a pas de bourré souivi
- vše zvládá již v rychlejších tempech

8 VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU

V literárně-dramatickém oboru nabízíme dětem rozvoj vlastní tvořivosti prostředky dramatické výchovy, které obohacují osobnost zejména skrze schopnost vcítit se. Prohlubujeme v žácích vnímání sebe sama i okolního světa, ale také posilujeme dovednosti potřebné pro přirozený a pravdivý projev v oblasti divadla, přednesu a literární tvorby. Zabýváme se tedy výrazovými prostředky hlasu, pohybovými a slovesnými. Pracujeme jak ve skupině, tak individuálně. Umožňujeme dětem získat tvůrčí zkušenost v oblasti vztahů a jednání komunikace. Sdělování, což mohou nadále uplatnit v literárním oboru, lidské činnosti, zejména umělecké.

8.1 Dramatická tvorba

Učební plán:

	PDV		I. stupeň						
	1. r.	2. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
Přípravná dramatická výchova	2	2							
Dramatická průprava			2	2	1,5				
Divadelní tvorba						1,5	1,5	1,5	1,5
Přednes			1*	1*	1	1	1	1	1
Pohyb					0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Sborový zpěv*	2	2	2	2	2	2	2	2	2

	II. stupeň			
	I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Divadelní tvorba	1,5	1,5	1,5	1,5
Přednes	1	1	1	1
Sólový dramatický projev	0,5	0,5	0,5	0,5
Sborový zpěv*	2	2	2	2

*Nepovinný předmět Přednes je zařazen u předmětu Přednes. Tento předmět může navštěvovat žák, který projevuje mimořádný talent a pílí – na doporučení třídního učitele a po schválení ředitelkou školy.

* Nepovinný předmět. Učební osnovy vyučovacího předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny ve studijním zaměření Sborový zpěv. Tento předmět může navštěvovat žák, který projevuje mimořádný talent a pílí, na doporučení třídního učitele a po schválení ředitelkou školy.

Přípravné studium

Učební osnovy vyučovacího předmětu Přípravná dramatická výchova:

žák:

- v dětském kolektivu se zapojuje do jednoduchých dramatických her
- provede cvičení výslovnosti, dechová a rytmická cvičení
- zná některá díla dětské literatury
- spolupracuje v dramatické hře s kolektivem i učitelem

Základní studium - I. Stupeň

Učební osnovy vyučovacího předmětu Dramatická průprava:

1. ročník

žák:

- uplatňuje při hře základní pravidla dramatické hry
- vytvoří jednoduchou partnerskou hru se zástupným textem
- hraje kolektivní hru se zástupnou rekvizitou
- vzhledem ke svým možnostem užívá pohybových a mluvních prostředků v dramatické hře

2. ročník

žák:

- hraje jednoduchou charakterizaci postavy v etudě
- předvede základní mluvní a pohybové dovednosti
- vytvoří jednoduché slovní vyjádření
- provede jednoduchou improvizaci na dané téma
- poznává literární díla prostřednictvím dramatických her

3. ročník

žák:

- užívá v kolektivních dramatických hrách jednoduché situace, s možností rozhodnout o jejich řešení
- zpracuje zadanou etudu nebo dramaturgii literární předlohy a zachová její formu i při výměně rolí
- zahraje zadané cvičení dramatické hry s předmětem
- předvede krátké pointované slovní sdělení etudy nebo dramatického textu

Učební osnovy vyučovacího předmětu Divadelní tvorba:

4. ročník

žák:

- realizuje ve cvičeních a dramatických hrách vlastní nápady
- zpracuje své nápady a zahraje jednoduchý charakter postavy
- přizpůsobí se partnerovi a spolupracuje s ním na divadelní předloze
- aplikuje ve cvičeních a etudách kontakt s partnerem a vyjádří vztah k němu (gesta, mimika)
- uvědomí si odlišnost cvičení tempových, rytmických a dynamických variant
- zapojuje se do práce s textem (poezie a prózy)

5. ročník

žák:

- hraje v dramatické etudě a respektuje názory kolektivu
- podílí se na hodnocení kolektivní práce
- písemně vypracuje drobný jevištní tvar
- samostatně vyjádří vlastní představu v dramatické hře
- ztvární snadnou slovní improvizaci

6. ročník

žák:

- zpracuje písemně vlastní zážitek
- přepracuje klasickou předlohu
- podílí se na psaní jednoduchého scénáře
- obohacuje kolektiv svými hereckými schopnostmi
- zhodnotí na základě nabytých vědomostí dramatické dílo

7. ročník

žák:

- podílí se tvořivě na přípravě a realizaci absolventského vystoupení
- správnou interpretací vyjádří charakter hrané postavy
- podílí se na jednotlivých úkolech absolventského vystoupení žáků
- vytvoří jednoduché scénáře
- využívá ke své tvorbě médií

II. STUPEŇ

I. ročník

žák:

- podílí se individuálně na menších projektech
- zapojuje se do kolektivní práce na dramatickém díle
- navrhne sám či s pomocí učitele vhodnou předlohu divadelního díla
- užívá inspiračních zdrojů při dramatické hře
- využívá schopnosti prosadit si svůj názor

II. ročník

žák:

- zpracuje při dramatické hře vhodně pohyb, hudbu, rekvizity
- zaujme diváky svým výkonem
- srozumitelně vyjadřuje své pocity a myšlenky
- vystihne vývoj dramatické postavy a tím pochopí charakter postavy
- přednesem vyjádří osobní vztah k tématu literární předlohy

III. ročník

žák:

- vytvoří charakter postavy i její stylizaci
- hraje z vlastní potřeby a stylizuje se v daném žánru divadelního díla
- využívá ke své tvorbě média
- zhodnotí vyslechnutý přednes, dramatický projev

IV. ročník

žák:

- spoluvytváří inscenaci (scénář, dramaturgii, scénickou hudbu)
- zhodnotí práci ostatních, protože se podílel na vzniku
- aktivně se podílí na tvorbě divadelní inscenace
- herecky vytvoří charakter postavy
- zpracuje samostatně své nápady a vyhledává náměty (divadelní hry)

Učební osnovy vyučovacího předmětu Přednes:

1. ročník

žák:

- žák čte a poslouchá básně přiměřené jeho věku
- pracuje se základními požadavky v oblasti mluveného slova
- vysvětlí obsah daného říkadla či básně

2. ročník

žák:

- používá dechová a artikulační cvičení
- předvede a zdokonalí zásady v oblasti hlasové výchovy
- zaujme postoj a vysvětlí vztah k textu přiměřeném jeho věku

3. ročník

žák:

- reaguje na podtext literární předlohy
- popíše obsah textu i charakter postavy
- uplatní základní výrazové prvky přednesu (přízvuk, pauzu, intonaci)

4. ročník

žák:

- udrží prodloužený výdech a základy dechové opory
- v hlasových cvičeních předvede rezonanci na přední opoře
- užívá měkký hlasový začátek a různé varianty cvičných textů

5. ročník

žák:

- reaguje správně na podtext literární předlohy
- využívá základní výrazové prvky přednesu jako je dech, artikulace, rezonance
- propojuje v monologu své verbální i neverbální vyjádření

6. ročník

žák:

- přizpůsobí se partnerovi a spolupracuje s ním. Zdokonaluje dechovou techniku (procvičováním bránice na dechové opoře)
- zapojuje se do práce s textem, popíše obsah textu i charaktery postav
- předvede správně základní výrazové prvky přednesu (významový přízvuk, pauzu, intonaci, tempo, rytmus a dynamiku)

7. ročník

žák:

- samostatně vyhledá vhodný text
- realizuje výrazové prvky uměleckého přednesu (přízvuk, pauzu, intonaci)
- předvede práci s rekvizitou v dramatických výstupech

II. STUPEŇ

I. ročník

žák:

- přednese text z oblasti krásné literatury (beletrie či poezie)
- při přednesu uplatňuje znalosti a dovednosti ke sdělení obsahu textu
- přijímá rady učitele a uvědomuje si své přednosti i nedostatky

II. ročník

žák:

- uplatňuje základy své hlasové a mluvní vybavenosti
- hodnotí přiměřeně věku a zkušenostem výkonu ostatních i svůj vlastní
- vyjádří svůj zážitek z dramatického díla, které zhlédl

III. ročník

žák:

- samostatně vyhledává vhodný text
- pochopí myšlenku autora a tvořivě interpretuje dramatický výstup
- propojuje v dramatickém výstupu mluvu a pohyb

IV. ročník

žák:

- při přednesu využívá rekvizitu
- pochopí autora a ztotožní se s jeho myšlenkou a obsahem textu
- kreativně pracuje s rekvizitou v dramatických výstupech

Učební osnovy vyučovacího předmětu Pohyb:

3. ročník

žák:

- zná a předvede základy správného držení těla
- uplatní základní prvky správné chůze
- dovede vést pohybovou rozcvičku
- koordinuje v jednoduchých cvičeních rytmický pohyb se zvukem

4. ročník

žák:

- improvizuje na různé druhy hudebních skladeb
- snaží se o plynulý, harmonický, koordinovaný pohyb celého těla
- koordinuje v jednoduchých cvičeních rytmický pohyb se zvukem

5. ročník

žák:

- dodržuje principy správného držení těla a základy správné chůze
- předvede jednoduché cvičení na hudbu
- realizuje ve cvičeních rytmické a prostorové cítění

6. ročník

žák:

- dodržuje principy prováděného pohybu (správné držení těla)
- zatančí jednoduchý lidový tanec
- propojuje vhodně mluvené slovo s pohybem a hudbou

7. ročník

žák:

- pohybuje se po celé ploše jeviště jako tanečník
- předvede pohybovou improvizaci s hudbou
- ve spolupráci s partnery vytvoří pohybovou etudu

Učební osnovy vyučovacího předmětu Sólový dramatický projev:

II. STUPEŇ

I. ročník

žák:

- vytváří autentický mluvený projev při interpretaci textu z oblasti dramatického umění
- uplatní základní výrazové prvky přednesu (přízvuku, pauzy, tempo, intonaci, dynamiky)
- realizuje v dramatickém textu (monologu) vlastní nápady a vyjádří charakter postavy

II. ročník

žák:

- respektuje dramatika a význam jeho díla
- přijímá a zpracovává smysluplně připomínky
- navrhne sám vhodnou předlohu pro individuální dramatickou tvorbu

III. ročník

žák:

- zhodnotí sám dramatické dílo a zpracuje dramatický výstup dle svých představ
- orientuje se v základech dějin dramatické tvorby
- hraje věrohodně sólový dramatický výstup a obohatí jej rekvizitou a hudbou

IV. ročník

žák:

- ztvární s prožitkem zadaný monolog, báseň, prózu či jiný dramatický tvar
- orientuje se v historii dramatického umění, zná některé autory a jejich díla
- užívá dechovou techniku, měkké nasazení hlasu, tónu, rezonanci a artikulaci

9 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Motto: Nic na světě nemůže nahradit vytrvalost. Nenahradí ji ani talent; nic není běžnější než neúspěšný člověk s talentem. Ani genialita; nedoceněný génius je téměř příslovečný. Pouze vytrvalost a odhodlání jsou všemocné. Calvin Coolidge

ZUŠ Poděbrady je otevřená všem, kteří prokáží nezbytné předpoklady potřebné pro přijetí do kteréhokoliv uměleckého oboru.

Pro žáky, kteří jsou diagnostikováni školským poradenským zařízením jako žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, vytváříme individuální vzdělávací plán, který je přizpůsoben konkrétním potřebám žáka.

Individuální vzdělávací plán je vypracován vyučujícím na základě písemné žádosti rodičů s doloženým vyjádřením školského poradenského zařízení je schválen ředitelkou školy a stává se součástí osobní dokumentace žáka. S jeho obsahem jsou poté seznámeni rodiče, kteří tuto skutečnost stvrdí svým podpisem.

Žáci jsou vyučováni v souladu se školním vzdělávacím programem. Při výuce a hodnocení výsledků vzdělávání se zohledňuje typ, stupeň a míra postižení nebo znevýhodnění. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vyžaduje individuální přístup a úzkou spolupráci s rodiči. V mnoha případech je potřebná přítomnost rodičů ve vyučovací hodině. Důležitá je trpělivost, vytrvalost, důslednost a vzájemná důvěra, protože výsledky se dostavují až po delším časovém období.

Škola umožňuje najít optimální variantu vzdělávání. Žák má možnost přestoupit na jiný nástroj či obor dle dodatečně zjištěných dispozic.

Pro žáky sociálně znevýhodněné přijímá škola adekvátní kroky k umožnění studia ve škole ve spolupráci s rodinou, kolektivem žáků a OSSZ. K výuce každého sociálně znevýhodněného žáka je rovněž přístupováno individuálně a diferencovaně. Rodičům těchto žáků umožňujeme splátkový kalendář úplaty za vzdělání.

10 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Motto: Bez usilovné pracovitosti není ani talentů ani géníů. Vitruvius

Pro žáky, kteří jsou diagnostikováni z pedagogicko-psychologické poradny jako mimořádně nadaní, může škola na základě žádosti zákonných zástupců žáka, potvrzení příslušného zařízení a souhlasu ředitele školy, vypracovat individuální vzdělávací plán. Individuální vzdělávací plán vypracovává vyučující na jeden školní rok a stává se součástí osobní dokumentace žáka.

Žákům, u kterých pozorujeme mimořádné dispozice k uměleckému vzdělávání a kteří dlouhodobě prokazují vynikající studijní výsledky nebo se cíleně připravují na studium ve středních nebo na vysokých školách uměleckého směru a nejsou diagnostikováni specializovaným pracovištěm, individuální vzdělávací plán nevytváříme.

U těchto žáků přizpůsobujeme výuku možnostem žáka za účelem dosažení jeho studijního maxima (rychlejší postup podle očekávaných výstupů, posílení hodinových dotací v individuální výuce, rozšíření obsahu učiva, častá účast na žákovských a veřejných vystoupeních, účast na soutěžích apod.).

O posílení hodinové dotace pro individuální výuku u žáků s mimořádnými dispozicemi rozhoduje ředitel školy na základě doporučení vyučujícího a předmětové komise příslušného oddělení nebo oboru.

Žáci, kteří se rozhodli studovat na konzervatoři nebo vysoké škole uměleckého zaměření, mají možnost navštěvovat předmět vyučovací předmět Příprava k talentovým a vyučovací předmět Výtvarná kultura. Vyjednáváme pro ně i dle zájmu konzultace na vyšších typech škol.

11 HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

11.1 Zásady a způsob hodnocení žáků

Motto: Neodsuzujete žáka, který se ihned neprojeví schopnostmi. Mladá duše je plna problémů a záhad, které se často projeví až později; které potřebují čas než se dá všechno do pořádku - Bohuslav Martinů

Zásady hodnocení žáků:

- Známkou na naší umělecké škole nevyjadřuje jen hodnocení znalostí, dovedností a interpretace.
- Cílem hodnocení je motivování žáka a poskytnutí zpětné vazby žákovi a rodičům.
- Při hodnocení přihlížíme k věku a individuálním schopnostem žáka
- Žáka hodnotíme na základě následujících kritérií:
  1. Dosažení očekávaných výstupů
  2. Pokrok – individuální růst
  3. Aktivita, kreativita
  4. Docházka – včasná a pravidelná
  5. Domácí příprava
  6. Aktivní a pasivní účast na kulturních akcích
  7. Celkový přístup ke studiu
  8. Sebereflexe

Způsob hodnocení žáků:

Průběžné hodnocení

- Slovním hodnocením učitel hodnotí žákův výkon v hodině, na třídních večírcích, vystoupeních školy, výstavách s přihlédnutím k jeho schopnostem.
- Sebehodnocení by mělo vést žáka k zamyšlení nad svým výkonem a uvědomění si svého pokroku nebo naopak svých chyb.
- Písemným hodnocením – známkou - v individuální výuce pedagog hodnotí výkon žáka, jeho domácí přípravu minimálně jednou měsíčně
- V hromadných předmětech vyučující hodnotí žáka na základě jeho práce v hodině, splnění zadaných úkolů, spolupráce s ostatními žáky

Vysvědčení

- Hodnocení žáků ZUŠ Poděbrady je v souladu § 3 Vyhlášky č. 71/2005 Sb. základním uměleckém vzdělávání
- Na konci každého pololetí je žák hodnocen známkou na vysvědčení (v prvním pololetí vydáváme výpis z vysvědčení). Na vysvědčení jsou uvedeny známky ze všech předmětů, které žák v rámci výuky daného studijního zaměření absolvuje. Nepovinný předmět se přičítá k jeho studijnímu zaměření. Za každé studijní zaměření, které žák ve škole navštěvuje, obdrží samostatné vysvědčení.

- Žáci přípravné výchovy všech oborů dostávají na konci školního roku potvrzení o absolvování.
- Před koncem školního roku vykonají všichni žáci prvního stupně hudebního oboru postupovou zkoušku. Postupové zkoušky hodnotí nejméně tříčlenná komise složená z učitelů daného nebo příbuzného předmětu. Úspěšné vykonání postupové zkoušky je podmínkou postupu do vyššího ročníku. Žáci druhého přípravného ročníku vykonají přijímací postupovou zkoušku.
- Žáci II. stupně postupovou zkoušku mohou po domluvě předmětové komise nahradit veřejným vystoupením.
- V závěrečných ročnících nahradí postupovou zkoušku absolventské vystoupení či absolventská výstava.

11.2 Oblasti vlastního hodnocení školy

- Průběh vzdělávání
- Výsledky vzdělávání
- Personální a materiální podmínky ke vzdělávání
- Informační a komunikační systém školy
- Řízení školy
- Spolupráce se zřizovatelem a dalšími organizacemi

Motto na závěr:

*"Chytil jsem motýla - zemřel mi v dlani. Utrhl jsem květinu - zvadla.
Pochopil jsem, že krásy se mohu dotknout jen srdcem".*

John Lennon